

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Oehlenschläger, Adam.; udg. af F. L. Liebenberg.
Titel Title:	<u>Oehlenschlägers Poetiske Skrifter</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 8
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter, 1857-1862
Fysiske størrelse Physical extent:	32 bd.

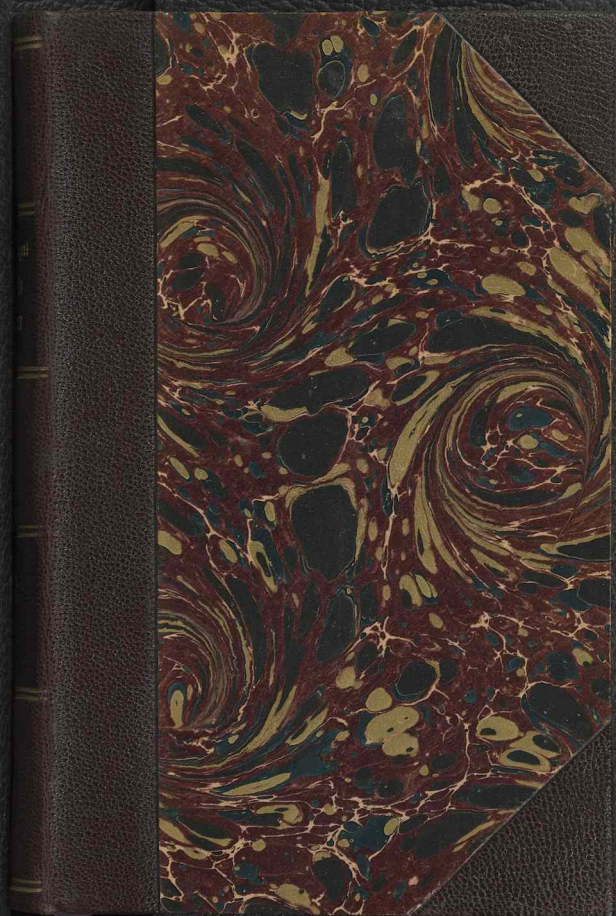
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

52, -120

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

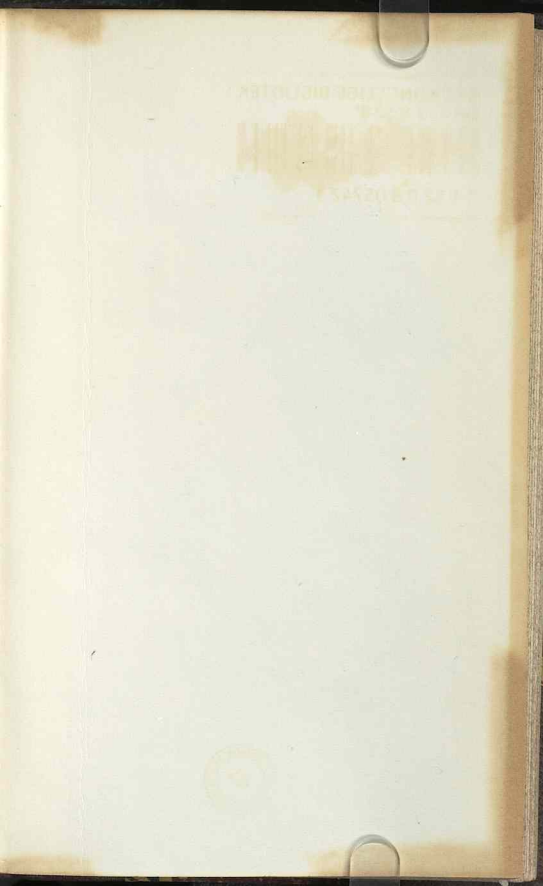
11 52 08 05742 1

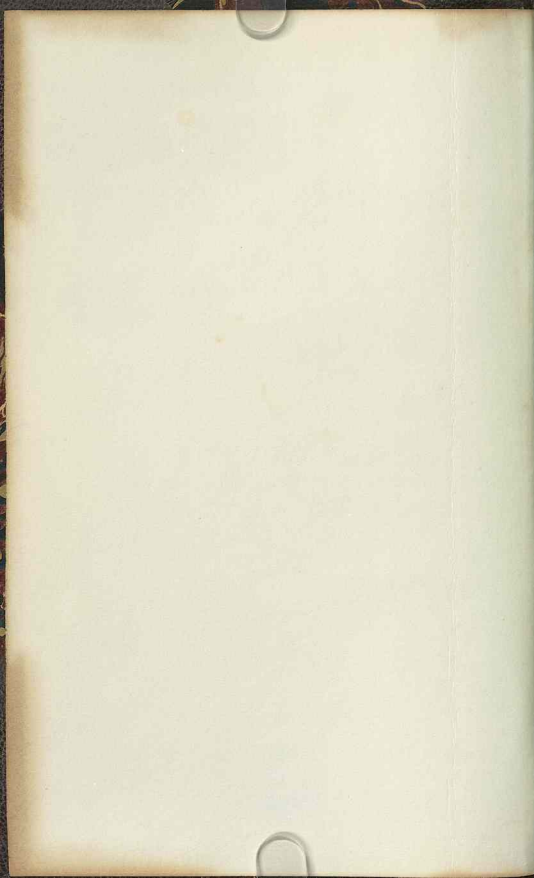
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130023484537

Dehlenschlägers
Poetiske Skrifter.

Udgivne af F. V. Viebenberg.

8

26de Levering.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Dehlenschlägers Skrifter.

Hovedkommissionær: Rudolph Klein.

Nedsat Pris.

Oehlenschlägers poetiske Skrifter,

udgivne af **J. L. Liebenberg.**

Denne fuldstændige Udgave af Oehlenschlägers poetiske Skrifter, gjengivne i deres oprindelige Stikkelse, og ledsagede af oplysende Anmærkninger af stor literærhistorisk Betydning har overalt vundet fortjent Bifald, og sikket sig en varig Plads i den danske Literatur.

For imidlertid at skaffe den en endnu større Udbredelse, og give selv den mindre Bemidlede Leilighed til at komme i Besiddelse af den, saa at den store Digters Værker i Virkeligheden kunne blive Folkets almindelige Eiendom, har Selstabet besluttet sig til at nedsætte Prisen betydeligt.

Hele Samlingen udgjør ialt 33 Bind (omtrent 742 Ark), inddeelte i følgende 7 Afdelinger:

- I. **Episke Digte:** Heltedigte og Sagaer. (Nordens Guder, Vaulundurs Saga, Helge, Froars Saga, Hrolf Krake, Orvarodds Saga, Ragnar Lodbrok). 4 Bind. Bogladepris 3 Rdl; **nedsat Pris 4 Kr.**
- II. **Lyriske Digte og Romancer.** 6 Bind. Bogladepris 4 Rdl 64 ß; **nedsat Pris 4 Kr.**

Oehlenschlägers
Poetiske Skrifter.

Udgivne

af

J. L. Liebenberg.

Ottende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1858.

Trykt hos J. S. Schults.

Oehlenschlägers
Tragiske Dramaer.

Udgivne

af

J. L. Liebenberg.

Sjette Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1858.

Verlagshaus

Tragische Roman

von

Dr.

Dr. J. H. Schultze

Leipzig

Verlag von J. H. Schultze in Leipzig

Druck von J. H. Schultze.

Indhold.

	Side.
Børingerne i Mikkagard	1.
Langbarberne	137.
Carl den Store	171.
Olger Dauske, Efterspil til Carl den Store	259.

200000

1. The first thing I noticed when I stepped out of the plane was the cold. It was a sharp contrast to the warm, humid air of the tropics. I shivered as I walked down the stairs, my hands tucked into my pockets. The ground beneath my feet was a mix of dirt and gravel, and the air smelled of diesel and exhaust. I looked up at the sky, where a few wispy clouds were scattered across a pale blue expanse. The sun was high in the sky, casting a bright light over the scene. I felt a sense of anticipation, a mix of excitement and nervousness. This was my first time in a foreign country, and I was about to embark on a journey that would change my life. I took a deep breath and stepped forward, ready to face whatever came my way.

Dramatiske Digte.

Tragiske Dramaer.

Sjette Deel.

Dramatische Dicht.

Verlag von G. Reimer.

Preis 2 Thlr.

Bæringerne i Miflagard.

Tragoedie.

Erkundung i Westfalen.

Erkundung.

Personerne.

Romanos Argpros, Keiser i Grækland.

Zoe, Keiserinde.

Maria, hendes Brænte.

Georgios Maniakos, Over-Stæriarch for den græske Hær.

Simeon, Protovestiære eller Marskal.

Harald Haarderaade, Drot fra Norge, Væringernes Høvding.

Alf Ospakson,

Haldor Snorrosøn,

Thiodolf,

Erik,

Edmund,

Kolskæg og

Flere

} Væinger.

Elisif, Hystinde af Garderike.

Ragnvald, hendes Folgesvend.

En gammel Eremit fra Syrien.

Dione, Zoes Fortrolige.

Doris, Marias Kammerpige.

En Hustru.

Leander,

Hiero,

Menalkas,

Kleophas,

Diogenes,

} græske Borgere.

Et Drommebille.

Chor af unge Piger og af Væinger.

Handlingen foregaaer i Konstantinopel, omtrent Aar 1037.

Forste Handling.

Hal i Keiserborgen.

Laokoons Gruppe i Baggrunden; langs med Væggene flere
Billedstøtter, heriblandt Apollons i Forgrunden.

Zoe. Georgios.

Zoe.

Velkommen, Ven Georgios, min Frænde!

Jeg seer dig efter heldigt Seierstog

Tilbagevende med den tappre Harald

Paa stolte Snekker til Konstantinopel.

Alt Jamas Tunger eders Roes forkyndte,

Før J kom hid. Har Middelhavets Røver,

Har Saracenen ei i Africa

Og paa Sicilien smagt eders Sværd?

Dog dæmrer Skyen dunkel paa din Pande;

Du ligner ei den Helt, som Seier vandt.

Hvad har forstemt dig? Tal oprigtig, Ven!

Er du fortrædelig, fordi en Modvind

Dig gjorde vanskelig Indseilingen

Til Bosporos? Der krydser Strømmen stridig;

Men Overflodighedens gyldne Horn
 Gav ingen Kiol, fra Africa til Thule,
 Meer sikker og meer yndig Ankerplads.

Georgios.

Min Keiserinde! ingen Modvind har
 Forstemt mig.

3oe.

Dog, forelskte Helt! tilstaa
 Oprigtig, gierne havde du i Morges,
 Den første Mai, da Pigerne — din Skielm!
 Du vidste det, Maria førte dem —
 Da de forsamled sig i Morgenroden,
 Ved Solens Opgang, efter gammel Skik,
 At plukke Primler smaae i Morgendug —
 Tilstaa: du vilde overraske hende
 Med gyldne Sneffers pludselige Bram;
 Hun skulde række dig, som Seievinder,
 Den første, friske, dugbesprængte Krands.
 Men Euros, Notos var misundelige,
 De stækked Bingerne paa dine Seil,
 Og først i Mørkningen, i Gensomheden,
 Fandt Ankeret sin Grund.

Georgios.

Nei, min Fyrstinde!

Endskiondt jeg længtes efter dig, Maria —
 Det var ei denne Sinken, som forstemte,
 Det var ei Primlers Krands, jeg vilde vinde;
 Men reent ud talt: den Fiende hader jeg,
 Som vil frarive mig min Laurbærkrands.

3oe.

Hvo vover det? Og er I ikke To,

Som eie den, og kan forsvare den?
Georgios Maniakos, Græfers Helt,
Og Harald Haarderaade, Nordens Kæmpe.
Mon selv Misundelsen med giftig Braad
Tør nærme sig et saadant Heltepar?

Georgios.

Og dog —

Zoe opbragt.

Siig frem! hvo er den Riding her,
Som vover strag ved første Blomsterhøst
Af vunden Roes at kaste Tvedragtsfrø
I mine Urtebed? Bed alle Helgen,
Lang — lang Tid nok vi maatte taale Skam.
Vel, at som Christne vi ei hylde meer
De gamle Guder — de foragted os;
Og naar paa Hyppodrom jeg stundom førte
Den store Kobber-Herkules forbi,
Det tyktes mig, som om han med Foragt
Saae ned fra Støtten paa min Purpurkaabe. —
Hvo er den Riding? Blander eders Roes
Hans Dine? Vel, saa kan han miste dem,
Og Livet med, i Fald han tixrer mig.

Georgios.

Indvortes Giæring er den værste Fiende,
Som virker vist til Død, Forraadnelse.
Ja — var vi To! Men vi staae Een mod Een,
Og det er Harald Haarderaade selv,
Fyrstinde! denne stolte Eventyrer,
Som vover at beklippe mig min Krands.

Zoe forundret.

Hvad? Harald! Harald? ham forflager du?

Det græske Kæmpelegems høire Haand
Er dig imod?

Georgios.

Fordi han kalder mig

Den venstre.

Boe leer.

Bæringerne, veed du vel,

Er vittige og muntre. Deres Spøg
Man aldrig tage maa for Alvor.

Georgios.

Alvor

De tage selv for Spøg.

Boe.

Fordi et Indfald

Og en Bedrift er dem fast lige let.

Misundelsen, min Ven! her kommer altsaa

Formodentlig fra dig. Siig Haralds Brøde!

Hvorned har han fornærmet dig? Hvad har

Han sagt dig?

Georgios.

Intet! Det er just det Værste.

Han spotter mig, fordi jeg kun er liden

Af Væxt; men var vel Alexander stor,

Som Verden overvandt? Fiirskaaenheden

Udholder mindre tidt, end smidig Lethed.

Han taler aldrig med mig, den Forvorne;

Gjør hvad han vil, og naar jeg Noget vil,

Som ikke huer ham, leer han mig ud,

Og drager fort med sine Bæring,

Og jeg er nødt til, flux at følge efter,

Hvis Hæren ei skal skilles ad.

Zoe.

Udfaldet

Har viist, han ledte Hæren aldrig vild.

Georgios.

Kom han et nyt Sted hen, saa ilte han
At slaae sin Leir, hvor der var sundt og tørt;
Og Græfkerne da maatte nøies med
At boe i Mosen.

Zoe munter.

Den, som kommer først

Til Bækken, faaer først vandet. Hvorfor kom
J ikke først?

Georgios.

Ja, hvo kan løbe vel
Omkaap med disse norske, danske Ulve?
Det er forunderligt: i deres Land
Der voger Intet uden Is og Rim
Paa Grenene; og dog de løbe kan
I Middagsheden her i tunge Brynier,
Som Intet var i Beien.

Zoe.

De er stærke

Og hærdede, som Romerne, dengang
De seired under Romulus.

Georgios.

Bed List

Har han jo næsten dog udrettet Alt.

Zoe.

Hvad siger ei Virgil: „List, Tapperhed,
Hvo spørger derom, naar det gielder Fienden?“
Dog slaaer man ikke stærke Saracener

Med blotte Lijst; og firfjndstøve Stæder
Har Harald sløiset, hører jeg.

Georgios.

Et Taarn

Med Muur omkring og nogle usle Hytter
Man kalder strax en Stad.

Zoe.

Og har I ei

I Africa forstyrret Fiendens Magt,
Og gjort stor Fremgang paa Sicilien?

Georgios.

Jo; men den Ære deelte Grafer med ham.

Zoe.

Og negter han da det?

Georgios.

Han negter Intet,

Han smiler kun. Fordømte Smil!

Zoe.

Og hvis

Din skumle Pande jeg nu selv fordømte
Mig meer utaalelig, end Haralds Smil?

Georgios.

Hvorledes vandt han mangan Stad? Etsteds
Han grov sig under Jorden, som en Muldvarp,
Med sine Bæring, og kom just op
I Giestesalen, hvor de sad og spired;
Da var det let, at flappe dem som Fluer.
En Stad afbrændte han ved Fuglesangst,
Bandt Svamp og Spaan ved unge Fugles Binger;
Da nu de smitted ind bag Tagene
I deres Neder, brændte Byen af.

Da blev ham Seiren let. Dog allerværst
Var sidste Eventyr.

Joe.

Svorledes det?

Georgios.

Det hedder sagtens: Bæringen er Christen;
Men vogt dig, Keiserinde! tro ham ei.
Jeg frygter, det er skjulte Hedninger,
Der vel fortiente, man udrodded dem,
Som fordums Tid Paulicianerne.

Joe smilende.

Hvad synded Harald imod Christendommen?

Georgios.

Da han ei kunde overvinde Byen
Paa ærlig Viis, anstilled han sig syg,
Og endelig da døde han, til stor
Bedrøvelse for alle Bæringere.
Nu bad man om Tilladelse, at jorde
Hans Liig i Kirken. Han er saare rig,
Og Præster og Prælater, stakkels Folk,
Af Kiærlighed til deres gode Kloster,
I Haab om muligt saa at arve ham,
Tillod hans Jordekjæder. Man bar ham ind
I Procession, med Hymner og med Lys,
Ad Stadens Port; hans Kæmper fulgte ham.
Men neppe stod i Kirken Haralds Skriin,
Før han sprang ud af Risten med sin Glavind,
Og gjorde røddeligt omkring sig brat.
Hielp, alle Helgen! hvilket Slagteri
I Kirken, for Guds Altar. Var det Ret?

Jeg spørger, min Fyrstinde! var det Ret?
 Bør man bedrage Gud for verdslig Roes?

Zoe.

Og Munkene for Guld, som de har ventet
 Med Gridsfhed efter? Det var blodig Synd!
 Hvor vover Sinon atter paa at nærme
 Sig Fienden i et eventyrligt Skiul?

Georgios.

Det er en anden Sag; Sinon var Hedning,
 Men Harald er en Christen. Der er Forskiel
 Paa Hest og paa Liigfiste; dog tilstaaer jeg:
 Til begge hører der en Hestelykke.

Zoe.

Min Ven! jeg mærker, hvor Kothurnen trykker.
 Betving din Brede, din Misundelse;
 Misundelsen kun kommer her fra dig.
 Ei Harald styrter du; hold dig ved ham,
 Og undergrav ei Klippen, som i Faldet
 Tog dig i Dybet med! Est du ei Sol,
 Find dig beskedent i at være Maane!
 Du fik dit Lys fra ham, og lyser selv,
 Naar han er ei tilstede. Ganske borte
 Fra ham, du blev en mørk Planet. Skion paa
 Din Lykke! Jeg har lovet dig til Brud
 Min Frænke jo, den deilige Maria.
 Vind hendes Hierte, deel saa broderlig
 Med Harald Haarderaade din Triumph;
 Og gjør mig ei i denne Keiserborg,
 Hvor jeg har Sorger nok, fleer til! Farvel!

Georgios gaaer.

Dione, som har holdt sig tilbage, og er gaaet ind i Sidegalleriet, kommer nu igien, naar Georgios er borte.

Zoe.

Du Svage! er det Taffen, Harald nyder,
Fordi han deelte Vren med dig? Est
Du en af de nedsaæde Dragetænder,
Der troer at voge til en Mand i Harnisk,
At fælde Jason? Nei, ved Grækenlands
Ældgamle Guder, ved det hellige Kors!
Jason skal faae det gyldne Skind. Medea —
Medea er der end, hun elsker ham,
Og Nordens Helt vil ikke lønne hende
Med Utafnemslighed, som Oldtids Hedning.

Dione.

I Fald kun ei det Rygte, hoie Zoe!
Om Garderiksfyrstindens falske Død
Modsiges af et andet, mere sandt.
Man siger, at en ny Flok Bæring
Er alt i Bente, kommer her i Dag.

Zoe.

Du gjør mit Blod til Jis med din Formodning.
Dog — det har ingen Nød. Og var det saa —
Ei Harald veed, hvo der udbredte Rygtet.
I tre Aar saae han ei sin Fæstemo.
Han elsked aldrig liden Elisif;
Ham tyktes vel om dette halve Barn
I Garderike, hvor han kieded sig
Blandt Sne og Graner hos Kong Jarisleif.
Den Tid han havde Intet seet endnu,
Som kunde vække hans Beundring; derfor
Behaged ham den lille norske Pige

(Thi Nuriks Afkom er jo halve Normænd)
 Med foldetforte Skiort, med Sølvkrands
 Om Fletningen i røde Silkelidser.
 Nu har i tre Aars Tid han levet i
 Fortrolig Omgang med det Herligste,
 Som Jorden eier. Sine Bælkehuse
 Med tættet Mos har Marmorhallen faaet
 Ham til at glemme med sit Mosaisk
 Og sine kostelige Billedstøtter.
 Nu har han Skionhed seet, og lært at fatte,
 Hvad Sielident er. Et Aar alt har hans Brud
 Jo været død for ham. Det falske Rygte
 Jeg for en Sommer siden bragte ham.
 Han græd ei ved det.

Dione.

Harald kan ei græde;
 Men hvo har sagt dig, at han ei kan sørge?

Zoe.

En Siæl, som Haralds, kan ei længe sørge.

Dione.

Maaskee han ei kan elske.

Zoe.

Han er Mand.

Bed Harald Haarderaad er intet Halvt;
 Den Mand er halvt kun Mand, som ei kan elske.

Dione.

Jeg hører Keiseren.

Zoe.

Saa lad os flye!

Medusahovedet, som Perseus bar

J Sølvørstikold, forstened Ingen meer,
End det utaalelige Nafsyn mig.

Dione.

Den gamle Herre næsten gaaer i Barndom;
Hvor kan det latterlige, min Fyrstinde!
Forstene dig?

Joe.

Jo, naar den grumme Skiebne
Dertil mig binder med en evig Lænke,
Nedværdiger mit Væsen til at lide
En daglig Tvang i den Forhadtes Nærhed.
Men ved det hellige Kors, som Helena
Fra Jorsal bragte til Konstantinopel,
Snart skal jeg sprænge Lænken, eller døe!

Gaaer med Dione.

Romanos Argyros kommer med Simeon og med en
gammel solvhaaret Eremit.

Romanos.

Her, fromme Herrens Mand! er Keiserborgen.
Besee den, om du vil, i alle Kroge,
Foragt den, om du kan! Jeg veed det nok,
J Ørkens Eremiter, som har tilbragt
En tyve, tredve Aar med at nedknæle
For Korset i en mørk og fugtig Hule,
J ændse Sølv og Guld og Edelsteen,
Marmor og Elfenbeen kun saare ringe.
Dig, fromme Fader! gaaer det, Hedenskabets
Fraregnet, som Diogenes; og mig,
Romanos, ligerviis som Alexander:
Hvis ikke jeg var Grækenlands Despot,

Jeg vilde være Syriens Eremit.
 Jeg haaber, at du bliver hos os her
 En søie Tid, og Guds Belsignelse
 Vil skientes os derved. Og naar du gaaer,
 Saa rækker jeg dig glad en Lærepenge
 Paa Veien med.

Sagte til Simeon.

Det byder Politif;
 Deslige hellige Gubber maa man smigre.

Eremiten.

Jeg takker dig. Vel har for lang Tid siden
 Forsængelige Sværm jeg Ryggen vendt;
 Dog morer det mig end, for sidste Gang
 At giennemvandre slige gyldne Sale,
 At see de døde Afgudsbilleder
 Staae der forstenet, blegt i deres Vanmagt,
 Fra den Tid Christi Lære Seier vandt.

Romanos.

Saa see dig om! Og ikke sandt, du spiser
 I Aften ved mit Taffel?

Eremiten.

Mig kun nære
 Brød, Vand og Urter i min Gensomhed.

Romanos.

Men, fromme Mand! i Morgen følger du
 Mig dog i Kirken til Trisagion?

Eremiten.

Ja, derfor kom jeg. Christendommens Fæst
 Bed Hedningernes Fald var fra min Barndom
 Min største Fryd. Min gamle Stemme skal

Indblande sig i Menighedens Røst
Til Lovsang for den himmelske Sophia.

Gaaer.

Romanos.

Jeg haaber, Simeon! du misforstaaer
Mig ei: det er ei dumt Bigotterie,
Din Keiser hylder ikke Mængdens Jordom;
Men man maa smigre Pøbelen. De Gubber
Tilbedes fast som halve Guder. Husker
Du end hiin Støttehelgen Daniel?
Saa kaldt, fordi hans Bolig virkelig
En Støtte var, hvorfra i mange Aar
Han ei kom ned, men laae paa Knæ og bad;
Og hvor han nær engang var død af Kulde,
Hvis ikke hans Disciple havde tøet
Ham op med varme Svampe. Lod han sig
Ei dristig bære til Konstantinopel,
Da han af Stivhed ikke kunde gaae;
Affatte Basiliskos i et Oprør,
Og gav ham hen til skiændig Hungersdød?

Simeon.

Vel sandt; men det er nu saa længe siden.

Romanos.

Vi er ei bleven klogere, min Ven!
I denne Mellemtid. Hvo sørger vel
I evig Hurlumhei af Baabengny
For Kunst og for Videnskaber? Jeg
Gior, hvad jeg kan.

Simeon.

Og det vil sige meget.

Romanos.

Der kommer Børingen med Keiserinden.
Nu er jeg ikke oplagt til at tale
Med ham, og mindst, naar hun er der tilstede.
Han maa udbede sig en Audients,
Og ikke træffe mig tilfældigviis.

Gaaer med Simeon.

Zoe kommer med Harald.

Harald.

Den gamle Keiser har særdeles travlt.
Det gjør mig ondt, at han har ikke Tid
At hilse mig; min Tid er ogsaa knap,
Og jeg har ikke længe Tid at vente.

Zoe.

Nu, Harald! længe nok, mig synes, har
Du tumlet om paa dristigt Eventyr;
Tid nu at hvile lidt paa dine Laurbær.

Harald.

Det er just det, jeg meget længes efter,
Min Keiserinde!

Zoe.

Ei! det glæder mig.

Harald.

I Dag en vigtig Tidende mig bragtes,
Hiemkalder mig jo før jo heller.

Zoe affides.

Himmel

Og alle Helgen! har han hørt maafsee,
At Elisif i Rusland lever end?

Harald.

Jeg ønsker at faae Hiemlov. Bleg, som Bajt,

Din Fiende flygted for os, hvor vi kom;
 Gudsaaen bar ham hastigt, og de Slagne
 Paa Stranden laae, som store Dyrnger Tang.
 Et stormfuldt Hav omtumler deres Been
 Og Hoveder paa hviden Sand. Men nu,
 Nu længes Hiertet efter Fædrelandet.
 Mig tykkes, hiſt de fierne Bierge vinke.
 Jeg spørger de smaae Fugle hver en Morgen,
 Som flyve did: Vil I vel hilse Dovre
 Fra Harald Haarderaade? — Grækeren
 Har mangel Sygdom, som den sunde Nordbo
 Ei kender til; der er kun een, som han
 Ei pines af, og som anfalder os,
 Og det er Hiemvee, hoie Keiserinde!

3oe.

Du kunde længes midt i Glædens Favn?
 Hvorefter? Vinker dig en Vinterørk
 Fra Paradiis?

Harald.

Kun der er Paradiis,
 Hvor Menneſket de første Dage nød
 Uſtyldighedens Stand; og det vil ſige,
 Hvor han nød Livet ſom et lille Barn.
 Urgierrighedens Engel driver os
 Med Sværdet ud; da ſelv vi gribe Sværdet.
 Til ſtærken Ungdom vie vi Bedrift;
 Men kommer Manddom med ſin brune Høſt,
 Da vil vi nyde Frugten, hvor vi plukked
 De første Blomſter, og da vinker mægtigt
 Det gamle Fædreland.

Zoe.

Før vinkte Eren.

Beherskes Harald nu af Sværmerdromme?

Harald.

Nei, Keiserinde! Eren er endnu
Min Fylgie, som før, men den forenes
Med mine Hiertensønster.

Zoe urolig.

Lydeligt

Maa Harald tale, hvis jeg skal forstaae ham.

Sagte.

Hvad vil han sige med sit Hiertes Ønster?
Han spænder mig paa Pinebænk.

Harald.

Fyrstinde!

Jeg er en Søn af Sigurd Syr; min Broder
Paa Modrene, den hellige Olaf, faldt
Paa Stiklestad, da jeg var femten Aar.
Jeg stred alt med ham. Lykkelig undgik
Jeg Throndelagens Bonders Raseri,
Blev over Riolen bragt til Garderike,
Til Konning Jariisleif —

Zoe affides.

Nu kommer det!

Belav dig paa det Bærste, arme Hierte!

Harald.

Blev Landeværnets Hovding hos ham, beiled
Til liden Elisif, som nu er død;
Christ være hende naadig i sin Himmel!

Zoe

med et lettende Suf.

Det onsker jeg af Hjertet med.

Harald.

Det Suf

Kom ærligt, hoiæ Zoe! men beklemt.

Mistvivler du om hendes Salighed?

Zoe.

Nei, nei! Nicēphoros Phokas' Datter Anna,

Som ægted Baldemar, indførte der

Den christne Tro; fra den Tid nyder ogsaa

Russlands Barbar den evige Salighed.

Harald.

Hvis Nogen nyder den, da er det hende;

Hun var alt her en god, uskyldig Engel.

Zoe.

Et Barn endnu jo næsten. Men hvad meer

Om dine egne Aaar?

Harald.

Det horte med

Til mine Aaar, Fyrstinde! at jeg misted

Min stakkels Fastens.

Zoe.

Men siden hun

Er død, hvad drager dig til Norden nu?

Harald smilende.

En anden Brud!

Zoe.

Hvordan?

Harald.

Som aldrig doer;

Som overlever alle sine Mænd;
 Som trykker dem i kjærlig Favn, og dog
 Er lige sund og ung og fager for
 De følgende: den gyldne Kongekrone.

Zoe.

En Kongekrone! Veier ei i Bægten
 En Reiserkrone op mod den?

Harald

uden at lægge Mærke til hendes Død.

Et Budskab

Er bragt i Dag af megen Vigtighed:
 Europas og vor Nutids største Mand
 Og største Helt er død.

Zoe.

Hvem mener du?

Jeg kender kun een stor Mand, og han lever.

Harald.

Hvem?

Zoe.

Du!

Harald.

Jeg? Imod ham var jeg at regne,
 Som liden Taarnfalk mod en Kongeørn.

Zoe.

Siig da den store, ubekiendte Mand!

Harald.

Rnud, Danmarks, Englands og Norges Konge.

Zoe.

Jeg har hørt tale om ham; han har gjort
 En Reise, hvis jeg feiler ei, til Rom.
 Var han saa stor?

Harald.

Han var et Menneſte,
 Ei uden Synd. Misundellen forgieves
 Hans Rygte vilde plette, mens han leved;
 Den ſkal ei gnave paa den Dodes Been.
 Troer du, der hører ingen Storhed til
 At vorde Danmarks, Bretlands, Norges Konge?
 Knud var ei tapper blot, men viis og from;
 Det lærte man, dengang blandt Emigrerne
 Paa Skromt han Havet tvang til Lydigheid.
 Med Bitherlagets Ret han bygte Landet;
 Hans Thingliſth var en Samling Edelſtene
 Af Kæmper, ſom i Hrolfs og Odins Tid.
 Alt blomſtred under ham. Ei Angelsaxen,
 Ei Gudbrandsdalens Sønner følte ſig
 Ydmyget ved at lyde ham. Og gierne,
 Imens han leved, overlod jeg ham,
 Som den, Natur beſtemte til at herſke,
 Et Rige, hvortil dog min Fødsel gav
 Mig større Ret. Men ſee, nu er han død!
 Den ſtore, ſtarke Sol er ſunket ned,
 Hvis Straaler dæmped for de mindre Lys,
 Nu blinke Stjerner atter frem i Mørket;
 Hver griber fiæk til Sit, og jeg til Mit.
 Min Broderſon, den unge Magnus, venter
 At fange Riget efter Hardeknud —
 Ham vil jeg ikke vige. Vi vil nappes
 Om dette Bytte; lad ſaa Lykken raade!

Zoe i Tanfer.

Naar agtede du da at reiſe bort?

Harald.

Strax, høie Keiserinde! Mine Landsmænd
 Indtræffe her i Aften. De kan ventes
 Hvert Dieblif. Saa lad i Morgen tidlig
 Mig drage bort! Derved undgaaes endeel
 Besværlighed for denne gode Keiser,
 For hans Senat, og for hans Ven Georgios.
 Man synger strax jo her Trisagion
 I prægtige Sophiakirke for
 En vunden Seir. Jeg troer nok, at din Husbond,
 Og hvad der hører til hans nære Kredse,
 Har Intet mod, at Seieren blev vundet;
 Men at en Fremmed vandt den, ærgrer dem.
 Misundelsen alt giærer hemmelig
 I Mørke; jeg maa see, hvor jeg skal slaaes.
 Saa lad mig reise da, og glem mig ikke!

Se bort.

Jeg glemme dig? Nei, aldrig, Harald! Men,
 Bed Gud, jeg vil ei heller miste dig.
 Oprigtigheden lærte jeg af dig,
 Hør mig! Jeg blues ikke ved at tilstaae,
 Hvad mangen Biv vel stiuuler i sit Hierte;
 Men den, som Harald Haarderaad skal agte,
 Maa være Noget værd, og eie Mod.
 Jeg elsker dig, jeg vil besidde dig.
 Du reise bort med dine stærke Kæmper,
 Og lade mig i denne Sværm af Halvmænd
 Tilbage, i en oversflodig Brimmel
 Af Pragt, som stiuuler føleligste Savn?
 Nei, aldrig! Heller doe! Jeg rækker dig
 Min Haand, jeg hæver dig paa Konstantins

Uldgamle Throne. Glem de norffe Fjelde!
 Den Verdensdronning, mægtige Byzants,
 Der selv behersker tvende Verdenshave
 Og tvende Verdensdele, skal du raade,
 I det du raader over Zoes Hierte.

Harald bestyrret.

Men — Gud og Mænd! — din Husbond lever jo,
 Du er ei Enke.

Zoe smertelig.

Enke! Den ei Enke,

Hvis Ungdomsbaar blev strax formælet med
 En Nattesfrost, der næsten dræbte mig
 Hver Knop paa Haabets Blomst? Veed du det ei?
 Vil du, jeg røbe skal min Faders Skam?
 Den grumme Reisergubbe gif i Barndom,
 Og paa sin Sotteseng tvang han Romanos,
 Med Trusel om sit Diesyns Forliis,
 At ægte mig. Romanos lod sig stille
 Ræd ved Eudocia, sin første Hustru,
 Og rakte tvungen mig sin kolde Haand.
 I Alt er vi hinanden saa ulige,
 Som Dag og Nat, som Venus og Saturn.
 Jeg Vtling af den macedonske Stamme,
 Han blot Patricier. Jeg frisk, som Rosen,
 Han skælvende, som Høstens visne Blad,
 Sindssvag, forsængelig, raadvild og feig.
 Nei, ved det hellige Kors paa Hyppodrom!
 End er ei Skuespillet reent til Ende.
 Min stærke Sol endnu staaer i sit Solhverf,
 Og der er endnu langt til Høstens Jevndøgn.
 Mit Liv! jeg nyde vil din Sommerglæde.

Ei blot med Edelsteen vil jeg bedækkes,
 Som Offerdyr med Blomster, før det slagtes.
 Og hvad er bedste Glæde for en Kvinde,
 Ja, for et Menneske? Kun Kiærlighed!
 Og er det Nyt vel, at en ung Fyrstinde
 Sig skilte ved en vranten Huustyran?
 Semiramis! Kleopatra! og du,
 Theophano — Forgængerinde! styrk mig,
 Og giv mig Kraft til dette raske Værk.

Harald.

Du myrde vil din Husbond?

Zoe.

Hvorfor myrde?

Lad Klosteret begrave! Har han Syn?
 Hvor er det Syn, som jeg berøver ham?
 Han gaaer igien, et lustigt Spøgelse;
 Ved Graven vakler han, og kan ei styrte,
 Kun Andre kan han hindre i at nyde.
 Hvad var min Synd, hvis jeg forfordet ham
 Ei nogen Dag engang, men høiest regnet
 En Aftenstund, der er ham selv for lang?

Harald fatter sig.

Det kommer mig uventet — men din Kiæfthed
 Og din Hengivenhed for mig, du Skionne!
 Jeg skatter efter sin Fortieneste.

Zoe.

Du bliver altsaa her?

Harald.

Ja, ja! jeg bliver.

Zoe.

Forraader ikke din Veninde, Harald?

Harald.

Nei, nei! Vel veed jeg, hvad jeg skylder Tillid.

Zoe.

Jeg har talt meget, muligt alt for meget —
 Stærkt blusse mine Kinder. Jeg er Qvinde,
 Og skiondt det Helteblod, som rinder fiækt
 I mine Arer, gav et Dieblif
 Mig Mandens Mod, mig overraster nu
 Undseeligheden dog, og gjør mig svag.
 Du skal ei svare mig — ei strax — ei nu!
 Nei, raske Harald! du skal ikke svare.
 Maaskee i Morgen, eller Overmorgen —
 Naar selv du vil — naar vel du har betænkt dig.
 Kun reise maa du ei — og vær taknemlig!

Gaaer.

Harald

seer med Foragt efter hende.

Forbryderske! -- Det bliver Enden altsaa
 Paa Legen. Derfor har vi stridt som Lover,
 For at en Qvinde efter eget Tykke —
 Det er den Ugtelse, som vides os,
 Os Bæring, den græske Keisers Livvagt,
 Os norske, danske Mænd, om hvem tilforn
 Sydboen havde slige høie Tanker,
 Hvad Troskab angaaer, at det Ord en Bæring
 Og Troskab havde næsten een Betydning.
 Maria! skionne Pige! havde du
 Beseiret ei mit Hierte, aldrig var
 Jeg vendt tilbage meer til Mislagerd,
 Til Sodom og Gomorra. Men nu vil
 Jeg frelse dig fra den forhadte Brudgom,

Til hvem den fronbedæfte Synderinde
 Vil koble dig. Fjens kun, Georgios!
 Det er det sidste Puds, jeg spiller dig.
 Fjens, Zoe! vend din Hævn fra Keiseren
 Til mig. Saa reddes han; og vugget af
 Min gyldne Drage paa det sorte Hav,
 Med vundet Guld, med elskelige Brud,
 Jeg iler giennem Garderik og Sverrig
 Til Norges mosbegrøede Kongestein,
 Og leer ad dine Rænker og din Hævn.

Han gaaer; ved Udgangen af Hallen møder han Maria og
 nogle græske Piger med Lyrer, de bringe Primelstrandse;
 Harald følger tilbage med dem.

Chor.

Ewig Naturen skienker sine Gaver,
 Jis ødelægger ei de græske Haver,
 Baaren, med Sangfugl, Zefir og Aurora,
 Kommer med Flora.

Laurbærret grønnes deiligt end tilviisje;
 Ak, men det pryder meer ei Heltens Jøse.
 Fiernt nu fra Thule, fra det kolde Bælte
 Drage kun Helte.

Jorden er venlig alle Slabtes Moder,
 Skionhed er Søster, Tapperhed er Broder;
 Gi da forsmaa, du Helt fra fierne Kyster!
 Lak af din Søster.

Fienden, som fræk sig Grændsen havde nærmet,
 Beg for din Glavind; du har os befriemet.

Modtag da Krandsen! Haabet den har bundet,
Du har den vundet!

De række ham Krandsen.

Harald roer.

J smelte mig! Hvor kan man smelte Harald?

Jeg studser selv fast over disse Taarer,

Som eders hulde Sang aflofte mig.

Man siger: kun den Svage sælger Taarer;

Bed hellig Dlaf, det er ikke sandt,

Den Stærke, mærker jeg, kan ogsaa græde.

Maria.

Du skienker Svaghed din Medlidenhed.

Harald.

Maria! tal ei saa; heel vel du kiender

Din Almagt, under et beskedent Slør

Du trodser med den.

Maria.

Tilgiv dette Skridt,

Hvortil Beundring og Taknemlighed

Drev vore Hjerter! Lidt, med mine Søstre,

Har jeg kun levet i den mørke Nutid.

I Palmestyggen, Cedert træets Ly,

Skilt fra en daarlig Brimmel, stued vi

Endnu det ynderige Grækenland.

Jor os Athenen ikke var forsvundet.

Dets Helte leved os, dets Digtere;

Og daglig fulgte vi Achil, Patroklos

Paa lette Stridsvogn ind i Slagets Tummel.

Da lærte vi at skatte Heltetmod.

Og Døgnets Pragt vi at foragte lærte,

Naar med Naufikaa vi styllod Liin

Dg spilled Boldt paa kole Morgengrønning.
 Forundret fandt vi i det Virkelige
 Slet Intet af det Store, Herlige,
 Hvorefter vore unge Hjerter længtes.
 Fordærvelsen, det lumste Nidingsværk
 Behængte sig med rige Purpurlapper;
 Ei meer høimodigt dog, end Tiggeren,
 Der vilde prøve Kræfter med Odysseus.
 Da, Harald! drog du frem med dine Helte,
 Dg atter stod Achilleus for vor Siæl,
 Kun mere from. Du boier stolt en Kne
 For Christi Kors, og aldrig kunde du
 Uædelmodig haane faldne Fiende,
 Dg slæbe Hektors Liig ved dine Hiul.

Harald.

Maria! hulde Pige! hør min Bøn,
 Lad dine Legesøstre gaae tilside.

Hun giver dem et Bink, de gaae.

Harald.

Jeg pleier ei at undres over Modet,
 Dog veed jeg selv i dette Dieblif
 Ei, hvor jeg faaer det fra. Du skienker mig
 Din Yndest, og det glæder mig af Hiertet,
 Maria! thi mit Hjerter elsker dig.
 Til mange Omsvøb er her ikke Tid,
 Dg jeg forstaaer mig ei paa kunstig Tale.
 Jeg er en Bonde fra det norske Fjeld,
 En halv Barbar mod dig; jeg veed det, Pige!
 Men ærlig, diærv og trofast. Kan du nøies,
 Maria! med en Mand, ei meer, ei mindre —
 Der er min Haand! O, tag den! Den blev fri,

Da Døden tog min liden Elisif.
 Kan du forsage denne stolte Pragt,
 Og drage med en Skare Bæring
 Til fremmed Himmelegn og fremmed Sprog?

Maria kærlig.

Ja, Harald! Jeg vil svare dig, min Helt!
 Med lignende Oprigtighed — jeg kan.

Harald.

Og vil du gierne?

Maria.

Ja, jeg vil det gierne.

Harald.

Saa er jeg lyffelig. Din Primelstrands,
 Tag selv den, som en yndig Brudestrands.

Han sætter den paa hendes Hoved.

Men reise maae vi fra den søle Zoe.

Maria.

Og fra den nedrige Georgios.

Jeg drager med dig, hvor du vil.

Harald.

Og hvis

Jeg alt i Morgen vil? i Morgen Nat?

Maria.

Jeg eier Intet, er en fattig Slægtning
 Af Keiserinden, har indpakket snart.

Alt, hvad jeg havde, var et kærligt Hierte;
 Det er ei længer mit, det hører dig til,
 Du tog det dog jo med dig, naar du reiste.

Harald.

Saa est du nu min Brud. Giv mig et Kys!

Hun vil kysse ham.

Den gamle Eremit

træder ind igjen, og raaber:

Kys hende ei, hvis du har hende kjær;
Brænd ei et Saar i hendes unge Hierte,
Som du kan ikke læge.

Harald.

Hvo est du?

Maria.

Den fromme Eremit fra Syriens Ørt?
Ak, hellige Fader!

Eremiten.

Gaa herfra, Maria!

Maria.

Farvel, min Harald! Jeg maa lyde her.
Men aldrig skal jeg glemme dig. Saa længe
Mit Hierte banker, skal det elske dig,
Og hvor du drager hen, jeg følger efter.

Gaaer.

Eremiten.

Nei, ved den hellige Ansgarius!
Det gjør du ikke. Dæmp din Lidenskab,
Hvis ei, forgaa, og vaand dig i din Synd!

Harald.

Du røver mig min Brud?

Eremiten.

Nei, tværtimod,
Jeg værner fredelig om hendes Ret.

Harald.

Jeg kan ei tyde dit Drakelsprog,
Maaskee dit Banvid. Thi jeg kender nok
Jer gamle Sværmere. I Gensomheden

J tabe fast ved Grubleri Forstanden,
Og komme saa forrykt fra eders Drk;
For at beherske Konger, Keisere
Med dunkle Magtsprog.

Gremiten venlig.

Ben! jeg vil dig vel.

Siig, hvilken Dyd du agter høist i Verden,
Næst from Tilbedelse for Christi Kors!
Siig mig det Balgsprog, Bæringerne bære
I Korsets Hane!

Harald.

Troskab.

Gremiten.

Vel, min Ben!

Jeg redder dig dit helligste Akenodie.

Gaaer.

Harald forbittret.

Du redde mig? du lære Troskab mig?
Troer du, den fiæffe Jister taber bleg
Sin fundne Perle strax igien af Skræk,
Fordi en Havmand truer? Unge Perle!
Jeg fatter dig i Kronens gamle Guld,
Og du skal straale som dens bedste Smykke.

Gaaer.

Anden Handling.

Hallen som før.

Romanos Argyros. Simeon.

Romanos.

I Overmorgen holder jeg et Møde.
 Lad Himmeltegnene, det lærde Selskab,
 Forsamle sig! Lad Videnskabens Sol —
 Jeg mener Præsident med Protocol —
 Tilstede være! Lad af Dyrefredsens
 Tolv Faculteter ei det mindste mangle!
 Alt maa gaae ordentligt. Philosophien
 Har Krebsens Tegn, Jurisprudentsen Tyrens,
 Theologien Skorpionens, Digtkunst
 Bandmandens — og saa videre. Jeg agter
 At læse selv en Undersøgelse:
 „Om Brug i Krigen af den græske Ild“.
 Jeg haaber, det vil gjøre Opfigt.

Simeon.

Sikkert!

Hvor er den Keiser, der i sig forener

Saa megen Iver for det Vigtigste
Og for det Ringeste, som vor Romanos?

Romanos.

I Videnskaben, Ven! er Intet ringe,
Naar man, som jeg, har druffet af Kastale,
Af Hyppokrene. See, Justinian
Berømmes for sin Corpus juris, for
Pandecter og for Institutioner,
Som han ei selv, men som Tribonian
Og andre lærde Mænd har skrevet for ham.
Jeg skriver selv, og dog maaskee berømmer
Mig Efterlægten mindre. Lad saa være!
En Philosoph bør virke Altting kun
Af Kiærlighed til Tingen. — Lad Homer
Paa Slangehuden rulles ud i Morgen!
Man siger, Bæringerne komme snart,
De pleie da blandt andre Herligheder
At see Bibliotheket. Læse kan de
Vel ikke; men det imponerer dem.
Jeg holder meget af at imponere,
Især Barbarer uden Aandscultur.

Simeon.

Ja, naar de see de sex og tredve tusind
Fem hundred Bind —

Romanos.

Og naar de see Homer
Paa Slangehuden, hundred tyve Fod lang —

Simeon.

Saa faae de Urefrygt. De undersøge
Vel Huden ei saa noie, mærke vel
Ei Sammenlimingen. I deres Viser

Lindormen spiller tidt en vigtig Rolle;
 Vi kan indbilde dem, Homer er skreven
 Paa Hammen af en Lindorm.

Romanos.

Simeon!

Jeg lider ikke denne Spogetone,
 Og heller ei den Tvivl. Det er en Skat,
 Saa stor som fjelden. Det er virkelig
 En Slangehud. Der gives slige Slanger;
 Og paa mit Tog til Syrien —

Simeon

sagte, spødsk i Keiserens alvorlige Tone.

Hvorfra

Jeg kom med uforrettet Sag —

Romanos.

Jeg hørte

Om slige Ræmpeslanger. Men for ei
 At blande her det One med det Andet:
 Nu er da Harald kommen. Han har seiret.

Simeon.

Saa hedder det; men spørg Georgios!
 Det Tog, som skulde vorde Grækers Vre,
 Blev meer til Grækers Skade, Grækers Spot.
 Den halve Deel af vore Folk er dræbt,
 Af Bæringerne mangle saare saa.

Romanos.

De har en bedre Hælbred, taale bedre
 Forandring af Klimat, Strabads og Føden.
 Det er en hæslig Feil af mine Landsmænd,
 De er saa lækfermundede, saa fiælne.
 Hvi gif Drest det i Sicilien

Saa slet, dengang min Formand Konstantin
 Didsendte ham? Og hvorfor gif det siden
 Andronikos ei bedre? Var det Feighed?
 Nei, ved det hellige Kors! Men de forspiste
 Sig i Meloner, Druer, Apelsiner,
 Og deraf døde de, som Fluer. Have
 Vi selv ei Frugter nok? Men det var hedt,
 De vilde vederqvæges og forfriskes.
 Nu køles deres Been forfriskede
 I sorten Muld.

Simeon.

Hvad har vel Harald virket?

Sicilien er ikke vundet end,
 Om end han brændte nogle Byer af,
 Og dræbte nogle Hedninger.

Romanos.

Nei, nei,

Der vil desværre mere til; og vi,
 Vi Grækere har ikke Lykken med os.
 Det fæle Barsel er ei heller glemt,
 Den Lyd, som kom fra Bierget, fra Kusinos:
 „Ulykke!“ skreg det høit, som af en Qvinde;
 Men kom man did, da hulkede kun Vandet
 Af Biergets Indvold. Saadan blev det ved,
 I flere Maanedes.

Simeon.

Et Qvindesagn!

Romanos.

Nei, jeg forsikkrer dig, jeg hørte det
 Af lutter Mænd, da jeg paa mine Tog
 I Syrien —

Simeon sagte.

Hvorfra jeg kom tilbage

Med uforrettet Sag —

Romanos.

Men for at blande

For meget ei det Ene med det Andet:

Hvad gjør jeg Harald til? Han maa dog lønnes.

Lad see: Sebastokrator, Cæsar! — Rei,

Det er for meget. Rei, jeg tænkte paa —

Hvad synes dig om Panhypersebastos?

Om Prosebastos?

Simeon.

Alt for godt for ham!

Romanos.

Rei, Keiseren maa lønne keiserligt.

Og skiondt den Roes er overdreven, naar

Mit Folk mig kalder en Forening af

Augustus, Marc Anton og Antonin,

Maa jeg dog vise Hoimod efter Evne.

Rei — Panhypersebastos, derved blier det.

Simeon.

Min Keiser! du tillod din fordums Ben

For mangt et dristigt Ord.

Romanos.

Tal, Simeon!

Jeg mindes, da jeg var Patricier,

Saa vel som du. Jeg veed, du mener mig

Det altid ærligt. Tal, hvad vil du mig?

Simeon.

Kun bede dig: ei alt for ydmygt, Herre!

At møde denne stolte Normands Hovmod.

Romanos.

Bær du kun ikke bange! Vel jeg veed,
Hvad jeg mig skylder selv. Før gif jeg fra ham,
Fordi han her sig nærmød uanmeldt,
Før du, min Protovestiære, var
Tilstede med dit Embeds Solverstof.
Thi Formen, Formen er en vigtig Ting. —
Godt — Panhypersebastos! Ved min Krone,
En herlig Titel; men han skal dog føle,
At jeg er Keiser.

Simeon.

Denne gamle Skif,
At Bæringen er fri for hvad vi kalde
Tilbedelsen, for Godesaldet, huer
Mig ikke meget.

Romanos.

Heller ikke mig.

De kunde gierne knæle for en Keiser;
Dog, det er gammel Rettighed.

Harald

kommer munter.

Hil dig og sæl, min gamle fromme Herre!
Her har du Bæring i Miklagard
Igien. Tilgiv, vi dvælte noget længe;
Men stærke Normand kan ei altid gaae
Med Dren blot paa Skuldren for sin Keiser
I Kirken, Borgen og paa Hyppodrom;
Ei blot forsvare dig i dine Sale.
Den ydre Kreds maa ogsaa fredes for.
Nu har vi lustet om dig. Frække Hedning
Bil ei saasnart igien forstyrre dig.

Snart nu afloser os en anden Flok,
 Som hænger Breiden trofast paa sin Herde,
 Og staaer som ærlig Vagt omkring din Borg.

Romanos vigtig.

Den Drot, som stammer fra Cæsar August
 Og fra den store Konstantin, min Son!
 Vil altid vise sig erkiendtlig mod
 Den Undersaat, som vil ham vel. Du har
 Udmærket dig ved lykkelig Bedrift
 I Africa og paa Sicilien.
 Gud raader Lykken. Da jeg drog med Hæren
 I Syrien —

Simeon sagte.

Med usorrettet Sag —

Romanos.

Var jeg ei lykkelig. Men desto bedre,
 At Bladet vendte sig. Din Tapperhed
 Jeg lønner med en Hæderstitel, som
 End aldrig nævntes før ved Bosporos,
 De syv lyksalige byzantinske Bierge.
 Knæl ned, min Son! tag min Velsignelse!
 Jeg kaarer dig til Panhypersebastos,
 En Rang, som endnu ingen Cæsar bar.

Harald.

Jeg takker dig for Titlen, Herre Keiser!
 Men lad mig heller staae. Velsignelsen
 Er lige kraftig.

Romanos.

Vil du ei, min Son!

Redknæle for din Fader, naar den Gamle
 Velsigner dig?

Harald.

Min ældste Fader, Herre!

Er Gud i Himlen. Ham jeg knæler for.
Dig takker jeg af Hjertet for din Godhed,
Og sønlig vil jeg kysse dig din Haand,
Men staaende. Det er en gammel Ret,
Forsfædrene fra Nord mig gav i Arv,
Og jeg maa giemme Arven ubeskaaret
Til mine Eftermænd.

Romanos fortrædelig.

Saa staa, du Stolte!

Men tro dog ei, fordi du nu kan kalde
Dig Panhypersebastos, at du har
Den samme Rettighed, som selv Despoten.
Vel staaer den Titel Panhypersebastos
Strax efter en Augusts, en Cæsars Rang;

Nærmer sig ham med Bigtighed, og siger med Bægt:

Men — Purpurstøvlerne tør du ei bære!

Læg Mærke dertil, Harald Haarderaade!

Du maa beskedent nøies med de grønne.

Og Diademet eller Tiara sommer

Sig kun Despotens Jæse. Nu Farvel!

Jeg iler til Forretninger. Gi Sværdet

Allene kræver min Opmærksomhed;

Mig kalde Videnskaber, Industrie.

I Morgen sees vi ved Trisagion.

Gaaer med Simeon.

Harald ene.

Jeg tilstaaer — han er ynkelig. Men derfor
Skal man dog ei forraade ham, om end
Man blev af Skiebnen tvungen til at leve

Sin Tid med ham. En ulykkelig Tilstand,
 Jeg kan ei negte det. Men Alderdom
 Og Skrønhed vil snart befrie Fyrstinden,
 Og hun skal ei forgrube sig paa Gubben.

Smilende.

Din Panhypersebastos, store Keiser!
 Skal redde dig dit Liv, endskiøndt han ei
 Maa gaae med røde Støvler og med Tiara;
 Endskiøndt han selv ei bliver her tilstede.
 Din Livvagt skal forsvare dig.

Efter et Diebligs Taushed.

Mod Vold!

Men hvad forsvarer ham mod lumsk Gifte?
 Der er ei Andet for, jeg maa forklage
 Den grumme Zoe, naar med min Maria
 Jeg er i Sikkerhed for hendes Rænker.
 Thi hun er listig, som en spraglet Slange,
 Og jeg har ogsaa hende mistænkt for
 Den gamle Gremet. Sandsynligviis
 Et Bærktøi kun i hendes skjulte Haand.
 Hvor kan Forræderi dog føre Troslab
 I Munden? O, men ingen hellig Raabe
 I denne Tid er Ridingsfærd for god,
 Og ingen Bei til Maalet den for slet.

Gaaer.

Haralds Palads

med en Buegang, som vender til Gaden.

Leander. Hiero. Menalkas. Kleophas. Diogenes.

Leander.

Menalkas! ja, du har den største Ret:
Imens de Store kiede sig i Ladhed,
Opfinderiske kun til nye Laster
Og nye Forbrydelser, mens de sig søle
I Belyst af en asiatisk Pragt,
Er det os Smaafolk kun, os Borgere,
Som holde Staten opreist. Thi hvorfra
Sik Reiseren vel daglig i sin Skat
De tyve tusind Stykker myntet Guld,
Om ei fra os?

Hiero.

Han bruger ogsaa meget,

Og eet Sted, veed jeg, maa han faae dem fra.

Leander.

Du taler Hoffets Sag, fordi du er
Hof-Purpurfarver, og befriet fra Skat.

Hiero.

Mit Haandværk gjør Konstantinopel Rødt;
Thi aldrig før, i Tyrus eller Sidon,
Forstod man at berede Skarlagsskind
Saa høirodt, og at give Silkenes Bæv
Saa friskt det lysegrønne Farvestiær.

Leander.

Men var der ingen Uld og ingen Bæver;
Var vi ei, fremfor andre Nationer,
I tryk Besiddelse af denne Kunst,

Som veed at nære snildt hiin lille Drm
 Paa Morbærtræet, og at nytte Larven —
 Hvad hialp dig saa din hele Muslingbanke?

Diogenes i Tanke.

Heel selfomt, at en Drm paa Morbærtræet
 Skal være mere værd, end tusind Græker
 Ved Laurbærtræet; at en Østers i
 Sin brystne Skal med sit udgydte Blod
 Skal giøre Fædrelandet større Hæder,
 End mangan Helt, der hjemkom blodende
 Med brustent Skjold!

Hiero.

Tal ei saa frit, min Ven!

Kleophas.

Han hedder ei Diogenes for Intet.
 Der mangler ham ei Andet, end en Tønde
 Og gamle Grækers Noisomhed, saa var han
 Fuldstændig Philosoph; thi Lygten har han.
 Skiondt der er intet Lys i — lige meget!
 Og Mennesker? Ja, hellige Maria!
 Hvis ei man fandt dem i Perikles' Tid
 Selv i Athen, hvor findes de da nu?

Hiero.

Menalkas! hvorfor staaer du saa i Tanke?

Kleophas.

Forstyr ham ei, vor Architect. Han maaler
 Med Diet Buegangen, er fordybet
 I alle disse mange Ordener
 Paa Capitælerne, som vist tilfids
 Ham kommer i Uorden.

Menalkas.

Kære Venner!

En herlig Buegang om Haralds Palads,
En værdig Samlingsplads for Bæring.

Kleophas.

Mig synes dog, at dette Tralværk ei
Er tæt nok gittret for de norske Bjørne.

Leander.

Menalkas! er det sandt, at du skal bygge
En Pavillon, som den Kalifen eied
I Bagdad, til vort Guld-Trifflinon?

Menalkas.

Hvad Keiseren befaler, maa jeg bygge
Saa godt, jeg kan.

Kleophas.

Ja, bedre gjør en Skielm.

Menalkas.

Man blander Altting sammen nu til Dags;
Den gode Smag fortrænges. Jeg maa handle
Tidt mod min Overtydning.

Kleophas.

Det er fornemt,

Og høiest Mode for Konstantinopel.

Leander.

Men stille! hist alt komme Bæring.
Saa maae vi gaae; thi de kan ikke lide,
Man vandrer her i deres Buegang,
Naar de vil tale sammen.

Hiero.

Hvorfor vise

Vi disse lodne Bildmænd dog saa megen

Urbødighed? De tale slet om os;
 De sige: vi er ikke mere stiftet
 Til Krig, end Høns; at man en Græker fiender
 Paa kolden Haand og sladderagtig Tunge.

Kleophas.

Det kommer af, at de har ingen Smag.
 Jeg fiender da de fleste, jeg, som Kronens
 Hof-Klædningmager. Jeg gjør Dragter til dem;
 At sige mine Svende, hvoraf jeg
 Har otte Kamre, sexten Borde fulde.
 De komme her som Ulve, Bjørne, Ræve
 I lodne Skind; først naar de været har
 I mine Hænder, faae de Syn at see med.
 Jeg gjør dem to Slags Dragter: først den røde,
 Hvidstribede, med Keiserbilledet;
 Og saa den himmelblaa, med hviden Løve
 Paa Brystet. Denne sidste vælge de
 Nu alle, jeg begriber ei hvorfor.

Diogenes.

Det burde dog saa klog en Skrædder vide.
 Vi skifte Keiser her i Grækenland
 Hvert Dieblis; men Løven svigter ei.
 De Danske og de Norske elske Løven,
 Og bære gierne den i deres Skjold,
 Thi den betyder deres egen Styrke,
 Som skal forsvare dem.

Kleophas.

Og denne Harald,

Den Haarderaade, som de kalde ham,
 Troer I, jeg faaer engang ham overtalt,
 At kiøbe sig en Raabe, smukt brodeert

Med Paafuglsfær, med ægte store Perler?
 Naar ei han er i Bæringdragt, saa gaaer
 Han i en bruun med hvide Silkefoer.
 Nei, disse Mennesker har ei Forstand,
 Men Marv i Knofterne, det kan ei negtes.
 I Krigen kan man ei undvære dem.
 De trodse Døden, og det er et eget
 Slags Elephanter, der gaae fremst i Flokken,
 Og træde Altting ned med plumpe Poter.
 Og Elephanten er et ædelt Dyr,
 Og grumme flog, af slikt et Fæ at være:
 Kan med sin Tryne trække Proppen af
 En Flaske, drikke Vinen —

Diogenes.

Tag dig Vare!

En Elephant kan ogsaa hevne sig.
 Du har dog ikke glemt hiin Anecdote
 Om Elephanten og om Skrædderen?
 Bøgt dig! du est ei langt fra Rendestenen.

De gaae.

Ulf i den blaa Bæringedragt. Kolskæg, Thiodolf,
 Erik, Edmund i lodne Koster, med Bylte paa Nakken,
 Drer paa Skuldbrene.

Erik.

Her er da Haralds Huus?

Edmund.

En deilig Borg!

Ulf.

Ja, Benner! Og i denne Buegang
 Forsamle Bæringer sig tidt i Dvæld,
 Og tale sammen om hvad vigtigt er.

Dg, troer J mig! det er den største Binding
Dg bedste Nytte, Reisen gav.

Kolskæg.

Det vil

Jeg ikke haabe. Guld er ogsaa værd
At vinde.

Ulf.

Det vil ikke mangle.

Thiodolf.

Gren

J Kamp er heller aldrig at foragte.

Ulf.

Det Ene med det Andet! Døde Knud

J Engeland, saa lever Haarderaade

J Miklagard.

Edmund.

Han kaldes Haarderaade;

Det Navn mig huer ikke just.

Ulf.

Fordi du

Gi ret forstaaer vort Sprog, min Angelsage!

Han kaldes Haarderaade for sin Manddom,

Men ei Jldraade, som betyder Ondt.

Vær først at kiende ham! Han elskes høit

Af alle Bæring.

Thiodolf.

Vi kiende ham

Alt godt, vi Normænd. Som et Barn han sad

Paa hellig Olafs Knæ, og napped ham

Tidt uforsædet i det gule Skæg,

Naar Kongen med de store, stive Dine

Ham vilde ængste, faae ham til at blinke.
 Som liden Gut han gjorde sig en Flaade
 Af Fyrrespaaner, mens hans Brødre onsket
 Sig Mark og Dvæg, som rædde Bønder. Harald
 Var med som Ungersvend paa Stiflestad.

Edmund

ryster paa Hovedet.

Min store Knud jeg faaer dog ei igien.
 Vel muligt, Harald er saa giæv, som han;
 Men eier han slig Fromhed?

Grif.

Var Kong Knud

Da virkelig saa from?

Edmund.

Jeg glemmer aldrig

Den sidste Gang, jeg foer med ham i Sneffen
 Til Ely paa Mariae Kensefsdag.

Skiont Kirken laa, høit paa den steile Klippe,

Dg som vi flød paa Vandet, hørte vi

En Morgensang af Munkene deroppe.

Da Kongen selver quad en Vise for os.

Ulf.

Uf, kan du ikke den?

Edmund.

Jo, Ord til andet.

„Lisligt siunge de Munke ved Ely,

Da Knud i Sneffen foer;

Roer os nu, Knegte! til Landet i Hast,

At styrkes ved Herrens Ord.”

Ulf.

Kong Knud var Skiald, og saa er Haarderaade.

Grif.

Hvo kommer hidsset?

Ulf.

Haldor Snorroson.

Thiodolf.

Ei, Haldor? Du, min Ulf! og Haldor, veed vi,
Er Kongens første Kæmper.

Ulf.

Guren samler

Til Kampen os forenede; men Freden,
Med Harper og med Giger, stiller os,
Thi meer forstieellige kan Ingen findes,
End vi To, naar vi ikke slaaes.

Grif.

Er Haldor

Da ikke bold i Fred?

Ulf.

Heel bold og blid,

Men kold, som Fieldet, for hver Følelse.
Der bider Intet paa ham, og hans Mænd
Oploster sig saa lidt til henrykt Glæde,
Som den i Roden bøier sig til Sorg.
Han kunde næsten, som sit tause Sværd,
Undvære Talens Brug. Men skal der handles,
Da er han Manden.

Grif.

See, der kommer han!

Haldor Snorroson

kommer, og siger ligegyldig, men venlig:

Velkommen her i Grifland, gode Venner!

Hør, Ulf! nu skal der siunges, og du veed,

Jeg skriger, som en Ravn; jeg snaffer lidet,
 Men synger slettere. Desuden gider
 Jeg ikke høre de alenlange Taler,
 Sær naar de holdes af Georgios.
 Nu gaaer jeg hjem, og hjælper Koffen med
 At lave Maden til i Aften. Han
 Forstaaer sig ei paa danske, norske Retter.
 Jeg tilberede vil vort gode Fjæst,
 Og see, om Øl og Miod er stærkt nok brygget.

Gaaer.

Thiodolf.

Der kommer Skaren samlet, mine Brødre!
 Nu lad os stille os i Flokken med
 Og hilse Haarderaade med et Drapa.

Musik. Væringerne komme i lodne Skindkiortler, med barbariske
 Stridshuer af Jern, med Ører, Sværd, Skjold og Spyd.
 De stille sig i Rækker, og svinge, i det Harald kommer,
 fulgt af Georgios.

Væringerne.

Stærke vi stande,
 Stridende gange,
 Gierne den gnistrende
 Glavind svinge.
 Brødre fra Bæltet,
 Bretlands Hirdmænd,
 Dreng fra Dofres
 Dale vogne;

Swithiods Sonner
 Fra Skaanes Marker,
 Helte fra Heklas
 Hal og Jofler,

Hylde vi Harald
 Haarderaade:
 Nædsel for rædde
 Riser alle.

Sværdet du svang paa
 Sikilsen,
 Kæmped med Kraft for
 Christ hiin hvide.
 Liig da i Lynget
 Laae for Høgen.
 Blodhiertet Barm sit
 Banner svingter.

Før os i Faren,
 Fagre Konge!
 Det er, som Viin med
 Ben at driffe.
 Det er, som Kvinders
 Kys at smage.
 Leende lader
 Helten Livet.

Georgios

med affecteert Værdighed.

I tapre Skandinavier og Briter,
 Velkomne! Jeg, Georgios Maniakēs,
 Den græske Keisers første Hovedsmand,
 Til hvem al Grækerhæren er betroet,
 Af Hiertet raaber i min Keisers Navn:
 Velkommen i Konstantinopel! Himlen,

Dens Engleſtkarer og dens Helgene
Har faaret eder til et ſieldent Hverv.
Med Tapperhed og Kraft mod Elementet
Har I, ſom før Iſraeliterne,
Jer giennem Drken ſtridt til Kanaan.
Som ædelt Malm, der laa i Mulmets Skied
Bag Biergene, blev I for Dagen bragt,
At præges med Humanitetens Stempel;
Hvad kun kan ſkee hos os, i denne Stad,
Som ſamler Øſtens Rigdom, Sydens Skionhed,
Beſtens og Nordens Kræfter i ſit Skied.
Saa qvæger jer i Gedertræets Skygge,
Og nyder vore himmelføde Frugter!
Saa ſeer jer mætte da paa vore Skatte,
Paa Hyppodromens gamle Billeder,
Hvor Heſteveddeløb og Baabendands
I Overmorgen gives, jer til Lyst,
Naar i den hellige Sophias Kirke
Med Reiſ'ren I har hørt Triſagion.
Betragter ſaa Triſlinion, det gyldne,
Og ængſtes ei ved med jer Jod at træde
Paa Guld, I, ſom med Hænder kun tilførn
I Norden Jern og Kobber har berørt.
Da vorde Gaderne beſtrøet med Blomſter.
Med Silketapper af en ſkion Baldyring
Behænge vi Paladſerne. Da quiddre
I Reiſerhallen, i et Træ af Guld,
De kunſtige Solvfugle, ſom i Skoven
Smaaer Rattergale; og to gyldne Løver —
Lad, fiære Benner! det jer ei forſkræffe —

Med Dine, som Rubiner og Smaragd,
 Vil brøle græsseligt ved eders Komme.

Bæringerne smile, og see paa hinanden.

Dog — vender Blikket til alvorlig Daad!
 Her lære I den sande Krigens Kunst;
 Thi ei blot en barbarisk Tapperhed
 Kan hielpe stort mod Catapult, Balist,
 Stormbuf, og — fremfor Alt -- den græske Jld,
 Som gyseligt igiennem Luften blusser,
 Og strax fortærer, hvad den hester ved.
 Alt, hvad vi fordre for saa megen Godhed,
 For Aandsøptugtelsen, for Guld hiin røde,
 Som I kan bringe med til Fædrelandet,
 Er Lydighed mod eders Foresatte,
 Troskab mod Keiseren, og fremfor Alt
 Betvingelsen af dette stolte Bæsen,
 Hvormed Barbaren i sin Raahed skiller
 Sig fra en Romer. Romere (forstaaer!)
 Vi kalde os, skiondt Græker, da vor Keiser
 Og Keiserdommet stammer ned fra Rom.
 Og dermed Gud befalet! Jeg har talet.

Træder tilside.

Harald.

Jeg maa dog ogsaa sige et Par Ord,
 Som Bæringernes Drot i Miklagard.

Hiertelig og ligefrem.

Velkommen, tappre Evende, fra vort Land!
 Jeg veed, det falder ei Nordboen let,
 At rive sig fra Hiemmet, hvor i Danmark
 Det selvblaa Hav, den grønne Bøgebakke,
 I Norge ranke Gran paa steile Kyst

Sam holder fast. Thi hvor i Syden finder
Man Soen mere blaa, meer grøn en Mark,
Meer malerist et Fjeld med hviden Føs?
Hvor findes Aand og Hierte mere vakt,
End der, hvor Ddin bragte Aserne
Fra bruunlige, forbrændte Taterorkner?
Dog Manddomsmodet, Lyst at hærde sig
Behersker Helten, han vil kiende Verden;
Og da i Nordens Krog ei Verden kommer
Til os, saa maae vi komme ned til den.
Tidt gjorde vore Formænd slikt Besøg,
Og kom ei nær som saa bestedne Giester.
Da Gæsfene paa Capitol forsvared
Den sidste Romerære, lagde Brennus
Sit Sværd i Bægten. Longobarden siden
Har gjort et langt Besøg, bortjaget Berten,
Og blev fra Giest selv Bert. Saa Gotherne,
Og mangt et Følkeslag i Slægt med os.
Ei Bæringerne komme saa til Griffland.
En Ed, som heit ved hellig Olaf vi
Paa Biblen svore, strengt forpligter os
Til Billighed og Troskab. Ei vi drage
Til Bosporos som Fiender, men som Venner.
Vor Breide stærk forsvarer Reiseren
Mod Oversald af Hedninger — og Landsmænd.
Thi lader eder ei forblinde, Brødre!
Af disse kalkede, bemalte Grave,
Hvorunder, efter Skriftens Ord, Uhumskhed
Og halvforfæulste Knokler skiule sig.
I staae ei under nogen Mand i Landet,

Kun under den, som selv I vælge til
 Jer Formand, og det er for Tiden jeg.

Georgios gaaer fortørnet bort.

Harald

seer smilende efter ham, og vedbliver:

I ere Keiserens fornemste Bagt,
 Hans Livvagt. Naar han doer engang, belønnes
 Jer Trostskab med Polota-Svarf; vil siige:
 I gaae omkring i Keiserborgens Haller,
 Og skifte al hans Efterladenskab
 I lige Arv. — I føre tvende Faner,

Han giver et Vink, nogle prægtigklædte Bæringers komme med
 Fanerne.

Mariafanen og Korsfanen. Brødre!
 Betragter disse gamle Bannere
 Med Grefrygt. De slagred ofte, hvor
 Det gik alvorligt til, og gjorde Norrig
 Og Danmark Gre.

Der blæses en høitidelig Melodie; alle Bæringers blotte deres
 Hoveder, knæle for Fanerne, og giøre en stille Bon.

Saa har I nu da hilset disse Mærker,
 Hvorom vor Skytspatron, den hellige Olaf,
 Usynlig svæver. Undertiden rider
 Han synlig for os paa sin hvide Hest,
 Naar Faren voxer, og naar Modet synker.
 Og nu Guds Fred! Fordeler eder rundt
 I Staden efter eders Herreskiold,
 Og blander eder med de ældre Brødre.
 Affører eder disse lodne Skind,
 Der er for varme her; isører eder
 De lysblaae Kiortler og de blanke Hielme,

Hvoraf der findes nok i Baabenshuset.
 I Gildeshuset møde Hovdinger;
 Der samles vi til Baabenthing; der see
 I eders Gildesfræa samt eders Lade,
 Som giemmer vore Privilegier.
 Der findes Borde, Bænke, Lysekrone,
 Samt Skytspatronens Billed. Der vi træffes
 Ret snart igien. Nu trænger jeg til Hvile
 En liden Stund, og det gjør I, som jeg.
 Han hilser dem, og gaaer.

Bæringerne

synge:

Falste Diser
 Ei Daner daare;
 Nattens Kórner ei
 Normænd blinde.
 Christne for Korset
 Ruale vi lydigt.
 Olafs Dye!
 Du os Modet.

De gaae.

Haralds Hal.

En Leibant i Baggrunden. En ung Væring i Baabendragt
 gaar som Vagt frem og tilbage, med Dren paa Skulderen,
 og med en liden Harpe hængende ved Siden.

Harald kommer.

Est du min Vagt i Aften?

Væringen.

Ja, Herr Konge!

Harald.

Du est heel ung endnu.

Bæringen.

Kun sytten Aar.

Harald.

Og alt i Mislagard?

Bæringen.

Kong Harald var

Paa Stiklestad, da han var femten.

Harald.

Vel svart!

Mig tykkes, jeg har her ei seet dig før.

Bæringen.

Jeg kom med disse sidste Bæring.

Harald.

Og klædt alt i den lysblaa Baabentfiortel?

Bæringen.

Jeg længtes efter Bagt hos dig.

Harald.

Men est

Du selv ei træt?

Bæringen.

Nei, jeg sov Middagsøvn

Paa Skibet, Herre!

Harald.

Og hvor est du fra?

Bæringen.

Fra Rusland, Herre!

Harald.

Al, saa kommer du

Jo fra min Elisifs mosgroede Grav!

Bæringen.

Nei, Konge! Graven har jeg ikke seet.

Harald.

En liden Harpe hænger ved din Skulder.

Du est da Skjald?

Bæringen.

Min Drot! jeg fuster lidt

Paa dette Haandværk.

Harald

lægger sig paa Loibænken.

Syng mig da en Vise!

Bæringen.

Hvorved du falde kan i Sovn? Det vil

Ei vorde vanskeligt.

Harald.

Den spæde Stemme,

Mig tyffes, kiender jeg. Syng, Ungersvend!

Bæringen

sætter sig, og synger ved Harpen:

Bil du vel bære denne Dragt,

Som Thora Hiortur eied?

At vælge den til Høitidspragt

Hun i sin Ungdom pleied.

Om disse Somme tidt hun foer

Med sine hvide Hænder.

Nu hviler hun i sorten Jord —

En anden Elskov brænder.

Harald

reiser sig forfærdet halvoverende.

O, alle Helgene! hvad hører jeg?

Bæringen

syrger:

Jeg tør ei bære dette Skrud,
 Det vil mig ikke smykke.
 End lever hun, din unge Brud,
 Du raader hendes Lykke.
 Hun har paa dig det første Krav;
 Men kan du dig beklage —
 Send hende atter til sin Grav!
 Hun kommer ei tilbage.

Harald

springer op.

Min Elisif! du lever! — Hellige Olaf! —
 Kom i min Arm, og overtyd mig! Est
 Du intet Gienfærd?

Elisif.

Skrækker jeg dig, Harald!
 Som Gienfærd — o, saa kan du med et Ord
 Bortmane mig.

Harald

omfavner hende.

Du lever, fiære Pige?

Elisif.

Min elskte Harald! er din Elisif
 Dig da i Sandhed kjær?

Harald.

Hvor kan du tvivle?

Elisif.

O, jeg har hørt saa mange fæle Rygter.

Harald.

Man maa ei Rygter troe, det seer du jo;

Et almeent Rygte har udbredt sig om
Din Død, min Fæstemø!

Elisif.

Det hørte jeg

I Garderike; neppe var det hørt,
Før jeg beslutted selv at overtøye
Dig om mit Liv.

Harald.

Og du forklædte dig
Som Ungersvend, og drog den lange Bei,
Og deelte Reisens Farer og Besvær —

Elisif.

Hvor gierne, for at see min Harald atter!

Harald

trykker hendes Haand.

Du kom til rette Tid, min vakkre Giente!
Jeg reiser bort i Overmorgen; var
Du kommen senere — Gud være lovet!
Nu følges flux vi ad til Garderike —
Der skal vort Bryllup staae. — Din gamle Fader
Dog lever vel? — Og du est bleven større
Og fagrere.

Elisif.

Min Harald! tykkes dig?

Mig synes og, du har forandret dig.

Harald.

I Krigen hærdes man. Maaskee jeg alt
Har tabt endeel af Ungersvendens Bæsen;
Desbedre passer jeg til Hgtemand.
Fra Garderike følges vi til Norge;
Der gjør jeg Elisif til Landets Dronning.

Elisif.

O, hvilken Glæde paa det lange Savn!
Nu er al Sorg og al Bekymring endt.
Jeg vidste nok, min Harald var mig tro.

Harald takkesfuld.

Ja — Trostløb stander i vort hellige Banner.
Nu, sølvgraa Gubbe! nu forstaaer jeg dig.

Elisif.

Hvad mener du?

Harald.

En ærlig Gremit

Gav mig et Vink for noget siden, som
Jeg misforstod, og det fortryder mig.

Elisif.

Min Harald er dog ikke rigtig glad.
Du sliuler mig en Sorg. Est du bedrøvet,
Fordi jeg kommer?

— Harald.

Nei, ved alle Helgen!

Jeg takker Gud. Og var du ikke kommen,
Og havde jeg for silde, Elisif!

Din falske Død opdaget — aldrig var
Jeg vorden Helt og Norges Kæmpe meer.

Men viid, mit Barn! her gaae vi paa en Afgrund,
Som let kan briste under os. Du skal

Gaae Alt at vide. Gaf i næste Rum!

Jeg først maa give Bud til mine Svende.

Forsigtigheden er en Alf, som her

Tildeels selv giæve Kæmper smigre maae,

For at faae Bugt med Ondslabs lede Trolde.

Elisif.

Af, kom da snart!

Harald.

Ja, ja! ret snart, ret snart.

Hun gaaer.

Ragnvald, en gammel Kæmpe, kommer.

Ragnvald smilende.

Nu, Konge! har min unge Bæring sjunget
Dig vel i Sovn?

Harald.

Du est deelagtig altsaa

I Hemligheden?

Ragnvald.

Jeg har hende fulgt

Den hele lange Vei, til Lands, til Soes,
Og værnet om din spæde Kæmpes Fred.

Harald.

Saa gjør du til din Skyldner mig for Livstid.

Følg hende nu i Hallen, gamle Ragnvald!

Ragnvald gaaer.

Harald

Kaster sig paa Loibænken, skjuler sit Ansigt i sine Hænder,
og tier længe stille. Derpaa staaer han op, og gaaer i
dybe Tanker frem i Hallen.

Da Herkules paa Marken stod,
Hvor tvende Veie sammenstødte,
Da fristed Intet Heltens Mod;
Thi Vellyst ham og Dyden mødte.
Hvad hørte der Betænkning til?
Sin Kraft han kunde Pligten vie.

Men jeg — en Bold for Lyffens Spil —
Min Elisif — og min Marie!

Min Fæstemo i sorten Grav
Gi meer i sagerst Ungdom sover;
Hun seiled over sorten Hav,
Hun bragtes paa de dunkle Bover.
Jeg troede hende længe død;
Og kan jeg, Sandhed! det fortie?
Jeg glædte mig, da Lyffen bød
Til Bederlag en sød Marie.

Mod hende, min Elisabeth!
Gif du, skiondt yndig i din Sommer,
En lille blaa Migeisforgiet
Mod Dronningen for alle Blommer.
Ufskyldigt end dit Hierte slaaer,
Som da din Moder gav dig Die;
Men Himlen aaben for mig staaer,
Naar jeg dit Die seer, Marie!

Som Ruslands Kulde med Gran og Jis,
Med smukke Nordlys og med Stierner,
Mod græske Blomsterparadiis,
Hvor end Natur om Skionhed værner;
Som liden Kirke, slet og ret,
Mod Græcklands himmelske Sophie,
Forholder sig Elisabeth
Til dig, min elskede Marie!

Og dog jeg flygter af din Arm,
 Mit første Løfte mig forbinder.
 Min Elis! ei Sorg og Harm
 Skal blege dine friske Kinder.
 Du har et helligt Arav paa mig;
 Belan! saa skal os Præsten vie.
 Jeg følger og jeg ægter dig —
 Men aldrig glemmer jeg Marie.

Tredie Handling.

Keiserhallen.

Georgios alene.

Hvor underligt dog tidt Bedrifterne
Gientage sig i denne Verden! Have
Vi ei i dette Keiserpar et Billed
Af gamle Svaghed, da Justinian
Indbildt paa Thronen vaklede? Kan jeg
Gi sammenlignes med en Belisar,
En miskiendt Verdenshelt? Og kappes ei,
Som hiin Eunuch, hiin Usling Narses, Harald
Med en Georgios om Wren? Men
Konstantinopel skal, som Mailand, ei
Redtrampes af Barbarer. Belisar!
I een Ting ligne vi hinanden ei:
Du var en alt for god, trofskyldig Gief;
Jeg veed at sætte Baaben imod Baaben,
Og List skal fælde List. — Det er en god
Indretning hist og her i Salene
Med disse hule Soiler. Keiserparret
Gi blot, men jeg og Protovestiareren
Har ogsaa Nøglen. — Ha, fordomte Gisbiørn!

Vel, Harald! du har flengt i Løser mig
 Mit Vresbanner, traadt det under Fodder;
 Ei nok med Laurbærfrandsen — Myrtens Krands,
 Min Fæstems vil du berøve mig,
 Vil flygte med Maria. Men mit Skaffavl
 Staaer stillet viseligt, og kun to Træk —
 Saa vaander du dig mat i Smertens Favn.
 Jeg hører Keiserinden. Falske Zoe!
 Forblindede! du skal faae Alt at vide;
 Men drille vil jeg dig dog langsomt først.
 Jeg veed, du lider mig i Hjertet ei,
 Kun fælles Rød og Hvern forbinder os.

Zoe kommer.

Hvad vil du mig igien, Georgios?
 Du fieder mig med tidtgientagne Klager.
 Har jeg ei bedet dig fordrive Tiden
 Hos din Maria?

Georgios.

Tilgiv, Keiserinde!

Jeg kommer for at skrifte ærligt for dig,
 At jeg har miskiendt Harald Haarderaade.

Zoe.

Det er mig fiært, du kom engang til Sandheds
 Erkiendelse. Kun undrer det mig, Ven!
 At Keiserstadens Gader og dens Borg
 Har viist dig, hvad du kunde bedre seet
 I Dalen og paa Sletten.

Georgios.

Keiserinde!

Du kaldte mig en Maane; Maanen, veed du,

Seer Solen kun om Natten, og hvor Maanen
Skal skinne, maa der være mørkt.

Zoe.

Saa har

Din Maane nu tilsidst dog speidet ind —

Georgios.

I Haralds Gensomhed.

Zoe.

En herlig Elsker!

Hvi lod du den igiennem Bindvesranken
Gi skinne heller i Marias Kammer?

Georgios.

Om Natten skinner Maanen allevegne,
I Amors Myrtelund paa Roserne,
Paa skumle Rettersted ved øden Ryst.

Zoe.

Jy, hvilke søle Billeder! Jeg affhyer
En Phantasie, der jager efter Rødsler.

Georgios.

Og en Forstand, der kan opdage Sandhed?

Zoe.

Hvad har din herlige Forstand opdaget?

Georgios smilende.

At jeg har miskiendt Harald.

Zoe heftig.

Frygt min Brede,

I Fald du tirrer mig!

Georgios iisfold.

Jeg troede, han

Var herskesyg, ærgierrig, stolt — men aaben

Dg ærlig. Høie Keiserinde! jeg
 har giort ham Uret — Harald er en Riding.

Zoe.

Nu svæver Doden over dine Loffer!

Georgios.

Dg over dine, hvis du hører ei
 Din Redningsmand.

Zoe

med stolt Foragt.

Du redde mig?

Georgios

bestandig rolig.

Fra Harald,

Som vil forraade dig til Keiseren.

Zoe urolig.

Forraade mig? Dg hvad vil han forraade?

Georgios.

Et ubetænksomt Indfald, der vist aldrig

Kom dig fra Hiertet; der var strax fortrudt,

Som det fra Læben fløi, og aldrig meent.

Jeg kiender Zoe. — Men i Lidenstaben

Forløber man sig let. Din Phantasie,

Indtaget, efterjog Kong Haralds Rædsler,

Dg en barbarisk Bildskab rørte dig.

At ei han skionte paa din høie Raade,

At han misbruger din Fortrolighed,

Det er i Haralds Mand og Væsen.

Zoe angst.

Tal,

Georgios! For Himlens Skyld, min Ven!

Gjør ingen Omsvøb.

Georgios.

Diøse Ting, Fyrstinde!

Udtaler man anstændigt kun med Omsvøb;

Ihi om jeg sagde her nu plump og kort:

„Du vil affætte Keiseren, og hæve

Paa Thronen Harald, som du elsker høit;

Men Harald, som foragter dig med samt

Din Kiærlighed, vil flygte med min Brud

Maria, som han elsker, og forraade

Dig, den Forsmaaede, til din Egteherre“ —

Hvorledes klang vel det for fine Drer?

Zoe.

O, alle Hølgene!

Hun er nær ved at synke i Alsmagt, han griber hende i sin Arm.

Georgios.

Fat dig, Fyrstinde!

Og hør mig.

Halvsagte.

Ha, det er en deilig Qvinde,

Alt trykke i sin Arm. Fordømte Bildmand,

Som vover at forsmaae en saadan Perle!

Zoe

fatter sig, reiser sig med Kraft, og siger:

Har han forsmaaet, vil han forraade mig,

Saa maa han miste Livet.

Georgios.

Vel, det lad ham!

Men hvordan, høie Keiserinde! agter

Du at indlede Hævnen?

Zoe.

Ingen Omsvøb!

Han er en lumst Fjorræder, han maa falde.

Georgios.

Ret godt! Men kan du fælde ham? Du har

Ei Magten over Liv og Død, Fyrstinde!

Det har Despoten kun, Sebastokrator.

Og dræbe ham ved Enigmord? Jy, det kan

Hver Trællequinde gjøre ved sin Vøler;

Det er ei Hævn for Zoe.

Zoe.

Raad mig da,

Vil mig den Urt ved Lethes skumle Bred,

Som giemmer Giften smertelig og sikker.

Georgios.

Harald maa falde som en Landefjorræder —

Det er han — som en Majestatsforbryder;

Og Keiseren maa selv affige Dommen.

Zoe.

Du Rasende! og troer du, Keiseren

Vil dræbe den, som redder Livet ham?

Georgios.

Jeg bringer med to velbetalte Bidner,

Som begge hørte: Harald vilde myrde

Romanos, for at sætte sig paa Thronen.

Zoe.

Fortræffligt!

Georgios.

Triumpheer for tidligt ei!

Zoe.

Jeg kiender min Romanos Argvros;

Saa ræd er Jagen for sin Død, som han,
 Og hører han af tvende Vidners Mund
 Et Anslag mod sit Liv, saa er det nok,
 Saa føres Harald lænkebunden hen
 Til Dødens Taarn.

Georgios.

Ja, hvis man faaer ham fat.

Men hvor er Harald nu? Midt i sin Hær,
 Som ligger rundt fordeelt i Hovedstaden.
 Hvor vil man hente ham? I Gildehuset,
 Hos Bæringes? Det turde holde haardt.

Zoe.

Han loffes maa herhen.

Georgios.

Det er alt fleet.

Tilgiv min Dristighed, Fyrstinde! Kun
 Jeg handled til dit Bedste. Jeg har ladet
 I dit Navn Harald bede om at komme
 Endnu i Aften her paa Borgen.

Zoe.

Herligt!

Georgios.

Du jubler alt?

Zoe.

Her skal han gribes, bindes,
 Og føres til sit Rettersted.

Georgios.

Det sagt!

Og heller ikke er det vansteligst,
 At hugge Hovedet meer af ham, at støde
 En Dolk i Brystet ham, end hver en Anden.

Men, Keiserinde! tænk paa Følgerne;
 Thi høre Bæringerne, deres Drot
 Er fængslet her og givet hen til Døden,
 Saa gjør de Oprør, brænde Byen af,
 Og dræbe os tilsammen, alle Græker,
 Med Øerne, som Slagteqvæg.

3oe.

Du viser

Mig lutter Spindevæv, som mindste Bindpust
 Kan sønderrive.

Georgios.

Mener du, Fyrstinde?

Nei, skionne 3oe! jeg har Strikken snoet
 Af Hadets og af Havnens seige Bast;
 Den passer vel til Haralds Hals, og Dævlens
 Skal selv ei løse denne stramme Knude.

3oe.

Saa ængst mig ei, og før ei meer min Frygt
 Igiennem alle Ividlens Labyrinther!
 Viis mig en Udsigt til hans Rettersted;
 Kun der er Maalet for min Ro.

Georgios smilende.

Ei, ei!

Saa var det altsaa ikke dog saa galt,
 At Maanen skinte hen paa Retterstedet?
 Nu, seer du, det er ingen ringe Fordeel,
 Hvad slau Moral end sladdrer derimod,
 At Politiken, der ophøiet hæver
 Sig over Huuslighedens Borgerdyd,
 Betiener sig iblandt af — falske Vidner,

En hæslig Titel for en nyttig Ting;
 Thi de er ofte bedre, end de sande.

Joe.

Hvad vil du sige dermed? Du har altsaa —

Georgios.

Endnu to Vidner.

Joe.

Du er vel bekendt

Med Byens Udstud.

Georgios.

Alf, for den Sags Skyld

Behøver man just ei at søge langt;
 Fra Guldtrifflinien til Tiggersturet,
 I alle Stænder findes slige Folk,
 Til høist forskjellig Priis, og mine fik jeg
 For Røveriob. To stakkels Fiskere,
 Hvem Bosporos, skiondt den (som Hellepont
 Alt hos Homer) kan kaldes fiskerig,
 Ei altid dog forsyner efter Rødtørst;
 Hvad synde de vel, ved at gaae i Hallen
 Til Bæring, og sige dem: „Kong Harald
 Er plumpet ud i Bandet, da han vilde
 Besøge Skibet“? Det er vores Lykke,
 At den Forvorne gaaer saa tidt alene
 Paa Gaden uden Følge. Ogsaa haaber
 Jeg vist, han kommer ene her i Aften;
 Hvis ei, maae vi opsætte Hønnen til
 I Morgen.

Joe.

Altsaa, naar han er her —

Georgios.

Og

Naar Keiseren har fældet Dommen først,
 Saa lade vi ham gribe, kneble, lægge
 Ned i et Skriin, og føre slux til Taarnet.
 En Græker, der har nogen Liighed med ham,
 Jeg udklædt har omtrent, som han; han gaaer
 Med langt nedfaldne Haar, med Haralds Hielm
 Og Haralds Raabe, Børingernes Bagt
 Forbi; saa see de alle, deres Drot
 Er gaaet hiem herfra. Han pleier sielden
 At tale til dem, naar han gaaer forbi;
 Og uspurgt taler Ingen til ham først.
 Saa sender jeg til Havnen Haralds Skygge,
 Hvor den forsvinder nær ved Strandens Bulværk.
 Paa Bandet flyder Heltens brune Raabe;
 Saa er der ingen Tvivl om, han er druknet.
 Vi har erobret ham fra denne Verden,
 Han er vor Træl, vor lænkebundne Fange,
 Og vi kan uden Fare sende ham
 Hen i den anden Verden, naar vi lyst.

Zoe.

Du er en vacker Diævel! Men hvad staaer
 Mig inde for, du som saa godt kan lyve,
 At ikke her du kun bedrager mig?

Georgios.

Saa skaf dig Visshed, bi, og lad din Normand
 Forraade dig til Keiseren; saa faaer du
 Beviis i Hænde. I hiin Soile der —
 Du veed det, den er huul — kan høres Alt.
 Men vil du meer Beviis? Her er et Vers,

Som han har tabt paa Trappen; ikke just
 Til mig, men til min ædle Fæstemo.
 Tilgiv, jeg bringer dig det, ikke hende!
 Det er paa Græst, men skrevet dog med Runer.
 Læs det! Du kiender Haralds Kragetæer.

3oe læser:

„Trofast Harald tænker
 Tidt paa sin Maria.
 Helved skal ei Helten
 Fra sin Himmel stille.“

Gun skjuler sit Ansigt i sin Haand, gaaer forbittret og beklemt
 hen til Binduesaabningen, for at faae Luft igien, og stirrer
 paa Maanen. Med tvungen Kulde:

Du skinner saa fornoiet, Artemis?
 Du kolde Jomfru! smiler du saa rolig
 Med blege Diadem om hviden Binde?
 Og dog er Skiebne's Rædsel i dit Blik.
 Jeg kiender dig vel ved dit ældste Navn —

Med vild Lidenstkaab, der ikke længer lader sig tvinge.

Titanens Datter, Hekate! dig er det,
 Hvis hemmelige Trolddom strækker sig
 Saa langt, som Natten med sin sorte Binge.
 Ja, du est min Gudinde; thi nu vender
 Mit Døie sig fra Gud og Helgene,
 Fra Stiernehimmelen, og finder kun
 I Mørkets Afgrund sin Forfriskelse.
 Besjæl mig, Utreus' og Thyestes' Aander!
 Udsluk hver Tanke af Medlidenhed,
 Forvandler mig til Furie, opfylder
 Mit Blod med Jld! Endnu — jeg føler det —

End flyder der af Aphrodites Mælk
 For meget her i disse Aarer. Taaren
 Banhelliger mit Dø, og den Svage
 Begræder feig sin Spot. Men, Cypria!
 Nu gjorde Svaghed dig det sidste Offer.

Til Georgios.

Du faaer din Hevn. Jeg gaaer til Keiseren.
 Her holder du med Taler Harald op,
 Til jeg udvirket har hans Dødsdom. Da,
 Naar det er skeet, skal Solverfloffen ringe,
 Som hænger næst herved i Galleriet.
 Lad ham saa gribe, som du har besluttet!

Seer paa Pergamentet.

Den lille Pergamentsstump er et Pæs,
 Som neppe Charon seer, før med sin Stang
 Han skyder den begsorte Baad fra Land.
 Og stienker ham fri Overfart paa Læthe.

Gaaer.

Georgios.

Du vil ei tale med ham? Og mig synes,
 Det er den bedste Spøg. Tidt har jeg moret
 Mig over Ratten, naar saa venlig først
 Den legede med Musen, før den beed.
 Dog — hun er Qvinde; Riærligheden er
 Gi ganske dunstet bort, og Isen kunde
 Let smelte, naar den kom i Haralds Solstkin.
 Maaskee hun lurar der i Pilsen først,
 Og spilder Tiden mig. Men lige meget!
 Alt mine Bidner er hos Keiseren;
 Hun finde vil det halve Arbeid gjort,
 Og hun behøver kun at krone Bærket. —

Jeg maa indrette Taler saa, at Harald
 Staaer i sin hele, stolte Nogenhed.
 Og det vil ikke falde vanskeligt.
 Den Uforsklammede foragter mig,
 Os alle her, og han forstaaer kun slet
 At sætte Kurven for sin Biornemund.

Harald kommer.

Er Keiserinden ikke her? Hun har
 Indbudet mig i Dvælden.

Georgios.

Akolyth!

Hun kommer strax.

Harald.

Vel, gunstige Herr Over-
 Etæriarch! saa vil jeg vente hende
 Derude ved min Vagt.

Georgios.

Ei! kommer det sig

En Akolyth, som har Befaling over
 Barangerhæren, at staae Skildvagt ude
 Paa Gangen mellem Dørene?

Harald.

Det trækker

Derude, mener du; jeg kan forkoles?
 Jeg taffer dig, fordi saa om forsigtig
 Du tænker paa min Sundhed.

Georgios.

Sundhed er

Et kosteligt Klenodie. Jeg veed,
 Du vælger gierne, hvor du kan, et Sted
 At være paa, hvor der er tørt og sundt.

Harald.

Og derfor skal jeg blive nu hos dig?
Saa mener du, der er bestandig sundt,
Hvor der er tørt?

Georgios.

J Normænd er dog saa

Barnagtige, forfængelige, som
Vi Græker. See, nu er du vred, fordi
Man kalder mig Over=Stæriarch,
Og dig kun Afsolyth. Nu est du stød,
Fordi jeg nævner ei din nye Titel,
Din Panhypersebastos. Men det maa
Først Keiseren erklære offentligt,
Før er det ei authentisk.

Harald.

Gierne skienker

Jeg dig Credit paa Titelen saa længe.

Georgios.

Min høie Keiserinde ønsker, Harald!
Vi skal forsones; hun befaler det,
Og jeg adlyder hende. Jeg gjør gierne
Det første Skridt, i Fald du gjør det andet.

Harald.

Hvor vil du vi skal skride hen? Til Holmgang,
Til Iveskamp? Dertil gjør jeg ogsaa gierne
Det første Skridt.

Georgios.

Det kalder du Forsoning?

Det maa jeg sige! Iveskamp er Forsoning
Da i Barangersproget.

Harald.

Gives der

En bedre? Da faaer Breden Lust, man hugger
 Forbittrelsen af Sindet, Harmen foger,
 Og ligger ikke suur og raa og giærer
 Dig under Hiertekulen, indtil du
 Tiljødft faaer Qualmer og Besklemmelfer.
 Man bliver aldrig bedre Benner, tro mig,
 Stæriarch! end efter dygtig Ivekamp.
 Det renser Lusten, som en Sommertorden,
 Og let man aander siden i det Røle.

Georgios.

Men Keiserinden har befalet os —

Harald.

Jeg lyder intet Qvindebud.

Georgios.

Du kommer

Dog her paa hendes Bud.

Harald.

Paa hendes Bøn;

Men først jeg tale vil med Keiseren.

Georgios

skotter til Soilen.

Med Keiseren? Han tidlig gaaer til Sengs,
 I Aften kan du ikke tale med ham.

Harald.

Det maa jeg, om jeg skulde mane ham
 Af Gravens Muld.

Georgios.

Ei, ei! er det saa vigtigt?

Harald.

Heel vigtigt. Hold mig ikke op!

Georgios.

Det maa jeg

En liden Stund; du maa dog meldes først,

Og Protovestiareren er ei kommen.

Man horer en sagte Raslen i den hule Soile, som af Gen, der
gaaer bort. Georgios skotter smilende derhen; Harald
mærker Intet.

Harald.

De dræbe ham tilsidst, den gamle Mand,
Med lutter taabelig Ceremonie.

Georgios sagte.

Det trætter Biørnen, at gaae længe opreist
Paa Bagbeen, han vil ned paa alle Fire.

Goit.

Da altsaa dog der er en Stund at vente,
Saa siig oprigtig — hvi du hader mig!

Harald.

Siig — uoprigtig — hvi du hader mig!

Georgios.

Jeg mangler dog ei Tapperhed.

Harald.

O, nei!

Men det er kommen vidt, naar Græferen
Skal selv sig rose af sin Tapperhed,
Som noget Overordentligt. Blandt os
Er Feighed Skændsel, Tapperhed saa vis
At træffe hos en Mand, som Arm og Haand.

Georgios.

Mig fattes ikke Klogskab.

Harald.

Ræven er

Et listigt Dyr, skiondt den besidder ei
Et Menneskes Forstand.

Georgios.

Fornærmer du

Saa dybt mig, Harald! at du negter mig
Et Menneskes Forstand?

Harald.

Vær Menneske,

Hvis du bevise vil, du har Forstand.

Georgios.

Og hvad Umenneskeligt har jeg øvet?

Harald.

Er jeg en Præst, at jeg skal skrifte dig?

Georgios.

Siig mig oprigtig alle mine Feil!

Jeg sværger ved Sanct Helenas Mirakler,

Jeg vil forbedre mig, i Fald det lykkes

Dig klarligt først at overtyde mig.

Harald.

Nu vel, saa vil jeg ærligt siige dig:

Først est du grusom mod en falden Fiende,

Og det er ingen bold og christen Helt.

Tidt har det opbragt mig, naar efter Seiren

Du alt for vildt lod dine Bodler hærge.

Georgios.

Det er ei let at tvinge Trosset efter

Et Slag til Lydighed.

Harald.

Saa est du gierrig.

Georgios.

Det Samme siger man om dig, Kong Harald!

Harald.

Jeg lider Guld, Guld er et vakkert Malm,
Og det er Nøglen til al Verdens Kræfter;
Men Alt med Maade.

Georgios.

Nu, hvad er jeg meer?

Harald.

Misundelig.

Georgios.

Urgierrigheden piner
Stundom en ædel Siæl.

Harald.

Saa tilfredsstil
Den med Bedrift; men bliv ei syg og bleg,
Naar andre Vældige udmærke sig.

Georgios

med indædt Forbittrelse.

Hvad er jeg mere?

Harald.

Lumsk og falsk, Georgios!

Troer du, jeg veed ei, at du sværter mig
For Keiser og for Keiserinde, skiondt
Du nu vil lade findig og besteden?

Georgios drillende.

Hvad er jeg meer?

Harald.

Uædelmodig, Græker!

Du tvinge vil et stakkels Pigebarn,
Som ikke elsker dig, til Kiærlighed.

Georgios.

Maaskee hun elsker dig?

Harald.

Hun elsker Dyden,

Og hendes Tro vil skienke hende Trøst.

Kloffen ringer.

Georgios.

Nu takker jeg dig for mit Skriftemaal.

Nu ringer Kloffen — og din Time falder.

Nu kan du gaae til Keiser, Keiserinde,

Som selv dig lyster. Jeg er dig forbunden

For din Oprigtighed.

Harald.

Den ønskede du.

Det er de sidste Ord, jeg taler med dig.

Det skulde glæde mig, var du i Stand

Til at forbedre dig. Som Christen bør

Jeg troe det; skiondt jeg veed, det holder haardt,

At smedde Malmet om, naar det er koldt.

Gaaer.

Georgios.

Spring nu fra Fjeldets Tinde, raske Steenbuk!

Ned i din Afgrund og bræk Benene.

Paa Klippen er der ingen Udvei meer,

Hvor Jægeren med sine rappe Hunde

Forfølger dig. — Det er en evig Trøst

For os Koldsindige, Foragtede,

At vi, som Padder, altid komme sikkert

Til Maalet, mens de opblæstdumme Harer

Forsove sig. — At aldrig dog de Daarer

Kan lære den Historie, der er

Meer gammel, end Methusalem; der alt
Tildrog i Himlen sig med Lucifer;
Den korte Være: Hovmod gaaer for Fald!

Lytter.

Nu gribe de ham. Man har knevlet ham.
Han kan ei raabe, men han vrider sig
I Heltmodets sidste Krampetræk.
Jeg gider ikke være selv tilstede
Derinde ved det Optrin; det er under
Etæriarchens Værdighed. — Nu, Harald!
Det er den anden Gang, at man begraver
Dig levende. Jeg haaber, sidste Gang.

Stirrer paa en Statue.

Hvad vil du mig, du blege Spøgelse,
Apollons Billed, hvide Marmorstøtte?
Staaer han og truer ei, som Haralds Mand,
Med munter Trods, med smilende Foragt?
Og Stoltthed svæver over Pandens Bryn.
Hovmoder du dig end i Døden, Harald?
Snart est du kold og bleg, som denne Steen,
Og da først aander dette Hierte let.

Gaaer.

Marias Bærelse.

Maria

alene. Hun staaer op fra et lille Skriverbord, og læser af
et Stykke Pergament, hvorpaa hun har skrevet:

Altsaa skal jeg da nu forlade det blomstrende Græf-land,
Følge den nordiske Helt hæk til sin stormende Kyst?
Palmen jeg siger et evigt Farvel og den dunkle Cypresse.

Laurbærbladet i Dug glindser med Taaren: Farvel!
 Hvalvede Hal med Stotter fra Phidias' Tid, fra Perikles'
 Old! Praxiteles' Kunst qvæger ei længer mit Blik.
 Heller ei, Theokrit! din soddidylliske Floite
 Fra Viinrankernes Ly lokker til Bækken mig meer.
 Giennem utallige Graners Drk gaaer Veien til Trondhiem;
 Der, ved det skummende Hav, står paa Klippen mit-Maal.
 Der skal jeg boe, hvor i Badmel klædt de trodsige Bønder
 Mode paa Thinget med Gny, træffes i Dalen til Strid.
 Ulven sniger sig lumst forbi den eenlige Søter,
 Biørnen i fulsort Pels boltres i hvideste Sne.
 Dagen skifter ei lige med Nat, sin rolige Søster,
 Varm af helleniske Sol, kolt af propontiske Flod;
 Lyset om Sommeren Skyggen betvinger, om Vinteren Mørket,
 Nordlysflammende koldt, dræber den qvægende Dag.
 Al, men hvad siger det Alt, om jeg forlader Olympen?
 Gypria følger mig dog did, jeg ledsager Achil.
 Let er da Savnet mit Hierte, skøndt alle de sydlige Glæder
 Bende mig Ryggen, naar du følger mig kun, og din Søn,
 Aphrodite, Gudinde! og du, Herakles! og Ares!
 Tapperhed, vegen fra Syd, har kun i Norden sit Hiem.
 Ogsaa den hellige Christ, som her vanhelliges, følger;
 Fromt mig til Midaros kalder den sølverne Glad,
 Klokken, som Olaf stobte, den ringer de Christne til Messe;
 Himmelske Fader! dit Ord smelter Barbarernes Bryst.
 Nu da velan, i Herrens Navn, jeg kommer, min Harald!
 Paradiset har kun hiemme, hvor Kiærlighed boer.
 Gierne tilbringer jeg Fremtids Liv i Hallen af Biælter;
 Grækerinden skal mild sidde ved larmende Fos,
 Lære de norske Piger at virke Bæven i Silke,
 Synge dem mangt et Qvad, vise dem Indiens Kunst,

Milde sine Haralds frigerste Siæl med venlige Kiærtegn.
Herlige Fader Homer! atter oplever din Old.

Den gamle Eremit træder ind.

Eremiten.

Mit vakkre Barn! tilgiv, at jeg saa huusvant
Indtræder i dit Kammer, og saa silde;
Jeg kunde ikke gaae til Hvile, før
Jeg var forsonet med dig. Mine Ord,
Hvorned jeg bed dig skilles fra Kong Harald
I Aften, var saa strenge. Jeg vil nødig,
Du skulde troe, jeg var en vranten Gubbe,
Som intet Hierte har i Barmen for
En ung og dydig Qvindes Indighed.
Jeg selv har Qvinder kiendt, har været ung,
Har elsket, og var elsket. Men, Maria!
Jeg er din Ven og Haralds Ven; tilgiv!
Jeg handled som en Ven.

Maria.

Min fromme Fader!

Du, som i Livet alt tilbedes fast
Af Folket som en Helgen, du har Magten
Alt skade mig; men misbrug ei din Magt.
Dit gamle Hierte nærer kun sin sidste,
Halvslukte Glød ved Salighedens Flamme;
Men Gud forlanger ei, at Støvet blot
Skal elske ham og Himlen, han har sat os
Paa Jorden, og indblæst i vore Hjerter,
Bed Siden af den himmelske, en jordist
Ustyldig Kiærlighed.

Eremiten.

Du er uskyldig,
 Uskyldig er din Kierlighed, Maria!
 Men, arme Mo! du maa bekæmpe den.

Maria.

Jeg Harald gav min Tro, mit Hjertes Omhed,
 Og ei al Verdens List og Underfund,
 Og ingen Fordom af en skummel Tid
 Adskiller os.

Eremiten.

Det skyldes, mener du,
 Din Troskab?

Maria.

Ja, det skylder jeg min Troskab.

Eremiten.

Men hvis nu Troskab kæmped imod Troskab,
 Og hvis et ældre Løfte bandt din Veiler?

Maria.

Hvo tør bestylde Haralds Ærlighed?

Eremiten.

Den, arme Pige! skiller ham fra dig.

Maria.

O, piin ei meer mit angstbespændte Bryst!

Eremiten.

Hvor gierne vilde jeg berede først
 En Balsom for det Saar, dig Skiebnen sender.

Maria.

Dræb mig med Skiebne's Dolk, i Fald du bringer

Mig Døden vis; og lad mig ikke tomme
Det vamløse Gifternes Bæger draabevis!

Eremiten.

Du veedst, at Harald, før han kiendte dig,
Trolovet var med liden Elisif.

Maria.

Men hende dækker Gravens sorte Nat.

Eremiten.

Nei, Solen skinner end paa hendes Rose.

Maria forfærdet.

Er hun ei død?

Eremiten.

Et falskt, ugrundet Rygte

Kun gjorde hende skindød. Hun er her,

Hun kom med disse sidste Bæring,

Og som hans Først-Trolovede, hun følger

Til Norge som hans Liv.

Maria.

Elisabeth

Af Garderike —

Eremiten.

Er i Haralds Borg,

Og flygter aarle, inden Dagen gryer,

Med Kongen, for at undgaae Synderindens,

Den grumme Zoes Efterstræbelser.

Maria

vrider fortvivlet sine Hænder.

Og jeg — o Gud! — hvor flygter da Maria —

Før Harald — Verden — Glæden — og sig selv?

Hun kaster sig for hans Fodder, og omfavner hans Knæ.

Gremiten

løfter hende faderligt op.

Ustyldige Skabning! i din Frelser's Favn.

Maria.

Ja, ja, ærværdige Fader! Klosteret
 Skal stille mig med sine høie Mure
 Fra Glæden og fra Haabet.

Smertelig.

Men hvor bygges

En Muur saa høi, at ei Erindringen
 Kan overstige den?

Gremiten

med høi Adel og en forunderlig Begeistring.

O, lad den stige

Paa sine Englevinger! Og saa jeg,
 Maria! som en sølverhaaret Gubbe,
 Har mangt Besøg af den i Aftenstunden;
 Thi ogsaa jeg har i min raske Ungdom
 Sagt Verdens Fryd Godnat, da Lykken svigted,
 Og fundet Trøst i Gensomhedens Kirke
 Og for Naturens Altar, hos min Gud.
 Maria! vil du følge mig i Drøen,
 Og være mig en Datter? Vil du trykke
 Mit matte Die til engang, og arve
 Min Bibel og min Hytte?

Maria

kysker hans Haand.

Ja — jeg vil!

Gremiten.

Saa kom, mit Barn! og følg din gamle Fader,
 Og lad os flye fra denne falske Verden,
 Hvor tusind mørke Sørgeskyer fordunkle
 En enkelt Glædestraale, naar den dæmrer.
 Hos Gud er Trøst.

Maria

strækker sine Hænder mod Himlen.

O, kom da, kiære Død!

Og bring mig fra min Harald til min Gud.

Fjerde Handling.

Et Fangetaarn.

Harald

gaaer i Lænker grublende frem og tilbage, med Armene
over Kors; pludselig standser han og siger:

Min Fader Sigurd Syr af Hringarife
Nedstammer fra Kong Harald Haarfager
I lige Linie. Kong Haralds Moder
Var Ragnhild, hendes Fader Sigurd Hiort,
Hans Moder Aslaug; hendes Fader kaldte
Man Sigurd Drm i Die; han var Søn
Af Regnar Lodbrok. Altsaa stammer jeg
Da ned fra dig, ulykkelige Regnar!
Og deler snart din smertefulde Død.
Thi Ella kasted dig i Drmetaarnet;
Mig styrted disse græske Ridinger
I radsselfulde Kielderh vælving, skilt
Fra hver en Hielp, fra hver en trofast Ven.
Som du — som du, kan jeg nu raabe, Regnar:
„Ha, vidste Grisene, hvad Galten leed,
De vilde grynte gyseligt, og snart
Førlose den af Pinen!“ — Biorn, din Søn,

Saa fast omflemte Spydet, da han hørte
 Din Død, at Fingermærket sad i Stagen.
 Hvitfærk saa vældigt fatted Skaktavlsbrifken,
 At Blodet sprang ham af hans Neglerødder.
 Da Sigurd Drm i Die, som just skræbed
 Sig Neglen med en Kniv, fik Budskab om
 Dit Fald, da trykked uden Følelse
 Saa dybt han Kniven giennem Negl og Riød,
 At den stod fast i Benet. Ivar taug,
 Og skifted Farve, rød og hvid og blaa,
 Og blev den græsseligste Hevner. Saadan —
 Jeg veed det vist — I tappre Gutter alle,
 Som fulgte Harald fiakt paa sine Tog!
 I vilde snyse. Haldor Snorroson,
 Hvem Intet rører, vilde tie kun,
 Og hevne græsseligst.

Men hevne kan

Mig intet Menneske; thi Ingen veed,
 At jeg er her. — Farvel da, usle Liv
 Med dine praleriske Tiggerpialter,
 Dit rustne Glimmer, dine Sæbebobler!
 Glem Kronen, Harald! af hiin røde Guld,
 Og tænk paa Tørnekronen.

Knæler og beder:

Gode Christ!

Forlad mig ei i Døden, styrk en Helt,
 Som kæmped dig til Ure. Jeg besøgte
 Jorsal, din Stad, hvor du har lært og lidt;
 Jeg baded mig i Jordan, hvor du døbtess;
 Dit Tempel reiser sig igien paa Zion,
 Og Harald var den første christne Drot,

Som Muren bød at reises af sit Gruus.
 Send mig en Engel, gode Christ! til Trøst,
 Og vil du styrke dette Heltehierte,
 Der første Gang i Livet føler sig
 Modløs og mat — saa lad din Trøstesengel
 Sødte ligne min Maria.

Staaer op.

Jeg er træt
 Af Dagens Bærf, af Nattens Rædselsfærd,
 Og maa, som andet Stov, betale Sønnen
 Min Gield. Skee da Guds Villie! Siælen lægger
 Sig roligt i den mørke Farens Stund
 Til Hvile under Korset, som et Roer
 Ved Moderbrystet. Han deroppe raader
 Bor Skiebne; Nanden er udødelig,
 Og en Udødelig kan ei fortvivle.

Han gaaer hen til sit Leie.

Marias Bærelse.

Maria

synger ved Harpen:

En Rose stander i Himlens Lund,
 Den blomstrer Aften og Morgen;
 De Vilier paa Nattens mørke Grund
 Af Hiertet blinke de Sorgen;
 De sjuenge: Trøst dig, o svage Mo!
 For sødt at leve, du kun skal døe.
 Da Smertens Torn vil ei saare.

Saa kom kun, Olding! og før mig bort,
 Jeg Ungdommens Kredse forlader;
 En Veiler eied mit Hjerte kort,
 Lad længe mig kalde dig Fader!
 Og naar jeg trykker dit Die til,
 Min hellige Navne mig vogte vil,
 Og mig til sin Datter udkaare.

Farvel, min Harald, o elste Helt!
 Her seer du igien ei din Pige;
 Men Sorgens Timer forsvinde snelt,
 Og evigt er Glædernes Rige.
 Som Engel hisset du hos din Gud
 Omfavner Maria med samt din Brud.
 Da lønnes Kiærligheds Taare.

Staaer op, og sætter Harpen hen.

Jeg i Naturens Skiod vil dyrke Gud,
 Og tænke paa min Harald. Evige Fader!
 Du regner ei Maria det til Synd,
 Om tidt hun mindes maa sin kiære Helt,
 Om mangt et Suk, som offres dig i Beemod,
 Ei stiger til dit Himmelblaa, men tager
 En nordlig Retning, ad det sorte Hav. —
 Men at han ikke bragte mig sit sidste
 Farvel, det var ei smukt. Du frygted, Harald!
 For at bedrøve mig, og aned ei,
 At denne Smerte var min sidste Glæde. —
 Jeg tager Intet med mig i min Drk,
 Kun denne Primelstrands, som Harald gav
 Tilbage. For dit Fremtidsliv, Maria!
 Ei blomstrer nogen Baar og Rose meer.

Nei, ingensinde plukker meer jeg Blomster,
 Og stod de end i Tusindtal, og vinkte
 Mig ved min Fod, jeg plukker dem ei meer.
 De visned jo dog om en soie Tid,
 Som disse Primler; men min Haralds Haand
 Har ei berørt og raft mig dem tilbage.
 — Der kommer Gubben, for at hente mig.
 Fat Mod, min Siæl!

Eremiten træder ind.

Min Datter! est du særdirg?

Maria.

Ja, Fader! jeg staaer rede til at følge.

Eremiten.

Tomhændet?

Maria.

Nei — jeg har min Primelfrands.

Eremiten.

Den, vene Sværmerse! vil ei beskytte
 Dit Legem imod Rattefulden.

Maria.

Lad

Da Rattefulden dræbe mig!

Eremiten.

Nei, nei!

Du med maa tage de fornødne Klæder.

Maria.

Min Pige følger mig, hun sørger for mig.

Eremiten.

Gjør det dig ondt at skilles fra din Pragt?

Maria.

Jeg skilles nødigt fra min kiære Harpe.

Eremiten.

Skiondt den er stor, vil jeg dog bære den.

Jeg læsfer siden den paa min Kameel.

Jeg spiller ogsaa Harpe; men min gamle

Er brusten og fordærvet. Lad os tage

Din med, min Datter!

Maria.

Du er alt for god

Mod en Ulyffelig.

Doris styrter ind i heftig Sindsbevægelse.

Maria.

Hvad er der, Doris?

Du stielver, du er ude af dig selv.

Doris.

Jeg bringer dig en rædsom Tidende:

Red Harald — Norges Drot — Baranger-Fyrsten!

Maria.

For Himlens Skyld, tal, Doris!

Doris.

Damon er

Min Fæstemand, det veed du, min Fyrstinde!

Han er mig tro — og dig — han elsker Harald;

Det vidste Ridningen Georgios

Run flet. Den hellige Jomfru vilde redde

Bor Helt, og har betient sig af min Brudgom

Som gavnligt Redskab. Thi Georgios,

I Haab om Damons Hielp — han ligner Harald,

Paa denne Liighed bygte Ridningen —

Han har hidloffet Drotten, sluttet ham
 I Skriin, og bragt ham til et rædsomt Taarn.
 Men Damon maatte klæde sig som Harald,
 For at bedrage Bagterne paa Slottet.
 Nu lyve de ham død og druknet.

Maria forfærdet.

Himmel!

Kan Ondskab gaae saa vidt?

Doris.

Og lade ham

Forsmægte i det græsseligste Fængsel.

Gremiten

pludselig med et vildt Udbrud af krigerisk Heflighed.

Bed Sanct Ansgar! nei, det skal aldrig skee.
 End har jeg Marv i mine gamle Knokler,
 Og Ilden i mit Blod er ikke slukt.
 Hvordan? Haarfagers Æt vil man behandle
 Som Stimænd, og jeg skulde rolig staae
 Og see min Slægt — ja, yndige Maria!
 Han er min Æt — langt ude, det forstaaer sig;
 Thi ogsaa jeg engang har boet i Nord.
 Nei, raste Harald! du skal ei forsmægte.
 Jeg kiender Ansigtstrækket: Athelsteins
 Og Olafs Hoved bær han paa sin Skulder.
 I fiirti Aar fast lod jeg Sværdet hvile;
 Men skiondt det rusted, rusted ei mit Mod.
 Som Biørnen, der om Vinteren i Sne
 Paa Labben suger, bliver rast og rørig
 Til Eventyr, naar kolden Jistap smelter,
 Saa vaagner al min Kraft ved dette Budskab.
 Jeg svinger Spiudet i min runkne Haand —

See, den er stor og seig og stærk endnu!
Vi skal bestorme det fordømte Taarn,
Og frelse Harald Haarderaade.

Maria forundret.

Gubbe!

Du strækker mig med denne Hefstighed.
Mig tykkes, pludselig jeg seer en Palme,
Der strakte sine Grene framt mod Himlen,
Forvandles til en Løve, som vil bryde
Nu Bolt og Jern. Dit Die gnistrer rødt,
Og som en Manke ryster du dit Solvstikæg.
Nei, Fader! tving din Harm, og lad os tænke
Paa Haralds Redning ad en rolig Vej.
Gi sandt, du est bekiendt i Hovedstaden
Som en mærkværdig hellig Herrens Mand
Fra Syrien, for hvem selv Keiseren
Ydmyger sig?

Gremiten.

Det er jeg.

Maria.

Nu, saa gaf

Til Haralds Buur, siig Fangevogteren,
At Himmelen har aabenbaret dig
Kong Haralds Fængseling, og at du est kommen
Som Munk at forberede ham til Døden.
En Ghordreng kan du gierne tage med,
Som bærer Bogen, svinger Røgekarret.
O, Fader! lad mig være denne Dreng,
Indhyttet i en Kappe med en Hætte.
Naar da vi staae i Taarnet, drager Harald
Min Kappe paa, og gaaer med dig derfra.

Saa kan J bringe Bæring, og hente
Maria.

Ermiten.

Hvad, Maria? skulde du —

Maria.

O, negt mig ikke denne sidste Glæde!
Jeg tager Afsked med den kiære Harald;
Er ei en saadan Fare mere værd;
End Sikkerhed i mange Længselsaar?
O, Gud! min Elskte, jeg kan redde dig!
Den svage Sværmeriske, der alt nedsaak,
Som viisen Blomst mod Jorden, folder ud,
Før Dodens Stemme kalder, Modets Binger;
Hun flyver som en Drn, og redder Harald.
Hvad taber Verden, naar den taber mig?
Snart-Sorg og Kummer svække vil min Sundhed,
Og viske Rosenfarven af min Kind.
Et stort, et herligt Rige venter ham,
En Old gjør Regning paa hans Heltedaa.
Saa lad Maria være da den Alf,
Som redder hendes Ben, for hun forsvinder.

Ermiten.

O, skionne Siæl! du havde vel fortient
At vorde lykkelig.

Maria

stærk begejstret.

Er Lykken da

Det Hoieste i Livet for en Siæl?
Gud skabte denne Aand til Kiærlighed;
O, lad den elste saligt, og forsvinde!

Gremiten.

Velan, saa kom, du hulde Græferinde!

Bær sværmende din Haralds Redningsengel.

De gaae.

Haralds Fængsel.

Han ligger sovende paa sin Loibænk.

Georgios

sniger sig ind, og hen til ham.

Han sover. Er det muligt? Sove roligt

Med slig en Skiebne, i det Dieblif

Et Lyn har truffet ham, som ødelægger

Hans Liv med rædsfulde Tordenbrag;

Mens Døden hænger i et Haar ham over

Hans Jøse! O, men det er Svaghed, Lamhed.

Henstyrtet ligger han i slappe Dødsblund,

Som Offerdyret, før det har forblødt sig.

Op, Harald! — Han maa vækkes. Jeg vil nyde

Min bedste Hevn i hans Ydmygelse.

Før første Gang jeg føler Overmagten,

I det jeg staaer for ham. Nu skal den Stolte

Undgielde al den Haan, han viste mig.

Nu skal du betle Livet af min Haand.

Baagn, Harald! Harald! Straffen venter dig.

Harald vaagner, springer op, og seer sig om. Da han opdager Georgios, sætter han sig rolig paa en Bænk i Forgrunden, med Armene over Kors, og venter med et stolt Blik paa hvad han vil sige ham.

Georgios.

Nu er din Time kommen, Haarderaade!

Udspillet er din stolte Rolle. Tæppet
Er faldet mellem dig og Verdens Lyst.
Kun Døden venter dig.

Harald tier.

Georgios.

Du haaber vel,

At dine Bæringers skal frelse dig?
Det er der sørget for; thi Ingen veed,
At du est her. De troe dig død og drufnet
I Bosporos.

Harald tier.

Georgios.

Dit stolte, frække Bæsen,
Der trued, som en skumfuld Flod fra Bierget,
At overskylle Grækenland, er tæmt.
Nu er der sat et Bulværk for din Trods.
Despoten, som erfaret har din Ondskab,
Dit kaade Overmod, din Troloshed,
At hidse dine Landsmænd fast til Oprør,
Mens jeg formanede dem til Lydighed
Mod Keiseren, har endelig bekæmpet
En faderlig Langmodighed. Han finder
Nødvendigt — skiondt det græmmer ham — at straffe
En glimrende, men frygtelig Forbryder,
Og sender mig at melde dig din Død.

Harald tier.

Georgios.

Jeg mærker, Skrækken lammet har din Tunge.
Du gyser for din stærke Overmand,
Kan ikke staae af Angst, og bliver derfor
Nat siddende paa Bænken, skiondt det somte

Sig bedre dig, at styrte ned paa Knæ
Dg raabe om Barmhiertighed.

Harald tier.

Georgios.

Du mener,

Den er umulig? Tro det dog ei ganske!
Endskiøndt din frække Tunge sidste Gang
Beskylde mig for alle Feil og Laster,
Er jeg dog ei saa grum, som du formoder.
Fald ned paa Knæ, beed mig om Naade, Harald!
Dg i Betragtning af Staldbroderskabet
I Lyffens Dage, vil jeg mage det,
Saa at dig stienkes Livet, og du slipper
Med Dinenes Forliis og evigt Fængsel,
Hvori for Resten Intet mangler dig.

Harald tier.

Georgios opbragt.

Tal til mig, eller, ved min Manddoms Gre!
Jeg render denne Daggert dig i Brystet.

Harald tier.

Georgios.

Glendige! du kan ei tale; Skrækken,
Feigheden bundet har din syge Tunge.

Med Haan.

Tal dog et Ord, at jeg kan overtydes
Om at du ei endnu er død af Rædsel.

Harald

med rolig Foragt.

Skurk!

Georgios.

Ha, Fordømte!

Han nærmer sig ham med Dolken. Harald springer op, vrister ham den af Haanden, og truer med at anfælde ham.

Georgios.

Bi, Glendige!

Jeg spare vil min Hævn; dit Liv er kostbart,
 Det skal ei ødes af et Diebligs
 Forbittrelse. Nei, Piinsler vente dig.
 Beklag dig saa med hæse Jammerstrig,
 At du i Galenskab forspildte Naaden!

Gaaer.

Harald

seer smilende efter ham.

Saaledes havde jeg dog end den Trøst,
 At ængste Ridningen for sidste Gang,
 Og at forskaffe mig en herlig Daggert,
 Hvis staalblaa Blink mig siger muntert: Harald!
 Fat Mod; jeg bringer ved et drijsigt Stød
 Dig over alle Dødens Pinebænke
 Til Paradisets Port. — Nu kan jeg sove
 En Timestid aldeles usorjtyrret.
 Han gaaer at hente sine blege Bødler.
 Det lad ham! — Kiære Drøm, Ulyffens Ben,
 Som ryster Blomster af dit Jyldehorn
 I mørkest Braa, i koldest Vinternat;
 Som bringer Betleren paa Kongethronen,
 Usalig Elskov i sin Glædes Favn!
 Fryd ogsaa mig engang endnu, før Døden,
 Din Broder og din Ven, afloser dig.

Viis mig det Kiære, som jeg maa forlade,
Det Salige, hvortil min Længsel stunder!

En skion sagte Musik udtrykker den sig nærmende Slummer,
Haralds Følelser og hans Drom. Et Blindvindue i
Fængelsmuren aabner sig over hans Leibænk, og i en lys
Baggrund, omkranset af Roser og Lilier, staar en Helte-
skikkelse, med Hielm, guult Haar, Skjæg, og Dren paa sin
Skulder. Synet boier sig over ham, og udstrækker sin
Haand, som for at velsigne ham. Han strækker i Sovne
sine Arme op derimod igien, og siger med dæmpet Røst:

Jeg kiender dig, du est den hellige Olaf.

Drømmebilledet.

Du siger den, jeg er.

Harald.

Du kommer for

At trøste mig i Døden?

Drømmebilledet.

Nei, min Broder!

Harald.

Saa skal din Broder myrdes uden Trøst?

Drømmebilledet.

Nei, han skal frelses, leve sundt og længe,
Til Lyst for sig, til Held for gamle Norge.

Harald.

Og hvad skal redde Harald?

Drømmebilledet.

Kiærlighed.

Harald sukker.

Olaf!

Drømmebilledet.

Ja, Broder! Kiærlighed og Olaf.

Forsvinder.

Harald sover igjen. Musikken, som har ledsaget Samtalen, tier.
 Eremiten og Maria træde ind. Hun er hyllet i en Kappe,
 bærer en Bønnebog og et Røgelsekar.

Eremiten.

Her ligger han og slumrer paa sit Leie,
 Uroligt!

Maria

seer sig om.

Himmel! hvilken Rædselsvraa.

De plumptudhugne Søiler staae som Jetter
 Med tykke Hoveder, med lumste Miner;
 Som Bodler, følesløse ved hans Qual.
 De rustne Lænker hænge rundt omkring
 I Murens Bæg, og een er sluttet til
 Den Kiæfles Fod. Som lænkebundet Dyr
 Har man ham fanget i den mørke Hule.

Eremiten.

Jeg løser Lænken.

Han lukker Laasen op med en Nøgle.

Maria.

Har jeg ikke Ret:

Den bistre Fangefoged seer i dig
 En Helgen, fromme Fader! Hvad du vil,
 Det finder han sig i.

Eremiten.

Jo, gode Datter!

Fuldkommen Ret. Naturen har foreent
 Din Deilighed og Blidhed med Forstand.

Harald i Soorne.

Slaf!

Gremiten.

Han kalder.

Harald.

Konning Olaf!

Gremiten forundret.

Harald!

Harald.

Sanct Olaf!

Gremiten roligere.

Hør, han kalder hellig Olaf!

Harald springer op.

Hvor est du, Olaf? redder du din Slægt,
Som du har lovet?

Gremiten

tager ham ved Haanden.

Olaf redder dig.

Harald vaagen.

Ha — hvor est du?

Gremiten.

Din Ven, forladte Helt!

Harald.

Nu kiender jeg dig — gamle Gremit!

Gremiten.

Spild Tiden ei, den er os alle kostbar.

Jeg sneg i Taarnet mig som Skriftestader,

Min Chordreng fulgte med, den vakkre Gut.

Kom, svøb dig i hans Kappe, følg mig, Harald!

Han bliver her tilbage. Midlertid

Du henter Bæring, og frelser Drengen.

Harald.

Du gode Barn! tør du vel vove Livet
For Harald Haarderaade?

Maria.

Edle Drot!

Jeg vover kun en Ting af ringe Værd.
Men vil du gierne tage mod min Hielp?

Harald.

Jeg var ei Riid, ei Skabt af Jord og Støv,
Hvis Lyften til at leve, til at frelles
Fra skændig Piinselsdod, ei var i mig.
Jeg tager mod dit Tilbud, henter Mænd,
Og bringer dig med Magt igien af Taarnet.

Maria.

Lov mig, at du vil aldrig glemme mig!

Harald.

Nei, aldrig glemmer jeg min Redningsmand.

Maria.

Og lov endnu engang mig uden Bægring:
Du gaaer herfra, og lader mig tilbage!

Harald.

Jeg lover det.

Maria.

Swærg det ved hellig Olaf!

Harald.

Jeg swærger ved Sanct Olaf!

Maria

affaster Skappen.

Nu velan!

Saa kom, min elskte Harald! du est fri.

Harald.

O, alle Helgen — modige Maria!

Gremiten affides.

Jeg vogter Døren. Denne sidste Stund

Tilhører ulyksalig Rærlighed.

Gaaer.

Harald.

Du kommer for at redde mig, min Elskte?

Maria.

Og for at sige dig Farvel, min Harald!

Harald.

Hvad har du voyet?

Maria.

Intet! Den ei vover.

Som tilfredsstiller kun sit Hjertes Ønske.

Du vilde reise fra mig uden Afsked —

Harald.

Al, uforglemmelige, tro Veninde!

Var Skylden min, og var jeg ikke fængslet?

Maria.

Nu — derfor kommer jeg at løse dig.

Jil til din unge Brud, drag til dit Hiem,

Vær Drot, lykfsalig Husbond, heldig Kriger,

Glem Grækenland og alle Sydens Drømme!

Bevæget.

Men een Ting maa du love mig.

Harald.

Og hvad?

Maria

med Taarer.

Din første Datter hedde maa Maria.

Harald.

Er der endnu en saadan Engel her
 Paa denne taagesfulde Jord? — Ja, ja!
 Stort, herligt er det, naar Krigsluren kalder,
 At see en Flok forvovne Ungersvende
 Med skionne Aasyn, rynketædle Bryn,
 Thors Kraft i hvert et Ledemod, og Odins
 Begierlighed at mærke Panden med
 Den hellige Geiersodd. Da vender Balhal
 Med sine vilde Glæder stolt tilbage,
 Og selv hver Christen, naar han er en Helt,
 I dette stormende Jostbrodrelag
 Sig føler atter Hedning. Men, Maria!
 Men i dit Ansigt smiler Frelseren
 Med alle sine stille, store Dyder.
 Den Salighed, som ingen Skjald kan tolke,
 Udtrykker mig dit Blik, og i dit Smil
 Er Jordens Lyst, og Trøsten i din Taare.
 O, følg med mig til Norge, vær mig der
 En huld Veninde!

Maria.

Nei, min Harald! nei!

Vel er min Kiærlighed ulykkelig,
 Men dog for god, for hellig, til at køles
 Til blotte Benskab. Stor vil Smerten vorde,
 Naar jeg beroves dig, naar Tid og Rum
 Adskiller os; men Tid og Rum adskiller
 Ei nær saa smerteligt, som kolde Pligt,
 Som daglig Tvang med sine lunkne Baner.
 Nei, ædle Harald! Maanen skinner dog
 Ned fra sin Himmel mangen herlig Aften

Til Trondhiem og til Syrien. Hvo veed,
Om ei den lille Nattergal, som synger
For mig i Laurbærtræet denne Vaar,
Slaaer næste Sommer i dit Viretræ?
Ustyldig Kiærlighed har Englevinger,
I bittre Malurt mange søde Draaber;
Dem vil vi nyde. Jeg vil elske dig,
Ei tvinge mig til Kulde i Haralds Nærhed,
Ei see din Elisif med sine Kiærtegn;
Det vilde vække qvalfuld Nidkiærhed
I Begges Bryst. Far evig vel, min Ven!

Harald.

Maria! nei, jeg lader dig ei her.

Maria.

Det har du svoret ved den hellige Olaf.

Harald.

Du har forloftet mig ved kiærlig Evig.

Maria.

O, fiære Helt! forsmaa ei denne Hielp.

Maaskee du troer, jeg og den gamle Mand

Først kunde gaae til Bæringernes Hal,

De kunde ile hid og frelse dig?

Men nei! jeg kiender dem, det er umuligt;

De kan ei liste sig umærkeligt,

De kom med harmfuldt Gny i store Flokke,

Og Alt var robet, og min Harald myrdet.

Harald.

O, min Maria! — nei!

Maria.

Afslaaer du mig

Min sidste Bøn, o saa er Alting tabt!

Harald.

Kan Kiærlighed forlede hellig Genfold
Til sliq Spidsfindighed og svagt Beviis?
Nei, ingen Dødelig, selv ei Maria
Jif Harald overtalt til at forlade
Sin Elfte feig. Men en Udødelig
Har aabenbart sig for mig, lovet Redning;
Og knap var Drømmen endt, før Hielpen kom.
Saa stee Guds Villie! Olaf vil bevare
Den Engel, som han sendte mig.

Maria.

Det vil han.

Harald.

Jeg iler som en Storm med mine Kæmper
Til Taarnet atter, for at frelse dig.

Maria

seer Kiærligt paa ham.

Farvel! — For sidste Gang i dette Liv
Vi tale ene sammen.

Harald.

O, Maria!

Du græder — søde Mø — min Haand du trykker —
Giv mig det Kys, som Eremiten streng
Forbød os for.

Maria.

Ja — det tilhører dig;
Den lille Synd vil Gud tilgive mig.

Femte Handling.

Væringernes Gildeshal.

Hellig Olafs Billed hænger i Baggrunden, i Legemsstørrelse, saaledes som han viste sig for Harald i Drømme. Iysekronen under Loftet, Bænke langs ad Væggene. Mariafanen og Korsfanen staae opstillede paa begge Sider af Helgenbilledet. Under en Sørgemusik komme Væringshøddingerne, alle rigt klædte, i lyseblaae Vaabenkiortler, med Solvlover paa Brystet, med blanke Staalhielme, og med Guldkæder om Halsen. De sætte sig med nedsænkede Hoveder, bedrøvelige Miner og foldede Hænder paa Bænkene. Naar Alt er stille, taler

Ulf.

Hvi tie Luur og Krumhorn for mit Ord?
De blæse stærkt med sørgelige Toner
Langt bedre Sorgen, kraftigere Talsmænd
For vor Bedrøvelse, vor Nød, end Talen.
Vi mødte med vor Harald tusind Farer
I Africaners Drk, paa vilden Sø,
Sicilien, hvor Saraceners Dine
Fæst sprudled Ild, som Vtina, mod vort Pandser;
Og Modet trodsed, Styrken Seier vandt.

Nu har en Hændelse, et usælt Vanhæls
 I Freden, midt i Miklagard — et Feilstrin
 Paa Bialfen hen til Sneffen — der kan hændes
 Hver Høker, hver feig Tigger, hver en Qvinde,
 Berøvet os vor Helt, vor fiære Drot.
 I holde Landsmænd, nysankomne, glade
 I Haabet lang Tid til et Aftengilde,
 Der skulde bringe fra Propontos' Kyst
 Tilbage snelt i Aanden jer til Sundet,
 Til Isefiord, til Miosen, Themis, Mælaren,
 Hvor Fader, Moder, Søster, Brud i Hytten
 Med trofast Længsel mindes os, forladte —
 Alf, selv forladte nu vi, som en Fiord,
 Der mistet har sin Hyrde, samles ængstligt
 Bed Naen, hvor den stærke Leders Røst
 Ei kalder Flokken meer. — Jeg kan ei tale,
 Thi jeg har elsket ham, og flammer mig
 Ei ved min Benskabstaare. Den er salt
 Og bitter, men ei kold, som Havets Bove,
 Der overstykker nu hans Kæmpeliig.

Han træder tilbage, overvældet af sine Følelser.

Haldor Snorroson

Kommer rolig.

Hør, Alf! har du nu læst for Brødrene
 Bor Gildeskraa? Har du alt taget dem
 I Ed, Forpligtelse?

Alf.

Hvo kan i Aften

Vel foretage Eligt?

Haldor.

Hvorfor ei det?

Jeg haaber dog, at Ingen vil forsmaae
En Madver, som jeg selv har været med
At tilberede paa det lækkreste?

Ulf.

Epiis du, i Fald du kan! Vi kan ei spise.

Haldor.

Hvorfor? Det er dog rette Episetid.

Ulf.

Est du i Sandhed da saa hierteløs,
At Haralds Død ei smerter dig, og røver
Dig Rydelysten?

Haldor.

Røver! Haldor lader

Sig Intet røve. Hvorfor skulde Harald

Som Ulf, som Spøgelse vel drille mig?

Vi var i Livet alt for gode Venner,

Til at han skulde skade mig min Sundhed

Med Røgleri, og svække mig min Madlyst.

Lad os fortære Madveren, og drikke

Hans Minni med et roligt Sind! Nu er han,

Hvor vi skal ogsaa hen. Det haster ikke.

Ulf.

Saaledes taler du, hans Ven?

Haldor.

Det var jeg;

Og hvis jeg kunde frelse ham — Men siig mig —

Jeg veed endnu jo ret ei Sammenhængen;

Jeg havde ikke Tid — den dumme Rof

Kan tilberede Sod og Lækkerheder,

En ærlig Ekinke kan han ikke koge.

Hvo bragte jer den Tidende? — I Vandet?

I Vandet er han plumpet? druknet? Harald,
Der svømmer, som en Svane?

Ulf.

See! der hænger
Hans Raabe, vaad endnu, som Fiskerne
Paa Bølgen fandt.

Haldor

til en Børring.

Bring mig den ene Fisker!

Man henter ham.

Haldor.

Du altsaa, du saae Kongen styrte ned
Og drukne, Fisker?

Fiskeren.

Ja, min ædle Herre!

Han vilde redde sig, og løste Raaben;
Men, Himlen veed, hvordan det gif — han fik
Vel Krampetræf i Vandet — og vi saae ham
Gi meer. Han blev vel skyllet bort af Strømmen.
Den lette Raabe mere langsomt flød
Paa Bølgerne, og den opfisked vi.

Haldor

tager ham i Brystet, kaster ham paa Gulvet, drager sin
Daggert, sætter Foden paa ham, og siger rolig:

Du lyver, Fisker! Læs dit Fadervor,
Saa kan du himle, eller gaae til Helved,
Mig lige meget.

Fiskeren.

Raade, Herre! Raade!

Haldor.

Du lyver. Harald lever.

Fisken.

Ja — han lever.

Alt skal jeg tilstaae dig; men skienk mig Livet!

Haldor

slipper ham.

Hvad bryder jeg mig om dit usle Liv? —

Seer J, han lever? Sagde jeg det ikke?

Nu kan vi uden Kummer gaae til Bords,

Dg spise Skinken, før den bliver kold.

Dog, det er sandt, først maae vi redde ham,

Saafermt han er i Fare.

Alle.

Harald lever!

Held os og Glæde! Haarderaade lever!

Haldor.

Bist lever han. Er det at skraale over?

Før sad de stille her, som døde Fluer,

Nu snaddre de, som Vænder, der faae Havre.

Alle.

Han lever! Harald lever! Held og Lykke!

Den gamle Eremit

træder ind, og hilser med Korsets Tegn.

J veed det, Børinger? Nu, saa behøver

Jeg ei at melde jer, hvorfor jeg kommer.

Han lever, lovet være hviden Christ!

Dg han er uden Fare.

Ulf.

Hvorfor bragtes

Os da den falske Tidende?

Eremiten.

Naar Harald

Hidkommer om en liden Stund, vil han
 Selv sige, hvad han ønsker, I skal vide.
 Han gif kun med en Flok af sine Landsmænd,
 Som han paa Veien mødte, til et Taarn,
 For at befrie en ung, uskyldig Mø,
 Som der var fængslet.

Haldor.

Vel, at Elisif

Indskibet er igien. Er han blandt Landsmænd,
 Og gaaer han alt paa Qvindejagt, saa haaber
 Jeg dog, Bedrøvelsen er her forbi,
 Og at vi hyggeligt kan nyde Qvælden
 I Gammensfryd paa gammel nordisk Viis.

Alle Bæringerne sætte sig rolige ned, undtagen Alf og et Par
 andre, der blive staaende for Gremiten.

Gremiten

med et opmærksomt, fornoieligt Blik paa den hele Forsamling.
 Guds Fred, I stærke Kæmper høit fra Nord!
 Hvis I tillade, vil jeg være Vidne
 En liden Stund til eders Lystighed.
 Jeg elsker Normænd, tappre danske Svende,
 Og ofte fandt hos mig i Syrien
 Og i mit Kloster Norske, Danske, Svenske
 Forfriskelse, der drog den Bei til Jorsal.

Alf.

Du hædrer os med din Nærværelse.
 Sid ned, og tag til Takke med vort Gilde!

Gremiten.

Nei, spise vil jeg ei; jeg vil kun høre
 Jer Tale, jer Fortælling.

Sætter sig med de Dvrige.

Siig mig dog:
Hvorledes lever Ginar Tambestielver?
Han er dog ikke død? Jeg kiendte ham
Som vakker Gut paa atten Aar.

Thiodolf.

Nei, nei!

End lever han, en rig og mægtig Mand
I Throndelagen, eier mange Gaarde
Og meget Guld, har bygget selv et Skib,
Vidunder kaldet, hvor der staaer forgyldt
Et Spøgelse paa Stavnen.

Gremiten.

Bygger I

End gode, store Skibe, som tilforn?

Thiodolf.

Ja, skionne Skibe, min ærværdige Fader!
Men intet Skib blier dog berømt, som Ormen
Hiin lange, hvorpaa Konning Olaf faldt.

Gremiten

staaer op, og seer hen paa Billedet.

Hvem? Hellig Olaf?

Ulf.

Nei, I farer vild,

Han mener Konning Olaf Tryggvason.

Gremiten.

Hvo var den Olaf Tryggvason? Han hersked
Da før hiin hellige Olaf?

Ulf.

Længe før.

Gremiten.

Var han berømt, og taler man endnu
Om ham i Norge?

Thiodolf.

Om Kong Olaf, Gubbe?
Flere Bæringes

leende.

Om Olaf Tryggvason? Det var et Spørgsmaal.

Thiodolf.

Han var jo Folkets Afgud.

Gremiten.

Det var slemt;

Thi eftersom hvad jeg formoder, straffed
Han hardt Afguderiet, mens han leved.
Hvi holder man endnu saa meget af ham?

Thiodolf.

Kong Olaf Tryggvason i alle Stykker
Var bedste Jdrætsmand, og mere stærk
Og rask og snar, end Nogen. Riæk besteg
Han Smalserhorn, før holdt ustigeligt,
Og fæstet høit sit Skjold paa Klippens Tinde.
En, som forvilded sig deroppe, tog han
Og bar ham under Armen ned igien.
Han kunde gaae paa Aarer uden Borde,
Og med tre Sage legte han paa een Gang,
Skød med to Spiud, og hug paa baade Hænder.
I Bueskydning Ingen overgif ham.
Han svømmed under Vandet, som en Fisk.
Han spogte gierne, han var glad og fliemtsom,
Grum mod sin Fiende, trofast mod sin Ven,
Og derfor bar man ham paa Hænderne.

Gremiten

seer paa Billedet.

Men, som jeg mærker, har dog hellig Olaf
Fordunklet ham.

Ulf.

Nei, ei fordunklet ham;

Han har kun vandret troligt i hans Spor.

Gremiten.

Var hellig Olaf, eller Tryggvason
Den Første, der indførte Christendommen
I Norge?

Flere.

Tryggvason!

Gremiten.

Hvi har da Paven

Ei først cononiseret ham?

Ulf.

Der skete

Heel mange Jertegn med Sanct Olafs Liig
Og efter Døden.

Gremiten.

Nu forstaaer jeg eder:

Den hellige Olaf har udmærket sig
Fremt efter Døden, Tryggvason i Livet.

En Normand.

En saadan Tale høre vi ei gierne.

Thiodolf.

Den, som i Gildeshallen med Foragt
Omtaler Bæringernes Helgen — var han
En Yngling, slog vi ham ihjel, en Olding
Kun liste sig herfra.

Eremiten.

J raske Helte!

J vise mig, en sølvgraa Gubbe, Døren?

Haldor rolig.

Vist ikke, Munk! Bliv du kun; jeg vil see

Paa den, der frummer dig et Hovedhaar.

Eremiten heftig.

Jeg siger eder, Olaf Tryggvason

Fortiente vel den samme Grefsyngt,

Som Olaf Haraldssøn, der kaldes hellig.

Og Begge staae de dog tilbage for

En bedre Christen, end de Begge vare,

Og dog en Hedning.

Thiodolf.

Løs os dine Gaader!

Hvem da?

Eremiten.

Den ædle Hakon Athelstein,

Der lagde ned det første christne Grø

I Norges Steengrund. Han var stærk og tapper,

Som begge Olaser; men meer huldsalig,

Meer skaansom over Menneſkenes Liv,

Meer Christen i sit Hierte. Derfor taalte

Taalmodig han Forsmædder, som Jesus,

Og fremmed Christendom med Fred og Lærdom,

Men ei med Piinsler og med grumme Drab.

Og i sin rene Siæls Ustydighed

Han troede barnlig dog at doe som Hedning.

Med hoi Røst.

Den, som fornædrer sig, han skal ophøies.

Peger paa Selgenbilledet.

Mal Hakon der, tag Olafs Billed ned!

Bæringerne

springe op, og gribe deres Døer.

Forræderi i Hallen! Han vil rive
 Vor Helgens Billed ned! Dø, galne Graaskiæg!

Gremiten

heftig, og stolt bevæget.

Ja, lad mig døe, opløfter eders Døer!

Det er ei første Gang, mit Hierte mødes
 Af Landsmænds Hug. For syv og treti Aar
 Bed Evolder mødte Normænd mig, og Fiender,
 Og farved Søen med mit Helteblod.

Dengang fik de dog ikke Livet af mig,
 Skiondt alle Skibe slog med Aarerne
 Af Glæde, da jeg sank til Havsens Bund.

Jeg svømmed under Bølgen, under Skjoldet,
 Drog paa en lille Baad til Benden, derfra

Til Griffland og til Syrien, hvor jeg

Som fattig Pilegrim i fierne Braa

Bandt Verdens Agt, ei som vredagtig Drot,

Men som en ydmyg Broder i Guds Kirke.

Nu vilde jeg besøge Miklagard,

For der at hilse, sidste Gang i Verden,

Mit elskte gamle Norges unge Sønner;

Men mine Sønner svinge atter Dgen

Mod deres Faders Jøse — hugger til da!

Elaaer sig med Haanden for Brystet.

Her staaer for eder Olaf Tryggvason.

Thiodolf.

Kong Olaf Tryggvason? umuligt!

Ulf.

Rei,

Høist virkeligt. Fortalte Gauter ei,
 At han har seet Kong Olaf, da han reiste
 Til Jorsal, i et Kloster?

Haldor rolig.

Kiender I

Ei Ansigtstrækkene, som gaae i Arv?

Ulf.

Fortæller Edvard, Olafs Ven, i England
 Ei en Legende Paaskedag om ham
 Og om hans Redning? Og just Paaskedag,
 Fordi han siger, at som Paaskefesten
 I Hellighed hver anden overgaaer,
 Saa overgif Kong Olaf alle Konger.

Alle Bæringerne

styrte paa Knæe.

Vor Konge! Olaf Tryggvason! vor Helt!
 Tilgivelse! Hil være dig, vor Skytsaand!

Olaf

dybt bevæget.

Saa er ei Kiærlighedens Funke slukt?
 Den døde ei af Rummer med min Hustru,
 Den ædle Thyra? Trostløb overlevet
 Min Vig, den stakkels Hund, der sulted sig
 Thiel, fordi dens Herre var forsvunden?
 O, saa er al min Længsel rigt belønnet:
 Naar i min Ensomhed bag Sydens Palmer
 I gule Sand jeg daglig tænkte paa
 De grønne Graner i den hvide Sne;
 Naar Higen efter dog engang imellem
 At skue norske Drotters Element,
 Den grønne Bølge, drev i Støv og Hede

Mig ned til Kysten af det røde Hav,
 Hvorfra jeg over Vandet sendte Suk
 Til Gud for eders Lykke. — Mine Børn!

Jeg staaer igien i eders kiære Kreds,
 Jeg har Beviis paa eders Kiærlighed,
 Og gaaer tilbage til min stille Drk.
 Modtager min Velsignelse!

Han breder sine Arme ud, og velsigner dem; de boie Alle
 Hovederne mod Jorden, dybt bevægede, med Armene i
 Kors over Brystet. En kort Taushed hersker.

Harald

styrter fortvivlet ind, men standser studsende, ved at see alle
 Bæringerne knæle.

Du stienker

Dem alle din Velsignelse, min Fader?
 Kun ikke mig? O, du har Ret, thi Harald
 Blier ei velsignet; Sorgen ruger over
 Hans Hoved, som en Tordensky, hvorfra
 Kun vild Bedrift nedsender sine Lyn.

Bæringerne

staae op.

Vor Harald reddet! lever!

Harald.

Ja, her staaer han,
 Et Gravens Gienfærd, som hiin gamle Konge.

Bild.

Belan! saa lad os i det mindste giøgle
 Som frygtelige Spøgelses i Mørket.
 Nu er din Time kommen, Miklagard!
 Nu synker du, som Sodom, i din Pøl.
 En mægtig Steenhob skal betegne kun,

Hvor Babel stod, og vildt, som Nastronds Mander,
Skal Nordens Sonner trampe paa dit Gruus.

Olaf.

Min Søn! hvad fattes dig? Hvor er Maria?
Af — er Maria død?

Harald smeltet.

Jeg veed det ei,
Og denne søde Tvivl med samt sin Pine
Jeg bortgav ei for alle Jordens Skatte.
Maaskee det store Hierte slaaer endnu,
Hvis Ege findes aldrig, naar det brister.
Hør, mine Brødre! — Jeg kan ikke tale —
Ei sammenhængende — Forræderi —
Den usle Argvros — den lumste Zoe —
Min Avindsmand Georgios — jeg bragtes
Til Fangetaarnet — men Maria frelste
Sin Ven fra Døden, blev i Fængslet for mig —

Viider sine Hænder.

Og da jeg kom igien, var hun forsvunden.

Bæring.

Op, lad os tugte de Forrædere!

Harald.

Nei! ikke for vi først har reddet hende.
Der skal ei krummes dem et Hovedhaar,
Hvis de frigive hende. Jeg vil vilse
En Blomsterfrands om Misklagard af Roser,
Og giøre hver en Tigger rig paa Guld,
I Fald man skaante hende.
Vi binde Fjlt os under Saalerne,
Ei at forstyrre nogen Borgers Sønn.

I Fald hun gives udstadt os tilbage.
Op, til Trifflinien, til Keiserborgen!

Olaf.

Ja, min Maria! vi skal hente dig.
For Intet stiger ei to norske Konger
Af Graven fra formeente Død. Bøgt dig,
Konstantinopel! hvis du har forgrebet
Dig paa din Skytsaand, hvis paa blodige Binger
Hun foer til Himlen, hvis ei, som en Due
Om Noahs Ark, hun svæver over Borgen
Med Fredens Olieblad.

Harald.

Op, alle Kæmper!

De ile ud.

Hallen i Keiserborgen.

Zoe. Simeon.

Zoe.

Er Grækerhæren samlet?

Simeon.

Alle Græker,

Som findes vaabendytige og troe,
Har vor Georgios i store Skarer
Forsamlet, nogle ved Sophiakirken,
Endeel paa Hyppodrom, endeel ved Sigma,
Augustion; den største Skare byder
Han selv paa Pladsen ved Trifflinien.

Zoe.

Saa lad det enten briste eller bære!

I alt for lang Tid var vi midt i Pragten
 Kun Slaver af de fremmede Barbarer.
 Ei Bæringernes Flok vil sige stort,
 Naar alle Græker i Konstantinopel
 Gior fælles Sag. Hvor gaaer det Keiseren?

Simeon.

Han sniger sig, som en urolig Aand,
 Der ei har Fred i Graven, bleg og sagte
 Igiennem Hallerne. Han drifter Viin
 Og stærke Naphthadraaber for sin Afsmagt.
 Snart vil han ned i Catacomberne
 Og skiule sig bag Gravens skumle Mure;
 Snart klæder han sig i sin Keiserpragt,
 Og sætter sig med Scepteret paa Thronen;
 Men saa igien affaster han det Alt,
 Stroer Aske paa sit Hoved, og indhyller
 Sit arme Legem i en ussel Haardug.

Zoe.

Ha, store Konstantin! det er din Throne;
 Saa dybt sank Scepteret i Tidens Haand,
 Der syntes smeddet for en Evighed.
 Men er nu Mænd forvandlede til Qvinder,
 Saa skal en Qvinde vorde Mand igjen.
 Jeg falde vil, som Dido paa Carthago,
 Men hevnes først. Man bringe mig Maria!

Simeon gaaer.

Hør, hvilke dumpe Gnye! De nærme sig
 I bælmærk Nat, de frygtelige Jordstjælv.
 De ruste sig til Strid, de grimme Normænd.
 Harald! saa lønner du min Kiærlighed?

Simeon bringer Maria, og gaaer paa Keiserindens Bink.

Zoe

betragter hende med Brede og Foragt.

Joræderste! hvo drog dig af din Gensomhed

Jorældreløs og fattig til Trifflinien?

Hvo skienkte Mestte dig til din Opdragelse,

Som lærte dig at kiende Hellas' ædle Kunst?

Hvo hylled dig i Purpur, kostelige Diin,

Og sørged for, at daglig til Forkyrtelse

Du fandt Alt, hvad en Dødelig kan ønske sig?

Maria

med ædel Hatning.

Dig skylder jeg min Ungdomspleie; gierne gav

Mit Hierte dig til Giengield sin Taknemlighed.

Zoe.

Og nu, sort utaknemlig, du forbinder dig

Med mine Fiender! Taabelig jeg klæffed ud

En giftig Dgle ved et fiærligt Moderbryst.

Maria.

Min Siæl er ingen nedrig Brøde sig bevidst.

Zoe.

Og har du ei til Fangetaarnet sneget dig,

Alt redde lumst min Avindsmand?

Maria.

En ædel Helt

Jeg frelst kun fra usfortiente Martyrdød.

Zoe.

Og hvo besol dig Daare vel at redde ham?

Maria.

Den Gud, som lagde Dydens Kraft i dette Bryst.

Zoe.

Og burde du ei elsket Zoe meer, end hiin?

Maria.

Den Barm, som selv udruger kun vild Lidenſkab,
Kan ikke røre Hjerterne til Kiærlighed.

Zoe.

Hvem ſkylder du din Troſkab?

Maria.

Kun den Ærlige.

Zoe.

Og naar nu Fædrelandets Bel dig Hadet bød?

Maria.

Saa ſvarer jeg dig fiæk, ſom hiin Antigone,
Hvem Dødens Straf ei afholdt fra med ſpæden Haaud
At dække Broderliget tyndt med Gravens Muld:
„Medſiende var jeg aldrig, kun Medelſtende!“

Zoe.

Ja, ſyndig Elſkovsbrynde til ham bragte dig.

Maria.

Fra Harald ſtiller englehvid Uſkyldighed.

Zoe.

Og elſker du ham ei, du Fromme!

Maria.

Stiernerne

Og Sol og Maane, Gud og Engle, Menneſter
Maae høre det: mit unge Hjerter elſker ham.

Zoe.

Og elſker han ei dig igien?

Maria.

Han elsker mig;

Men fiernt til Norge følger han dog tro sin Brud.

Varm af Lurer, Trommer og Kæmpernes Raab uden for Slottet.

Simeon

kommer hurtig.

Fly, Keiserinde! giennem lønligskiulte Gang.

Georgios er slagen med den hele Flok,

Nu styrter Harald op med sine Bæring.

Joe.

Dig skal han ikke redde!

Hun støder Maria en Dolk i Brystet, og flygter med Simeon.

Maria.

O, jeg takker dig!

Den sidste Godhed skienkte mig din Morderdolk.

Gud! tag min Siæl, men skaan mit Liv et Dieblif

Til Haralds Affked — Frelse for mit Fædreland.

Hun raver hen, og holder sig opreist ved Apollons Billedstotte
i Forgrunden.

Harald

kommer, fulgt af Bæring, han astorrer sin Dre i sit Arelskiær.

Dit Ridingsblod, elendige Georgios!

Skal ikke klæbe langer sig til Heltens Staal.

Han opdager Maria.

Der staaer hun — min Maria! Gud i Himlen — dræbt,

Med Dolken i sit skionne Bryst, og flammer sig

Til Billedstøtten, selv som Marmor hvid og kold.

Maria mat.

Min Harald! see, den hellige Jomfru skienkte mig

Endnu engang, før Døden lukker Diets Laag,

At varme mig og qvæges i din Manddoms Sol.

Harald

tager hende i sine Arme, og bringer hende frem.

Maria! hvo har myrdet dig, min Elskede?
 Den grumme Zoe? — Normænd! svinger Fællens Blus,
 Og tænder Byen, raser vildt med Øerne,
 Nedstyrter alle Græker! Blodet strømme rødt,
 Som Bække, hen ad Gaderne! Forvandler brat
 Den babylonske Skioge, gamle Mislægard,
 Til Askehøj, og blander den med Knofler af
 De Myrdede!

Maria fortvivlet.

Barbar! skal i min sidste Stund
 Til Afsty da forvandle sig min Kierlighed?

Harald forfærdet.

Maria! du forbander mig i Dødens Stund?

Maria.

Ja, hvis du raser grusomt mod mit Fædreland.

Harald.

Hvad vil du, Engel?

Maria.

Skaansel og Høimodighed.
 Plant disse Blomster paa din arme Piges Grav!

Harald.

Du onsker Skaansel over disse Ridinger?

Maria.

Nei, over Landsmænd, som du myrded uforsigtent.

Harald.

Velan, for din Skyld, Engel! skal jeg skaane dem.
 Jeg skaaner og foragter dem, og Verden skal
 Foragte denne Dgleæt med Ret, som jeg.

Maria

reiser sig i hans Arme, med Begeistringens sidste Kraft.

Rei — atter skal Hellas
 Reise sig stærk, ædel og skøn,
 Og af Laurbærrets Blad skal Krandsen paa ny
 Flettes om Heltens og Skialdens Lof.
 Ei Sproget forgaaer, ei det yndige Land
 Med sine Kilder og Bierge blaae,
 Ikke den Aand i fordærvede Slægt,
 Som Europa skienked sin Kundskab og Smag.
 Jeg skuer det klart giennem Dødens Nat,
 Mit Fædreland vinder atter sin Agt.
 Og, som Epaminondas, river jeg fiæf
 Dolkens af mit blodende Bryst.

Sun river den ud.

Farvel, min elskede Harald!

Sun synker død i hans Arme.

Langbarderne.

Tragoedie.

Handwritten text, possibly a title or heading, appearing as a faint, mirrored imprint.

Handwritten text, possibly a date or a small note, appearing as a faint, mirrored imprint.

Personerne.

Snio, Benilernes Konge.

Gambaruki, hans Søster.

Ebbo, } hendes Sønner.
Aki, }

Butte, }
Humble, } Helte.
Jarmeriki, }

En Olding.

En lille Dreng.

En Herold.

Chor af Kæmper og Hofgoder.

Handlingen foregaaer i Benishsel i Jylland.

Personnel

Two, Assistant Surge
General, have been
killed. The other
two, who were
wounded, have
been taken to the
hospital. The
other two, who
were taken to the
hospital, have
been taken to the
hospital.

Continued progress of the war.

En Land i Skoven.

Snio med Kæmper.

Snio.

O, mine Sønner, Fædrelandets stærke Mænd!
Dyb Sorg nedtrykker Snio, eders Vaabendrot,
En Mand, hvem ellers Nød ei bøier Rakken let;
Hvem selv I valgte, løftet høit paa blanken Skiold.
Dog intet gavner Manddomsmod og Tapperhed
Mod en usynlig Fiende, sendt fra Jothunheim.
Thi her det gielder ei, med Asa-Bragis Sang,
I Helterækker, brynie-dækt, og Skiold ved Skiold,
At møde Sager, eller Bretlands Sneffeslof.
Nei, frygteligt i Mulmet kogle Troidene,
Sendt Jotland, som den skummelblege Hungersnød.
Da vore Fædre drog fra fierneft Asaland,
Frivilligt Østens rige Goder misted de,
Og bytted gierne Daddel-Frugt og Rosers Flor
Med grønne Rug, der trives bedst bag Vintersne.
Thi daglig trænger, Asa-Thor! din Son til Strid,
Og hvor han ei kan kæmpe meer mod Menneker,
Han kæmper mod Naturen, slutter aldrig Fred;
At magelig Dorstshed sløve skal ei Armens Kraft.
Men nu har Moder Frigga i sit grønne Skrud

Forladt vor Halvø med sin Tindings Arefrands;
 Nu sidder Hel paa Heden, mens den golde Blæst
 Henvirvler Sandet over Markens brune Lyng,
 Og snart forvandler Hungren os til Skrantninger.

Choret.

Saa var Alfaders Bud,
 At med tærende Sot, barmqvælende Dødsfrygt
 Straffes i Helheims mørkeste Braa
 Ridningen skulde, som, skælvende svag,
 Feig misfiendte sit Manddomshverv.
 Fordi han med Rædsel, Thor! undveg
 Dit blinkende Sværd, lynende Spydstaaf,
 Skal evindelig Qvalangst
 I et Dødningebæens udmarvede Rør
 Ewig ham true.
 Men hvad forbød, Glorrida! nu
 Dine lydige Sonner,
 Som paa svageste Bink af Stridshammeren Mielnir
 Giordet med Sværd brat mandige Lænd,
 Sadled til Færd høitvinsfende Ganger, staf
 Flaget, i Raa heist, over svulmende Seil,
 Naar din Purpur-Hielmbuust visted?
 Hvorfor skal Manddrabs høirode Stænk ei
 Mærke dem til Einheriar meer? Siig,
 Hvad vi forbød, at med Foragt du
 Ryggen os vender, og giver i Bold
 Til en Svartalfs mattende Gioglen!

Enio.

Mit hele Haab staaer nu til Odins Offerpræst,
 Som hist paa Stenen spaaer af Drens lunkne Blod
 Og Indvoldsdampen, om der Frelse gives end.

Men hvad betyder denne Larm? Hvo bringes mig
Bagbunden, som en Fange, snørt i Strifferne?

Butle og flere Heste bringe Jarmerik bagbunden.

Butle.

En Overtræder, Konning! her vi bringe dig.

Jarmerik.

En Mand, som uretfærdigt lider Overlast.

Butle.

Som spottet uforfæmnet har dit Herrebud.

Jarmerik.

Som sig noiagtigt, Konge! til dit Ord har holdt.

Butle.

For at forøge Manglen ei, besolst du viis,
At ingen Mand i Giestebud med Ollet meer
Dphidse maatte Hiernen til letfindig Lyst.

Jarmerik.

Uviis jeg kalder den, der stækker Bingerne
Paa Falken, som han bruger selv til Fuglejagt.

Butle.

Men naar din Frænde savner Korn til dagligt Brød,
Hvor kan du spille Maltet da, saa hierteløs?

Jarmerik.

Hvad kommer mig min Frænde ved? Hver voksen Mand
Selvstændig sørge for sig selv! Behøver han
En Amme, som med ængstlig Hu end dier ham?

Butle.

Benilers Drot ophæved alle Driffelag;
I denne Nød maa intet Olhorn tommes meer.

Jarmerik.

Den Lov jeg ogsaa lydig har og ærligt holdt;

Thi, skilt fra Flokken, søbed i min Gensomhed
Jeg D af Bassen med en sneehvid Ellestee.

Snio.

Man bragte mig et Budskab om din sledste List,
Og jeg forbød hver Mand, ved selve Livets Tab,
At søbe, som at drikke.

Jarmerik.

Godt! jeg lod dit Bud,

Og var i Aftes jilde saa beruset dog,
At Maanen knap jeg skilte meer fra Stierne.

Snio.

Nu, ved min Ring af røden Guld, stolt Jarmerik!
Saa skalst du doe. Hvo var af eder Vidnesmænd
Til Overtrædelsen?

Jarmerik.

Jeg har Intet overtraadt.

Ei træde kunde jeg, overtræde plat ud ei;
Jeg strakte med en ærlig Ruus paa Bænken mig,
Og sov fortræffligt. Nu med frisk Udrulighed
Paastaaer jeg fiæk for dig i denne Morgenstund,
At Snios Bud er ei af Jarmerik overtraadt.

Snio.

J saa ham drikke, søbe dog?

Butle.

Nei, Herre! nei!

J Dillet brød han Brødet, tog saa Stumperne
Fra Bassen, stak i Munden dem med Fingrene,
Og spiste sig en Ruus, i det han mætted sig.

Snio.

Saa løser ham; thi han har Intet overtraadt.

Jarmerik løses.

Gaf, snilde Kæmpe, som din List og Underfund
 Kun bruge vil til Landsmænds Tab og egen Skam!
 For denne Sinde slapst du fri og angerløs;
 Men næste Gang, naar Ollet dig har gjort til Dyr,
 Paa hvilken Maade lige godt — og drakst du det
 Af Luften selv, ved Jlden løst til lette Damp —
 Da hænges du paa Grenen, som den modne Frugt,
 Indtil den stolte Fugl fra Sky fortærer dig.

Jarmerik.

Gengang maa jeg dog drikke mig en Ruus endnu
 I dette Liv.

Enio.

Gjør dig paa Livets sidste Dag
 Saa lystig eller forrigfuld, som selv du vil!

Jarmerik.

Jeg mener til dit Graval, min Venilerdrot!
 Thi den, som er for Hungersnød saa ræd, som du,
 Doer sikkert først, og store Kongers Hedenfart
 Maa man jo feire med et lystigt Giestebud.

Han gaaer.

Gambaruks kommer med et stort Dvindefølge. De have Alle
 de lange lysegule Haar kæmte ned omkring Ansigtet, og
 samlede under Hagen med Egekrands.

Enio.

Hvad komme der for Langebarter?

Gambaruks.

Broder! du
 Har givet os et Hædersnavn. Behold det selv
 For dig og for dit Folk! det passer herligt sig:
 Med lange Skiæg, naar Alderen tillader det,
 Og med Stridsøxen lang Benilen gaaer i Kamp.

Enio.

Hvad tyder dette Tog, min Søster Gambaruf?
 Hvi har med disse Qvinder du kæmt Haaret ned
 Om Kind og Hage, bundet under Hagen det,
 Som Skiæg, med Egens smuktudtungede Foraarsløv?

Gambaruf.

En Rattedrøm, min Broder Enio! spaaede mig:
 Det Folk af Odin kunde vente Frelse vist,
 Som først i denne Morgenstund hans Die saae
 Fra Østens Bindve, naar han tidligt aabned det,
 Mens Duggen faldt, og Jøglen sang paa vaaden Green.
 Da raadvild nu jeg pønsed, traadte Freia selv
 For Leiet frem, og sagde: Lad din Qvindeflok
 Mod Østen staae, som skiæggede Kæmper, i Morgengry!
 Thi Odin elsker fagerlange Qvindehaar,
 Og han vil undres, naar han skuer dem, som Skiæg
 Paa Helten, dække Brystet. Længe dvæle vil
 Paa denne Glands hans Faderøie, før han seer
 Hen paa den øvrige styggedækte Triggas Jord. —
 Som sagt, saa skeet: Vi stod i Rader mod Østen vendt,
 Og fanged Morgnens første Straaler med vort Haar,
 Som Fisseren sølverskællet Fisk i fine Net.
 Og neppe var det skeet, før Odins Offerpræst,
 Der slagter Qvæg i Morgengry paa sladen Steen,
 Henryft af Dampen raabte: „Frelse vil vort Folk
 Et findrigt Raad, nedsendt en Mand fra Guderne“.

Choret.

Har da nu Qvinderne Vist og Qvinderne Skionhed
 Virket igien, og fordunklet

Heltens Bedrift, som da Løse, til Hoppe forvandlet,
 Frelste fra daarlige Løste
 Guderne? Fanged dig, Odin! med flagrende Guldhaar
 Møen igien, som da Garderiks
 Rinda dig trylled til Terne, til Drm
 Gunlod hisset i Bierget,
 Hvor den sødeste Mød du drak af de smilende Læber?

Jordens Lyksalighed bringe de venlige Disar.
 Taffer ei Hiertet for Elskov,
 Freia! din Magt? Og skienker ei Iduns rødmende Frugter
 Livet huldtsalige Friskhed?
 Dvæger ei Sif i sin Hvidarm Thor, medens Saga
 Tegner Bedrifter paa Skjold, medens Girs Rod
 Banesaar leger, og Frigg
 Huldt langbardedede Kornar
 Skienker den grønne Jord, hvor Sangfuglskarene quiddre?

Men nu vender Ryggen du din Slægt!
 Guultvisnede Marker
 Savne fastige Græs; dit Ax,
 Huult, uden Meelstof,
 Yder ei kraftigt Brød. Dren forgieves
 Bag Tidslens Bust, bedækt
 Run af det Sandstov, som Somrens Blæst
 Rasted, søger sit Ophold.
 Og svag sig slæber
 Skielvende Ganger, som fordum
 Stolt, med det funklende Blik, vrinskende
 Brød i fiendtlige Fylke.

Ingen Sky med Roser og med Guld,
 Affsolende, flygtig,
 Bryder fildige Dvæld. Din Telt,
 Niord! du ei opslaaer,
 Skienfer ei liflig Regn. Blomsten oplader
 Sin smægtende Kalk; dens Tørst
 Lædsker med Draaber ei sparsom Dug.
 Skoven sænker sit Hoved.

O, Frigga! Moder!
 Over din Slægt forbarm dig,
 Send vederqvægende Regn. Alfa=Thor!
 Luften fæl med din Hammer.

De gaae.

Ebbø

kommer alene, i dybe Tanker.

„Et findrigt Raad, nedsendt en Mand fra Guderne,
 Skal frelse Folket.“ Var ei saa min Moders Drom?
 Ja, ja — jeg har det! Pludselig, men stærkbestemt,
 Opstod den klare Tanke mig i mørken Siæl.
 I Havsnød reddes Noget, at ei Alt gaaer tabt.
 Meer knap er Høstens Modenhed, end Baarens Haab;
 Thi ryster Storm fra Dvisten hviden Blomstersnee,
 At Stammen ei ved alt for giftig Frugtbarhed
 Skal tæres hen og visne. — Bort Betænksomhed!
 Børn, Oldinge — maae dræbes. Sneffen seiler læf
 Paa Verdenshavet, og med hvert et Dieblif
 Staaer Bandet høiere. Hurtig da en Redningshielp!
 Hvad tabe disse Smaae, som hverken kiende ret
 Til Livet eller Døden; der — som Dyrene
 Sig Slagterbanken — nærme dette Leiested,

Hvor længst og roligst slumres? Og skal Oldingen
 I Beien staae den friske Mand? Hvi tøver han
 Da med det Spring, som bringer ham i Odins Arm?
 Og tør han ei — vel, stød ham ned! I Balastialf
 Han takker dig, som Baadsmand, for sin Overfart.

Jarmerik kommer med Humble og Butte.

Jarmerik.

Ha, Ebbo, Konning Enios raske Søstersøn,
 Langt mere vist end Drotten viis og heltestærk!
 Vi takke dig. Dit Forslag Alles Bifald vandt.
 Born, Oldinge skal dræbes! Rundt, fra Thing til Thing,
 Dit Raad eenstemmigt samtykt blev af Heltene.
 Nu kommer dog den Dag, da ingen tapper Mand
 Tildeles knapt og farrigt meer sit Mundforraad;
 Nu kan Enhver dog spise, drikke, som han vil,
 Og straffes ei paa Livet, naar det lyster ham,
 At giøre sig til Gode ved det fyldte Horn!

Ebbo.

Forovne, plumpe Kæmpe! du fornærmer mig,
 Og jeg forlanger Fyldest for Forsmædelsen.

Jarmerik.

Hvordan? Min Ven, min Ebbo! jeg fornærmer dig?

Ebbo.

Ja, blodigt, og din Død kun tilfredsstillen mig.

Jarmerik.

Hvis Eligt er skeet, da er det mod min Villie giort;
 Thi ingen Mand jeg ønsker meer til Ven, end dig.

Ebbo.

Og deri, Ridning! just bestaaer Fornærmelsen;
 En Jarmerik maa aldrig kaldes Ebbo's Ven.

Jarmerik.

Men siig, hvad har jeg da forbrudt? Jeg holder jo
Med dig i Alt.

Ebbo.

Det maa du ei.

Jarmerik.

Jeg villiger

Dit Helteforslag.

Ebbo.

Derfor blode skal dit Bryst.

Thi ærligt er mit Raad, skiondt det er rædselsfuldt;
Uegennyttigt, ledet af Nodvendighed.

Men gierne gaaer til Drab ei Ddins tappre Søn,
Som til et Gilde; lumpyne Frækheds Overmod
Maa ikke troe at være Blisdoms Eigemand,
Og vover sig en Morder i en Ædlings Lag,
Saa vorder han af dragne Sværd tilbagestødt.

Jarmerik.

Belan! Jeg har en Glavind og en Arm, som du,
Og taaler ikke meer, at du forhaaner mig.

Ebbo.

Mit Ord var kun en Indskrift paa din Bautasteen.

De kæmpe, Jarmerik falder.

Far hen, trolose Kæmpe! flyv til Jothunheim,
Driif med Utgardeløse hisset svovlet Mød.

Du kommer til Thrudvanger ei hos Asa-Thor.

Gaaer.

Hofgoderne komme fra Offerlunden.

Humble.

Jeg finder trodsigt, daarligt handle denne Mand.

Butle.

Den Heltegierning huer mig for alle just.

Humble.

Alt vende Sværdet mod sin Slægt, sit eget Blod?

Butle.

Naar Edder i en Finger gaaer, afhugges den.

Humble.

Var Jarmerik ei tapper Helt?

Butle.

En Slange, Hund

Er ogsaa tappre, derfor dog ei Menneſker.

Humble.

Han vredes over, at man er til Sindſ, ſom han?

Butle.

Den ſamme Handling tidt har høiſtforſkiellig Grund.

Humble.

Men ſtor er Jarmeriks Bennesloſ, den hevner ham.

Butle.

Ei Ebbos derfor blinke vil med Dinene.

Choret.

O, Drotter! fives ei, formerer ei vor Rød

Med ydermere Raſen og Uenighed.

Kæmperne gaae.

Chor af Goderne.

Aſturs og Emblas daarlige Slægt!

Frøet du til din Undergang

Bærer dybt i dit eget Brøſt,

Ormen i Blomſtens Ralk liig.

Stor, ſtærk kunde du worde,

Hvis ei Ivedragt, fordærvelig opbragt,

Læred din Marv, ſlog dig med Blindhed

Steds, og forødte din ſkionne Kraft.

Derfor vøge nu brunt Lyng

Over den ranede Kornmark,
 Fordi Plougjern vege for Sværdsods
 Dræbende Lyn. Og med rødt Blod
 Giøded du Jorden, som ventede
 Hyggelig Pleie.

Men ei for langsomtfarende Ploug
 Bredbringet Dye, stærk, drøvtyggende,
 Sindigtstridende, spændtes, hvor Hingsten
 Stampede, ildøiet, flygtig,
 Jorden haard, og besaaede
 Marken med Bidslets
 Flygtige Skum.

De gaae.

En Olding kommer med en lille Dreng; siden Ebba med
 et mindre Barn paa Armen i Baggrunden.

Oldingen.

Min Fridleif, som paa Farfaers Knæ saa tidt har spøgt!
 Nu skal vi gaae en Vandringsvei tilfammen, vi.

Barnet.

O, gierne vandrer, Bedstefader! jeg med dig.

Oldingen.

Har ei om Baldurs Breidablik jeg dig fortalt?

Barnet.

Hvor Alf er lege?

Oldingen.

Ja, min holde Fridleif! Der
 Skal du nu ogsaa vorde snart en Lysets Alf.

Barnet.

Men først en Mand paa denne smukke, faste Jord.

Oldingen.

Ja, den er ikke længer smuk og sommergrøn;

Forbrændt er Marken, Lovet hænger med slappe Blad,
Og Rilden flukker yndigt ei til Fuglens Sang.

Barnet.

Saa kommer der en anden Vaar med bedre Blomst.

Oldingen.

Ja, hist hos Baldur!

Barnet.

Du har sagt, der kommer man

Først efter Døden.

Oldingen.

Vi skal alle døe, min Son!

Barnet.

Men leve først. Jeg gammel vorde vil, som du.

Oldingen affides.

Ha, stakkels Pøg! hvorledes forberedes han?
Jeg er en Gubbe, Døden ei forfærder mig,
Og gierne, hvis det baade kan mit Fædreland,
Bandslierne mig skiule maae i Herthas Sø,
Naar dig jeg kunde frelse kun fra Dødens Skræk,
Min stakkels Gut! meer bitter fast, end Døden selv.

Barnet.

Hvor er min Broder, Bedstefæder? De bragte ham
Til Dammen hist. Hvad gjør de med ham?

Ebbo

triner frem i heftig Sindsbevægelse med Barnet.

Drufned ham,

Som nyfødt Hund; men heldigviis kom Ebbo til.
Den Lille strakte Haanden mod min Hellebard,
Som, sænkt i Vandet, redded ham fra Undergang.

Han greb om Spæret. Thor skee Tak! jeg frelst ham.
Der har du ham tilbage.

De Smaae omfavne hinanden.

Ebbo.

Jeg forbandet har
Et ubesindigt Raad. Den stolte Hiernes Drom
Lidt klinger smukt, og Ordet slaaer ei Ordet ned;
Men Barnets Blik i Naen, og den Værdighed,
Hvormed din Skiebne, Gubbe! du i Møde gaaer,
Slaaer min spidsfindige Tanke, som en Træl, i Stov.
Bed Odin! Skrig og Taarer havde egget mig;
Men Barnets Blik bag Lilierne — Lysalfen liig —
Der Ebbos Ære redded, ei sit eget Liv —
Kuldkastet har mit Forsæt. Nei, ved Asa-Thor!
Born, Gubber skal ei myrdes. Der er Sæl i dem;
Den visner ei som Blomsten, raadner ei som Frugt.
Frei være lovet! Ilden fik ei Overmagt;
Den første Gnist udslukte selv Mordbrænderen.

Oldingen.

O, Ebbo! see, nu kiender jeg vor Helt igjen;
Thi tapper varst du altid, dog om Kraftens Spær
Du villed skient Høimodighedens Eggegreen.

Gaaer med Bornene.

Snio og Gambaruk komme, fulgt af Goderne.

Snio.

Skumle Niding, som har egget op mit Folk til Raseri!

Gambaruk.

Morder, som vil Barnet dræbe! kiender du en Moders Qual?

Snio.

Ikke langt fra Oldingsvintren Snio selv, din Konning, staaer;
Vilst du ikke, med de Andre, stode ham i Dammen ned?

Gambaruf.

Hvis du havde flere Brødre, laae mig een ved Moderbryst,
Sødt, med Smil paa Alfælæben — vilde du ei drukne ham?

Enio.

Jeg udstøder af mit Folk dig, skynd dig i Landsflygtighed,
Staa foragtet fiernt i Orken, uden Stav og uden Ben!
Brider du da dine Hænder, raaber du til Asa-Thor —
Gid et muddret Kiær du finde, hvori du kan styrte dig!

Gaaer.

Gambaruf.

Lidlig misted jeg min ene, min hugprude, bedste Søn;
Alf drog til fierne Riger, og jeg saae ham aldrig meer.
Lever han endnu, da følge Moderens Belsignelser
Heltens Jdræt! Tog ham Odin — ofte har mit Die da
Ham begravt alt, skal begræde ham, mens dette Hierte slaaer.
Nu jeg misted her den anden — ha, men ei ved bratte Død,
Jkke selv ved usle Sygdom, men ved skumle Ridingsværk.
Sorgen svækker mine Kræfter; men saa megen Kraft jeg har
Dog endnu, at, Ulyksalige! høit jeg kan forbande dig.

Gaaer.

Choret.

O, Bee!

Hun gif bort, og i Harm sin Søn
Bildt hun forbandet. Hun hørte ham ei
Til sit Forsvar tale. Forsfærdelsen
Slog ham med Stumhed, Læben den bandt.
Laus, som en Steen paa Heden i Sand,
Staaer han nu der, uden Rune,
Tyder med Ord ei, hvad han skiuler
Kold i sin Barm.

Med dødt Blik, som et Liig bleg,
 Sandsesløs og med Affind's Ro,
 Gnaver han Læben, og borer
 Dybt i Græsset sit Spær.

Ebbo.

Staa der! Jeg bruger dig meer ei.

Choret.

Nu bevæger igien Lyd
 Blodløse Mund, Nat-
 Pustene liig paa
 Lærstestens Steen, naar
 Gravhvælvingen aabnes.

Ebbo.

Har I hørt: min Moder forbandet mig?

Choret.

Uoverlagt var Dronningens Ord; thi
 Dybt fortrudt i din Siæl var
 Grumme Beslutning alt. Din Hærflot
 Stiller Oprør trindt, og forhindrer
 Oldingsdrabet og Barndrab.

Ebbo.

I har kiendt mig før; var jeg slet Søn?
 Var slet Broder og Ven jeg?

Choret.

I Kampen steds du Staldbroder tro
 Bar for din Landsmand, hevned, forsvared ham
 Riæk; gierne dit Spyd laante din Ven du,
 Naar hans eget brast, og din Ganger
 Stod beredt for den Faldne.

Ebb o.

Og i Fred — hvad domte man om mig?

Choret.

Uden Pral sadst du i Kongshal,
 Blid, lytted til Skialdsqvad,
 Drak Heltens Minni, Kongens Hæder.
 Misundelig ei,
 Andres Bedrift
 Roste du tidt.

Ebb o.

Har for mit Følk jeg
 Kæmpet som Helt?

Choret.

Du har Seir bragt, hvor dit Sværd faldt.
 Paa din Hielm sad Døden, en vild Grif
 Med kraftige Kloer, frumthvæssede Næb
 Og forfærdeligt Die. Din Gangers
 Brinsken var kiendt overalt, og din Stang,
 Naar langt borte den raged
 Over din Flok, god Rædsel i Sagers og
 Frisers Blod. Dig elsked
 Thor. Paa sin Karm fro kiorte han did,
 Hvor din Arm slog Fiendernes Mod.

Ebb o.

Men nu rustet i Balg Sværdet,
 Og mit Spyd, boret i Græstov,
 Nykker aldrig min Arm atter til Strid.
 Ikke nu meer glædes mit Blik ved
 Regnbuen at see, naar Skyens
 Brogede Jomfru, naar Heimdal
 Med sit Guldhorn raaber til Kamp Thor.

Ru bleg, som en Død, med blottet Tinding,
 Odin liig, da paa Bænkhalmen
 Vanden han mærked blodig med Geirsodd,
 Stiger jeg taus paa Lundens Blodsteen,
 Lader i Græssets røde Blomster
 Flyde mit Unglingeblod. Al, ingen
 Jomfru græder ved Ebbos Nedlag,
 Thi hans Moder forbandet ham!

Han vil gaae.

Butle kommer.

Gaf ei til Selvmordsdøden, du vort Fremtids Haab!
 En bedre Stiebne venter dig. Venilerne
 I tvende Hære dele sig; den ene Flok
 Forlanger Oldings-Barnedrabet, medens hiin
 Adlyder Snios ængstligseige Skaansomhed.
 Saa stil dig fremst i Spidsen for den vrede Flok,
 Og hevn, som sig en Kæmpe bør, Forsmædelsen!

Ebbo.

Ja, Butle! ja, jeg iler til en ærlig Hevn.

Gaaer med Butle.

Choret.

Paa letfindige Fugls Viis,
 Fanges Lærken i Mark let,
 Naar det nærende Kornfrø
 Kun i Fælten man kaster. Men
 Med Forstandsbrug Menneket fik
 En udødelig Siæl, Alfader! af dig;
 Som kan stielne Bedrift. I Hlidstiaf
 Vønner du god Gierning, og straffer
 Ondskab i Nastrond.

Send ham en Lysalf,
 At han i Harm Ildgierningsmand
 Border ei grum, til sit Lands Tab.

Ingen styggere Daad jeg veed,
 End Forræderi mod sit Folk
 Og sin Konning at øve. Lad
 Utafnemmeligt Fædreneland
 Lønne min Daad tidt med Foragt,
 Spotte min ærlige Stræben! I Gimle
 Lønner Alfader god Gierning, og straffer
 Ondskab i Nastrond.

Hvi af Alle foragtes dybt
 Asa-Lofe? Fordi han med feigt
 Hierte vakked, som Sivror;
 Ingen Jothun, heller ei Gud.
 Verligt Fiendskab agter jeg meer,
 End en falsk Ven, end en Trolos.
 Derfor evig med Skam Ry
 Brændemærke den Ridings Navn,
 Som sit Folk og sin Høvding
 Svigter i Nødøstid!

Men guddommelig Troskab dybt
 Rorer min Siæl, selv mod en Død viist.
 Derfor smelter mit Sind Sighn,
 Lofes Biv, der med Solvskaal
 Stander i ødeste Biergkloft,
 Hvor ham til Steen Hug-
 Drmene bandt,

Hvis forgiftede Draaber hans Bliks
 Rumske Skotten revse.
 Lyffelig hun hisset i Jensal
 Var mellem Friggs Disar; men helst
 Deler sin Mands Dval hun tro,
 Glemmer sin Gensomheds Rød, hører med Taalmod
 Den Forbittredes Skrig, lønt
 Med den Bished, at sin Husbonds
 Rød kærsligt hun deler.

Snio.

Jeg kommer og tilstaaer, ærværdige Gubbeslof!
 At mod en heftig Ungersvend jeg var for streng,
 Som værner med sin Arm, sit sidste Hjerteblod
 I Kampen for den Arne, der udstøder ham.

Gambaruk bringer Ebbo bekvæmet.

Gambaruk.

Ei Balhals Guder agte paa de Jordisses
 Forbittrelse, naar, som en giftig Feber, den
 Os Liv og Sundhed truer. Let henveires da
 Et daarligt Ord, der, som en Myg i Aftenlund,
 Blot ved at stikke første Gang, har tabt sin Braad.
 Nu Ebbo Hielmens hestehalede blanke Ram
 Hoit over Skuldren løfter. Snart hans runde Skjold
 Fremdæmre vil af Helterækken i Slagtingen,
 Som fulde Maane giennem sortblaa Nattefky.

Ebbo.

Et Offer kræver Guderne, men ei af Born,
 Og ei af Gubber, Konge! Deri seiled jeg.
 Det var af Mænd, der kunde kaste Tærning selv
 Med stærken Haand om Livets Binding, Livets Tab.

Thi skumle Hel med blegblaae Læber raser end
 Paa Heden, hvor hun sidder mellem Tidslerne.
 Hun bort maa jages; men det kan kun Asa-Thor.
 Han vil et Offer. Nu, saa lad os offere da!
 Her gielder det ei meer, med hielpsom Broderhaand
 Alt gaae mod fremmed Fiende; rundt omkring vi tvang
 Naboerne til Lydighed, og Hungersnød
 I Nabolandet hersker, som i Danmarks Egn.
 Saa maae nu Danske væbne sig mod Danstes Bryst.
 Et Mønster tage vi af Rubens slittige Vi,
 Som, naar der er for mange, hvæsser skarpen Braad
 Mod Slægt og Venner; alle dog een Moders Born.
 Det gamle Danmark vor Vidronning vorde skal.
 Hun føre da til Træfningen paa Heden os;
 Den Sværm, som feirer, bringer i Ruben atter hun.
 Men stort maa Faldet være; thi en Styrtning kun
 Af Helteblodet vorde vil den Joraarsregn,
 Hvis friske Byge livner Jyllands visne Græs.

Han knæler.

Saa tag da, Moder! fra din Søn Forbandelsen,
 Og giv ham din Velsignelse. Dog onsker jeg
 Med den ei mod mit Nederlag at skierme mig;
 Thi gierne gaaer jeg selv til Odins Balastialf,
 Naar kun en talrig Flok jeg bringer Asa-Thor,
 Med flovet Hielm og Grens Arr i aabne Bryst.

Gambaru

lægger sin Haand paa hans Hoved.

O, Søn! jeg min Velsignelse gierne skienker dig,
 Mens Himlen selv velsigner os, thi saligt nu
 Bedækkes Solen, som i lang Tid brændte gold,

Af mørke Skyer, og endelig hiemsøger os
Den fiære Regn, som vi forgieves ventede længst.

Det regner, og lyner langt borte.

Choret.

Niord, du Vanernes skionne Gud,
Som behersker den flygtige Sky,
Ymers Hierne, der drømmer endnu
Gioglebilleder hisset i Dunstfreds —
Frugtbarheds og Kiærligheds Ås,
Freiers Fader, og Freias!
Gi du forlodst dine Børn i Støv,
Kommer igien med dine Skygger,
Skienker Maanen de sortblaae,
Solvertaffede Bierge; men Solen
Virker du røde, violgrønne
Tæpper af Vanddamp
Til sin Morgen- og Aftenleg.
Herlig er, klar, Freias Luft;
Men i Midsommers Tid,
Naar fra Mosernes Dynd
Dværgene dampe qvælende Dunst,
Bordre den lysblaa Hvælving graa,
Fylde Rummerhed lustige Hav.
Men nu dækker du Alt med dit Baudtag.
Afmægtig tórner Solens Píl
Mod dit Blystfiold.
Hør, hvor den drypper paa Bladene ned,
Den qvægende Regn!
See, hvor de glindse, med Glæders Glands
I taknemlige Bli,
De stigende Straae!

Lettere spulmer min Barm
 I det kolige Bad,
 End i Hal ved det skummende Bøger.

Hør Hufa=Thor
 I den dundrende Sky!
 Seer I Buffene hist,
 Tanguiofter, Tanguisner,
 Med de flammende Skiæg,
 Med de lynende Blif?
 Saae I ham hugge med Miolnir nu?
 Jeg Hamren saae
 Jern=svovelblaa,
 Medens Riord henseser kol under Sky
 Paa sin Blæst=Hest,
 Og hans Hielmbugst
 Redstyller styrkende Kraft
 Over Skoven.

Choret træder tilbage under de store Træer. Regnen og Lynilden
 vedbliver en Tid lang. Endelig holder det inde, og en
 skien Regnbue bliver til Synne paa Himlen. Kongen kom-
 mer igien frem med sit Følge. En Herold moder ham.

Herolden.

En Lykke, Herre Konge! kommer enkelt ei.
 Belsignet Regn opreiser vore Hierters Haab,
 Som Markens Straae. Igien sig hvælver Himlens Bro,
 Som lang Tids Tørke sønderbrød; og Guderne
 Besøge Jorden atter med Belsignelser.
 Nu smiler ogsaa Haabet fra en anden Kant:
 En Række Vogne, rigt beladt med Korn og Meel,
 Hensniger sig ad Veien, dog alt Byen nær;

Dg fede Dyrne, stønnende, med stærke Horn,
 Hendrage dem, mens Morgensolens muntre Glands
 Tilbagestraaler fra de mørkebrune Skind.
 En Skare Nytttere, vaabenklædt, ledsager dem;
 Mens Trællene, med lange Stave, ved Siden gaae
 Dg drive dovent hornet Dvæg ad Veien frem.
 Men Høvdingen, med Dyrnevinger paa blanken Hielm,
 Forlanger strax at stedes for dig, ædle Drot!
 Han kommer som en Redningsmand, en Ven i Nød;
 Thi al den skionne Forraad bringer han vort Land.
 Alt have Trælle Dødslerne paa lufte Bogn,
 Dg fylde med Træskovle hurtigt Boserne,
 Som Sult udstrækker skiælvende med mager Haand.
 Nu lønnes Bognens stærke Drager grumt med Død;
 Thi mangan Dyr bløder alt for Dyrns Hug,
 Dg mangan Moder bærer glad i reenligt Trug
 Paa Hovedet Riødstykker hjem til Hyttens Tærv.

Aki kommer.

Hil Danerkongen! Hil den ædle Gambaruk!
 I kiende vel den Høvding ei, som for jer staaer?

Snio.

Du tyffes mig paa een Gang kiendt og ubekiendt.

Gambaruk.

Fem Aar gjør Barnet Moderen ei ukiendeligt.

Gun omfarner ham.

Aki.

Fem Aar, min Moder! smeddet har din Dreng til Mand,
 Men Intet dig berøvet af din Dannedhed.
 Hvo er den unge Kæmpe der med Hestehaar
 I Hielmens høie Kobberkam? Mig tyffes fast,
 Jeg kiende skal de Dine, skiondt vel Kroppens Væxt

Og stærken Skulderbrede gjør ham ubekiendt.
 I Fald jeg ikke feiler, saae for nogle Aar
 Just Ebbo's Dine saadan ud; med ærlig Trods
 De lynte stærkt fra Brynet, da jeg favnte ham.

Ebbo.

Ja, Broder! Granen nu er voget høit nok, til
 At styrtes i den Afgrund, som den knejste ved.

Afi.

Aun Toppen gynger, Ebbo! Stammen knækkes ei.

Ebbo.

Min Broder, Tiden mange Ting forandret har,
 Men Alting ei til Fordeel. Ebbo elsker dig,
 Men ønskede dog, at ei du kommen var i Dag.
 Hvi blevst du ikke til i Morgen? Hiertet ei
 I Dag maa føle Rikærlighed for Broderen;
 I Morgen — Broder sørge kan paa Broders Grav.

Afi.

Hør mig! Jeg kommer ikke for at see en Grav.

En Grav seer eens ud overalt, og overalt

Er man den Døde lige fiern og lige nær.

Jeg bringer Glæde. Rygtet om mit Fædrelands
 Ulykkelige Stiebne traf mit Dre fiernt.

Ja, langsomt kunde jeg med Næringsmidlerne

Aun nærmere mig, og skiondt i Mængde Folket bragt,

De hielpe blot for Diebliffet. Tænkes maa

Paa bedre Frelse. — Jeg har dine Forsæt hørt,

Det første som det sidste. Grunt det første var;

Vel, at du strax fortroed det! Din Beslutning nu,

At Danste vende Sværdet skal mod Danstes Bryst,

Og falde selv som Helt paa Dyrger Brødreliig —

Er tapper og dig værdig, og det synes fast,

Som denne Nodhielp bødes af Nodvendighed.
 Men jeg* har bedre Forslag. Danmarks Kysteland
 Er skiont; men der er skionne Lande fleer paa Jord,
 Dg negtes kan det ei, at Usa-Freir og Riord
 Tidt sørge meer for rigen Høst i sydlig Dal,
 End paa de jydskke Heder, Norges Kampesield.
 Saa følger Alle mig, som her for mange var,
 Til hine Dale! Rigeligt i Overflod
 Der venter eder gyllden Hvede, saftig Frugt,
 Dg mægtig puster Dgen i det høie Græs.
 Thor følger os, langt mere stærk, end Jupiter:
 Man siger, han er død alt; og den hvide Christ
 Er from, usynlig, blid, og ingen Kriger-gud.
 Dg Intet tabes, ved at miste klæbrigt Ol
 Dg Miodens søde Mundgodt af den slittige Vi.
 Til Giengield vøger i tunge Druer modne Vær,
 Dg Vinen, som i Balhal Odin ene faaer,
 Forlyfter hiit hver Kæmpe. Seiren vindes let.
 Alt vore Fædres raske Flok i fordums Tid
 Har kæmpet der; og faldt end stærke Cimbrers Hær
 For Romerlist, saa hevne vi dem siungende.
 Et Rige stifte lader os i velske Land,
 Hvor evig Baaren blomstrer! Mailand nævner det!
 Dg kom vi selv ei did, kun vore Borneborn —
 Ha, Veien er dog skion at drage, langs ad Rhin
 Dg langs ad Donaus Blomsterbredder. Som en Boldt
 Af Snee, der liden først fra Bierget triller ned,
 Men altid større vøger, til den, selv et Bierg,
 Som Fjeldskred styrter, og bedækker Land og By,
 Saa vælte vi, og styrte ned ad Alperne
 Paa velske Ridinger.

Gibo

griber hans Haand.

Som et ringe Kildevæld,

Der svulmer først til Bæk, til Aa, indtil det stolt,
Som Flod opsvulmet, overskyller Markerne!

Gambaruks knæler.

O Freia, som blandt Aser og Asyniar
Bevæger Hjertet stærkest med din Tryllemagt!
Nu først forstaaer dit natlige Besøg min Siæl,
Da du med langt Haar over smekkre Bæltested,
Med broget Ham af Fuglesier om hvalte Bryst,
Stod for mit Leie, lærte mig de vise Raad.

Afi.

Saa lader os ei tøve! Haardt er vel det Bud
For trofast Jyde, der i fem Aar borte var
Fra elsket Halvø, strax i samme Dieblif,
Som han betraadte Tærsklen, at forlade den.
Men Tiden er ei nu til dvælende Glædesfest;
Med rige Gilder sommer det sig os ei her
At ødsle bort, hvad hungrig Landsmand trænger til.
Strax maae vi springe, som i Havsnod, over Bord,
Og friste Livet i vilden Sø med stærken Arm.
Jeg har alt kundgiort, ædle Drot! paa Veien hid
Mit Forslag dine Skarer, som i Dalene
Til Broderkamp sig væbned. Med det halve Folk
Bortdrage vi. Ei sandt, vor Moder følger os?

Gambaruks.

Ja, Freias muntre Sendebud! jeg følger dig,
Og Mailands Marker bære skal vor Bautasteen.

Enio.

O, mine Benner! tungt det for en Fader er,

Alt skilles vel fra haabefulde Sønner; men
 Meer for en Drot, at see den bedste Halvedeel
 Af Landets Børn udvandre til en fremmed Egn.
 Dog byder streng Nødvendighed. Ei heller bør
 Den Eldre med forsigtig Frygt henstille sig
 Imellem Ungersvends Haab og Manddomsmaal.
 Saa glemmer ikke Danmark paa det fjerne Tog,
 Udbreder Nordens Hæder, og som Aserne
 Fra Østen gif med Herreskiold til kolde Nord,
 Heniler med den Kraft, som Norden skienkte jer,
 Til Syd, udbreder Guders gamle Bælde der!
 Kiær for hver trofast Sæl er Urnen; ofte dog
 Maae Afturs Børn udbrede sig paa viden Jord,
 Alt Mængden ei tilsidst sin egen Bøddel blier.
 Forglemmer Modersmaalet ei! Min største Frygt
 Er, at I alt for snart maaskee, fra Hjemmet skilt,
 Afvænner Læben fra den kiære Barndomslyd.
 Beholder, med danske Hierter i det tappre Bryst,
 Den danske Tunge lang Tid end i ærlig Mund!
 Jeg seer en Skare Skialde, der med Harperne
 Staaer mellem eders Landser; lad dem siunge tidt
 For eders Børn om det forladte Fædreland!

Afi

med Choret af de Bortdragende.

Til frugtbringende Land, o Konning!
 Iler jeg nu bag fjerne Biergaas.
 Det mig vinker med Solglands,
 Hvor den sloitende Rattergal
 Sit forelskede Qvad tidt
 Sang for Dalenes Hyrder;
 Hvor det graahvide Marmor

I Laurbærrets Ly skiont
 Stander, beboet fordum
 Af Oldtids Helt, men nu fast
 Faldefærdigt, bedækt af Grønsvær.

Snio.

Der brat seire du vil, Rædsel
 Bringe det Folk, som sin Mark grum
 Gierded med Fædrenes Been.

Choret.

Jøsen jeg smykfer
 Med Laurens Blad. Med
 Raaben af Purpur
 Pryde mig skal Sydboen, min Træl,
 Mig sin Drot; siunge mig Drapa.

Snio.

Men aldrig i Velmagt glemmer du
 Danmark, dit Land.

Choret.

Aldrig! Din Geg
 Hoiere kneiser, end Laurens Bust;
 Og din Bog ei findes bag Alpen,
 Kæmpers og Veilers qvægende Ly.
 Heller ei vrinstes til Kamp mig en Hest,
 Som den jydsk; slagrer til Jagt en Falk,
 Som min Høg; piler en Hund
 Stærk, som min trofaste gule.

Snio.

Ofte mindes du vil den Skov,
 Hvor i Aftensvalingen hvidgraa Røg
 Steg fra Fædrenehytten.

Choret.

Rast dog Farvel, uden Sorg, uden svækkende
Beemod, siger jeg Danmark.
Thi yndige Qvinder følge min Flok,
Langbarder med langt Guldhaar. I Gry
Navn de mig gav, følge til Seir
Gist mig, skienke mig Born, Mødrenes Ege.
Og naar seent engang
Slægter i hundrede Ved mig følge,
Skal Danernavnet og guult Haar
Gist bag Alpen i Mailand
Bidne for kommende Tid
Daaden og Seiren.

Enio.

Saa Farvel nu! Drager med Thor og Frei
Til Bedrift, I kække Langbarder!

Carl den Store.

Tragoedie.

L. 1000

L. 1000

L. 1000

L. 1000

L. 1000

L. 1000

L. 1000

L. 1000

L. 1000

L. 1000

L. 1000

Carl den Store

L. 1000

L. 1000

Personerne.

Carl den Store, de Frankers og Longobarders Konge.

Fastrade, hans Dronning.

Pipin, hans Son.

Imma, } hans Døttre.
Bertha, }

Eginhard, } deres Beilere.
Angilbert, }

Alcuin, Erkebiskop af Tours.

Astolf, en frantsk Ridder.

Wittekind, Sachsernes Hertug.

Albion, hans Broder.

Hildegund, Albions Elskede.

En Overdruide.

Siegbert, } Sachser.
Ruto, }

En Kriger.

Grimwald, Pipins Svend.

Carls Svend.

Franker, Druider.

Handlingen foregaaer paa Heresburg i Westphalen, og i Sachser-
skoven i Nærheden af Allersloden. Tiden er 782.

Forste Handling.

En Aal paa Herresborg.

Carl. Alcuin.

Carl.

Jeg elsker disse Skoler, Alcuin!

Det varme Jern maa smeddes, før det koles,

Dg Qviſten boies maa, mens den er ung.

Før Gud er vi desuden Alle Børn,

Dg Mennesket kan lære, mens han lever.

Det gaaer ei os, som dig, min ædle Ven!

I hvem al verdslig Videnskab forenes,

Skiondt Biblen og de hellige Kirkesædne

Bestandig blive dig din Hovedsag.

Du est den bedste Fakkell i min Nat,

Dg saa nødvendig mig, som Himmelsstiernen

Den fiæffe Skipper, at han ei skal strande.

Alcuin.

Det er et Kiendemærke ved det Store,

At det er ei sin Storhed sig bevidst,

Dg flatter tidt en ringe Hielp for hoit.

Carl.

Nei, Alcuin! min Ven! der feiler du;

Hver Virkekraft maa være sig bevidst,

Thi ellers virked den jo kun i Blinde.
 Tro mig: Kong Carl godt feler, hvad han er,
 Og stundom selv vel, hvad han ikke er;
 Thi vi er alle Syndere for Gud,
 Og fik Forfænglighed til Fadder gave
 Paa Buggen.

Alcuin.

Ved din Bugge stod en Engel,
 Som kysed dig paa Panden og paa Brystet,
 Og vied ind Forstanden dig og Hjertet,
 Imens en Seraph hærdede din Arm.

Carl.

En Engel staaer ved hver en Christens Bugge;
 Om der ved min har staaet fleer, min Ven!
 Jeg lader usagt, thi som lille Roer
 Man skielner slet, og Englen er usynlig.
 Saa meget veed jeg, at jeg løb omkring
 For Lud og koldt Vand som en bitte Pog
 I Ingilheim med Møllerdrengene,
 Og lærte Intet, uden, som Kong Cyrus,
 At føre Pilteløkken an i Krig.
 Pipin, min Fader, var en mægtig Herre,
 Men frygted for, at Videnskab og Kunst
 Forføre skulde Franken, til at vorde
 En Romerskrantning. Ofte derimod
 Han tog mig med i Carl Martellus' Grav,
 Og lod mig løfte Kæmpens tunge Hammer.

Alcuin.

Han bar sin Faders Hammer som en Mand;
 Skiondt liden kun af Legem, stor af Mand.
 Og ædelt var hans Heltehierte, skiondt

Hans Udfærd tidt bar Præget af Barbaren.

Dig blev det forbeholdt, at ene Kraft

Med Wiisdom, Christendom med Kiærlighed

Til Oldtids Kunst og findrig Videnskab.

O, Carl! det kommer ifkun an paa dig,

Saa blomstrer et Athen igien i Franken.

Carl.

Nei, nei! det sørger nok min Nabo for.

Hvad er en Hauge, som har intet Hegn;

Som savner Fred; hvor Hønsesgaardens Kræe

Med faade Spræt og uforsklammet Kradsen

Tilintetgjør hver Nat, hvad du om Dagen

Med ærlig Flid har plantet, saaet og vandet?

Nei, til vor Sorg, og for at Herrens Wiingaard

Skal trives ei, har Menneskenes Fiende,

Har Dæmolen selv slabt Sachserne, der lure

Som frygtelige Rovdyr ved min Grændse;

Dg skiondt jeg aver dem og tugter dem

Med Seir paa Seir, og skiondt de love Bedring,

Sig lade døbe, lære Christendom —

Forbryderne dog spotte Sacrament

Dg Ed og ærligt Løfte, vente kun

Min Bortgang, for paa ny med morderst Hu

At ængste Franken.

Med stigende Brede.

Men, ved Himlens Rønge!

Ret nu forgaaer Taalmodigheden mig,

Dg Kruffen gaaer til Bands, indtil den brister.

Alcuin.

Tal dig ei varm, bliv ikke heftig, Herre!

De vove det ei meer.

Carl.

Du skuer dybt

I Grammatik, min Ven! Geometrie,
Dialectik, Astronomie, Musik;

Men Carl seer mere dybt i Sachsers Hierte.

De vove det. Men lad dem vove; de

Skal finde Karl for sig, at møde dem.

Lad os nu nytte dette Pusterum!

Som Jacobs Born, vi spise Paaskelammet

Med Sværd ved Bælte, staaende. Til Middag

Maa du mig atter læse for, min Fader!

Af Sanct Hieronimus og Augustin.

O, havde jeg kun tolv deslige Mænd

I dette øde, store Kongerige!

Det skulde hielpe.

Alcuin venlig.

Himlens, Jordens Skaber

Har selv kun eiet tvende slige Mænd;

Og du forlanger tolv, du stolte Carl?

Carl.

Jeg sidder har den hele Morgenstund,

Arbeidet i min Lov, Lex salica.

Hvad Nytt i Dag?

Alcuin.

Hans Hellighed os sender

Fra Rom en Skare gode Sangere,

At føre Kirkesangen.

Carl.

Det var skiont.

Alcuin mork.

Endnu en Nyhed!

Carl.

Ha, men ingen god;

Det spaaer dit Die mig.

Alcuin.

Pipin, din Søn,

Er atter her.

Carl.

Den Ulyksalige!

Hvad vil han mig? Han er den Gnefte
Blandt alle Menneſker, ſom ængſter mig.
Han er min Søn —

Alcuin.

Et Slegfredbarn!

Carl.

Det Samme

Var Carl Martel, min ſtore Stammefader,
Dg dog en Verdenſhelt, ſom ſaa paa Jord.
Men, Alcuin! Pipin har Intet af
Sin Fader. Hans umættelige Hovmod
Dg lumske Grumhed afſkyer jeg; mig hader
Min Søn, fordi jeg vil forjage Sluden,
Der florer Tidens førſte Morgenrøde.

Alcuin.

I Fald der høſtes ſkal, hvor du har ſaaet,
Saa lad Pipin ei arve Kongeſpiir!

Carl.

Han er den Gnefte blandt mine Sønner,
Som eier Kraft; men han er ſlet af Hiertet.
De andre — gode, venlige, men ſvage.
Tidt forekommer mig min hele Virken,

Min Livsdaad, som en prægtig Urteføst,
Der blomstrer i et Vandglas uden Rod.

Alcuin.

Rei, du har plantet Christendommens Palmer
I Frankens, i Germaniens Egskov,
Og de vil stige høit mod Himlens Blaa,
Naar du er vandret længst til dine Fædre.

Carl.

Der kommer Eginhard og Angilbert.
Nu munter, gamle Ven!

Alcuin.

Vi holde dog

Bor Samling paa sædvanlig Viis?

Carl.

Forstaaer sig!

Mit Hof er, hvor jeg er; og jeg er vant,
At være hjemme paa det Sted, jeg er.
For os er ingen Residens; skiondt Aachen
Og Ingilheim, og mine Fædres Hiem
Det gamle Heristal mig hue meest,
Er snart en Borg i Sachsen, snart Paris,
Snart Pavia vort Ophold.

Eginhard og Angilbert komme med Pergamentbøger.

Eginhard.

Raadige Konge!

God Morgen.

Carl.

Hvilken Konge, Eginhard?

Eginhard smilende.

Kong David, tænker jeg.

Carl.

Førstaaer sig selv!

Den Konge burde stedsse hedde David,
Som gaaer i Mark mod Barbarie og Glubskhed.
Og David frygter ikke Goliath.

Eginhard.

Du har beæret os med store Navne,
Selv togst du Davids af Bessedenhed.

Carl

til Angilbert.

Nu, min Homer! hvad har du? Har du samlet
De gamle Bardesange, som jeg bad?
Du bringer mig en prægtig Bog, saa tyk,
Saa velindbunden!

Angilbert rækker ham Bogen, han aabner den.

Og hvor deiligt skrevet,

Med tydelig og stor Fraktur; og Guld
Og Farver snørklet i hvert første Bogstav.
Hvor jeg beklager, at jeg ei har lært
At skrive smukt! Jeg over mig vel tidt;
Men Haanden, stivnet af at føre Sværdet,
Vil ikke følge Tanken ret. Det var dig
Vel vanskeligt at samle disse Viser?

Angilbert.

I Førstningen, mens Hyrden, Bonden troede,
Jeg vilde spotte dem; men siden, Herre!
Da vel de mærkte, hvor min Siæl blev henrykt
Bed Fædrelandets gamle Folkeqvad,
Bar Alle villige. Da sang mig Bonden
Bed Plougen om den lille Dverg i Høien,
Som hjalp at meie Kornet. Gierne Pigen

Qvad gammel Elskovsvisse, der saa lidt
 Blier gammel, naar hun synger den, som Morgen-
 Og Aftenrøde falme, steds et Værk
 Af Diebliffets Sky og evige Sol.
 Da nynnede mig ved den forfaldne Borgport
 Værkbrudne Gubbe Sang om Oldtidshelt;
 Og mangt et findrigt Sagn om Bodans Jdræt
 Indblandte sig.

Carl smilende.

Hvad siger Flaccus dertil?

Om Nordens Jupiter?

Alcuin.

Jeg kalder ei ham

„Gentis humanæ pater atque custos“.

Carl

vender sig til Eginhard.

Nu, min Historiker! nu, min Latiner,
 Der tumler dine Ord med samme Lethed,
 Som Cicero, paa Grammatikens Mark!
 Har du nu skrevet op vort Eventyr —

Eginhard rækker ham Bogen.

Carl

aabner den, og bliver pludselig alvorlig.

I Spanien, ved Ronceval —

Eginhard.

Og Intet

Fordreiet og udsmykket, Herre Konge!

Carl,

som har læst i Manuscriptet, med dyb Bøseelse.

Ja, ja! her staaer det. Dette Nederlag —

Uægelige Saar dybt i mit Hierte,

Som ingen Tid, først Døden sletter ud.
Deri var ogsaa Sachsen ene Skyld.
Alt havde jeg indtaget Pampelona,
Til Saragossa gif jeg over Ebro,
Den aabned mig sin Port, og atter indsat
Blev i sit Embed Ibinalarabi.
Da bragtes hurtigt mig den Tidende
Om Sachsens Opstand, og jeg iilte hjem.
Til Uheld gif vor Bei paa snevre Sti
Hen giennem Roncevallens bratte Klipper.
Vi maatte vandre Mand for Mand — saa blev det
Gasconierne let, at hevne sig.
Jeg blev affkaaret fra min Helteslof,
Og Roland faldt, og Olger Danske faldt —
Og Ekhard hiin Trofaste.

Angilbert.

Dine Venner!

Carl.

Det er I ogsaa. Men du, Alcuin!
Er meget ældre; Eginhard og du,
Min Angilbert! er yngre. De var mine
Jevnaarige.

O fiære, unge Brødre!

J veed endnu ei ret, hvad det betyder,
At miste dem, som vandred Livet med os
Det bedste Stykke, mellem Barndoms Morgen
Og Oldings Aften.

Stærkt bevæget.

Roland, skionne Helt!

Og du, min Olger, drabelige Danske!

Og du, min ærlige, min vise Ven,

Min Ekhard, hvis bekiendte Trofasthed
 Er bleven til et Ordsprog rundt i Landet!

Jeg offred eder mine Brodertaarer,
 Nu flyde de paa ny, og de skal ofte,
 Net ofte flyde; thi den Mand fortienet
 Ei Ben, som ei begræder Bennens Død.

Han vender dem Ryggen, og træder tilbage i Salen, for
 at fatte sig.

Angilbert.

O, hvilket Hierte!

Griber Eginhards Haand, og siger sagte til ham:

Skal vi vove det?

Eginhard.

End ei. Vi skal ei overraske ham
 I sligt et Dieblif. Det er imod
 Min Følelse. Med Billighed og Riækhed
 Vi ærligt møde hans Besindighed!
 Det vil ham hue bedre. Nu har han
 Ei Følelse for Bertha, for sin Imma;
 Nu har han Hiertet fuldt af sine Helte.

Bertha og Imma komme. Alcuin hilser venligt, og gaaer.

Angilbert

griber Berthas Haand.

Min Bertha!

Bertha.

Angilbert!

Eginhard.

Min Imma!

Imma.

Eginhard!

Siig, har I vovet det?

Eginhard.

End ei.

Imma.

Desbedre!

Angilbert.

Naar faae vi Mod dog til at skifte for ham?

Imma smilende.

Jeg haaber, aldrig.

Angilbert.

Aldrig?

Imma.

Modet kommer,

Naar Rikærligheden svinder, siger man;

Og sligt et Mod var alt for dyrt betalt.

Eginhard.

Vi vil gaae bort. Han staaer i dybe Tanker;

Ei sommer det sig, at forstyrre ham.

Vi lade med hans Døttre ham alene.

Eginhard og Angilbert gaae.

Carl

vaagner af sin Grublen, seer sine Døttre, og nærmer sig dem
med megen Venlighed.

Imma — kække Bertha!

Velkommen, mine smaae Huusholderster!

Kysser dem.

Har nogen Mand i Franken dem saa smukke?

Hvor gaaer det Skarlagormene? Siig, dandser

Med Uld og Linned flittigt Bæverstolen?

Men mine Piger bringe deres Fader

Slet Intet? Ha, I Efterladne! skal

Jeg knibe jer den dovnø Drm af Panden,

Som da I var Smaaglutter? Husker I?

Imma munter.

Ja vist, vi stod imellem dine Knæ,
Saa rullede du imellem Fingrene
Et Blad, kneb os det ud af Dienbrynet;
Det var den dovnede Drm.

Carl.

Den maa desværre
Vel end ei være knebet rigtigt ud.
Hvor længe skal jeg gaae med denne Kiortel?
Jeg trænger til en ny, og bærer ingen
Til daglig Brug, som ei er spundet af
Min Immas Haand og tvundet af min Berthas.

Imma.

Men, kære Fader! skifter det sig ogsaa
For Kongebørn, at strikke, væbe, spinde?

Carl.

Var ei Penelope saa god, som du?
Hun sad ved Bæverstolen hele Dagen.
Det var et Monster! Og den stakkels Kone
Dog havde fielden Ro for Friere.

Bertha.

Og vi forlange heller ingen Ro.

Imma.

I Fald vi spinde skal, som andre Piger,
Saa burde vi vel vente Pigelson.

Carl.

Og hvilken Løn?

Bertha.

Man siger, at de spinde
Sig til en Mand, naar de er slittige.

Carl.

Lad den Fugl flyve! Jeg har ofte sagt,

At jeg vil ikke af med jer, kan ei
 Undvære jer. Her maae I blive hos mig.
 Hvad hjælper det, en Faer har vakkre Døttre,
 Naar han dog strax skal af med dem igien?

Imma.

Men har du ikke nylig giftet dig
 Igien, vor gode Fader?

Carl.

Stille Børn!

Jeg venter et Gesandtskab med en Tolf
 Fra Harun Alraschid, Bagdads Khalif.
 Fra Rhinens grønne Wiinbjerg Rygtet gif
 Til Tigris' Palmekyst om Carls Bedrift.
 Nu sender Harun kjærlig Venstabskhilsen.
 Han er en tapper Helt, men Helt ei blot,
 For Menneskeligheden slaaer hans Hjerte;
 Og stiondt med krumme Sabel kun han følger
 Prophetens Maane — Maanen skinner klar
 I Haruns Drk, hvor Aand og Kunst trives.
 Og venligt moder han den kristne Drot,
 Som slaaer for Korset med det lige Sværd.
 O, Gud! hvor faa uskyldige Mænd behoves
 Med Wiisdom, Tapperhed og Kongemagt,
 At giøre Jorden lykkelig! O, Herre!
 Lad ofte slige To sig række Haand —
 Og Jordens Slægter vil ei længer sukke.

Han gaaer med sine Døttre.

Pipin

træder ind, og seer sig om.

Saa staaer jeg da igien i disse Haller,
 En Fremmed — en Fordreven — Landsforviist!

Her holdes Skole, her er Spindehuus,
 Fortælles Eventyr i Ammestuen.
 En gammel Munk er Kongens bedste Ven;
 En Skriver og en Bisemager nyde
 Hans Siæls Fortrolighed. Den store Carl —
 En god flirskaaen Bonde, som med Fynd
 Sig lægger efter Avlingen; en Gnier,
 Der giemmer Pengene paa Kistebunden,
 Og regner ud med Vengstlighed hver Skierv;
 Og dog til anden Tid en Vdeland,
 Bøllystig gammel Mand, der gifter sig
 Hvert Dieblis igien, og holder Griller. —
 Og hvorfor hades jeg? Fordi jeg er
 Bastard kun. Men min Moder Himmeltrud
 Opveied alle Kongens Vgteqvinder,
 Og jeg de tykke, langtopløbne Brødre.
 Min Fader hader mig, fordi jeg soles,
 Hvad Fyrsten bør; fordi jeg stolt foragter
 Den Hob, som Skiebne gav mig Magten over;
 Fordi jeg troer, at Heltekraften spildes,
 Naar ikke den forbinder sig med Strengthed.
 Har Clementerne Medlidenhed?
 De knuse Tag og Hytter, Mast og Flaader.
 Den røde Ild sig hvirvler med sin Flamme
 Frit i sin Skionhed, uden Skaansomhed,
 Og Havet smiler, mens det drukner Folk.
 Men derfor bliver Ild og Vand og Luft
 Dog Adels-Clementer. Men min Fader
 Tilhører Jorden kun. Han nærer dem,
 Og veed ei, at en lydig, dygtig Flok
 Skal aves, som et Kobbet magre Hunde. —

Men nu maa jeg dog lidt betvinge mig,
 Og stemme Bisen noget i hans Tone.
 Jeg haaber, den Opdagelse, jeg bringer,
 Skal lønnes mig. Thi stolt er han dog ogsaa
 Paa sin Viis, og han taaler sikkert ei
 En Skriver og en Skiald til Svigersønner.
 Saa lønner han mig med Austrasien,
 Og sidder jeg kun fast i Sadelen der,
 Saa skal Turneringen først ret begynde.

Alcuin kommer.

Pipin.

God Morgen, Alcuin!

Alcuin

med streng Alvor.

Den har du ei.

Pipin.

Hvorfor ei det?

Alcuin.

Fordi Gud lader vel

Sin skionne Sol opgaae for Onde, Gode;

Men kun den Gode fryder sig i Solen.

Pipin.

Saa rig paa Tankesprog?

Alcuin vil gaae.

Pipin.

Hør, Alcuin!

Alcuin.

Hvad vil du mig?

Pipin.

Advare dig, min Gubbe!

Hvis du har kjær din Erkebisperstol.

Alcuin.

Den roffes ei saa let.

Pipin.

Hvis du har fiært

Dit Liv.

Alcuin.

Det kan ei Døden røve mig.

Pipin.

Frygt for den Stærke!

Alcuin.

Frygter du den Stærke?

Pipin.

Ja, kun for Styrken bøier sig min Nakke.

Alcuin.

O, gid du talte sandt; saa var din Siæl

Ei evig alt fordømt.

Pipin.

Løs mig din Gaade!

Alcuin.

Har du Legenden læst om Sanct Christopher?

Pipin.

Fortæl! jeg hører gjerne Eventyr.

Alcuin.

Han vilde tiene kun den Stærkeste.

En grusom Konge kaldte sig den Stærke;

Ham gif Christopher til, og tiende tro.

Engang blev Diæblen nævnt, da gyste Drotten.

„Hvi gysen du? Er Diæblen mere stærk?“ —

„Jeg kan ei negte det.“ — „Saa har du jo

Bedraget mig. Jeg tiener kun den Stærke.“

Han gif at tiene Diæblen, tiende tro.

Engang ved Midnat rede de ad Beien;
 Da standsed Helveds Fyrste, drog sin Ganger
 I Bidslet, saa den steiled hen i Marken.
 „Du gjør en Omvei,” raabte Sanct Christopher. —
 „Jeg tør ei ride did.” — „Hvorfor?” — „Seer du
 Ei Korset der i Maanskin med den Døde,
 Som ei er død, hvem ikke jeg tør nævne?” —
 „Da tør jeg nævne ham: det er Herr Christus.
 Er da Herr Christus mere stærk, end du?” —
 „Jeg kan ei negte det.” — „Saa har du jo
 Bedraget mig. Jeg tiener kun den Stærke.”
 Han gif og tiente Christus, tiente tro.
 Han gif den lige Bei, og kom til Maalet.

Pipin.

Og hvad betyder dette Eventyr?

Alcuin.

Du troer at være stærk, stolt, ligefrem?
 Gaf ligefrem, med Stoltthed, som du vil,
 Kun ligefrem — gjør ingen Sidespring!
 Du kommer til det Gode, kan ei Andet.

Med overordentlig Kraft.

Men steier du fra Beien ud, som Diæblen
 I Mørke før det hellige Kors, Pipin!
 Lad hele Verden kalde dig en Helt —
 Jeg kalder dig en Træl.

Pipin.

Forbavne Munk!

De forlade hinanden.

Anden Handling.

Farrige Sal.

Pipin

alene, lytter.

Jeg haaber, Audientsen er forbi.
 Araberne har bragt Foræringer
 Og smigret ham. Og jeg maa staae herude
 Som fattig Betler i en Krog i Hallen,
 For at lyksaliggjøres med en kort
 Opmærksomhed af — ha — min egen Fader!

Carl kommer.

Hvad vil — hvad har du nu at sige mig?

Pipin.

Guds Fred, min Fader!

Carl.

Dette skionne Navn

Blier i din Mund mig en Bebreidelse!

Pipin.

Jeg ei bebreider dig, fordi du skienkte
 Mig Livet, skiondt du ei var viet til
 Min Moder. Livet er en skionne Ting.

Carl.

Ja, naar man ei misbruger det. Hvad vil du?

Pipin.

En Fader spørger Sønnen, hvad han vil?

Carl.

Drev Længsel dig, da var mit Spørgsmaal Synd.

Pipin.

Saa streng? saa tvivlsom? saa mistænkelig?

Carl.

Ei af Natur er jeg mistænkelig,

Langt meer: jeg gierne troer alt Godt om Folk,

Indtil gientagen Slethed lærer mig,

At jeg har faret vild.

Pipin.

Jeg tilstaaer dig,

At Ungdomslidenskab har mig forført.

Man bliver Mand engang, man faaer Forstand.

Glem Drengens Raadhed, skienk mig Fadertillid!

Jeg skal ei svigte den.

Carl.

Jeg veed at skielne

Vel mellem Skrøbelighedsynd og Ondskab;

Det er min Christenpligt. Var du kun faad —

Hvor gierne vilde jeg tilgive dig!

Men af, desværre, Synden kom ei fra

Dit hede Blod, men fra dit kolde Hierte.

Pipin

henter sit Skjold, som han har ladet staae ved Døren.

See dette Skjold! Det blev saa slemt forhugget,

Dengang jeg stred med dig mod Thasjilo.

Carl.

Jeg veed det, du er ingen svag Forbryder.
Endskiøndt af Vægt kun liden —

Pipin.

Som min Farfaer.

Jeg ligner ham i Fødsel, Vægt, i Navn.

Carl.

Han var ei stærk. O, gid du var det kun
Paa Legem, ei paa Siæl!

Pipin.

Det mærkes ei,

Naar Ingen veed det. Hader du mig derfor?

Jeg er den Ældste; lad mig arve Riget!

Carl og Pipin — de Navne burde stifte
Steds i vor Æt paa Kongestolen. Ludvig

Ei ligner Merovingen Clodevig,

Der grundet Frankers Magt. Du kan ham hæve
Saa høit, du vil, han bliver dog en Munk.

Carl.

I Fald der vælges maa blandt tvende Naar,
Saa heller ærlig Munk, end grusom Bøddel.

Pipin.

Jeg er ei grum, min Fader!

Carl.

Børste Grumhed,

Der aldrig mindes af Samvittigheden!

Pipin.

Jeg har i Hidsighed dræbt nogle Fiender.

Carl.

Du har til Døde ladet martre Fanger.

Dit Liv er uden Trostløb, uden Sæder.

Du er ugudelig, besøger aldrig
Guds Huus, og Herrens Frygt er ei i dig.
Pipin.

Du siger —

Carl.

Sandhed. Tid i Druffenskab

Du pralte med, at ingen Leo skulde
Med Korset atter gienne dig fra Rom,
Hvis du var Attila; at ingen snaksom
Forsærdet Cicero med tomme Glosser
Til Intet skulde gjøre dine Planer,
Hvis du var Catilina. Du har sagt,
Man gjorde Nero Uret; at han var
En Mand af usædvanlig fiendne Gaver,
Og at den Riikhed hued dig for alle,
Da han paa palatinske Bierg ved Harpen
Sang Viser, mens i Rom han vilde see,
Hvorledes Troja brændte.

Pipin.

Gode Himmel!

Hvad kan ei siges i et Driftegilde?

Carl.

Jeg veed at skielne mellem Sort og Hvidt.

Pipin.

Et gammelt Biergslot har du skienket mig;
Uroger kan jeg sælde der og Bildsviin,
Imens du overvinder Sachserne.

Hvi maa jeg ikke hielpe dig? Betragt
Mig som en graadig Jagthund, om du vil!
Den er dog god til Jagt, kan gribe Dyret
I Struben, hænge fast. Naar det er sældet,

Forlyst i Hallen dig med Jægerne,
 Og lad din Hund i Gaarden gnave Been!
 Den bliver dig dog tro.

Carl.

Du tro, Pipin?

Pipin.

Meer, strenge Fader! end du vel formoder.
 Og til Beviiis derpaa kan mit Besøg
 I Dag dig tiene. Jeg udsætter mig
 For Skieldssord og Foragt, og kommer dog.

Carl.

Hvad er dit Grinde?

Pipin.

Du skuer grant;

Men ofte seer man Skoven ei for Stammer,
 Og oftest mærker den, som videst skuer,
 Ei, hvad der i hans Nærhed foregaaer.

Carl.

Tal uforblommet!

Pipin.

Gerverd bygger dig
 Et Kammer i din nye Borg i Aachen,
 Hvorfra du grant kan skue, hører jeg,
 Alt, hvad i Kongeborgen foregaaer.
 Stor Skade, det var ikke færdig længst;
 Saa havde du seet meer, end du behøved,
 For at forbittres paa to Ridinger,
 Som nu du overoser kun med Riarteign.

Carl.

Tal tydeligt; hvis ei — ved Himlens Konge!
 Jeg tugter dig.

Pipin.

Siig, Fader! elsker du

Ei Eginhard og Angilbert?

Carl.

Som Sønner.

Pipin.

Maaskee du snart vil hade dem — som Sønner;

Thi viid: de tækkes Imma, tækkes Bertha

Med uanstændig Broderfiærlighed.

Carl.

Bagvaster!

Pipin.

Ved den høie Himlens Rønge,

Som du saa tidt anraaber, fromme Fader!

Jeg taler Sandhed. Bertha, Imma sætte

Din Kronikskriver og din Bisemager

Høit over alle Menneſter paa Jorden,

Selv over dig. Din Eginhard har ſkrevet

Sig Immas Hierte til; hun er heroisk,

Og ſværmer for Bedriſternes — Fortæller.

Den fiæffe Bertha lytted ſom Hyrdinde,

Naar Angilbert ſang gamle Kæmpeviſer.

Du ſtudſer, bider Læben, knuger Sværdet?

Ja, du har Ret til at fortørnes, Fader!

Skal Carolingers ædle Blod nu blandes

Med Tieneres, der knap blev fødte frie?

Carl.

Ei, Uforſkammede!

Han ſlaaer i Borbet med ſit Sværd, en Svend kommer.

Rald mine Døttre,

Rald Angilbert og Eginhard paa Timen!

Svenden gaaer.

Pipin.

Jeg onsker ei, at være seet af dem;
Og du kan bedre tale med dem ene.

Carl.

Biig fra mig, Satanas!

Pipin affides.

Det virker. Herligt!

Skulder sig i en Krog.

Imma, Bertha, Eginhard og Angilbert komme.

Carl

stirrer paa dem, uden at tale, med vredtsunkende Dine.

Angilbert.

Han veed det! Det er ude med os.

Han kaster sig paa Knæ, og skulder sit Ansigt i sine Hænder.

Eginhard

mere rolig, men bevæget.

Beed han?

Saa vil jeg høre staaende min Dødsdom.

Han folder sine Hænder, og stirrer ned for sig. Angilbert
reiser sig igien.

Carl

til Imma og Bertha.

Hvem er J?

Imma

venlig og behjerttet.

Dine Døtre.

Carl.

Nei, umuligt!

Thi Datterens Natur er Lydighed
Og Aabenhiertighed imod sin Fader;
Og Kongedatterens Natur er Høihed.

Imma.

Men Menneskets er Kiærlighed. For Konger
 Gik Born, og Fædre Døttre, store Fæder!
 Var Kiærligheden Menneskets Natur.

Carl.

Jeg har opvarmet Slangen i min Barm,
 Og grusomt foler jeg mig her bedragen.
 Gud gav mig Kraft til at beherske Jorden;
 Min store Rige breder sig fra Sachsens
 Jiskolde Vinterskov til Østens Palmer.
 Min Aand behøver megen Tumbleplads,
 Mit Hierte noies med et lille Rum.
 Jeg veed, en Øts Lyfsalighed ved Arnen
 Opveies ei af alle Kongekroner;
 Og derfor var jeg Fader, var jeg Husbond
 I al min Bælde, lagde Purpurkaaben,
 Og tog den flette Frankerkiortel paa,
 Naar jeg var inden for min egen Tærskel.
 Og saae mig mine Døttre mildt i Diet,
 Da svandt Bekymringen. Men jeg tog feil;
 To Giøglerster har spillet Gief med mig,
 Og tvende Trælle, som jeg drog af Stovet,
 Til Tak stjal mine kiæreste Juveler.

Bertha

stolt og heftig.

Kom, Angilbert! Min Fader har forstødt mig.
 I Pialter hænger alt Hyrtindekaaben
 Om mine Skuldre; lad mig bytte den
 Med Hyrdens Gedeskind. Tag Harpen med!
 Den kan dog ingen Drot berøve dig;
 Og gjør han det, da tomrer du en ny

Af Egen's Træ og Jaarets Larmestrænge.
 Men maae vi ei, da synke vi tilsammen
 For Bøddeløxen glade. Tages vi
 Bort med Foragt, o, den — den kan vi taale!
 Ja, Fader! jeg var smeltet, jeg var nærved
 At synke ned i Støvet for dit Die;
 Thi du har høilig Ret til at fortørnes,
 Og aldrig kunde jeg forsvare mig.
 Men du har kaldt min Angilbert en Træl,
 Dit Barn en Gioglerstke. Kom, Angilbert!
 En ædel Stoltthed luer i dit Blod
 Saa heftig, som i mit —

Carl.

Forvovne Pige!

Du trodser mig?

Bertha.

Jeg trodser din Foragt —

Kaster sig med udbrydende Taarer for hans Fodder, og kysker hans Haand.

O, store Carl! var ellers jeg din Datter?

Carl er bevæget.

Imma rolig.

Viis, Bertha! dig Kong Carl den Stores Datter
 Med Værdighed, Besindighed, Fornuft.
 Vor Fader vredes — det er heel naturligt,
 Da pludselig han først opdager nu,
 Hvad længst han kunde seet, i Fald hans Hoved
 Gi havde været fyldt af andre Tanker.
 Thi har vi dulgt vor Venlighed, vor Indesit
 For Eginhard og Angilbert, selv naar
 Vor Fader var tilstede? Har han tidt

Bed sit Exempel ei opmuntret os
 Til at hoiagte disse Ynglinger,
 Hvem langt han foretrak for mange Fyrster?
 Har Fyrster ikke beilet til vor Haand
 Forgieves? Har vor Fader yttret ei
 Sit Mishag med et Egteskab, som stelte
 Ham langt fra sine Døttre? Nu, velan!
 Hvortil bestemte han da sine Døttre?
 Til Nonner? Nei! thi Kiærlighed til Qvinden
 Han søler selv saa stærkt, som nogen Mand,
 Og vi har arvet hans Tilbøilighed,
 Og elste Mand, fordi vi ere Qvinder.

Carl.

Ha, Pige! Pige!

Imma.

Er det nu en Feil,
 At Angilbert og du, min Eginhard!
 End ei er Fyrster? Nu, den Feil kan rettes,
 Saa snart han vil; thi han kan skabe Fyrster
 I Hobetal. Men elsker han endnu
 Sin stakkels Imma og sin lille Bertha;
 Behandler han vor salig Moders Børn
 End som en Fader, ikke som en Stedsfaer,
 Fordi vi fik en ung og deilig Stedmoer;
 Seer han endnu os gierne pusle lidt
 Omkring sig; trænger han til vore Haandtryk,
 Til vore Kys og til vort Favnetag,
 Til vor uoverlagte Barndomsspøg,
 Hvorved hans store Siæl paa stor Bedrift
 Igien, som halv i Slummer, samler Kræfter —
 O, Bertha! da forstoder han os hverken

Til Drken, eller til et Kongerige.
 Vi følge ham, som Aftenstiernen Solen,
 I Dpgang og i Nedgang. Eginhard
 Og Angilbert gjør han til Fyrster ei;
 Nu er de meget meer, de er hans Benner.

Hun griber hans Haand, og trykker den til sine Læber.

Carl mildere.

Jeg har bekæmpet Sachser, Longobarder,
 Bairer og Bender, alle tappre Mænd —
 Skal atter her, veltalende, med Ord
 En Kvinde mig bekæmpe? Men den Helt
 Kun strider slet, som ei med Rette strider;
 Og, Imma! desto værre, du har Ret:
 Hvor kunde jeg forlange vel, I skulde
 Fornegte jer Natur, og være blinde
 For disse Ungsingers Fortienester,
 Da selv jeg bragte dem i Gruerstuene?

Atter mørk.

Men at saa hemmeligt — men, Eginhard
 Og Angilbert! hvad kalder jeg sliq Daad?
 At lefle hemmeligt for Kongens Døttre,
 At vinde dem ved snedig Elskovskunst,
 Mens jeg, uvidende, med sikker Tillid
 Jer skienkte min Fortrolighed, mit Benskab?
 Det var uædelt, egennyttigt, falskt.
 Jeg vil ei straffe jer, jeg kiender Hiertet,
 Jeg veed, at Kiærlighed gjør Hiertet svagt;
 Men I er ikke Mænd, som jeg formoded.
 Den, som i Dag bedrager mig med Get,
 I Morgen kan bedrage mig med Andet.
 Tag mine Døttre, og forlader mig!

Til Hertuger vil jeg udkaare jer;
Men mine Venner kan I ikke være.

Bertha.

Nei, Fader! Angilbert og Eginhard
Har ikke leflet egennyttigt, falskt.
Troer du, at egennyttigt Vefleri
Dem havde vundet dine Døttres Hjertes?

Imma.

Bor var kun Skylden, vi dem kom i Møde,
Vi talte først. O, hvis du havde seet,
Hvor tappert disse redelige Svende
Forstandsed sig mod vore kiælne Blif
Bag gammel støvet Bog og Pergament;
Hvorledes Hiin sin Tilflugt vilde tage
Til Rom's og Grækenlands berømte Helte,
Der lidet kiendte kun til kiælen Elskov;
Hvordan den Anden løb i Ratten ud,
Betroede først sin Jld den kolde Maane —
Du havde viist tilgivet dem! Os rørte
Den rene, stærke Kiærlighed kun meer.
Vi fasted os i vore Heltes Arm;
Og Fader, dersom dine Venner taug,
Var det af Skaansel kun for dine Piger.

Carl

efter en kort Taushed, pludselig venlig og opremt.

Jeg indseer klart den hele Sammenhæng;
Og hvor jeg indseer Sammenhængen klar,
Jeg pleier hurtig fatte min Beslutning.
I er uskylldige. Jeg skienker eder —
Dog nei, jeg skienker eder Intet, Børn!
Den Bredeengel vil jeg kun ei være,

Som jager jer af Livets Paradiis.
 Da Intet er forbrudt, hvi skulde jeg
 Da nærme mig med Hævnens Flammesværd?
 Den høie Himlens Konge være lovet,
 Som skienkte mine Døttre slige Mænd;

Han lægger deres Hænder i hinanden, og siger med hoi Røst
 hen imod Krogen, hvor Pipin har skiuft sig:

Og som erstatted Tabet af en nedrig,
 Uværdig Son med to mig værdige!

De gaae.

Pipin

kommer frem.

Du driller mig — saa kan jeg ogsaa drille.

Raaber ind ad Døren, hvor Carl gik med sine Døttre og deres
 Brudgomme:

Kong Carl! et Ord. Min naadige Fader! her
 Din Son et Dieblif, for han forlader
 Din Tærstel, og gaaer atter ud i Skoven,
 Hvor du ei seer ham — aldrig, om du vil.

Carl.

kommer tilbage.

Hvad vil du mig? Jeg Intet har at tale
 Med dig meer. Troer du, jeg vil flamres med dig?
 Du skal ei ærgre mig og Mine her.
 Gak til din Klippeflov igien, for Krig
 Mod Skovens vilde Dyr, saa kæmper du
 Med dine Lige. Jeg forlanger ei
 Din Bistand. Hvad du bruger, skal du faae.
 Men vogt dig for blodtørstig Grusomhed!
 Jeg holder Die med dig, og ved Himlen,
 Det første Mord skal koste dig dit Liv!

Tungt blier det mig, at see mit eget Blod
 Rødfarve Bøddeløgen; men dog heller
 Det rødme der, end paa min Kind af Skam.

Pipin

med paatagen Kulde.

Min Fader! du har Ret. Med Ridding
 Maa man ei overbære. Derfor ærgres
 Det mig saa meget meer, naar store Konger
 Betyldes usfortient for Riddingsværk.
 Dog hvo gaaer fri paa denne syndige Jord?
 I denne snevre Skofte, Livets Bei,
 Fra Hyttens Ildsted op til Himlens Blaa
 Man plettes let, mens man i Beiret kryber,
 Og i det mindste pletter Rygtet os.

Carl.

Jeg er et syndigt Menneſke, ſom Andre,
 Har ofte feilet; men et Riddingsværk
 Skal Ingen forekaſte mig.

Pipin.

O, nei!

Thi ſæt, at det var ſandt — et Riddingsværk
 Kan raſt Uergierighed dog aldrig kaldes.
 Med min Philoſophie er du forſvart.

Carl.

Med ondſkabsfulde Smil, jeg ſeer, du blotter
 Din Huggetand. Bid til, udtom din Gift!

Pipin.

At Deſider du ſtilte ved ſit Rige,
 Og Thaaſilo ved ſit, at Rotgaud miſted
 Sit Hoved i Griaul, at Sachſerne
 Til Affald fra de gamle Fædreguder

Du tvang ved dine blodige Skiermydsler;
 Det dadler Ingen. Men man mumler om —
 Affskyelige Bagvaskelse! jeg veed det;
 Men Rygte ligesuldt.

Carl.

Hvad mumler man?

Pipin.

Du var jo alt forsonet med din Broder.
 Den lange fiendtlige Forbittrelse,
 Som odelagde Rigets Marv og Kraft,
 Jo havde lagt sig alt. Hver var tilfreds
 Med Sit, og var du det just ei med Dit,
 Saa meget meer Beundring du fortiente,
 Som tvang din Herskelyst. Da døde Carlman —
 Beleiligt — pludseligt — just som man ynted
 Om nye Kampe. Pludselig han døde,
 Som han var allerfriskest, i sin Borg.
 Ei nogen Sygdom foregif, han døde,
 Og blev begravet. Og du græd, som Broder,
 Bed Heltens Liig — og arved Heltens Rige.

Carl.

Affskum! du kalder mig en Brodermorder?

Pipin.

Bevares! jeg har sagt, hvad Rygtet siger.

Carl.

Du lyver. Folket kiender mig. Enhver
 Som saae mig i mit Die, veed, at Carl
 Er ingen Morder, ingen lumst Forbryder.
 Mig glæder Livet, Herrens Ord mig trøster;
 Troer du det muligt, hvis jeg var en Kain?
 Hergierigheden rev mig hen, som Carlman,

Jeg stred mod Carlman i en aaben Feide
 Om Gnevælden; det var ikke Ret,
 Den Ungdomsbrost maa Himlen mig tilgive.
 Men ærlig var min Strid, og mine Vaaben
 Bar ei Misgierningens. Kun Nidingen,
 Der er i Stand til Sligt, mistænker mig.
 Men at min egen Son — o, Gud, o, Gud!
 Jeg kaldte stundom mig for Spøg en David,
 Og nu forfølger mig min Absalon.
 Men vogt dig, Absalon! at ei du hænger
 Dig i dit eget Haar, og giennembores
 Af fremmed Spyd. Jeg skal ei hevne mig,
 Jeg vrider mine Hænder over dig.

Gaaer.

Pipin.

Ja, vrid du dine Hænder, til dig Blodet
 Udspringer af din Neglerod, ei over
 Din Son, som du forskiod, men over dig.

Grimwald kommer.

Ja, Herre! lad ham vride sine Hænder;
 Jeg tænker, at han snart vil vride dem.

Pipin.

Grimwald, min vakkre Svend! hvad bringer du?

Grimwald.

Et Evangelium; men som dog neppe
 Vil smage Carl, thi det er ikke bibelsk.

Pipin.

Forkynd!

Grimwald.

Jeg dig forkynnder, hvad Herolden
 I dette Dieblif forkynnder Carl.

Vi fulgtes ad. Jeg haabed dog at være
Den Første; men han var saa snel, som jeg.

Pipin.

Saa siig da —

Grimwald.

Sachserne har gjort et Oprør,
Et mægtigt Oprør, kæmpet mandeligt
Bed Sontal — overvundet Frankerne.

Pipin.

Umuligt!

Grimwald.

Wittefind er vendt tilbage.
Han været har i Danmark hos Kong Godfred.
Man siger, Dansken iler ham til Hielp.

Pipin.

Men at min Fader ikke vidste det?

Grimwald.

Deri var Adalgis og Grillo Skyld.
De frygted, Thedrik skulde høste Frugt
Af denne Seir, og gav ham intet Vink,
Skiondt han var sat af Kongen over Hæren;
Begyndte Slaget selv paa egen Haand,
Uordenligt, i utilstrækkelig Mængde.
De haabed, som sædvanlig, strax at vinde;
Men Albion i Spidsen mødte dem
Med en forfærdelig og talrig Skare.
De stred som Lover, men de faldt som Faar.

Pipin.

Jeg gad ei være nu i Adalgis'
Og Grillos Sted.

Grimwald.

Jeg ikke heller, Herre!

Thi Adalgis og Grillo beed i Græsset.

De boded deres Driftighed med Livet,

Og spared Kongen den Uleilighed

At straffe dem.

Pipin.

O, herligt! — Jeg ei længer

Er Franke, jeg er Sachse. Jeg mig skynder

Til Wittekind og Albion, tilbyder

Min Arm, mit Sværd, og hvis de fordre det,

Saa offerer jeg til deres blodige Guder.

Min Fader trænger ikke til min Hielp;

Han har forsmaaet, han har forstødt sin Son.

Jeg segte skal med Skovens vilde Dyr?

Vel, strenge Drot! jeg søger mine Rige.

Gaaer med Evenden.

Carl kommer hurtig, med Harnisket paa sit Bryst, som endnu ikke er spændt bag til; med Hielmen i Haand, som han sætter paa og binder om Hagen. **Tvende Svende**, som følge ham, skynde sig med at snøre ham Harnisket fast og Skinnerne paa Arm og Been. **Andre** bringe hans Vaaben.

Carl.

Nu hurtig, raff! bring mig mit Spyd, min Glavind!

Er Skimlen fadlet?

En Svend.

Hallo trækker den

Af Stalden.

Carl.

Langsomt kryber J, som Snegle.

Nu — snør mig Skinnerne paa Arm og Been!

Ha, Wittekind! velkommen, ret som kaldet;
 Jeg trænger til en stærk Bevægelse.
 Pipin har ærgret mig, og jeg har siddet
 For længe stille. — Ha, min gode Glavind!
 Saa skal jeg bruge dig saasnart igjen?
 Og du, mit Epyd! rag over Flokken hoit,
 Og jag din Rædsel i Oprørerhiertet.
 Ja, jeg skal tugte dem! O, det er herligt!
 Mod List og Rænker, Løgn, Bagvaskelse
 Kun strider Helten flet; men mod mig, Diævel!
 I aaben Mark ved Hestebrinse, Trompestød,
 I Stormens Bruus; lad Regnen skylle ned,
 Og Solen ryste sin fortærende Fakkell —
 Carl svigter ei. Nu er han flædt i Jern,
 Og, Sachse! tung, som Jernet, falder Hevnen.

Gaær.

Tredie Handling.

Skou med Celte.

Fastrade. Astolf.

Fastrade

told og streng.

Vi seired altsaa? Ingen Fare meer?

Astolf.

Det stærke Tordenveir har gjort en Ende

Paa Lummerheden. Carl slog ned, som Lynet;

Han splitted Hedningernes Flok. Nu trygle

De atter om hans Naade.

Fastrade.

Ingen Naade!

Selv Herren er ei naadig mod den onde,

Til Helvede Fordømte.

Astolf.

Du har Ret.

Fastrade.

Da Sachserne for tre Aar siden brændte

Min Fader Radolfs Borg, da kun med Nød

Jeg undgik Skændselsdøden, gode Ridder!

Da svor jeg ved den hellige Jomfrues Krone,
Jeg skulde hevne mig. Nu kommer Hævnen.

Astolf.

J Fald kun Kongen ei — han let bevæges!

Fastrade.

Belan, min Ven! vi skal bevæge ham.

Astolf.

Du gielder meest hos den forelskte Carl;
Men han har Venner, og de fiære Døtre —

Fastrade.

Ei bede vil for deres Elsktes Morder.

Har du opfyldt mit Ønske?

Astolf.

Ja, tilvisse!

Ei Angilbert og Eginhard herester
Bil vove sig i Kampen meer, vil ei
Med stolte Blik see tiere ned paa Følk,
Der ei, som de, har lært at læse, skrive.
Forklædt som Sachser grebe mine Trælle
Dem begge, da de red igiennem Skoven,
Og bragte dem —

Fastrade.

Til?

Astolf.

Wodans Offerpræster.

Fastrade.

Det gjør mig ondt, at de skal lide Døden
Paa denne Viis.

Astolf.

Den lides uden Smerte.

De døe, som Helten døer, for Ørens Høg.

Fastrade.

Det var nødvendigt mig, at fjerne dem
 For evig fra min Kreds; thi de forførte
 Min Husbond. Angilbert og Eginhard
 Er begge fødte Sachser. Deres Gudsfragt
 Gi havde dybe Rodder. De beloe
 I Smug, jeg veed det, min Gudstieneste
 For Splinten af den hellige Martyrs Kors
 Og for den Knibtang, hvormed Bødlerne
 Afsled Agathes hulde Jomfrubarm.
 Jeg veed, at Alcuin, skiondt Erkebisp,
 Befordrer ligeledes fæle Bantro,
 Og at med Kongen hemmeligt han læser
 I Riatternes og Hedningernes Skrifter.

Astolf.

Det gjør han ofte.

Fastrade.

Han er graa og gammel,
 Og doer vel ogsaa snart. Men Kongens Døtre
 Skal ikke dele Magten med Fastrade.
 Jeg tænker, Nonnesløret klæder bedst,
 Og at i Klosteret de bedst begræde
 De tabte Beilere.

Astolf.

Ja, lad dem græde!
 Jeg tidt nok faae dem uforflammet lee.
 „Enfoldig, rænkesfuld, uvidende,“
 Med disse Skieldssord ritted de bestandig.

Fastrade.

Og dette Egteskab var uanstændigt,

Uværdigt for Kong Carl den Stores Døttre.

Du har dog tydeligt forstaaet mig?

Astolf.

Jeg bringer Tidenden om Eginhards

Dg Angilberts Henrettelse —

Fastrade.

Saasnuart

Jeg giver Tegnet, lader du fremtræde

De diærve Hevnere. Dg anden Gang

Du bringer selv den gyselige Nyhed,

Fortæller Alt som skeet, og det saa grumt,

Som du kan skildre det. Nu gaa i Teltet!

Der kommer Kongen.

Astolf.

Vel, min ædle Dronning!

Gaaer.

Carl kommer.

Min elskte Hustru! hvor jeg maa beundre

Din Tapperhed. Du følger med din Husbond

I Striden, frygter ei for Skov og Krat,

Mens voldsomt Skare stormer imod Skare.

Fastrade.

Den trygge Borger sidder bag sin Bold,

Dg driver fiæk sit fredelige Haandværk

Midt under Krigen; thi han veed, at Volden

Beskytter ham. Hvor er en Bold, som Carl?

Min Ven! mens Blodet rinder for din Fod,

Groe fromme Vilier freidigt bag din Ryg.

Carl.

Din Riækhed, Biv! er kun en Trolddom meer,

Hvormed den lille Amor fanger mig.

Fastrade.

O, nævn ei disse stygge Hedningguder!

Carl.

For Spøg?

Fastrade.

Selv ei for Spøg!

Carl.

Den staffels Amor!

Det gjør mig ondt for ham, at han skal høre
Til Hedenstabet. Lad os da forvandle
Ham til en lille brogetvinget Engel.

Fastrade.

Ja, Herre! Kiærligheden er en Engel.

Carl.

Og saa er du; der mangler dig kun Binger.
Hvor deiligt klæder dig det blanke Pandser
Om hvalte Bryst; og disse fulde Loffer,
Hvor frodigtølge de fra Hattens Floil!
Hvor skielmsk letfædig vinker hvide Giærbust,
Og dog staaer Alvor i dit mørke Blik.
O, drag den stive Handske fra din Haand!
Et Dieblisk lad Solen see dens Blændværk,
Den faaer dog ikke Tid, at brune den
Misundelig, om end den gierne vilde.
Lad mine Læber spales paa din Snee,
Du skionne Haand! thi, under aaben Himmel,
Lor vel Fastrades Purpurlæber ei
Belønne Seiershelten med et Kys?

Fastrade kysser ham.

O, ringe Løn for vældige Bedrift!

Carl.

Hvad er min Seir? Jeg næsten skammer mig,
 At kalde det en Seir. En Ulvejagt,
 Det er det rette Navn. En Horde Bildmænd,
 Som ei forstaaer engang at føre Krig,
 Og skielver, naar den seer min Heltesflok.
 Ha, hvis jeg ikke havde Krige ført
 Mod Longobarder, Bairer, Spanierne,
 Jeg vidste slet endnu, hvad Kampen var.
 Her slaar en Mand kun i en Humlerede;
 Den, som han træffer, knuses, og de Andre
 Flye, for at stikke ham i Halsen atter,
 Saa snart han vender Ryggen. Nei, her er
 Ei Andet for, end at udrodde dem.

Fastrade.

Det er aldeles talt mig ud af Hjertet.

Carl.

Af Hjertet taler jeg mig ikke selv,
 Nei, tværtimod, man reent maa glemme Hjertet,
 Thi Hjertet er ved slige Leiligheder
 En svag Forførerster, selv først forført.
 Naar Ilden brænder — mon jeg mig betænker,
 At sloise Skuret, for at skaane Borgen
 Og standse Luen? Disse Jammerhelte,
 Som foretrække skammelige Lænker,
 For ærlig Død — der sidde de nu bundne,
 Halvfemte tusind, i den dunkle Skov;
 Der sidde de, som sammenkoblede Hunde,
 Og skielve feigt for Straffens hvasse Sværd.

Fastrade iiskold.

Saa lad ei Høvnens Sværd forgieves blinke,
 Viis ei mod Sachserne Barmhjertighed!

Tidt viste du den før; det var forgieves.
 Har du ei ladet hugge Kæmper ud,
 Omkring i Riget, store Kampestenene,
 Der holde Lovens tunge Sværd i Haand?
 Saa lad Steenkæmperne bevæge sig,
 At ei man spaaser med dem, som i Riaret
 Næsvise Frøer med den døde Klods.
 Lad i den mørke Skov, hvor mangen Frank
 Har blødt for Offerpræstens Boddelskniv,
 Til Dødens Blokke store Stammer fælde,
 Og der lad skarpen Øxe sønderhugge
 De stive Rakker, som dog ei vil bøies!
 Saa stær dem deres Ret.

Carl gysende.

Halvfemte tusind!

Fastrade.

Retfærdigheden spørger ei om Tallet,
 Kun om Forbrydelsen.

Carl.

Hvor findes Bødler

Til denne Hob?

Fastrade.

De findes let. Jeg har

Alt fundet dem.

Carl.

Du?

Fastrade

Klapper i Hænderne, og raaber:

Mine Hevnere!

En Flok Franketrælle i røde Kapper, med store Ører paa
 Skuldrene, træde tausé frem, og stille sig i en Række i
 Baggrunden.

Fastrade.

Der seer du Mænd, som ikke gysse for
At sælde Sachser efter Lovens Bud.

Carl.

Skarprettere! saa mange! — Vil I være
Skarprettere?

Formanden.

Ja, Herre! Vi er Børn
Af myrdede Forældre; Brødre, Venner
Af lumskelig i Freden dræbte Franker.

Fastrade heftig.

Og jeg maa slutte mig til denne Flok.
Min Faders Borg end brænder for mit Die
Paa Klippen i den frygtelige Nat,
Da kun med Nød din Hustru redded sig
Fra Bindvet i et sonderrevet Lagen
Ned i en Afgrund, der var meer barmhiertig,
End Riddingerne, som forfulgte mig.
Jeg svor i Kirken for den hellige Jomfru,
At Skoven skulde drikke Sachserblod
Saa rigt, som Regnen i en kølig Mainat —

Carl.

Dit Die funkler gyseligt, Fastrade!

Fastrade

med stigende Forbittrelse.

Det brister, hvis Uskyldigheden ei
Du frier fra en satanisk Flok, der aander
Kun for at standse Christendommens Værk.

Carl.

Ved Himlens Konge, de fortiente Døden!

Fastrade.

Bed Roden ligger Dren alt; nedhug
Det hule Træ, som ei vil bære Frugt!

Carl tier.

Fastrade sagte.

Nu er det Tid. Kom nu, min anden Hielp!

Hun vinker med Kommetorklædet.

Astolf kommer.

Et rædsomt Budskab bringer jeg dig, Konge!

Carl.

Hvad vil du, Astolf? Hvor er Eginhard
Og Angilbert?

Astolf.

O, gid de vare faldne
For Fienden, store Carl! saa vilde du
Begræde dem, men finde Trøst i Sorgen;
Nu er der ingen.

Carl.

Tæm dit Ugleskrig!

Jeg veed, du aldrig kunde lide dem.

Hvad er der hændt dem?

Astolf.

Som vi red fra Slaget,

Anfaldt i Skoven os en fiendtlig Flok,
Og Eginhard og Angilbert blev stilt
Fra Flokken, reves bort af Sachserne.
De flygted med dem til den nære Klippe,
Og snart vi saae i Dalen langt derfra,
Hvorledes Wodans Offerpræster dræbte
Dem begge paa den mosbegroede Steen,

Rev Hjertet dem af Brystet, og saa blodigt
Det var, det rakte rygende mod Solen.

Carl smertelig.

O, hellige Jomfru! Kristus! Himlens Konge!

Fastrade.

Min ædle Husbond! fat dig, gode Carl!

Carl græder.

O, Benner! Eginhard og Angilbert!

O, mine stakkels Døttre — mine Piger!

Fastrade.

De Ridinger!

Carl.

O, ædle, store Hjertér,

Udrevne, dampende mod Solens Straaler!

O, Angilbert og Eginhard! det blev

Da eders Lod? Ulyffelige Carl!

Affkyelige, dyreføbte Seir!

Fastrade.

Grød ei, min ædle Husbond! Somme Taarer
Sig vel den store Helt?

Carl.

O, lad mig offre

Mit Benskab disse ærlige Demanter,

Som ingen Bærd har paa den usle Jord,

Men som Guds hellige Engle veed at tælle. —

Stig, Eginhard! og du, min Angilbert!

Til Himlens Forgaard, hvor i Straalepandser

Jer Roland, Olger møde, som Cheruber.

Tryk dem til Broderfavn, og siig, at Carl

Snart følger efter.

Fastrade.

Det forbyde Himlen!

Carl stærk.

Længst Liv er Dieblig mod Evigheden.
 End lever jeg, og jeg skal ogsaa virke,
 Gi sukke blot og græde, min Fyrstinde!
 Vær du forsikkret!

Dybragt.

Nu, saa lad da Dgen
 Med Blodet farve Sachsens Egskov!
 Barmhiertighed er kun en Dyd, som vises
 Mod Skabninger, der Hierte har i Varmen;
 Men disse vilde Dyr har intet Hierte.
 Saa lad dem dræbes da i Rævesagen,
 I Ulveguben! Lad dem bløde, Trælle!
 I skumle, blodigflædte Dødsherolder!
 For eders Dger. Ingen Skaansomhed!
 I Luften staaer Retfærdighedens Engel,
 Svøbt i en brandguul Tordenhvirvelsky.
 Hun holder i hver Haand et blodigt Hierte —
 O, det er Angilberts og Eginhards!
 Hun raaber Hevn. Op! Dommens Dag er nær!
 Forsoner hende med et Ræmpeoffer!

De gaae.

Sachsernes Land.

Aften. Fuldmaane. Jernsoilen i Baggrunden.

Sachser af begge Køn. Overdruiden.

Druiden.

I tappre Brodre! muntre Søstre! hører mig.

Høit stige bør af Seirens Glade Hiertet os;
 Thi Albion slog med sine Skarer Frankerne,
 Og Wittekind nu med sin Hær ved Paderborn
 Forfølger Fienden. Snart med glade Budskab vi
 Tilbagevente ham i Hiemmet's Egeskov.
 Nu lader os ved denne gamle hellige Gud,
 Af Steen udhuggen, feire hellig Glædesfest,
 Nu ved den fulde Nattemaane holde froe
 Bort aarlig igientagne skionne Mummespil!
 Lad Lysets Alfer drive bort Svartalkerne,
 Som Sachser hine, disse flye, som Frankerne!
 Rundt om i Skoven feire Sachserflokke fleer
 Med Spil og Maaltid Fæsten; men for Irminsul
 Bør ene dandses Alfelegens Nattespil.

Bild krigerst Musik. Spilsægteri mellem formummede Sachser, som Lysalfer og Svartalker, hine med smukke Fuglevinger og blinkende Spyd, disse i Dyrehuder med Røller. Efter at de dandsende Flokke i selsomme Stillinger have kæmpet nogle Gange mod hinanden, drives Svartalkerne paa Flugt. Flere Sachser komme, blandt dem Buto med Siegbert.

Buto.

Du Alt har tabt; jeg vandt i Lærningspil
 Dit Bytte, dine Klæder.

Siegbert.

Det er dit.

Buto.

Men du paa Spil har sat tilfældigt dig selv,
 Og nu er du min Træl.

Siegbert.

Det kan ei negtes.

Det stærke Ol forførte mig. Saa tag
 En Sachser, fri som Luften for, og stolt
 Som Havets Bolge, naar den slog mod Stranden.
 Gi nogen Franke fued mig. Jeg sælde
 En mægtig Hob i sidste Slag. Nu er
 Den Herlighed forbi, nu skal jeg fiøre
 Din Harv, din Bloug, og feie dig dit Gulv.

Rækker ham Hænderne.

Der har du mine Hænder, bind dem, Buto!
 Med Skovens Bast, bortslæb mig som din Træl.

Buto vil binde ham; Albion kommer.

Albion.

Ha, hvad er det?

Siegbert.

Et Billed, Albion!

Paa den bedrageriske, falske Lykke.
 Da Maanen stod bag Skyen, var jeg rig
 Paa Guld, en ædel Sachser; nu en Træl,
 Som Buto slæber bort i Strikkerne.

Albion.

Nei, det skal aldrig stee! Jeg kiender Siegbert.
 Din hele Krop opveier ikke, Buto!
 Hans mindste Finger. Vil du sælge ham?

Buto.

Ja, dersom jeg kan faae ham godt betalt.

Albion

tager en Klæde af sin Hals.

Vil du afhænde ham for dette Guld?

Buto.

Ja, gierne!

Albion

giver ham den.

Nu er altsaa Riæden din.

Buto.

Og Siegbert din.

Albion.

Min Ven? Det haaber jeg.

Fordi jeg atter skienker ham hans Frihed.

Siegbert

omfavner ham.

O, ædelmodige Hertug! Albion!

Der kiender jeg vor Helt — vor Helt igien.

Albion.

Kiend ogsaa dig, og sæt ei Alt paa Spil

For det bedrageriske Tærningkast!

Siegbert.

Jeg føre vil din Værdom mig til Nytte.

En Melodie spilles. Eginhard og Angilbert føres bagbundne ind af Druider.

Overdruiden.

Paa denne Dag har Wodan rigt velsignet os,

Og værdigt Offer skienket til vor Glædesfest.

To Franker, og som Rygtet siger, Konning Carl

Den Slagters Benner, fødte Sachser, men som Børn

Opdragne tidligt i en kristen Overtro,

Blev fanget levende, da de drog mod os i Kamp,

Og bringes nu til Wodans Lund, at deres Bryst

Kan bløde for Druidens hellige Flintekniv.

Albion.

O, Sachser! hvis I skyldes Seiren Albion,

Som selv I jo tilstaaet har, saa lønner mig
Med disse To, og offrer dem til Guden ei.

Overdruiden.

Vi meget skyldte dig, min Son! men Wodan meer.

Albion.

I lønne ham kun slet med blodig Offerfest.

Overdruiden.

Din Vantro, Hertug! kiender og beklager jeg.

Albion.

Ei, Gubbe! nogen Sachser elsker Guderne,

Tilbeder dem af Hjertet meer, end Albion.

Men denne blodige Skif, at offre Mennesker,

Er stiftet ei af Wodan, Frea, Thuner ei;

Kun Mennesket har drømt det til sin egen Qval.

Overdruiden.

Da Sachser's første Drot, da hist paa Harzens Bierg

Af Egen Afskan voxte ved det hellige Væld,

Ham lærte Wodan tidligt alt slig Offerstik.

Vi kiende dig, og skatte dine Dyder, Helt!

At du tilbeder Guder, at du slaaer for dem

Med Kæmpekraft, beviste du paa Seirens Dag;

Ihi være denne Svaghed dig tilgivet her.

Men Intet roffer Fædrelandets gamle Skif;

Og hvo formastelig dadler vore Fædres Tro,

Han ligner Carl den Slagter, understøtter ham.

Flere Sachser.

Nei! Wodan kræver Offeret. Fæld Franterne!

Albion

vender sig fra dem.

Ulykkelige! jeg kan ikke redde jer.

Overdruiden.

End staaer tilbage kun at høre Varslerne.
 En ædel Jomfru kaares bøl af ædel Vt.
 Hidbringer Hildegunde med de sagre Haar,
 Hvis Die sexten Gange kun saae Blomsterne
 Bedække Flodens Bredder.

En Druide bringer hende.

Der er Hildegund.

Overdruiden.

Følg, unge Mø! os ind i Lundens Helligdom,
 Bag Billedstøtten. Der du spaae af Fuglens Flugt
 Og af de hvide Hestes Trav blandt Støffene,
 Hvad Bodan fordrer; om han kræver disses Blod,
 Hvad eller, om han skaaner dem til Trællestænd.

Hildegunde.

Jeg følger eder.

Overdruiden.

Eden har du svoret alt

Paa Freas Krands, at være tro, og tolke kun,
 Hvad hellige Varsler, Indige! tilsige dig.

Druiderne gaae med Hildegunde, fulgt af den store Hob.

Albion affides.

Jeg elsked hende trofast, fra jeg hende saae.
 End har ei Laben tolket, hvad i Hjertet boer;
 Det kommer an i Dag paa hendes Varselsprog:
 Indvier hun til Døden disse tvende Mænd,
 Da tier jeg, og da begrave, Løshed! du
 Min Kiærlighed, til Døden selv begraver den.

Han følger efter; kun fire bevæbnede Sachser blive tilbage i
 Baggrunden, for at bevogte Angilbert og Eginhard.

Angilbert

efter et kort Ophold.

Min Eginhard! o, lad os tale sammen.

Eginhard.

Jeg kan ei tale, dybt min Siæl er nedtrykt.

Angilbert.

Maaskee dog redder denne Jomfru os.

Eginhard.

Til evig Trældom — heller lide Døden!

Angilbert.

O, see den grønne Skov, hvor den er smuk!

Som Bertha! den er ung og frisk, som hun;

Og dog — dog skal vi myrdes i dens Favn,

Og spodst begræder os den kolde Kilde.

Eginhard.

Lad os i Døden hæve vore Hjerter

Til ham, som leed for os den bittre Død!

De knæle og bede.

Angilbert reiser sig.

Forunderligt, hvor sødt dog Bonnen styrker!

Eginhard ligesledes.

Run Phantasien strækker, Hjertet trøster.

Angilbert.

Farvel, du store Carl! O, seired du,

Tilintetgjorde du hiin fæle Blodsteen,

Mit Blod da maatte gierne flyde paa den

For sidste Gang.

Eginhard begejstret.

Carl seirer! Aanden siger:

Han seirer, traver paa sin stærke Skimmel,

Forsølger med sit Sværd ti tusind Fiender.
 Han styrter denne røde Hedningblof,
 Og skienker vore Liig en Fadertaare.

Angilbert.

Og Imma, Bertha binde Blomsterkrandsse,
 Mens Blomsten svinder bleg fra deres Kind,
 Gi til vor Grav, thi vi faae ingen Grav,
 Men paa den Kiste, Eginhard! hvor du
 Har gient de tætbestrevne Pergamenter,
 Hvor jeg har lagt de gamle Vardesange,
 Der skal de hænge Krandsen hen, og støtte
 Den hvide Haand til Kind, og fælde Taarer.

Eginhard.

Vi kan ei favnes, bunden er vor Arm;
 Giv mig dit Broderkys!

Angilbert kysser ham.

Vi følges ad.

Eginhard.

Og nu ei noget Ord i Verden meer!

De sætte sig hen, hver paa sin Steen. Albion kommer tilbage
 med Hildegunde.

Albion.

J Trælle! løser disse Frankers Baand;
 Thi de er frie, de hellige Varsler udfaldt
 Til deres Frelse.

Angilbert.

O, Lyksalighed!

De løses, og omfavne hinanden.

Albion.

Tak denne Jomfru!

Hildegunde.

Takker Guderne!

Jeg har kun talt af min Samvittighed.
 Mod Benstre floi med Skrig den sorte Ravn,
 Og Hesten snubled for de hvide Stave.
 Hvis Guder havde krævet eders Død,
 Da var min tunge Lod, at fordre den.
 Men Albion maae I takke; thi Druiden
 Ham skienked jer til Trælle, Helten skienker
 Jer atter Frihed.

Eginhard

glad forundret.

Du os skienker Frihed?

Albion.

Hvor ofte skal jeg plages af Beundring,
 Fordi jeg ingen Trælle lider om mig?
 Jeg hader Trældom; derfor strider jeg
 Mod Carl den Slagter, som hans evige Fiende.
 Jeg elsker Frihed. Kun mod frie Mænd
 Jeg løfter Sværd. Gaaer, henter eders Vaaben!
 Saa mødes vi vel snart i aaben Mark,
 Og der fornyer jeg gjerne vort Bekjendtskab.

Angilbert.

Nei, aldrig mere stride vi mod dig.

Albion.

Det skal I, hvis I end jer kalde Franker.

Eginhard.

Hvorledes? løfte Sværd mod sin Belgiorer?

Albion.

Hvad kommer eder min Belgierning ved?

For eders Skyld har jeg slet Intet giort;
Jeg følger kun mit eget Hiertes Drift.

Angilbert.

O, Jomfru! nu, saa tak du ham for os;
Thi hvis mit Die seer ei ganske feil,
Da er din Tak ham ikke ligegyldig.

Albion.

Har du en Fæstemø?

Angilbert.

Dem har vi begge.

Albion.

Saa skynder eder hjem, at ei de græde
De smukke Dine ud! Men vogter eder,
At falde strax igien i Sachsers Bold;
Thi alle mine Landsmænd drives ei
Af samme Tænkemaade, leed saa meget
Af Carl den Slagter, at det ei kan lastes,
Om stundom noget plumpet de hevne sig.
Gaaer ned ad denne Klippesti til Høire!
Den fører eder i en snever Smulvei,
Som staaer forladt, og bringer i en Dal,
Beboet af fredelige Frankerhyrder,
Som let kan vise jer til eders Hiem.

Angilbert.

Vi takke dig.

Albion.

Jeg ønsker ingen Tak
Af Franker, og af Sachser allermindst,
Som Franker blev.

Eginhard.

O, hvis du kiendte ham,
Du blevst det selv!

Albion leer.

Saa bliver ogsaa Harzen

En sumpig Eng, hvor Faar kan gaae paa Græs.

Farvel, og glemmer Alt, hvad her er skeet!

Eginhard.

O, Helt! du taler mod dit eget Hjerte.

Saa mild, og dog saa bitter?

Albion.

Bitterheden

Er styrkende. Paa Fjeldet voger Urten,

Som læger Saaret snart. Siig Carl den Slagter,

At vore Saar er lægt! Nu falder Raden

Til ham, at bløde. Men det lunkne Band

I Aachen stiller ifkun Blodet flet.

Eginhard.

Farvel! Vi vil fortælle ham din Høimod.

Angilbert.

Og Ingen skatter Høimod meer, end han.

De gaae.

Albion.

Den fredske Franke saae mig ind i Hjertet,

Og understod sig at fortælle dig,

Min Landsmandinde! hvad knap Albion

I hele tre Mars Tid har sagt sig selv.

Nu veedst du det, og hvis min Krigerdaad

Fortiener Løn — ei Eggeskovens Krands

Kan yde den; men hvis din hvide Haand

I Lunden plukker mig en bly Viol —

Hildegunde.

Bort Folks Beundring! Albion! vor Helt!
Er det forundt en ringe Mø, at lønne
Dig med et Hierte — som alt længst var dit?

Albion

omfavner hende.

Nu smiler Frea dobbelt blaa fra Himlen,
Og dobbelt grøn staaer Hertha paa sin Jord.

En Sachser kommer.

O, Hertug! nu er det ei Tid at favne
Den kælne Mø. Det frygteligste Budskab
Jeg bringer dig. Kong Carl den Slagter seired.
Den halve Hær han har til Fanger giort,
De andre spredtes, som for Stormen Avner.
Og Wittekind kun med en ringe Flok
Er her igien, og kommer dig i Møde.

Albion.

Min Elste! fly til Hytten, til din Moder.

Hildegunde og Krigeren gaae.

Wittekind

kommer, med den venstre Arm i et Klæde.

Min Broder!

Albion.

Wittekind!

De staae taus, og stirre paa hinanden.

Du her igien,

I denne Tilstand?

Wittekind.

Du har Ret: det var

Langt mere rimeligt, at jeg var bragt
Som Liig paa Landserne, og endnu meer,

At jeg bagbunden sad blandt mine Landsmænd
Som Carl den Stores Træl.

Albion.

Kald ham ei stor,

Kald ham en Slagter! Dette Dgenavn
Vor ingen Sachserhest ham skaane for.

Wittekind med et Smil.

En Slagter er han. Hvo vil negte det?
Saa kaldes den, som sælger Hoveder,
Og meer Forstand ei viste mine Stridsmænd
Paa Farens Dag.

Albion.

Har han paa ny da seiret?

Vor sidste skionne Seier over ham
Har Intet frugtet?

Wittekind forundret.

Seier over Carl?

Du taler uforstaaeligt, min Broder!

Albion.

Og vandt ved Sontal ikke vi en Seier,
Hvorned vi hevned lang Forhaanelse?

Wittekind.

Jo, over Aldalgis og over Grillo,
Der knap saa godt forstod at føre Krig,
Som een af os. Men denne Gang var Carl
Selv med i Hæren. Tag det tunge Lod
Af Skaalen, og det allermindste Gran
Faaer Overvægt imod den tomme Skaal.

Albion.

Tal ei uværdigt om vor Heltedaa!

Wittekind.

Af os var den ret hæderlig og herlig;
For Carl den Store var det Borneleg.

Albion.

Jeg fiender ikke Wittekind igien.
Du saaret er; jeg seer, din venstre Arm
Du bærer i et Klæde.

Wittekind.

Lige meget!

Den høire bruger jeg saa godt, som du.
Jeg har slet Intet mistet, fra vi saaes;
Kun faaet mere.

Albion.

Hvad?

Wittekind.

Erfarenhed.

Albion.

Og kiendte du ham ikke før?

Wittekind.

Ei ret.

Min egen Sag, min egen Hæftighed
Mig gjorde blind for hans Bedrift. Hvad hjælper
Bort Raseri? Hos ham er Krigen Kunst,
Og tapper er han, som den bedste Sachser.

Albion.

Er Slaget tabt, saa vil vi hevne det,
Saa sandt som Wodan skuer Alt i Hlidstials.

Wittekind meget alvorlig.

Saa sandt han skuer Alt? O ja, saa sandt!

Albion.

Du faaer mig til at gysse, Wittekind!
 Har Carl forherget dig? Selv Guderne
 Du stoler meer ei paa.

Wittekind.

Nei, aldrig meer;

Ihi viid: jeg er en Christen.

Albion.

Carl dig tvang

Engang til Daaben; men af Trælletvang
 Forlader ingen Sachser sine Guder.

Wittekind.

Nei, nei! frivilligt jeg forlader dem.

Albion.

Ha, løs mig denne Gaade!

Wittekind.

Da i Slaget

Jeg havde kæmpet til det yderste,
 Jeg kasted mig i Faren, for at døe.
 Snart blev jeg saaret, iffe blot i Armen,
 Men dybt i Skulderen, og sandsesløs
 Jeg sank til Jorden. Da jeg vaagned atter,
 Fandt i en lille Kirke jeg mig ene,
 Forladt i fjerne Skovcapel bag Bierget,
 Hvorhen mig mine Trælle havde baaret.
 De kom at lædske mig med Kildevand,
 Forbandt mig mine Saar, og gik igien.
 Jeg skulde sove, men det var umuligt.
 Guldt kysfed Aftensolen broget Rude,

Dplyste Kirken med de smaae Gudsengle.
 Den hellige Jomfru stod for Alteret,
 Hun smilte til mig, bøied mildt sit Hoved,
 Og raabte: „Wittekind!“ Jeg troede først,
 Det var en Feber af mit hede Blod,
 Og lytted atter; men fra hendes Læber
 Jeg hørte tydeligt en Sølvstemme:
 „O, hvi forfølger du mig, Wittekind?“
 Da slog med Bingerne de smaae Gudsengle,
 Og floi fra Altret til mit Smertesleie. —
 Snart kom jeg mig; hun har helbredet mig.
 En Eremit mig døbte, jeg er Christen.
 Jeg strider ikke meer mod Carl den Store,
 Jeg gaaer til Heræsborg, at tiene Carl.
 Ivedragt skal meer ei sønderlide Tydsfland,
 Gendrægtig knæle Folket for een Gud,
 Og ingen Menneſker skal offres Guder!

Albion.

O, lad først Munkene faae Magt i Landet,
 Saa, tro mig! Offeret vil først begynde.
 De vil ei slagte blot den Enkelte,
 Men brænde Riettere vel tusindviis
 Til Gæ for de blege Helgene,
 Som selv blev pinet græsfeligt til Døde.
 Held mig, at vaagen jeg har havt et Syn,
 Som overveier dit. Det var ei, Broder!
 I Feber i en Hvælving, men paa Harzen,
 Hvor Himlens Loft staaer over evige Fielde.
 Der saae jeg Bodan, Hertha, Thuner, Frea
 Paa Morgenskyer svæve giennem Luften,
 Mens Rildevældet fusede under Klippen.

De raabte: Svigt ei dine Fædreguder,
Hvem i to tusind Aar germanske Stammer
Tilbedte, frie og herlige; som fulgte
Fra Asabierget med til Elvens Kyster! —
Jeg svor at være tro — og jeg er tro.

Wittekind.

Belan! Vi skilles ad som ærlige Fiender.

Albion.

Ihi Brødre vil vi dog bestandig være.

Wittekind.

Vi føre Hær mod Hær i blodige Kampe.

Albion.

Men løfte dog ei Sværd mod Broder-Jøse.

Wittekind.

Naar jeg er død, jeg kommer til min Frelser.

Albion.

Og jeg til Wodan, til den hvide Frea.

Wittekind.

Min Aand en Engel bliver.

Albion.

Min en Alf.

I Skoven skal da Englen tidt og Alfen
Vel atter mødes.

Wittekind.

Gid det var saa vel!

Maaskee du kunde frelses efter Døden.

Albion.

Jeg søger ingen Frelse, kun et Tryk

Af dine Broderarme. Vil du negte
Mig dette Favnetag?

Habner sine Arme.

Wittekind.

Nei, Albion!

Han omfavner ham.

Albion.

Følg du nu din, jeg følger mine Guder!

De skilles ad.

Fjerde Handling.

Ska v.

Albion. Hans Frigione.

Albion.

Hvo er den Mand, som kommer der?

Ewenden.

En Franke.

Han siger, han vil tale med dig ene.

Jeg frygter Ewig.

Albion.

Han er kun een, jeg een.

Lad ham kun komme! Han har vovet sig

Ind i vort Land; han vover meer, end jeg.

Ewenden.

Men de er falske, disse Franker, Herre!

Og hvis det er en Rasende, som offrer

Sit eget Liv, blot for at dræbe dig?

Jeg holder Die med ham.

Albion smilende.

Nu — det kan du.

Trællen gaaer.

Pipin

kommer forflædt.

Wodan og Thuner, Frea glæde dig!

Albion.

Jeg hører paa dit Sprog, du est en Franke,
Og dog med Grefrygt du nævner Wodan?

Pipin.

Er der ei mange Sachser, ædle Hertug!
Som nævne Helgene?

Albion.

Desværre, jo!

Pipin.

Her spilles Legen omvendt. Jeg, en Franke,
Forlader Christendommen, vorder Hedning.

Albion.

Du? selsomt!

Pipin.

Kan jeg worde det?

Albion

efter at have betænkt sig et Dieblif, ryfter paa Hovedet.

Jeg troer ei,

Det laer sig gjøre.

Pipin.

Og hvorfor? Med Glæde
Jeg underkaster mig hver hellig Skif.

Albion.

Vi har ei flige Skiffe; ei hos os.

End har jeg ingen Christen kiendt, som tilbød
Sig at forsværge Christendommen. Flygtigt
Du lærer vore Guder ei at kiende
Bed nogle Dages Umgang med Druiden.

Fra Barnsbeen maa man kiende dem. Som Dreng
 Maa du i Morke have bævet for
 Den gamle Wodan med det iisgraa Skiæg,
 Seet Thuner lyne fra sin Tordenvogn,
 Seet Freas Maanesmiil, og Hertha lee
 Hver Baar i sine Blomster. Dag og Time
 Forvandler ingen Christen til en Hedning.

Pipin.

Jeg ønsker inderligt at tæffes dig.

Albion.

Og derfor vil du være Hedning? Skam dig!

Pipin.

Hvor dybt jeg skammer mig, det seer du her:

Jeg næsten mig har svøbt i Sæl og Aske.

Dog er jeg ikke ganske den, jeg synes.

Du troer maaskee, du seer en Tigger for dig?

Albion.

Det er du; tigger du ei om min Gunst?

Pipin.

Saaledes vil jeg gierne kaldes Tigger.

Men da du Fred har lovet mig, saa viid,

Du skal ei skamme dig ved mit Bekiendtskab!

Han lukker Kittelen op, og viser sin rige Dragt.

Jeg var tilforn en mægtig Frankerhøvding.

Albion.

Du aabner Kittlen? Det vil lidt forslaae.

Hvis jeg skal kiende dig, da maa du knappe

Meer op endnu, og vise mig dit Hierte.

Pipin.

Det bærer jeg paa Tungen.

Albion.

Ei paa Panden,

Og ei i Diet.

Pipin.

Megen Harm og Modgang
Har furet Panden, svækket Diets Jld.

Albion.

En Frankebhøvding?

Pipin.

Som fik Skam til Løn,
Og som i flere Slag sit Blod har spildt
For Carl den Slagter uden Bederlag.
Nu vil jeg ikke længer tiene ham.
Dig byder jeg min Arm, og dig min Kunst.
Jeg lære vil dit Folk at føre Krig.
Du veed, at Carl har slaaet Wittekind;
Det kræver Hevn — og jeg skal hevne dig.

Albion.

En Hevn paa Borg, og af en Anden laant,
Er en elendig Hevn. Jeg vil ei hevnes;
Men trodse Carl, det vil jeg. Han forbyder
Bort Folks Selvstændighed i Dalene;
Det lad ham! Men paa Bierget er vi frie;
Did bringer jeg min Brud i Morgen aft.
Vi gaae paa Jagt, som vore stærke Fædre,
Snart efter Bildsviin og snart efter Franker,
Og Carl tilsidst skal vride sine Hænder,
Som Barus, over sine tabte Skarer.

Pipin.

Men var det ikke bedst, at træffe Skiven

Midt i den sorte Plet? Saa var jo Spillet
Forbi med eet.

Albion.

Hvad mener du?

Pipin.

Følg mig

Bevæbnet, Herre! med en tapper Skare;
Jeg bringer dig ad hemmelige Sti
Til Heresburg, i Kongens Sovestue.
Vi støde Dolkene i den Stoltes Bryst,
Og du befrier dit fiære Fædreland.

Albion

opbragt, støder ham fra sig.

Snigmorder! fly.

En Pæl træffer Pipin.

Pipin,

som vilde flye, falder mellem Træerne.

Ha, jeg er dræbt!

Trællen

kommer tilbage.

Var det ei godt gjort, Herre!

Han vilde overfalde dig, min Husbond!

Albion.

Det vilde han just ei; men det var godt gjort
Alligevel, sli'g Død har han fortient.

De gaae.

Herrsborg.

Carl. Astolf.

Carl.

Frit Leide har han ønsket? Wittekind?

Astolf.

Ja, Herre Konge! Den er givet ham,
Som du besol.

Carl.

Hvor gaaer det mine Døttre,
Min Imma, Bertha?

Astolf.

Blege sidde de
I Haugen, som to tausé Billedstøtter.

Carl.

Før ligned ingen Blomst i Haugen dem,
Nu visne de midt i den friske Fylde.
Ja, uden Solskin trives ingen Blomst. —
Lad Wittekind kun komme, naar han er der!
Hvis han har tabt — jeg har ei mindre tabt.

Astolf.

Det græmmer mig, at see min Konge sørge.
Du er forstemt. Maaskee fortryder det dig,
At du har sendt de frække Undersaatter
Benaadning?

Med et ondskabsfuldt Smil.

Hvis det angreer dig, min Konge!
Da vil den Steen snart lattes dig af Hjertet;
Thi efter al Sandsynlighed kom Raaden
Før filde.

Carl opbragt.

Lamhed slaae din frække Tunge,
Ulykkesfugl! Hvi stirrer du paa mig?
Gaa! Lad dig aldrig see for mine Dine!

Astolf gaaer.

Fastrade

kommer fra den anden Side.

Min elskte Ven! hvad fattes dig? Mismodig?
Hvor er den store Carl?

Carl.

Søg ingen Stormand

I Stuen hos sin Kvinde!

Fastrade.

Grumme Carl!

Du elsker mig ei meer.

Carl.

Det lader saa.

Fastrade.

Har jeg forandret mig?

Carl.

Du er den Samme;

Men jeg gaaer ikke meer, som før, i Dromme.

Fastrade.

Jandt da min Carl mig kun i Dromme smuk?

Carl.

O, nei! Hvis Næse, Pande, Dine, Mund
Udgiorde Mennesket, da varst du det
I en fortrinlig Grad.

Fastrade.

Hvad fattes mig?

Carl.

Et Hierte!

Fastrade.

Hiertet skienkte Himlen os
Af høistforstieffligt Malm. Get smelter let,
Et andet taaler Hedens største Grad.
Demanten trodser Ilden; vevre Dvægsolv
Som Band alt følger i den lune Luft.

Carl.

Du Demanthierte! kalder du mig Dvægsolv?

Fastrade.

Vidt for bevægelig er kun min Carl;
Men denne Feil erstatte store Dyder.

Carl.

Ei sandt: jeg er for om? Det morer mig
Ei ret endnu, at see Henrettelser.

Fastrade.

Du ypper Kiv med mig, fordi du sendte
Dit Jilbud med de fangne Sachfers Dødsdom.
Hvad du har gjort, maa du nu selv forsvare.
Jeg er en Qvinde, Carl! du er en Mand,
Dg bør ei vælte Skylden paa den Svage,
Hvis din Samvittighed bebreider dig.

Carl.

O, gid I vilde være svage Qvinder,
Dg ikke giøre jer til fæle Halvmænd!
Dog — jeg har Intet at bebreide dig,
Thi hvorfor gif jeg i din Lænke, Qvinde?
Belan! jeg kaster Lænken for din Fod.
Men tro kun ei, Fastrade! tro kun ei,
At oftere mig Retterstedets Ravn

Vil forekomme som en hellig Due,
Hvor fromt den ogsaa slaaer med Bingerne.

Gaaer.

Fastrade

Kold og rolig.

Med Sværd og Dye blev Martyrerne
I fordums Dage dræbt af Hedninger;
Det er en Christens Pligt at hevne dem.
Desværre, min letsindige Gemal!
Du est for verdslig; al din Evne glimrer
Kun som en Lygtemand, et Stierneflugt,
Men straalet ei fra Ratten, som en Stjerne,
Fordi den fæster Rod i Himlen ei.
Hvis han forstoder mig, jeg gaaer i Kloster.
Som Priorinde der for fromme Nonner,
Skal mine Bønner sødt med Røgelsen
Opstige til den hellige Martyrs Billed.
Der skal jeg føre Regimentet ene,
Med Fromhed — og uroffelige Strengthed.
Hver Synd i Klosteret skal Vand og Brød
Og Riis og Fængsel straffe. Bort med Gæflov!
Det er en Lidenskab for Hedninger.
Jeg murer mine Nonner ind i Væggen
Bed mindste Nys om Overtrædelse.
Mit Hverd er sluttet; jeg har hevet mig
Paa Imma, Bertha, som paa Sachserne.
Jeg træder i min Dunkelhed tilbage.
Staa du mig bi nu, Sanct Sebastian!
Og lær mig trodse mine Fienders Pile.

Gaaer.

Carl

kommer tilbage i dybe Tanter.

Jeg kan i Nat ei sove.
 Min Tanke svæver i de mørke Skove,
 Hvor Sachsers Blod det grønne Græs har vædet.
 Nu skinner Maanen hen paa Nætterstedet.
 Forbittrelsen er svundet;
 Men haardt faldt Dgen, rigt er Blodet rundet,
 Og ingen Morgenrøde
 Fremkalder Flokken atter fra de Døde,
 For hist, naar Dømtrompeten
 Os alle kalder frem for Majestæten —
 Den store — frygtelige —
 Hvor jeg og fattigst ligger i mit Rige
 Har lige Rang.

Han tier et Dieblis, og siger derpaa:

Ru skal ei meer den Bilde

Med lumste Pile Franckerblodet spille,
 Forstyrre, Herre Christ! din hellige Lære.
 Nødvendigt var slikt Offer til din Være.

Atter Taushed.

Hvad vover jeg at tale?

Jeg hører hist i Gaarden Hanen gale,
 Som hisset, Petrus! da du ham fornegted.
 Jeg føler sært mig nu med dig beslægtet,
 Og bitterligt, som du, jeg kunde græde.

Pause.

I fiære Skygger! I af Graven træde,
 Min Eginhard! min Angilbert! som Engle,
 Med Høvnens Glavind, ei med Liliestængle.
 Thi skøndt mit Hierte gyser

Før eders grumme Mord paa blodige Stene,
Saa trøster mig dog ene
Den Tanke — som en Straale den mig lyser
Fra Gravens Nat — at jeg mig har forsvaret,
Og dem ei spart, som Intet mig har sparet.

Imma, Bertha, Angilbert og Eginhard komme.

Eginhard.

Min Fader!

Angilbert.

O, min kongelige Herre!

De kysse hans Hænder.

Carl forfærdet.

Ru bliver Alting værre,
Ru drømmer jeg lysvaagen,
Thi Skygebilleder jeg seer i Taagen.

Imma.

Nei, elskte Fader! glæd dig med din Datter:

De er ei dræbt, du favner fro dem atter.

Carl.

De leve? Du bedrager

Dig selv, mit Barn!

Bertha.

Nei, endt er vore Klager,

Endt er vor Sorg. Lad Alting os forkynde —

Carl affides.

Med hvert et Ord vil min først ret begynde.

Bertha forundret.

Hvad kan din Fryd forhale?

Carl

høit til Bertha.

Agt ikke paa min Tale!

Til Mændene.

Hvo har jer skienket Livet?

Selv har I eder atter Frihed givet,

Ei sandt? Den dorste Fiende,

Som kun med Bast kan binde,

Holdt eder flet i Lænker;

En dristig Flugt bedrog de plumpe Mænker,

Og snart igiennem Dalen

I flygted hid fra Døden og fra Dvalen?

Eginhard.

Nei, Herre! nei! vi stod for Stenen blodig,

En Sachser ædelmodig

Gav Livet os tilbage,

Skiondt vi os fandt i Skiebnen uden Klage.

Carl

med stigende Bervælgelse.

Hvo?

Eginhard.

Albion, en Helt af Dyd og Ære,

Som fører Sachserhære,

Han løsgav sine Fanger.

Carl fortvivlet.

Saa har jeg Intet mere — kun min Anger!

En Svend

kommer, og melder:

Herr Konge! Hertug Wittekind —

Carl forfærdet.

Alt her?

Vel, lad ham komme! Heller først end sidst;
Saa er det overstaaet.

Eviden gaaer, og Carl giver sine Børn og deres Fæstemænd
et Vink. De forsoie sig bort.

Wittekind

træder ind, rolig og beskedn.

Himlens Fred

Med Carl den Store!

Carl

stodser, affides.

Denne fromme Hilsen?

Er det af Spot, Foragt, af undertrykt
Forbittrelse?

Hoit.

Velkommen, Wittekind!

Jeg seer, du bærer Armen i et Klæde;
Jeg haaber, du er ikke farlig saaret.

Wittekind.

Nei, kun i venstre Arm, i Skioldets Arm;
Den hoire, Sværdets, bruger jeg, som før,
Og den, som bruger Sværdet godt, Herr Konge!
Behøver intet Skiold.

Carl.

Vel talt! Jeg ærer

Selv Tapperheden hos min bittre Fiende.
Det veedst du.

Wittekind.

Jeg er ei din Fiende meer.

Jeg kommer for at byde dig mit Sværd,
Vær du mit Skjold!

Carl.

Du underkaster dig?
Wittekind.

Frivillig.

Carl.

Veedst du —

Wittekind.

At ved Allerslød

Du seired over mig? Det veed jeg, Carl!

Carl.

Du kommer for at bede nu om Fred?

Wittekind stolt.

Nei!

Carl.

Og hvorfor da?

Wittekind.

For at byde Fred.

Carl.

Som frastesløs —

Wittekind.

Saaest du mig ikke her.

Troer du, en Sachser kan fornødre sig,

Og tigge, hvor han Intet har at give?

Carl.

Hvad kan du give mig?

Wittekind.

Mit Hierte, Konge!

Og med mit Hierte følge flere tusind,

Der elste dig saa let, som nu de hade.

Carl.

Forklar dig!

Wittekind.

Du har seiret over os,

En søie Tid har du forfuet os;

I Marken kan ei Sachser gaae mod Francker.

Din Aand er stor, og tunge dine Sværdslag,

Og hvor du kommer, følger Seirens Alf

Paa Stormens Binger frygtelig dit Banner;

Og dog, dog tvinger du ei mine Landsmænd

Med legemlige Magt — et Folk, som trænger

Til Intet, og som frygter intet Tab.

Vil ud du tørre Moserne for Sachsen?

Vil du nedhugge Skovene for Sachsen?

Og vil du sløise Biergene for Sachsen?

Du kanst det ei? Du studser? Ja, saa let

I Kamp du drager, Carl! mod Mosens Frøer,

Mod Skovens Dyr og Biergets Drneslof,

Som mod de hærdede Naturens Sønner,

Naar Hadet og naar Hevnen egger dem.

Carl.

Og hvormed, troer du, skal jeg tvinge dem?

Wittekind.

Med Mildhed, med et elskeligt Exempel.

Naturens Son er som en kraftig Dreng:

Skield ham — han egges meer. Kæst ham paa Jorden,

Brygl, spark ham, og han stærer Tænder, leer

I Døden vild og trodsig ad sin Boddæl.

Men kun et venligt Ord, en Fadermine —

Og see, den Bilde kommer logrende,

Som trofast Hund, og slikker dig din Haand.

Carl

vender sit Ansigt bort, og siger med dæmpet Røst:
Jeg prøved Mildhed tidt — det var forgievet.

Wittekind.

Du est en Christen; nu, saa lær af Christus
Laalmodighed imod Forfølgelser,
Og at forlade de Forvildede,
Som selv endnu ei vide, hvad de gjøre.

Carl.

I denne Tone taler Wittekind?

Wittekind.

Jeg er en Christen, Carl! nu, som du selv.
Du tvang mig ei dertil; thi Christendommen
Er aandelig, indtvinges ei med Sværd.
En hellig Aabenbaring lærte mig,
Hvad vaagen jeg ugudelig foragted.
Din Kraft har ei forbauset mig; selv eie
Vi Kraft, som vel opveier din, Kong Carl!
Din Bliisdom og din Kunst i Krig og Fred,
Din Bennesalighed i Borg, paa Thing —
Den rørte mig. Jeg mærker, at du handler
I Christendommens Aand, og jeg vil hielpe
Dig til at brede den i Norden ud.
I Bjørnens Huler skal ei Mennesket
Herefter boe, ei efterligne længer
Det vilde Dyr. Den sædelige Christen
Sig vise for Barbaren som et Monster,
Og vi skal lære Kiærlighed af dig.

Carl urolig.

Beedst du — du kommer flygtende fra Slaget,
Og har vel ikke hørt, hvad der er skeet —
Beedst du min Seiers Følger?

Wittekind.

Ja, jeg veed:

Halvfemte tusind Landsmænd har du fanget;
Men kun i Lænker har du kastet dem,
For ædelmodig dem at skienke Frihed.

Carl.

Nei, Wittekind! Sæt dig i mit Sted! Nei —
For ofte skuffedes mit Edelmød —
Det har jeg ikke.

Wittekind.

Og hvad vilst du da?

Vilst du bortslæbe, sælge dem som Trælle?

Carl.

Nei, heller ikke. For en langsom Hvern
Af Carl skal ei hans værste Fiende frygte.
Men vi er alle Menneſker, og Slethed
Kan giøre selv den Mildeste fortørnet.

Wittekind.

Saa har du ladet mine Drotter dræbe
Til Skræk og Varsel for den store Flok?
Det var vel strengt; men Strengthed var nødvendig,
Og jeg beklager mine Benners Død,
Men hader ikke deres Banemand.

Carl

med stigende Bøselse.

Nei, Wittekind! nei, det blev ikke derved.

Wittekind.

Gruusomme Carl! du har dog ikke dræbt
Hver Lyvende, som stod i Rækken lænket?

Carl.

Meer, meer!

Wittekind.

Hver Tiende!

Carl.

Meer, Wittekind!

Wittekind.

Hver Anden?

Carl.

Meer!

Fortvivlet.

Jeg lod dem alle dræbe!

Wittekind gysrer tilbage.

Umuligt!

Carl.

Selv jeg holdt det for umuligt,
Hvis ikke det var skeet.

Wittekind.

Halvfemte tusind!

Veedst du, at der var Qvinder, Børn i Flokken?
Dem har du skaanet dog?

Carl.

En vild Befaling
Toer hen paa Hadets Binger, før min Skaansel
I Flugten kunde standse den.

Wittekind.

Barbar!

Du kalder dig en Christen?

Carl.

Jeg har sendt
Et Jilbud efter Hævnerne; maaskee
Der end er Haab. Han bragte Raaden med.

Seer ud af Vinduet, og siger forfærdet:

Forgieves! Raaden paa sin Duevinge

Har ei indhentet Bredens vilde Gris. —
 Der kommer han tilbage. Jeg har sagt,
 Han skulde bære grønne Green i Arm,
 Hvis han kom tidsnok; men en Boddøløse,
 I Fald han kom for sild. See! der træder
 Han med en blodig Dye taus i Hallen.

Krigeren træder langsomt, nedslaaet ind, og lægger Dren
 for Kongens Fod.

Carl.

For sild?

Krigeren trækker paa Skuldrene.

Kunde du ei standse dem?

Krigeren.

Der var slet Ingen. Alting var forbi.
 Jeg mødte meer ei Menneſker i Skoven.
 Kun paa det vilde Fugleſtrig jeg mærked,
 Hvor Dyrer af de Døde laae. Jeg voved
 Mig knap derhen for gridsken Dren og Ravn,
 Sdm tog mig for et Liig, der reiste sig
 Og vilde flye. Til Lykke var jeg dæft
 Af Hielm og Brynie; med mit Sværd og Skjold
 Arbeided jeg mig giennem Fugleſloffen.
 Jeg Dren fandt, slængt i det røde Græs,
 Og bringer dig den blodige Trophæ.

Der hersker en kort Tausshed; Krigeren gaaer. Carl og Witte-
 kind stirre begge ned paa Dren i forſkiellig Sindsbevægelse;
 endelig siger

Wittekind med Fatning.

Frit Leide har du givet mig, Kong Carl!
 Jeg har endnu een Bøn at giøre dig.

Forlang!

Carl.

Wittekind

peger paa Dren.

Giv mig den Dre!

Carl

venligtbedende.

Lad den ligge!

Wittekind

med stærk Røst og udbrydende Graad.

Nei, Carl!

Tager den op, og kysser den.

O, Landsmænds dyrebare Blod!

Med forbittret Heltekraft.

Og nu til Godfred, til de Danskes Konge!

Jeg haaber, han er landet med sin Flaade.

Normannerne skal hevne Sachserne!

Gaaer.

Carl

hiertegreben, i dybe Tanker.

Min Brede sønderbrød mit eget Værk.

Jeg blev en Torso — Stumpen af et Heelt.

Mit Træ ei skyder længer fiækt mod Himlen;

Det kappet blev, har tabt sin skionne Krone.

O, hundred Kroner af hiint røde Guld,

Som hundred tusind lydige Trælle smedded,

Opveier ikke den, som her gif tabt.

Olger Danske.

Et Efterspil

til

Tragoedien Carl den Store.

Personerne.

Godfred, Leirekonge.

Hans Marsk.

Halsdan, }
Hugleik, } danske Kæmper.

Germentrud, Carl den Stores Amme.

Drago, en Dreng.

En Flok danske Stridsmænd.

En Borg ved Rhinen.

Sal med et stort Billede paa Væggen i Baggrunden; et For-
hæng skjuler det. Skienkeborde til Siderne. **Hermentrud,**
en gammel blind Kone, som støtter sig til en Krykkestol.
Drago, en halvvoxen Dreng.

Hermentrud.

Jeg var hans Amme, jeg har diet ham
Bed dette Bryst.

Drago.

Ja, Oldemoer! det veed jeg;
Det har du sagt saa tidt.

Hermentrud.

Det kan ei siges

For tidt, at jeg var Carl den Stores Amme.
Det var en vild Krabat, han beed mig Borten,
Og skreg hver Dag bestemt til sine Lider;
Men siden smilte mildt han, som en Engel.
Som Dreng var han vel hidsig, stolt, men god.
Med Venlighed man vandt ham om en Finger;
Men med det Onde kom man ingen Bei.
Han hersked over sine Kammerater,
Og saadan har han gjort sit hele Liv,
Først i det Smaa, og siden i det Store.

Og dette Mord paa Sachserne — nei, Drago!
 Det kommer ei fra ham, det tør jeg vedde;
 Dertil har Dronningen forført min Carl.

Drago.

Men, Oldemoer! du har jo aldrig seet
 Fastrade.

Hermentrud.

Dumme Dreng! behøver jeg
 At see et Menneske, for det at kiende?
 Hvad hielper det at stirre paa hinanden?
 Med Ansigtet kan man forstille sig;
 Det er et malet Bræt, et Skilt, som lyver.
 Men Stemmen kommer fra det Junderste,
 Og den skal spille saare godt paa Fløite,
 Som vil bedrage mig, indbilde mig,
 At skumle Ravn kan synge, som en Lærke.
 Jeg siger dig: kold Stolthed, tvungen Blidhed,
 Og Hiertesløshed lod af hendes Røst.
 Hun har forført min Carl, min Fosterson,
 Det doer jeg paa.

Drago.

Men, Oldemoder! skal
 Man lade sig forføre?

Hermentrud.

Nei, vist ikke!

Dog skeer det ofte. Du er kun et Barn;
 Som Adam gaaer du her i Paradiis
 Med Dyrene, med Hund og Kat og Vender,
 I Hønsegaarden. Men saa Stiæg om Hagen,
 Og lad først Eva række dig et Æble!
 Saa vil vi see. — Jeg har endnu ei glemt det;

Thi jeg er ei saa gammel, som du troer.
Det er ei Alderdom, som har berøvet
Mig Synet, Barn! det var en Dienstvaghed.
Jeg er endnu ved mine fulde Kræfter,
Og jeg er ikke bange for de Danske.

Drago.

Da siger man dog, at det er de værste
Blodhunde, til at myrde, plyndre, røve,
Som nogentid er seet paa denne Jord;
Og at de overgaae i Grusomhed
Selv Saracenerne.

Hermentrud.

Ei, hvilken Snak!

Det er jo Christne.

Drago.

Christne, Oldemoer?

De Danske? De har aldrig været Christne.

Hermentrud.

Saa blive de det nok med Tiden, Barn!

Drago.

Kong Godfred er alt landet med sin Flaade,
Og hærger gyseligt paa Rhinens Bredder.

Hermentrud.

Her i min Kielder har jeg gammel Biin,
Og den skal, tænker jeg, nok mildne ham.
Han træffer Ingen paa den hele Borg,
Undtagen mig; og du kan sliule dig
Imens i Kielderen bag nogle Lønder.
Jeg frygter fienden, og nu allermindst,
Thi jeg har havt en Drøm, som trøster mig.

Drago.

O, siig mig Drømmen, Oldemoer! thi jeg
Behøver ogsaa Trost.

Hermentrud.

Jeg drømte grant,

At Olger Danske, Kongens døde Ven,
Som boede med ham før paa denne Borg,
At Ekhard hiin Trofaste kom fra Graven,
For at bestierme Carl den Stores Land
Og Liv end efter Døden.

Drago.

Det var skönt,

At vi kan hente Trosten hos de Døde;
Hos Levende der findes meer ei Trost.
Ja, Olger Danske var en mægtig Herre,
Og Ekhard sidder end den Dag i Dag
Bed Venusbierget i et fulsort Harnisk,
Og varer Folk, naar Dæmolen frister dem.

Hermentrud.

Tys! hvilken Larm!

Drago.

O, alle Helgene!

Nu storme de alt op ad Bindetrappen,
De græsfelige Dannemænd!

Hermentrud.

Kom, leed

Mig hen i Krogen, Drago! Smut saa du
Af denne Bagdør ud! Staaer Viin paa Bordet?

Drago.

Gid der stod Gift!

Hermentrud.

Gaa nu, og lad mig ene!

Jeg har min Kryffestof.

Drago.

Du vil dog ikke

Bortjage dem med den?

Hermentrud.

Hvem veed?

Drago,

i det han gaaer.

Den Staffel!

Nu har hun tabt Forstanden alt af Skræk.

Kong Godfred kommer med en Skare danske Kæmper.

Marsken.

I danske Kæmper! stiller eder trindt
Om Kongen roligt; han vil tale med os.

De stille sig i en Halvkreds om Kongen.

Godfred.

Saaledes, Blodre! kom vi op ad Rhinen
Paa vore Snekker. Vet, som Bold i Luften,
Som Spaan paa Vandet, smutted Holken snelt
Ad Floden uden Modstand. Rundt omkring
See vi alt røde Klostermure kneise
Bag Viindrubierget, og bag Borg og Kloster
Sig strække Klipperne mod Himlens Blaa.

Marsken.

Et deiligt Syn! det kan ei negtes; sfiønt,
Som danske Bogeskov i stolten Hav,
Kun anderledes.

Godfred.

Lad nu Carl forsamle
 Sin Hær mod os ved Weser, Allerflod!
 Han drømmer mindst om, at vi alt er dybt
 I Hjertet af hans Land; at vi kan hærge,
 Ja, slaae i Bolt og Jern hans rædde Mænd,
 Før han faaer Nys derom, som venter os
 Ved Østerføens Kyst. Dog frygter Godfred
 Ei for at møde ham; kun ei til Hest.
 Thi vi er ingen Hestfolk, vi er Stibsfolk;
 Og der, hvor Thor skal skaffe Dansten Seir,
 Maa Dret høre Bolgen, Diet see
 Den vandblaa Vægir rulle Skum i Sivet.

Marfken.

Dog kan vi flyve langt, som Storken flyver,
 Fra Verdensdeel til Verdensdeel. Ei Bierget,
 Ei Mark og Hede holder os tilbage.

Godfred.

Men Rede bygge vi dog helst ved Dammen.
 Er Carl en Helt paa Landet, er han Løve
 Paa Bierget og i Skoven — nu, velan!
 Saa skal han see, at Godfred er en Hval
 Paa Havet, ja, en Kæmpe-Crocodil,
 Der ei er bange for at gaae i Vand
 Og sluge Menneſker — maaskee ham selv.
 Har han i Longbardiet og i Spanien,
 I Tydſkland øvet ſine Ryttere;
 Saa har i Irland og i Friisland Godfred
 Lært ſine Kæmper, paa det gyngende Dæl
 At ſvinge Øren og det tunge Slagsværd,

Der løstes kun med Kraft af baade Hænder,
Mens Hgir holder Lommen.

Marffen.

Disse Sachser,
Dem tvinger han maaskee, men ikke dig.

Ihi de forstaae dem ei paa Krig til Lands,
Og de har intet Band at sætte mod ham.

Godfred.

Jeg kommer Wittekind til Hielp, og sætter
Et Bulværk mere stærkt mod stolten Carl,
End det, jeg satte ham ved Dannevirke.

Han kommer mig for nær. Hans Undersaatter

Bed Østersøen har jeg tvunget alt

Til Lydighed. Nu Obotriten maa

Til Skat os sende hundred hvide Heste,

Hvergang en Fyrste vælges. Friserne

Betale Godfred Skat, og hvergang ei

Min Rentemester hørte sie ut i Hallen

Solvpengen klinge lydeligt i Skioldet,

Forlangte han en dobbelt Skattepenge.

Halfdan.

O, Konge! Dansken skylder dig stor Tak

For at du bragte ham til disse Lande;

Ihi de er gode, her er godt at være.

Vor Reise falder anderledes ud,

End Thorkil Udalfars til Biarmeland;

Ihi Carl maa være nu saa slem, han vil,

Saa er han dog vel ingen Utgardlofe

Med Haar som Horn og i en Dglerede.

Hugleik.

Det tykkes mig fast som et Eventyr,

Et Sagn, fortalt os af en lystig Skjald:
 Vi seile roligt op ad Floden her,
 Saa finde vi en deilig Borg, forladt
 Af Menneſker, med Viin paa Skienkebordet.
 Mon ei her boer en Her, som gieffer os?

Halſdan,

som har smagt Vinen.

Nei, Vinen gieffer ei, den er naturlig.
 En herlig Druesaft! Priis, hvo som vil,
 Det danske Ol, jeg holder mig til Druen.

Hugleik.

Hold dig til Druen, Halſdan! indtil Druen
 Dig tvinger til at holde dig ved Bordet;
 Men kaſt Foragt ei paa vort Gammelol!

Godfred.

Lad Bægrene gaae rundt, og lad os smage!

Der ſkienkes i Bægrene, og de rækkes omkring.

Halſdan.

Tillader du, Herr Konning! at vi ſlunge
 Den Viſe, som os Thorſil Rød har digtet?

Godfred.

Ret gierne! Der hvor Sværd og Harniſt raſle,
 Maa Heltens Sang og Skjaldens Viſe klinge.

Sang.

Bevæbnet fare
 Bor Brynieſkare
 Paa Floden blaa!
 Til Odins Hæder
 Vi vinde Stæder,
 Og Franke ſlaae.

Vi lære Jorden
Bed Seiersfærd,
At bedst i Norden
Man svinger Sværd.

Op, langs ad Rhinen,
For Ullet Binen,
Paa Egirs Bei!
Det ildner Blodet;
Men Heltetmodet
Den kræver ei.
Det kan kun styrkes
I Pilestyer,
Hvor Aukthor dyrkes
Med Asa-Tyr.

Lad væbnet Snekke
Da brat forstrække
Hver fremmed Helt!
Sving høit dit Banner,
Drot for Normanner
Fra danske Bælt!
Til Seir og Lykke,
Til Sydlingskam,
Lad Ranken smykke
Din Hielmekam!

Godfred.

Er ærlig Bise! — Nu, saa drikker da
Til Aukthors Hæder! Og ved dette Bæger,
Carl Hammer! gjør jeg Eden til din Skræk —

Ja, Eden hellig og ubrødelig,
 Saa sandt som hist jeg haaber Valhals Glæder,
 At jeg skal ei forlade dette Land,
 For græsseligt med mine danske Helte —

Holder pludselig inde, og stirrer hen i Baggrunden.

Men hvad betyder dette store Forhæng
 Der midt paa Bæggen? Mon der er en Dør?
 Mon hemmeligt ei der et fiendtligt Baghold
 Belurer os?

En af Kongens Mænd drager Forhænget tilside. Man seer
 Billedet af en stor, drabelig, velskabt Kæmpe med et deiligt
 Ansigt; han har Skjolb paa Armen, og udstrækker sit
 Sværd med en truende Mine.

De Danske

drage uvilkaarlig deres Glavind. Stemmer imellem dem:

Til Baaben! Vader eder ei forfærde!

Marsken leer.

Har Vinen alt beruset jer, og ræddes
 To Kæmpetylster for en malet Mand?

Halfdan.

Det er jo kun et Billed!

Andre.

Ha ha ha!

Halfdan.

Men herlig giort. Han staaer som levende,
 Skiondt han er død maaskee; jeg vedder, han
 Var ikke god at nappes med i Live.

Marsken.

Hvad fattes Kongen? Brødre! seer, han staaer
 Forstenet i Betragtningen, og Taaren
 Fra Diet triller ham i Solverskiægget.

Godfred.

Den Biin er alt for stærk, for fuld af Ild;
Den hidser os til viltet Sværmeri,
Og vækker Hjertets længstforglemte Minder.

Marsken.

Hvad tænker Kongen paa?

Godfred.

See paa det Billed,

See paa den fremmede Frankerhelt!

Marsken.

Ja, Herre!

Jeg seer paa ham.

Godfred.

Og finder du igien

I disse drabelige Mandsdomstræk
Ei nogen Liighed med en længstforsvunden
Ungdomsveninde?

Marsken.

Herre! med din Hustru?

Med din Alvilde? Ja, ved Asa-Thor!
Skiondt det er tretti Bintre, siden Freia
Tog hende til Sesvarne, mindes jeg
De hulde Træk endnu. Den Fremmede
Med Sværd og Skjold paa Bæggen ligner hende.

Godfred

tankefuld stirrende paa Billedet.

Det Barn, hun skienkte Livet, forarsaged
Sin Moders Død. Du selv har vatnet ham.
Det var en Dreng, og Alger blev hans Navn.

Marsken.

Du leed ham ikke.

Godfred.

Nei, den lille Morder,
Jeg leed ham ei, han roved mig sin Moder.

Marsken.

Bed Drengens Bugge stod dog gode Fylgier,
Og hvis man stole kan paa Ammens Ord,
Da spaaede de, at han engang i Tiden
Udbrede skulde Danernavnet vidt
Til Fædrelandets Hæder.

Godfred.

Det var Tant.

Som Jemaars Gut blev han alt stiaalet bort
Paa Stranden af en usæl Vikingsmand.
Den stakkels Olger blev formodentlig
En vendist Træl, og kiender ei sin Fader.

Hermentrud

i Krogen, med hoi Røst.

Nei, Konge! Olger Danske blev ei Træl.
Vel saae han aldrig meer den Fader, som
Forstodte ham; dog bar han ham i Hiertet,
Og jeg har ofte hørt ham nævne dig
Med Graad i Diet, naar ved Kongens Bord
Han tomte Bægret, som du trykte nys
Mod dine Læber.

Godfred.

Hvo er denne Qvinde?

Danske.

En Bala! spaaer hun os om Ragnarok?

Hermentrud,

som bliver ledet frem til Kongen, freidig og med naturlig Høihed:
Kong Carl den Stores Amme seer du her,
Og Olger Danske var den Stores Ben,

Hans Hiertensven, som Roland, og som Ekhard;

Et uadskilleligt Hiirkløverblad,

Til Døden kom og grumt adskilte dem.

Hans Liv en Række var af Krigsbedrifter;

Men stort var Hiertet i den danske Olger,

Og Kiærligheden overgik hans Had.

Han faldt ved Ronceval, og Carl begræd ham,

Som Broderen begræder Broders Død.

Til Hertug havde han udkaaret ham.

Den Egn, hvor du vil hærge, eied Olger;

Og dette Slot, hvor nu hans Billed hænger,

Var hans. Her leved han med Carl den Store;

Nu det beboes kun af Grindringer.

Gengang om Aaret kommer Carl herhen;

Da sætter jeg et Bord med Viin og Bæger

Til ham i Salen. Gne sidder han

Med Haanden under Kind da ved sit Bæger,

Og nipper til det, mens hans Taare triller;

Han seer paa Billedet, og sukker sagte:

„Sin Olger Danske faaer ei Carl igien!“

Godfred

hurtig, og stærk bevæget.

Kom, Brødre! vi vil ikke kæmpe mod ham.

Marsten ligesaa.

Nei!

Godfred.

Brat indstiber eder, danske Helte!

Vi strider ei mod Carl den Store.

De Danske.

Nei!

Vi kæmper ei mod Olger Danskes Broder.

Godfred

til Hermentrud.

Farvel! Der skal ei krummes jer et Haar
 Paa disse Bredder, som har lydt min Alger.
 Vi stifte snelt igien i Østersøen.
 En venlig Bind har dreiet Tordenskyen,
 Det bange Franken aander let igien.
 Hvor gierne tog jeg dette Billed med!
 Men jeg har ei fortient det; thi jeg skønned
 Ei noksom paa min Alger, mens han leved.
 Velan, du skal beholde ham, Kong Carl!
 Men dette Bæger — Carl den Stores Anme!
 Tillader du Kong Godfred, Algers Fader,
 Til Leire med at tage dette Bæger,
 Hvoraf min raske Søn drak Livets Fryd?

Hermentrud.

Jeg skienker dig det i min Konges Navn.

Godfred.

Bed hver en Høitid skal jeg tomme det.
 Og naar jeg døer, skal Olaf arve Riget,
 Mit Guld, mit Sølv, mit Purpur, mine Sværd,
 Kun ikke dette Bæger. Jeg det kaster
 Fra Kongesalen, naar mig Odin vinker,
 I dine Bølger, Hærfjord! og sagte,
 Som Bægret synker, skal mit Dielslaag
 Bedække mine brystne Blik, som Tæppet
 Nu evig dækker Olger for hans Fader.

Han drager Forhængen for Billedet, og gaaer;

Alle følge ham.

ANMÆRKNINGER.

Side 1: **Væringerne i Miklagard** er forfattet i Aaret 1826, og udkom første Gang trykt (A) i Skuespil af Oehlenschläger, Januar 1827. Digteren besorgede tre senere Udgaver af Stykket: (B) i Tragødier, VII, 1833, (C) i Tragødier, IV, 1842, og (D) i Tragødier, V, 1849. I Uddrag af P. O. Brøndstedts Reise-Dagbøger, 1850, læses Side 25, under 2den Januar 1807: „Jeg havde Samtale med Oehlenschläger om et Sujet at vælge til en dansk stor Tragoedie. Jeg foreslog ham at lede i Du Cange Histoire de Constantinople om de Danske (Væringerne) i Constantinopel i det 11te Seculum, hvorom jeg idag saa noget i Villoisons Manuskripter“. I Oehl.s Roman Oen i Sydhavet, IV, 1825, Side 335-339, findes i en Romance endeel af det samme Stof benyttet, som i Væringerne i Miklagard.

A og B ende med følgende

Anmærkninger.

I Midten af det niende Aarhundrede — fortæller Suhm — satte endeel af vore Forfædre sig ned i det nordlige Rusland, og kaldtes Vareger. Nogle have villet udlede dette Ord's Betydning af Varg, en Ulv, eller rettere ethvert rivende Dyr; hvilken Benævnelse dog ikke passede paa disse Nordlandere, der kom til Rusland som Benner, ei som Fiender. Andre have udledet Benævnelsen af Vareg eller Brag: Noget,

som Søen udkastede paa Strandbredden. Dalin mener i sin Historie, at Sverrige, Svarrige er giort til Varige og Veregia. En fremmed Skribent troer, at det kom af Bir, Baro, Baro, en Mand (hvoraf siden Baron), eller at Varanger (som Grækerne kaldte dem) skulde være fordreiet af Angli, Franci. Du Gange kommer Sandheden nærmest, naar han udleder Navnet af Ware, Werre, Guerre, og det Engelske Waring, en Kriger, hvilket er det samme Ord som Bæring, der bruges af Snorro og andre islandste Forfattere. — Disse Bæringer, der bestode af Danske, Norske og Svenske, tiende altsaa først i Rusland (i Garderike eller Holmgard), og siden, omtrent 980, kom de til Constantinopel, hvor i det ellefte Aarhundrede endeel Engælændere forenede sig med dem, formodentlig strax efter Knud den Stores Død, da hans prægtige Thinglith opløstes, og endeel udmærkede tappre Krigere bleve herreløse. Da hele Nordens Sprog i gamle Dage kaldtes den danske Tunge, saa har vel Særo deraf taget Anledning til at gjøre Bæringerne især til Danske, hvilket de dog ikke vare, hvorvel mange Danske vare imellem dem, som sees deraf, at da Absalon vandt den store Sejsler over Benderne 1185, forundrede han sig over, at Rygtet derom saa hastig var kommen til Constantinopel, hvilket han fik at vide af nogle Riddere, som havde staaet i Sold der. Og at virkelig mange Danske tiende der, bekræftede Esbern Snare, Absalons Broder, da han sagde: Hvis du vil spørge Grækenland, saa vil det svare, at det bekiernes af vore Landsmænds usofsagte Mod.

Linie 1: Strandbredden] = B; A: Strandbredden

Saxo fortæller, at da Kong Erik Giegod paa sin Pilegrimsreise kom til Constantinopel, vilde Keiser Alexios Comnenos, saa høflig han end tog imod ham, ikke tillade ham at komme ind i Staden, fordi han frygtede for, at nogle af Barangerne, som vare af dansk Herkomst, skulde gjøre Oprør, naar de saae en Konge af deres eget Folk i Spidsen for sig. De Danske fik derfor kun Lov, nogle ad Gangen at gaae ud og hilse paa deres Konge. Først da Alexios havde erfaret ved Speidere, at Erik formanede dem til Trostøb mod Keiseren, aabnede han med Glæde Portene for den danske Drot, og modtog ham med Giestfrihed og Pragt i sin Hovedstad. — Constantinopel kaldte vore Fædre Miklagard, vil sige: den meget store Gaard eller By. Alt, hvad der hørte til Kongens Bolig, kaldtes Kongens Gaard, ligesom paa Fransk: *la cour*, og paa Tydsk: des Königs Hof, hvoraf det nu brugelige Hof har sin Oprindelse.

Romanos Arguros. Denne Keisers Pedanterie er aldeles historisk, og tiener til et vigtigt Charactertræk i et Maleri, der skildrer de i Middelalderen dybt sunkne Grækere i Modsatning til de kraftige, høihiertede Nordboer. Ligesom altsaa i Zoe og Georgios Vist, Grumhed, Misundelse og Rænker spille Mester, saa yttres sig i Romanos den smaalige Forsængelighed, der i Faren's Dieblig bliver tragisk og betydningsfuld hos en Keiser, til hvem alt Landets Belsærd er betroet. Le Beau siger om ham i sin *Histoire de Bas-Empire*: „Forsængeligheden fordærvede ham. Han troede

om sig selv, at han var en stor Kriger, skøndt han aldrig afslagde Prøver paa sin Manddom, og hans Aandsdannelse var høist overfladisk". Alle de i Stykket forekommende Træk, om de tolv Faculteter, om Homer paa Slangehuden, om Udnævnelsen af en Panhypersebastos*), have historisk Hjemmel fra den Tid. (See Gibbon, om det morgenlandste Riges Tilstand i det tiende Aarhundrede, i hans store Værk om det romerske Riges Synken og Fordærv.)

Over-Ætæriarchen og Afkolythen vare Frankernes, Barbarernes og Barangernes Foresatte; hvilke leiede Udlændinge, da Nationalaanden var sunket, udgjorde Styrken i de byzantinske Hære.

Protovestiærens Embede strakte sig i Begyndelsen kun til Opsigt over Klædningskamrene; siden blev hans Magt udvidet, han blev Formand for Pragtenes talrige Tienere, og han har en Solvstok ved offentlige og private Audientser. (Gibbon, i nysmeldte Afhandling.)

Harald Haarderaade. Om denne Konges Hændelser i Syden tale græske Historiefrivere Intet; men Snorro Sturleson fortæller udførligt derom i sin norske Krønike, omtrent halvandet hundrede Aar derefter, da endnu Haralds Bedrifter overalt i Norge vare i frisk Minde. Antage vi nu ogsaa med Schöning (see hans Forbedringer), at Udskilligt er overdrevet, især om

*) Den over Alle Herlige, eller Keiserlige.

Linie 8: romerske] = B; A: romerske

— 10: Over-Ætæriarchen] Begge Kilderne: Overæteriarchen

— 15: Klædningskamrene] = B; A: Klædningskammerne

Haralds Seiervindinger og Bærker i Jodeland, saa finde vi dog ogsaa, med hiin Skribent, aldeles ingen Grund til at tvivle om Hovedsagen, hvortil saamange hjemkomne Normænd have været Vidner. I Grækenland skete paa de Tider hvert Dieblik noget Eignende. Dristige Helte, som ikke i glimrende Egenstaber stode over Harald Haarderaade, bemægtigede sig ofte ved Giftermaal med en Keiserinde Regieringen. Saaledes satte Theophano først Nicephoros Phocas paa Thronen, da hun havde dræbt sin Mand Romanos den Anden; siden lod hun ogsaa Nicephoros myrde, og hendes følgende Elsker Zimisces blev Keiser. Det Samme gjorde Zoe med Romanos den Tredie, om ikke for Haralds Skyld, saa dog siden, for at faae Michael Baphlago til Ægte. Constantin, hendes Fader, var saa svækket af Bellsygt, at han ikke kunde taale at høre en Trompet blæses. Han gjorde sine Kammertienere til Over-Kammerherrer og Over-Garderobemestere, Gildingen Spondyles blev Hertug i Antiochien, o. s. v. I denne evige Giæring, hvor keiserlige Brødre og Søstre hvert Dieblik myrdede eller stak Dinene ud paa hinanden, og overlode deres Yndlinger Regieringen, var det let for en tapper og smuk Helt fra Norden, i Spidsen af en mægtig Hær at udmærke sig. Det er altsaa høist sandsynligt, at det kun var Haralds egen Villie, der hindrede ham i at blive græsk Keiser. Hans Frelse ved den skionne Maria er ogsaa historisk.

Ulf Spakson var egentlig Islænder, men træder her op som Dansk, da jeg i mit fædrelandste Skuespil

ikke vilde undvære en Formand for de danske Heste, hvoraf der mellem Børringerne vare mange.

Den gamle Syriens Eremit. Det var et almindeligt Sagn i Norge, nogle Aar efter Slaget ved Svolder, at Kong Olaf Tryggvason var undkommet, reist til Syrien og bleven Eremit der, hvor adskillige Pilegrime siden længe efter ville have seet ham som Olding. Nogle Normænd troede dette, andre ikke. Saavel Snorro, som de tvende islandske Sagaer, der ere skrevne om Kong Olaf, bekræfte dette Sagn, især udlader den ene af disse sig udforsligt derom.

Et Drømmebilled. Efter Snorro aabenbarede Olaf den Hellige sig for Harald i Fængselet i Constantinopel, og lovede at frelse ham ved en Jomfru. — Skiondt man nylig i et æsthetisk Skrift har bebreidet mig, at jeg i mine Tragodier undertiden indblander det Overnaturlige, har jeg dog troet at burde benytte dette Træk, paa samme Maade som jeg før har gjort, nemlig ikke som noget i og for sig Overnaturligt, men som et naturligt Tilfælde, der faaer Betydning ved hvad der følger paa; som et Slags Varsel, om hvis Mulighed Meningerne endnu ere saa deelte, at det vel kan tillades en Digter stundom at gjøre Brug deraf. Vi see nemlig ikke her hellig Olafs Aabenbaring, men kun Haralds Drøm. Denne Drøm er af Bigtighed, da den er et bestemmende Motiv for hans følgende Handling, at overlade Maria til Fængselets Hare,

Linie 11: udlader] = B; A: udelader

— 15: i et æsthetisk Skrift] J. L. Heiberg, Om Vaudevillen, Kbhn. 1826, Side 32.

hvilket hans Kiærlighed og Væresfølelse ellers ikke vilde vove, dersom ikke Troen paa en overnaturlig Hielp bestemte ham.

Oehls Levnet, fortalt af ham selv, II, 1831, Side 354:

1826 skrev jeg Væringerne i Myklegard, som er nordisk, hvori Kiærlighed spiller Hovedrollen, og hvori det herlige Treklover: Mad. Wegschal, Dr. Ryge og Herr Nielsen kraftigt understøttede mig. Stykket vandt stort Bifald, og havde stærkt Tillob.

Svar til Herr Y. Z., paa hans Recension over Væringerne i Miklagard; af Oehlschläger, Kbhn. 1827. (Udkommet i December 1827, i Anledning af Y. Z.s [o: N. Davids] Inserat i Theaterbladet, 1827, Nr. 5, 6 og 7.)

Den anonyme Recensent, der undertegner sig med det Mærke J. Z., har nylig i Theaterbladet skrevet en Critik over min sidste Tragødie, hvori han ytrer ganske andre Anskuelser af Stykket og dets Characterer, end jeg selv har; ogsaa støtter han de fleste af sine Beviser paa Sætninger, som efter min Overbeviisning ikke ere grundede i Kunstens og Livets sande Væsen. Da en Sag, som interesserer, jo altid vinder i Klarhed ved at sees fra forskellige Sider, saa vil den ærede Recensent vist Intet have imod, at jeg søger at forsvare mit Sørgeespil imod hans Indvendinger.

Først gjør han en Adskillelse mellem mine foregaaende Sørgeespil og dette, hvormed han mener der begynder en ny Epøke i mit Kunstnerliv. Om de

forrige Stykker siger han: „Tiden er i dem ikke saaledes characteriseret, at den kommer i Opposition med Tiden-
skabernes eller Tildragelsernes Præg; derimod synes
Dehlenschläger i Bæringerne at prøve paa at levere
en vis Tidsalder's tro Maleri“. Og nu troer Rec.
at have Ret til en strengere Dom, hvor han finder
Synder mod Tidsalderen og Historien. Men jeg kan
paa ingen Maade indrømme denne Forskiel. Han til-
staaer jo selv, et Par Linier ovenover, at jeg i en
Cyclus af Tragodier har fremstillet enkelte af det gamle
Nordens meest characteristiske Træk; derimod
finder han siden i Bæringerne hyppige Feil mod
det Characteristiske — hvor kan han da glæde sig over,
at jeg i min Manddom føler Styrke til et Værk, som
jeg i min Ungdom ikke turde vove paa?

Det har i Bæringerne aldeles ikke været min
Hensigt at give et tro Maleri af Tiden. Det
kunde aldrig falde mig ind, i en Tragodie „at tilbede
Elio saa tro i Aand og Hierte, som Melpomene“, for
at vinde hendes Krands.

Den gode Historiker kan ikke undvære en vis Digter-
evne, naar han skal fremstille Virkeligheden med levende
Farver; Digteren kan ikke undvære Kundskab i Historien,
naar han vil skrive et historisk Skuespil. Men de gaae
begge forskiellige Veie efter deres forskiellige Forsæt;
og ligesom Historikeren kun bruger Digterevnen for at
levendegjøre sig den forsvundne Virkelighed, saa bruger
Digteren Historien som en Baggrund for sit Menneſte-
maleri, der gaaer ud paa at idealisere det Skionne.
At sætte sig først hen og gjøre ængstelige vidtloftige
Excerpter af alle en historisk Periodes forskiellige

Skribenter, det var at tabe sig i en Labyrinth, hvor ogsaa Begejstringen gik tabt. Digteren vilde ikke være i Stand til at male med Phantasiens og Følelsens friske Farver, men sætte sig kold og trættet til sit Arbejde. Man maa vel tænke paa Maleren Contis Ord i Emilie Galotti: at der ikke skal gaae for meget tabt paa den lange Vej giennem Armen fra Hovedet og Hiertet til Penselen og Bærredet. Jeg tænker altsaa, at naar man til en Tragødie, som Bæringerne, har studeret Snorro, Suhm, Schøning, Gibbon og Le Beau, saa kan det være nok. Rec.s Henviisning til Schillers Wallenstein er intet godt Exempel; thi saa fortræffeligt som dette Digt er, vilde det være endnu fortræffeligere fra Formens Side, hvis det ikke havde været slet saa historisk. Göthe holdt sig i sin Götz v. Berlichingen fornemmelig til den gamle Ridders egen Levnetsbeskrivelse, havde slet ikke saa noagtig studeret den Tid, han dog saa skønt benyttede, og spørger selv i sit Levnetsløb over den Tro, man, dengang han udgav Götz von Berlichingen, havde til hans historiske Studier. Gaae vi til andre store Tragikere, saa ville vi finde, at de aldrig lagde Bind paa et smaaligt Portraitmaleri af den Tid, hvori de lode deres Helte optræde. Grækerne græksiferede alt det Barbariske og Fremmede. Hos Sophocles træde Helten, Qvinden, Faderen, Datteren, Sønnen frem i deres høie, dybe Menneſkenatur, med et saare ringe Skær af historisk Colorit. Shakespeare satte næsten Altting hen i sin Tid; de spanske og franske Tragikere i deres. Göthe og Schiller have mere forbunden deres Digtninger med Historien; jeg troer ikke at have gjort det mindre, end

de, men man maa vel vogte sig for Overdrivelse, og Poesien er ligesaa lidet Historiens, som Philosophiens Kammerpige.

Dog, det forstaaer sig, rene Modsigelser bør der ikke være i det historiske Skuespil med den historiske Tid. Og nu spørger jeg: Hvor ere disse Modsigelser i Bæringerne? Den ærede Rec. gjør mig vel adskillige Indvendinger; men jeg haaber at kunne forsvare mig mod dem alle.

Han mener, „at det daværende græske Folkeliv ikke kan skildres i sin sande Aand, uden at sætte Religionens og Videnskabernes Tilstand i sit rette Lys; at det græske Keiserdommes Førfald naturligen fulgte paa den christelige Religions Førfald; at det langt fra ikke var den heroiske Tidsalders Gudelære, hvortil de vanslågtede Græker vendte sig; havde de tilbødet Ares og Heracles i deres Hjerter, vilde Feighed ikke boet der. Den Indflydelse, som en herskesyg, snedig, uden sand Værdom sig i Spidsfindigheder tabende Geistlighed havde, bør, mener han, heller ikke savnes i et Maleri over det græske Folkeliv. Men langt fra at vise os Grækerne i deres christne Førfærdelse (?), fremstilles de i Bæringerne, endnu støttende sig til deres heroiske Ophøielse“.

Hvad nu Folkelivet angaaer, saa er det tydeligt nok, at jeg ikke har havt i Sinde at fremstille det i Bæringerne; kun i en eneste Scene, for at gjøre de nordiske Heltes Fremtræden mere imponant, lader jeg først nogle græske Borgere komme, som ikke tale

om Religionen, men om de politiske Forhold. At de kunde vide i det 11te Aarhundrede, hvori endnu alle Sædernes Former uagtet den christelige Religion havde det gamle græske Tilfuit, at der i Grækenland havde levet en Pericles, en Diogenes, som søgte Folk om Dagen med en Lygte — det overgaaer ikke det Trolige, da endogsaa Almuesfolk i vor Tid vide det Sidste. Romanos Argyros var en forfængelig gammel Gief, som bildte sig ind, at han gif i Oldtidens classiske Spor. Dette er historisk, og findes omtalt hos Le Beau. Romanos troede at være en Sammensætning af August, Marc Anton og Antonin; han meente, Folket kaldte ham saaledes. Altsaa talede Folket om classisk Oldtid, gjorde Sammenligninger dermed, kaldte sig selv Romere o. s. v. — Videnskaberne's Tilstand, som Rec. forlanger, er skildret i Scenen mellem Romanos og Simeon, saa meget som det lod sig gjøre i et Sørgeespil, hvor det ikke var Hovedsagen; altsaa mangler denne Skildring ikke. — Rec. vilde, at jeg atter i dette Stykke skulde have indført Munk og Munketrugner; men mig syntes, vi alt havde saa mange Munketragedier, at det kunde være nok for det første. At indføre den christelige Religions Mysterier paa Skuepladsen, forarger Mange, det bør kun stee sparsomt, hvor et saadant Motiv aldeles griber ind i Stykkets Plan, og ikke kan undgaaes. At gjøre Maria til en romantisk Sværmerinde, indhyllet i Middel-

Linie 11: Romanos troede osv.] Side 38, Linie 17-18.

— 14-15: kaldte sig selv Romere] Side 56, Linie 18-20.

— 16-17: Scenen mellem Romanos og Simeon] Side 34-39.

alderens Dunst, som Moden er, forekom mig ikke nær
 saa skønt og stort, som at hæve hende til en værdig,
 klar yngre Søster af Sophocles' herlige Antigone, der,
 allerede som hun optræder hos den gamle Tragiker, er
 mere ægte christelig, end de fleste sentimentalmoderne
 Helgeninder fra vore Dage. Rec. kalder Maria „snarere
 en Aabenbaring af det classiske Hedenskab,
 end den forædlede christne Tilværelses For-
 kynderinde“. Er Maria ikke forædlet christelig? Seer
 hun ikke i den elskede Harald en christelig Achilleus?

Atter stod Achilleus for vor Siæl,
 Kun mere from. Du bøier stolten Knæ
 For Christi Kors, og aldrig kunde du
 Uædelmodig haane faldne Fiende,
 Og slæbe Hektors Liig ved dine Fødd.

Lyder hun ikke strax den gamle Eremit af Agtelse for
 hans Stand, da han befaler hende at gaae? Naar hun
 siden har omtalt Ares og Aphrodite, som Billeder for
 Haralds Heltmod og hendes Elskov, hæver hun da ikke
 sit fromme Hierte til Himlen, og finder sin Trøst, i
 det hun forlader Fædrelandet, deri at:

Ogsaa du, hellige Christ, som her vanhelliges, følger,
 Fromt mig til Nidaros kalder den sølverne Glød;
 Den lod St. Olaf støbe, den ringer de Christne til
 Messen.

Himmelske Fader! dit Ord smelter Barbarernes Bryst.
 Nu da velan, i Herrens Navn, jeg kommer, min Harald!

Linie 11: Atter stod Achilleus for vor Siæl, osv.] Side 30, Linie 10 ff.

— 16: Lyder hun ikke strax den gamle Eremit osv.] Side 32.

— 17-18: Naar hun siden har omtalt Ares osv.] Side 88, Linie
 20-26, med tilhørende Varianter.

Finder hun ikke i sin Ulykke, da hun opdager, at Elisif lever endnu, Trøst hos Gud, og følger med from Hengivenhed, skiondt med sonderknuget Hierte, den gamle Munk til Klosteret, bedende:

Kom da, fiære Død!

Og bring mig fra min Harald til min Gud.

Er dette Hedenskab?

Er det Hedenskab, naar hun siden giver sit spændte Hierte Lust ved Harpen, anraaber sin hellige Navne om at vogte hende og at udkaare hende til sin Datter? naar hun trøster sig med, at hun skal see sin Harald som en Engel hos Gud? Er det Hedenskab, naar Gremiten siger til hende:

O, skionne Siæl! du havde vel fortient

At vorde lyffelig;

og hun svarer:

Er Lykken da

Det Høieste i Livet for en Siæl?

Gud skabte denne Aand til Rikærlighed;

O, lad den elske saligt, og forsvinde! —

naar Harald henrykt over hendes Guld-salighed raaber:

Maria!

— i dit Ansigt smiler Frelseren

Med alle sine stille, store Dyder.

Den Salighed, som ingen Skiald kan tolke,

Linie 1: Finder hun ikke i sin Ulykke, osv.] Side 91-93.

— 8-9: naar hun siden giver sit spændte Hierte Lust ved Harpen, osv.] Side 96-97.

— 14: O, skionne Siæl! osv.] Side 102, Linie 23 ff.

— 22-23: Maria! — i dit Ansigt osv.] Side 112, Linie 13-18.

Udtrykker mig dit Blif, og i dit Smil
 Er Jordens Lyst, og Trosten i din Taare.
 Sandelig, jeg troer, at de fleste Christne, der have
 Sands for en uskyldig elskende Qvindesæl, ville falde
 dette: forædlet Christendom.

Men Rec. er ikke blot streng mod Maria fra
 Religionens Side, ogsaa fra Kiærlighedens; og det
 forekommer ham, som om „Digteren lader For-
 standens Herredømme over Hiertet alt for
 synligen fremtræde; at hendes Resignation
 er mere beundringsværdig, end hendes Liden-
 skab henrivende. At man maa studse ved hen-
 des affectløse Afstaaelse af Harald selv“.

Hvor afstaaer hun rolig og affectløs Harald? Smelter
 ikke hendes Sæl hen i Beemod, naar hun hører, at
 et ældre Løfte binder ham til sin trolovede Brud, som
 til sin Hustru? Hvor kunde den dydige, ædle Maria
 ønske at faae ham til at forlade Elifsf? Hun indseer
 klart, at her i Livet ere de adskilte; men Religionen,
 men en høi Anelse siger hende, at hun hiøstet skal finde
 og elske ham uden Synd, „hvor Smertens Torn vil
 ei saare“, „hvor lønnes Kiærligheds Taare“. Er det
 Forstandens kolde Resignation, naar hun beder
 Eremiten:

D, negt mig ikke denne sidste Glæde!
 Jeg tager Afsted med den kiære Harald;
 Er ei en saadan Fare mere værd,

Linie 25: D, negt mig ikke denne sidste Glæde! osv.] Side 102,
 Linie 6-21.

— 27: [saadan Fare] = A; Svar til Herr Y. Z.: saadan Afsted

End Sifferhed i mange Længselsaar?
 O, Gud! min Elskte, jeg kan redde dig!
 Den svage Sværmerste, der alt nedfank,
 Som visfen Blomst mod Jorden, folder ud,
 For Dødens Stemme kalder, Modets Binge;
 Hun flyver som en Drn, og redder Harald.
 Hvad taber Verden, naar den taber mig?
 Snart Sorg og Kummer svække vil min Sundhed,
 Og viske Rosenfarven af min Kind.
 Et stort og herligt Rige venter ham,
 En Old gjør Regning paa hans Heltedaad.
 Saa lad Maria være da den Alf,
 Som redder hendes Ben, for hun forsvinder.

Er det Forstandens kolde Resignation, naar Harald
 foreslaaer hende at følge med til Norge, og hun svarer:

Nei, min Harald!

Vel er min Kiærlighed uløffelig,
 Men dog for god, for hellig, til at køles
 Til blotte Venfskab. Stor vil Smerten vorde,
 Naar jeg berøves dig, naar Tid og Rum
 Adskiller os; men Tid og Rum adskiller
 Ei nær saa smerteligt, som kolde Pligt,
 Som daglig Tvang med sine lunkne Baner.
 Nei, ædle Harald! Maanen skinner dog
 Ned fra sin Himmel mangan herlig Aften
 Til Trondhiem og til Syrien. Hvo veed,
 Om ei den lille Nattergal, som synger
 For mig i Laurbærtræet denne Baar,

Slaaer næste Sommer i dit Birketræ?

Ustyldig Kiærlighed har Englevinger!

Saaledes giver hun ogsaa gierne sin Harald det Kys, som Eremiten forbød hende, sidste Gang da de tale ene sammen. Men nu er Afskeden ogsaa taget. Med Døden i Hjertet hæver hun sig i det sidste Dieblis, fra Kiærlighed til Harald, til Kiærlighed for hele sit ulykkelige Fædreland, som svæver i Fare, og som hun føler at kun hun i sit sidste Dieblis er i Stand til at redde ved Haralds Kiærlighed til hende. Nu staaer hun atter den patriotiske Grækerinde, som vi saa hende optræde i første Act; men høiere, mere begejstret skuer hun i Fremtiden, og døer med en Spaadom om Grækenlands Redning, der ligesaa stærk kommer fra Digterens, som fra hendes Hjerte, og faaer en værdig poetisk-politisk Betydning for Tidsalderen, hvori Stykket blev til. Men det sidste Suk skienker hun dog endnu sin elskede Ven, og med det sidste Farvel døer hun i hans Arme.

Harald Haarderaade behager ikke Recensenten, „først fordi jeg i ham lader alle de Dyder træde frem, hvorved Livet i Norden har vundet Efterslægten's Beundring; saa fordi Harald jorder den levende Maria med en Kølighed, som grændser til Apathie“. Dette er en *contradictio in adjecto*; thi var Harald virkelig saadan en Stymper, hvor kan han da staae „som et

Linie 3: Saaledes giver hun ogsaa osv.] Side 114 og Side 32.

— 5-6: Med Døden i Hjertet hæver hun sig osv.] Side 135.
Linie 3 ff.

Mønster paa Tapperhed, Høimodighed, Tro-
skab og Kiærlighed", som Rec. dog mener? Men
Harald er hverken slikt et Ideal, eller slikt en følelses-
løs Træmand. Rec. klager over Mangel paa Character-
tegning; men hvad kan jeg gjøre ved, at Character-
tegningerne i Stykket undgaae hans Opmærksomhed?
Harald er ingen abstract Idee af nordiske Fuldkommen-
heder, men en idealiseret Character af Harald Haarde-
raade selv. At have gjort ham til en sværmende Elsker,
som Agel, eller som Hagbarth, det havde deels været
at gientage det Skete, deels at træde Sandheden for
nær, da vi i Historien aldeles ikke finde Harald Haarde-
raade med disse bløde Egenskaber. Men at han har
elsket mandigt og dybt engang i sine yngre Aar; at
det strengere Krigervæsen, som vi finde ham med i
Historien, netop kan være kommen af en Ulykke, der
fordum rammende hans, nu ikke længer for blide Følel-
ser aabne, Hierte, deri er ingen Modsigelse. Harald
elsker Maria, men han sværmer ikke for hende; det gjør
hun for ham. Hans Frieri til hende lyder saaledes:

Til mange Dmsvøb er her ikke Tid,
Og jeg forstaaer mig ei paa kunstig Tale.
Jeg er en Bonde fra det norske Fjeld,
En halv Barbar mod dig; jeg veed det, Pige!
Men ærlig, diært og trofast. Kan du noies,
Maria! med en Mand, ei meer, ei mindre —
Der er min Haand! O, tag den! Den blev fri.
Da Døden tog min liden Elisif.

Og denne tappre, stærke nordiske Mand skulde nu „udrase sin Lidenskab“ som en ophidsset Ungerhvend, naar han indseer, at Maria er tabt for ham? Og det skulde skee, for at det kunde blive „overeensstemmende med Characterens sandhed“? I mine Tanker vilde al Characterens sandhed derved gaae aldeles tabt.

Rec. siger, at Harald i et „lyrisk Digt besynger selv sin rolige Seier, der begynder med en kold Sammenligning om Heracles“. Sandelig, jeg veed, hvad jeg skylder det fiendne Kunstnerpar, en Mad. Wegschall og en Nielsen, for Fremstillingen af min Maria og min Harald; jeg veed, at deres Begeistring, Aand og Ynde skyldes en stor Deel af de Lærere, som folsomme Hjerter offrede de ulyksaligt Elskende; men jeg vover ogsaa at troe, at det vilde været dem umuligt at vække disse Følelser, hvis Digteren blot havde ladet dem udtale kolde Forstandesreflexioner. Harald besynger ikke sin Seier i et lyrisk Digt. Hele Bæringerne er et Digt; vil Rec. ikke ogsaa dømme Harald, fordi han i Forveien taler i Jamber? Her rime sig disse Jamber, fordi det bidrager til at give Talen Fjynd i en naturlig lyrisk Situation. Ved Slutningen af Recensionen rækker Rec. mig Palmen som begejstret Lyriker, efterat han troer at have revet mig den af Haanden som Dramatiker; dog ei engang paa dette Sted maa jeg beholde den. Men Haralds Monolog er ingenlunde heller at betragte som blot lyrisk; den udtaler dramatisk hans Tilstand,

Linie 7-8: at Harald i et „lyrisk Digt besynger osv.] Side 65-67.

og derfor begynder den ganske rigtig, som Rec. anmærker, kold, fordi det ligger i Naturen, at den ulykkelige Begivenhed med Elisif maa i det første Dieblis nedslaae hans Mod og sætte ham i hiin sorgelige, mørke Forstemthed — værre end Sorgen — der bringer Siælen til at stirre i Fremtiden som i en øde Ørk, og hvor man ikke engang endnu har Bedrøvelsens mildnende Trost. Først lidt efter lidt taler han sig varm, og i det han bestemmer sig til hvad Pligten byder, vover han ogsaa igien at elske Maria, og at fatte det Forsæt aldrig at glemme hende. Dette kalder Recensenten Apathie. Harald har elsket Elisif, før han kiendte Maria, har trolovet sig med hende; kun i den Tanke, at hun var død, rækker han Maria sin Haand:

Tag den! Den blev fri,

Da Døden tog min liden Elisif.

Hvorledes kan han da nu „føle sig forpligtet ved et andet Løfte“, da udtrykkelig Elisifs Død er en Betingelse for hans senere Beilen?

Nu kommer Elisif. Af Kiærlighed til Harald har hun vovet sig paa dette lange, farlige Eventyr, hendes hele Siæl hænger ved ham. De ere Trolovede; for en Christen af Ære og Dyd er dette ligesaa helligt, som om hun var hans Hustru. Hvad kan Harald Andet end følge hende? Hvad kan Maria ville Andet, end at han skal følge hende? Harald er desuden ingen sværmende Elsker, for hvem Kiærligheden er Alt. Han er en nordisk Drot, Bæringernes Anfører; og Troskabens er netop det Banner, som de Alle have svoret til, Troskaben den Dyd, der giver deres hele Virksom-

hed den stærkeste Kraft. Og dette hellige Forhold kalder Rec.: et abstract Begreb om Trost, der viser Mangel af menneskelige Videnskaber, og der vel et Dieblis kan aftvinge os en kold Beundring, men aldrig vinde vor varme Medfølelse".

I Fængslet siden, hvor Harald beder til Gud, siger han knælende, dybtbevæget:

Send mig en Engel, gode Christ! til Trost,
Og vil du styrke dette Heltehierte,
Der første Gang i Livet føler sig
Modløs og mat — saa lad din Trøstesengel
Sødt ligne min Maria.

Siden beder han Drømmen:

Vis mig det Rikere, som jeg maa forlade,
Det Salige, hvortil min Længsel stunder!

Og dog siger Rec.: „at Harald i sit Fængsels Ensomhed ikke skienker Marias Grindring nogen venlig Blomst, at han ikke seer et Dieblis i Doden den Engel, der vil løse en Forvirring, som han sit hele Liv maatte begræde" etc.

Sandelig, jeg veed ikke, hvorledes Rec. har læst mit Stykke. Naar han hvert Dieblis springer over de characteristiske Træk med Uopmærksomhed, er det da et Under, at han savner dem?

Er det ogsaa Apathie af Harald, naar han midt i sin Forbittrelse over Grækerne smelter ved Tanken om Marias mulige Redning, og svarer Olaf, der spørger, om hun er død:

Linie 8: Send mig en Engel, gode Christ! osv.] Side 96, Linie 2 ff.
— 14: Vis mig det Rikere, osv.] Side 107, Linie 1-2.

Jeg veed det ei,
 Og denne søde Tvivl med samt sin Pine
 Jeg bortgav ei for alle Jordens Skatte.
 Maaskee det store Hierte slaaer endnu,
 Hvis Lige findes aldrig, naar det brister.
 Er det Apathie, naar han svarer Bæringerne, der
 ville tugte Forræderne:

Nei! ikke før vi først har reddet hende.
 Der skal ei krummes dem et Hovedhaar,
 Hvis de frigive hende. Jeg vil vilke
 En Blomsterfrands om Misklagard af Roser,
 Og gjøre hver en Betler rig paa Guld,
 I Fald man skaante hende.
 Vi binde Filt os under Saalerne,
 Gi at forstyrre nogen Borgers Sønn,
 I Fald hun gives uskadt os tilbage.

Jeg har altsaa bevist, at Rec.s Daddel, saavel imod
 Marias som Haralds Character, er ugrundet. Harald
 elsker hende bestandig med sin hele Siæl, men under-
 kaster sig som Mand og Christen sin Pligt. Ligeledes
 har jeg vist, at han intet Abstractum er af nordiske
 Guldkommenheder; en vis Stoltthed, en vis Streng-
 heder, og selv hans vilde Harme og Forbittrelse paa
 Grækerne i Marias sidste Dieblis (hvilken blot Ræ-
 lighed til hende kan betvinge) viser, at jeg efter Digter-

Linie 1: Jeg veed det ei, osv.] Side 128, Linie 7 ff.

— 8: Nei! ikke før vi først har reddet hende osv.] Side 128,
 Linie 23 ff.

— 24: selv hans vilde Harme osv.] Side 134, Linie 4-10.

pligt har fremstillet en idealiseret Harald Haarderaade, med Spiren til det Haarde, som siden viste sig i hans Liv, da hans mildere Ungdom var forsvundet, og da Kierlighed ikke mere rørte hans Hierte.

Olaf Tryggvasons Optræden i Stykket dadler Rec. mindst; han forkaster selv den Daddel, som han selv et Dieblis forudsætter, at man kunde kalde Olaf en Deus ex machina. Men hvad han indvender mod denne Character, er i mine Tanker ligesaa lidet grundet, som de foregaaende Indvendinger. Han vil, „at jeg skulde lade Olaf mystisk forsvinde, ligesom han mystisk optræder“; saaledes kun „var jeg berettiget til at bruge Sagnet, ved ei at forstyrre dets Dunkelhed“. Denne Indvending er selv saa dunkel, at jeg aldeles ikke begriber Rec.s Mening. Skulde Olaf komme som et Spøgelse? Hvorledes triner han mystisk frem? Hans Fremtræden er aldeles naturlig. Han kommer fra sin Drk til Constantinopel,

For der at hilse, sidste Gang i Berden,

Sit elskte gamle Norges unge Sonner.

Saaledes lærer han at kiende Harald og Maria, tager Deel i deres Skiebne, og faaer Maria kjær som en Datter. Han aftaler at reise til Syrien med hende, og dog skulde han lade hende i Stikken? Nu skulde han mystisk forsvinde, og ikke søge at redde hende ud af det Fængsel, hvori han selv har bragt hende? Saa var han en mystisk Riding. — Over Olafs heftige

Linie 20: For der at hilse, osv.] Side 125, Linie 22-23.

— 24: Han aftaler at reise til Syrien med hende] Side 92, Linie 22ff.

Opbrusen klager Rec. ogsaa, og vilde, jeg skulde tegnet en rolig, from Eremit. Men saa var det jo blevet en Silvestro i Correggio, og ingen Olaf Tryggvason. I det Rec. bebrejder mine Personer Mangel af Character, forlanger han uafsladelig, at jeg skal udviske de characteristiske Træk, der skiller dem fra andre Mennesker. Beed han ikke, at Olaf Tryggvason var overordentlig lidenskabelig i sin Ungdom, let at opbringe til det yderste? Beed han ikke, at det vel er muligt for et godt og ædelt Menneske at bekæmpe og tildeels at betvinge sit Temperament, men ikke ganske at tilintetgjøre dets Ild, saalænge Kraften endnu ei er svækket? Saaledes see vi ogsaa endnu i den gamle Olafs Gnist Spor af den Unges flammende Ild. God, ædel, billig, viis er han bleven, from og resigneret. Han erkender Hakon Adelssteins Fortienester over sig og Olaf den Hellige. Men vred kan han endnu blive; heller ikke er hans Stolthed endnu aldeles ophørt. Derfor opblusser han i Scenen med Maria. Derfor opblusser han i Scenen med Bæringerne. Derfor føler han, at han fortjener en høiere Rang i deres Hjærter, end Olaf Haraldson. Og derfor stormer han, smittet af de Andres frigeriske Brede, som en ægte nordisk Helt, at frelse Maria. Men som from Olding haaber han dog selv midt i denne Brede, at hun svæver som en Due over Staden med Fredens Olieblad. Hvor herligt forener ikke vor Ryge disse

Linie 15-27: Han erkender Hakon Adelssteins Fortienester osv.] Side 124, Linie 12 ff; Side 100, Linie 14 ff; Side 125, Linie 7 ff; Side 124, Linie 8 ff; Side 129, Linie 4 ff.

forskjellige Elementer af Fromhed og Helttemod, af Stolthed og Ydmyghed, af Besindighed og Brede! Og denne Character skulde nu ogsaa miste alle sine Contourer, for i Rec.s Dine at blive characteristisk!

Endnu staaer tilbage at omtale Zoe og Georgios, med hvilke Rec. heller ikke er tilfreds. Han lærer mig en Regel, som hører til Smagens ABC, som han dog vel vil troe jeg har længe vidst (og jeg haaber, jeg har altid fulgt den), nemlig: at man bør skildre Mennesker, og hverken Engle eller Dæmle, det vil sige: blotte Begrebsbilleder af det Gode og Onde. Han mener, Zoe og Georgios tilhøre ikke Jorden, fordi de ere absolut=ufuldkomne, saa lidt som Harald og Maria, fordi de ere absolut=fuldkomne. Thi at han regner de tvende Sidste til de Absolut=fuldkomne, have vi seet, skøndt han bebrejder Maria, kold og affectløs, snarere at være en Aabenbaring af det classiske Hedenstak, end den forædlede christne Tilværelses Forkynderinde; og Harald, at han jorder Maria med en Rolighed, som grændser til Apathie. Altsaa — slige Umennesker, som Zoe og Georgios gives der ikke paa Jorden? De finde kun Sted i en drømmende Digters Hierne, der ikke kiender Verden og Mennesket? — O, du arme Jord! hvor lykkelig vilde du være, hvis dette var sandt. Med hvor stor Glæde vilde jeg sønderrive min Skildring, som et Misfoster af en taabelig Phantasie, hvis jeg kunde blive overbevist om, at slige Væsener, som en Zoe, en Georgios, ikke tilhørte din Virkelighed! Men desværre, efter en

Linie 15-16: til de Absolut=fuldkomne] Orig.: til det Absolut=fuldkomne

Overbeviisning, som hvert andet Blad i Historiens Bog stadfæster, finder jeg mig overtydet om, at der ikke blot ofte have levet slige Mennesker, men vrimlet af dem til forskjellige Tider, og især i den Tid og paa det Sted, hvor Sorgespillet Bæringerne foregaaer; ja, at de ofte have været endnu langt værre, end Georgios og Zoe. Herom kan man overbevise sig, endog saa blot ved at læse Gibbon og Le Beau. Men maaskee min Rec. har udtrykket sig anderledes, end han vilde, og mener: at man ikke skal fremstille det blot Umenneskelige paa Scenen, om det end finder Sted i Livet. Deri har han Ret. I Dramet hører Intet hjemme, hvad blot angaaer Menneskets dyriske Natur. Hvor Billien og Characteren ikke længer virke, hvor Mennesket blot staaer som en rasende Træl af sine Videnskaber, der er han ingen Gienstand længer for en idealt Skildring af sædelige, aandelige Livsforhold. Men at Digteren ikke skulde skildre saavel virkelig onde og lastefulde, som virkelig gode og store Mennesker; at han skulde holde dem i den smaalige Lunkenhed af noget Godt og noget Slet, som man hver Dag finder i Livet, det var at opgive al Idealitet, al tragisk Storhed, al høi Alvor, Streng-
hed, Sandhed, al poetisk Skønhed. Det var, i Stedet for en Sophocles og Shakespeare, at tage sig en Røgebue og Jffland til Monstere, som, naar de først have fremstillet Sletheden, sminker den med en eller anden lille Godlidenhed, saa at man grædende kan ynke Synderen, naar han blot, som Johan von Ehrenpreis, tilstaaer sin Brode, og raaber:

Madam! jeg er en Tyv, en Lidelig, en Knos.

Jeg skulde troe, at der saavel i Zoes som i Georgios's Characterer var meget Menneskeligt, og ingen abstract Ondskab; men onde ere de, og Ondskaben bliver altid en Gaade for det bedre Menneske, som Fornuften ikke kan løse. Zoe triner ikke frem som et blot Uhyre; hun er skøn, flog, dannet, hun har Character og en vis hoi Stoltthed midt i al sin Fordærvelse. Hun forstaaer at bedømme Forholdene som Herskerinde, hvor hendes Videnskaber ikke komme med i Spillet. Hun er ulykkelig, hun seer sin blomstrende Ungdom visne hen ved en Uslings Side. Hun griber efter sin Lykke, uden at agte Midlerne; og da Harald foragter hende, forvandler sig hendes Kiærlighed og Omhed til Had, Forbittrelse og Grumhed. Dette er ofte skeet i Verden. Men uagtet Zoe er en ond og slet Qvinde, troer jeg dog, at hun er skildret med tragisk Bærdighed, og at der i hendes Bæsen er noget Høit, som gjør os hendes Ondskab taalelig. Ogsaa Georgios, skiondt meget underordnet, mangler ikke aldeles menneskelige Fuldkommenheder. Han er tapper, veltalende, virksom, flog og driftig til at udføre sine Planer. Det er ingen absolut Ondskab, der faaer ham til at forfølge Harald, men den fæle Dæmon, der er Skyld i saamange menneskelige Sletheder: Misundelsen. Hans Stoltthed er krænkert, Harald har ydmyget ham; han vil ydmyge Harald igien, derfor opsætter han at dræbe ham.

Jeg vil nyde

Min bedste Havn i hans Ydmygelse.

For første Gang jeg føler Overmagten,
 I det jeg staaer for ham. Nu skal den Stolte
 Undgielde al den Haan, han viste mig.
 Nu skal han betle Livet af min Haand.

Rec. forlanger Spor af noget Bedre hos Georgios, og lægger dog ikke Mærke til vistnok kun svage Spor, skiondt de dog ligge aabenlyst for ham. Har Georgios ikke skielvet tilbage for Apollons Billedstøtte, da han fængslede Harald? Har han ikke der følt et Barsel af Samvittigheden, følt Forskiellen mellem sig og Harald? Kommer han ikke nu i Fængslet for at redde Haralds Liv, hvis han vil tigge det af hans Haand og finde sig i Dinenes Forliis, en i Grækenland dengang hyppig Straf, der blev anseet for en Raade mod dem, der ellers skulde miste Livet?

Saaledes har jeg nu svaret min Recensent. Jeg vilde ikke have gjort det, hvis jeg ikke i ham agtede en Mand med Indsigter og Kundskaber, med en god Billie, med Iver for det Sande, og (hvad jeg i det mindste for altid har troet at bemærke) min Musas Ven. Det skulde gøre mig ondt, hvis han fra nu af holdt op at være det. Men som Digter og Lærer i Æsthetiken har jeg troet at skyldes mit Arbejde og mig selv dette Forsvar. Det smigrer mig, at Rec. bestandig seer i mig den ungdommeligbegeistrede Digter; og Apollo give, at denne Ild først med Livet maa forlade mig! Men det vilde være en Skam for mig, hvis jeg ikke endnu „under Beskuelsen af Livets Færd,

Linie 7-8: Har Georgios ikke skielvet tilbage osv.] Side 87, Linie 14 ff.

— 12-13: finde sig i Dinenes Forliis] Side 105, Linie 13 ff.

var bleven en moden Mand". Man kan meget godt paa een Gang glæde sig over Livets spraglede Blomster, og skue ind i Siælens Golder; ja, det er endogsaa nødvendigt, hvis disse Golder ikke tilsidst skulle forekomme os som Rynker.

Om Kritiken i Kjøbenhavns flyvende Post, over Væringerne i Miklagard; af Oehlsenschläger. Kbhvn. 1828. (Udkommet i Januar 1828, i Anledning af J. L. Heibergs Anmeldelse af Stykket i Kbhvns. flyv. Post, 1827, Nr. 99—101. Heiberg besvarede Oehls Anticritik i Kbhvns. flyv. Post, 1828, Nr. 7, 8, 10—16.)

Atter, siden mit Svar til Herr N. 3., er der udkommen en lang Critik over min Tragødie i den flyvende Post. Forfatteren forsikker deri, at i den lyrisk=episke Digtekunst vil aldrig Nogen her eller andensheds overgaae mig; men til det egentlig Dramatiske mangler mig det nødvendige Talent, da det „naturligvis“ ikke kan lykkes mig, at transformere det Stof, som jeg har opfattet lyrisk=episk, til den dramatiske Form.

Denne Mening har — jeg tilstaaer det — forundret mig, da jeg har været vant til, nu alt i en Snees Aar, opmuntret, ikke blot af den store Høbs, men af næsten alle de Vædelskes og Bedstes Dom i min Levetid, at holde mig selv for en virkelig dramatisk Digter. Derimod har jeg troet, at mange Andre overgik mig i det Lyriske, fordi deres subjective Følelse mere drev dem til at stige i en enkelt Retning, end til at betragte og fremstille Objecter af det meest forskellige Slags, hvortil jeg, mit hele Liv igiennem,

solte en uimodstaaelig Drift, hvorfor ogsaa denne Bestaaetigelse udgiorde en af mit Livs høieste Glæder. Dog — det er ikke min Hensigt her at stride om Meninger. I vor Tid gielder i Kunster og Videnskaber ingen Autoritet meer; den Enkelte troer, at hans Rei gielder ligesaa meget, som Mængdens Ja. Og ofte har dette jo ogsaa været Tilfældet, hvor een dybsindig Tænker grundigt og klart beviste hele Tidsaldres Bildfarelser. Det hjælper mig altsaa ikke at appellere til Publicums Dom; for den har min anonyme Rec. i Kjøbenhavns flyvende Post ingen Agtelse, og han spotter endog den almindelige Følelse, naar — siger han — „Tilskuerne frembyde et interessantere Skuespil, end Theatret, i Correggio, hvor han doer sin udramatistiske Død, medens der holdes Torflader for Dinene, og man for lutter Næsesnyden ikke kan høre et Ord“. — Jeg vil i denne Anledning kun bemærke, at der er stor Forskiel paa en øieblikkelig Dom, een eller enkelte Aftener, ja endog enkelte Aar, af en eensidig-dannet Flok (thi jeg tilstaaer, den kan ofte være yderst vrang og smagløs), og paa Nationens egenlige Dom, det vil sige: den offentlige Mening, som danner sig lidt efter lidt af de Indsigtsfuldes og Aandeligtbegavedes Indflydelse paa Mængden. Den første Dom skylder ofte Moden, Lunet, eller personlige Forhold sin Tilværelse; den anden er grundet paa ægte Følelse for det Sande og Skønne i den menneskelige Natur. Naar altsaa den dannede og sjuntfolende Deel af Nationen i en Snees Aar har stemmet overeens i sin Smagsdom, saa tykkes mig, der er nogen Sandsynlighed for, at den er rigtigere, end en Enkelts af-

giørende Magtsprog uden grundig Undersøgelse og uden Beviis; skøndt jeg for Resten indrømmer, at Anonymus har Ret, som enhver Anden, til at beholde sin individuelle Mening.

Kun mod Grunde kan man stride, ikke mod Meninger. Det er altsaa ikke min Hensigt her at bevise den flyvende Post, at jeg er en dramatisk Digter; han maa for mig gierne troe det Modsatte, og kunne mine Værker selv ikke overbevise ham, saa vil denne lille Afhandling endnu mindre gøre det. Men af samme Aarsag, som jeg svarede Herr N. B.: for at bevise Læsere, der endnu ikke ere sikke nok selv, til ei at lade sig forvirre af Spidsfindigheder, vil jeg holde mig til de Steder, hvor Recensenten ikke taler i almindelige, men i særdeles Udtryk, og hvor han troer at have godtgjort sine Paaastande.

Saaledes forekommer han mig da strax intet klart Begreb at have om det Eyriske, Episke og Dramatiske i Almindelighed, naar han anseer det muligt for en Digter, at være en uovergaaelig Eyriker og Epiker tillige, og dog at mangle dramatisk Talent. Eyrikeren udtrykker sine Tanker, sin Flugt og sine Følelser i skionne Billeder, i en fialefuld Rhythmus. Hos ham er Lidenskab og Sands for det Skionne Hovedsagen; den Evne, med Ild og Kraft at kunne lade sig henrive af en Idee, for at henrive Andre. Epikeren behandler, ligesom Dramatikeren, det Objective, skildrer, ligesom hiin, andre Mennecker end sig selv; men roligere, mere dvaelende ved de enkelte Træk, mere fremstillende Begivenhed og Character, end Handling og Lidenskab. Saaledes bliver da det Dramatiske en For-

bindelse af det Episke og Lyriske. Naar det Lyriske meddeler det Episke sin Jld, og dette igien hiint sin Besindighed og Fleersidighed; naar Begeistring, Videnskab og Følelse forene sig med Charactertegning og Opfindelsesevne til at vælge og benytte Stoffet, hvad mangler da endnu til at frembringe den dramatiske Digter?

Af tre Hoveddele bestaaer en Tragodie: af Handlingen, af det Characteristiske, og det Lyriske. Og dog klager min Rec. over det Lyriske i en Tragodie, som over en væsenlig Feil?

Tragodien er, efter Aristoteles (og jeg kiender ingen bedre Definition), en stor og vigtig Handling, velordnet og let overskuelig, som virker forædlende paa de menneskelige Videnskaber, ved at røre til Skræk og Medlidenhed. Videnskaberne og Følelsen ere Tragodiens Binger, og dog skulde de stæffes, og Tragodien indskrænke sig til et blot characteristisk Portraitmaleri? Saa tabte den jo ganske sin Bestemmelse og sin Værdighed. Rec. har Ret i, at mange nyere Tragodier vise Mangel af Genie ved den falsk-lyriske Klingklang, hvormed de søge at dække deres væsenlige Mangler. Men Klingklang er ikke den sande lyriske Pathos, hvilken i Tragodien er mundværlig. Rhetoriske Gloskler, kolde Sentenser og en smagløs Overdyngelse af (for det meste gientagne, trivielle) Billeder er ikke den ægte tragiske Lyrik.

Rec. staaender over min hyppige Brug af Monologer. Men hvorledes kan han forlange, at Trago-

diens Helte skulle udtale deres dybeste Hemmeligheder, hvad der inderligst bevæger dem, stedse for Andre? Tænker Mennesket ikke meest over sig selv, er han sig ikke selv klarest, overlader han sig ikke med mindst Forbeholdenhed til den oprigtige Tilstaaelse om sig selv, naar han er ene? Rec. synes ved en Monolog blot at forstaae en Tale fra Personen i Stykket til Tilskuerne. Det er en meget prosaisk Anskuelse af en Monolog. Monologen er aldeles nødvendig, og maa hyppig bruges i Tragødien, naar Digteren vil faae Tilskuerne til at see ind i Hjerternes Inderste. Derfor taler Oedipus, Antigone, Elektra, Philoktet, Ajas i store Monologer; ligesom Hamlet, Macbeth, Lear, Romeo, Othello, Wallenstein, Wilhelm Tell, Tasso, Egmont og Iphigenia. Mange af disse Monologer udgiøre de store Tragikeres største Skønheder, og Goethe sagde engang, da han taledede med mig om Dramer: Naar jeg hurtig vil giøre en dramatisk Forfatters Bekjendtskab, læser jeg een af hans vigtigste Monologer, saa faaer jeg derved strax en Idee om hans Genie.

Det ægte Lyriske er altsaa aldeles nødvendigt, for at udtrykke Følelse og Begeistring, for at Helten kan tale med den *ore rotundo*, der kun er i Stand til at udtrykke Videnskaben høi og idealt; og Monologen er nødvendig, for at vi kunne se dybt ind i det menneskelige Herte.

Ogsaa om Brugen af Musik i Tragødien har Rec. et aldeles vrangt Begreb. De græske Tragodier vare alle musicalske. Han frygter for, at Tragødien skal blive en Opera ved Brug af Musik; men længe

for Operaen var til, blev Musiken brugt i Tragodien, i de Gamles Chor. Disse kunne vi vel ikke indføre saaledes mere paa vort Theater; vi skulde ikke efterligne en forsvunden Tids Kunst i alle udbortes Former, som tilhorte Tiden og Nationen, men det Bæsenlige bør vi aldrig forlade. Tragodiens Hensigt bliver evig, i det den fremstiller store Characterer, at udtrykke stærke, omme Følelser, at stemme Sjælen for det Evige, det Hellige, at røre Hjertet for det Edle og Skionne. Og dog skulde Melpomene ikke have Lov til at indbyde sine Søstre, de himmelske Muser for Musik og Sang, hvor disse, i en naturlig Forbindelse med Handlingen og Gienstanden, kunne hjælpe hende til at smelte det, desværre ofte alt for haarde Mennekeherte?

Efter altsaa at have bevist, at det Eyriske og Monologen høre nødvendigt med til Tragodien i Almindelighed, og at Musiken, smagfuldt og naturligt brugt, meget vel kan forenes dermed, behøver jeg vel ikke at gjøre Undskyldning for at have anvendt disse Midler i min Tragodie; Spørgsmaalet er kun, om jeg maa sige har anvendt dem galt? Og hvor fortrænger da en falsk Eyrisk den naturlige Følelse i Bæringerne? Rec. mener, at det især er skeet med Haralds Monolog, der ender anden Act. Han paastaar først: at Harald ikke burde tale ene her; for det Andet: at Monologen er kold. Det Sidste er en Mening, som jeg altsaa ikke kan afbevise. Et Factum lader sig ikke bevise, dets Existens maa vise sig selv. Hvorledes vil jeg

bevise, at Luften er varm, ved Andet end ved den sandkelige Følelse? Saaledes maa ogsaa her den aandelige Følelse tale. Jeg veed, at jeg har digtet denne Scene med dyb Følelse; jeg veed, at Flerheden af mine Læsere og Tilskuere have modtaget den saaledes. Hvis nu „de enkelte Afvigende“, der modtage hele Stykket „med koldere Bifald“ (det vil sige: med intet; thi et koldt Bifald med et Kunstværk er Mishag), ere forblevne kolde ved den, var det da maaskee ikke muligt, at Kulden kom fra dem, og ei fra Forfatteren? De Grunde, Rec. angiver, hvorfor Harald ikke burde være alene, ere allerede saa kolde og vrange, at der er Sandsynlighed for, ogsaa hans Mening om Monologen er kold og vrang. Han kalder den affecteert, fordi Marias Navn deri bestandig forekommer i hvert Vers til Slutning. Veed han da ikke, at det ligger i Kiærlighedens Natur, gierne og ofte at gientage den Elskedes Navn? Det Trd Die støder ham. Hvorfor? Er Die et uædelt Udtryk for at betegne Elifis Ustyld fra det første Dieblis, hun laae ved Moderbryst? Man høre nu Recensentens Grunde for hans Mishag med Monologen. „Det havde været langt interessanter“, siger han, „og robet større Kunstfærdighed i det Dramatiske, om Digteren havde ladet Harald i en Samtale med Elifis eller med hvilken som helst anden Person udtrykke det, som han siden siger i Monologen.“ Altsaa, Harald skulde gjøre Elifis ulykkelig ved reent ud at sige hende, at han ikke elskede hende? Eller han skulde tale forblummet med

Linie 9: Mishag), ere forblevne kolde ved den, var] Orig.: Mishag) var

hende, saa at vel Tilskuerne, men ikke hun forstod ham? Det Første var jo aldeles mod hans fattede Forsæt. Det var at stille sig ved Elisif, som han paa ingen Maade vilde. Thi vidste hun først, at han elskede Maria, saa vilde hun vist med blødende Hjerte strax forlade ham. Den anden kunsthærdige, interessante Forblummethed mod hende eller „hvilken som helst anden Person“ var en lav Forstillelse, som laae aldeles uden for Haralds aabne Character og var ham umulig. Han maa fatte sig, for at skille for Elisif, hvad der vilde gjøre hende ulykkelig. Han behøver virkelig at være uden Bidner, maa altsaa bede hende om at forlade sig. Dette Middel er vistnok ofte brugt i Berden; men da det er en nødvendig Betingelse til Menneskelivet i utallige Forhold, saa bliver det aldrig forslidt; det er uopslideligt, og ulasteligt paa ethvert Sted, hvor det bruges med Fornuft. Hvilke besynderlige Meninger har dog min Rec. om en Tragodie og om hele den dramatiske Kunst! „Den dramatiske Kunst“, siger han, „bestaaer just i at lade os opfatte det Hele af det, som forties, og Sandheden giennem dens Fordreielse.“ Denne Mangel af Sandheds Fordreielse, denne Mangel af Taushed (hvori Digteren i Rec.s Tanker viser sit største Genie) forekaster han nu min Helt!

Af samme Natur er den øvrige Daddel. I Stedet for at Grækerne i Bæringerne først tale med hinanden, og derpaa de nysankomne nordiske Helte ind-

Linie 26-28: I Stedet for at Grækerne i Bæringerne først tale med hinanden, osv.] Side 43-47, 47-53.

byrdes, vilde Rec., at Normændene strax skulde indlade sig i en Samtale med Grækerne. Her gjør han mig (uden at mærke det) en Compliment. Det ligger nemlig i Stuespillet's Natur, at maatte i to Ting gaae uden for den virkelige Natur, hvis det skal bestaae. Først maa det lade sine Personer altid tænke høit; thi Tanterne kunne vi uden Ord ikke høre, og det er ikke Alle, der, som Rec., regner Tausheden til een af Digterens Hovedfortienester. For det Andet maae de, i hvilket Land de saa ere, alle tale eet Sprog, hvis Digteren skal kunne skrive Digtet, og Tilskuerne forstaae det. Det gielder altsaa, med Kunst at faae Tilskuerne eller Læserne til at glemme denne i Tingens Natur grundede Urigtighed. Og det maa jeg her have gjort godt, siden min Rec., der for Resten ikke er synderlig tilbøielig til at gaae ind i mine Ideer, lader sig saaledes illudere, at han glemmer: de nysankomne Normænd kunde ikke tale med Grækerne, om de ogsaa vilde, siden de ikke forstode hinanden. Man maa tænke sig, at der i dette Stykke (som i saamange andre) snart tales det ene, snart det andet Sprog, eftersom Situationen fordrer det, og Muligheden er. Men at lade de nysankomne Nordboer strax tale færdigt med Borgerne i Constantinopel — det var en technisk Feil, som aldeles vilde ophæve Illusionen.

Jeg veed for Resten vel, at Rec. ikke tiltroer mig synderlig Styrke i det Techniske; men hvad han egentlig forstaaer ved det Techniske, veed jeg ikke. Da han sætter mit Sanct Hansaften=Spil (et flygtigt, barnligt Ungdomsarbejde, uden egenlig dramatisk Form, og uden Fordring derpaa) i technisk Henseende

over Hakon Jarl, Palnatøke, Bæringerne og alle mine Tragodier, maa han gjøre sig et andet Begreb om dette Udtryk, end hidtil har været brugeligt. Ligesfrem efter Ordet betyder det Techniske: det Kunstige. Hvor vidt nu Hakon Jarl og Bæringerne staae tilbage i dramatisk Kunst for Sanct Hans-aften=Spillet, det maa min Rec. forstaae; men jeg tvivler om, at han, endogsaa med de meest tekniske Talemaader, vilde faae den sunde Fornuft over paa sin Side.

For Resten maa man heller ikke tage det alt for noie med Rec.s Uttringer; thi skiondt han selv kalder sin Recension „en alvorlig Critik, som jeg ikke maa fortryde paa man underkaster mit Arbeide“; skiondt han længe opsatte sin „selv nok saa flygtige Bedømmelse af dette Stykke, for han nu lærer mig — at vogte mig for Afveie“: saa er der dog meget i denne Recension, der endnu vidner om Flygtighed, saavel i det Hele, som i det Enkelte. Saaledes, efter at Rec. først har brudt Staven over alle Sangstederne i Bæringerne og kaldet dem lyrisk Coqvetterie, siger han: „Det eneste Sted, hvor Musiken er godt anbragt, er i den Scene, hvor Drømmen aabenbarer sig“ (skal nok være, hvor Olaf aabenbarer sig i Drømme), og siden hedder det: „Et Sted, hvor Musikkens Anvendelse med alt det er ret heldig, havde jeg nær forglemmt, det er der, hvor Elisif synger sin simple, hiertelige Romance“. — Og hvad Unaturligt

Linie 24: hvor Olaf aabenbarer sig] Side 107.

— 27-28: hvor Elisif synger sin . . . Romance] Side 61-62.

og Smagløst er der da for Resten i Anvendelsen af Musikken paa de øvrige Steder? Lader os høre Rec.'s Grunde: „Disse Sange“ — siger han — „af de unge Piger og af Børringerne have noget Interessant i en Fortælling; men høre vi dem med egne Øren, saa røber sig det Unaturlige deri“. Det er altsaa naturligere, at læse sig en saadan Syngen til med Dinene, end at høre den med sine egne Øren? „At en ulykkelig Pige synger sin Sang ved Harpen“ — hedder det videre — „kan i en Opera være ligesaa passende, som det er almindeligt; men i Tragedien ville vi heller høre hende tale.“ Høre vi da gierne en ulykkelig Pige synge i en Opera, fordi det er en Opera, vi høre hende synge i? Og kan kun den Reflexion, „at det er en Sangerinde i en Opera,“ aabne Hjertet for en Piges Sang og hendes Ulykke? Kunne vi ikke ogsaa røres over en syngende ulykkelig Pige, som ikke synger i en Opera? „Meget overflødigt er det ogsaa“ — vedbliver Rec. — „at lade blæse en høitidelig Melodie for Børringerne, medens de knæle for deres Faner; det kan gierne være, at Slingt virkeligt er passeret, men en Bagtparade, og i det Hele al ligesvem Efterligning af unødvendige Ubetydeligheder, har ikke hjemme paa Theatret.“ En Bøn til Gud, en hellig, from Opføttelse ved deres ærværdige

Linie 3-4: Disse Sange . . . af de unge Piger og af Børringerne]
Side 28-29, Side 53-54, 59.

— 8-9: At en ulykkelig Pige synger sin Sang] Side 96-97.

— 19-20: at lade blæse en høitidelig Melodie for Børringerne] Side 58, Linie 19-20.

Bannere, hvorved de mindes Forfædrenes Bedrifter og gjøre selv Løfter, at vorde Forfædrene værd — kalder min Rec. en Bagtparade, en unødvendig Ubetydelighed, som ikke er god nok til at komme paa Theatret! Men hvad kalder man et slegt Raisonnement? Og nu hvilke Modsigelser i hans egne Meninger! I Forveien har han opstillet den Regel: „at den dramatiske Kunst bestaaer just i at lade os opfatte det Hele af det, som forties“. Men nu maa Maria ikke udtrykke sine Følelser ved Harpen i en lille Sang, fordi vi heller vilde høre hende tale; nu maa der ingen stille Bøn holdes af Børringerne, det er aldeles udramatisk, thi naar vi ikke høre Bønnen, kan den ikke interessere os.

Det vilde blive for langvarigt at gaae ind i alle min Rec.s forunderlige Meninger saavel om Poesien i Almindelighed, som om Børringerne i Særdeleshed, hvormed han vil bevise, at jeg egentlig ikke forstaaer den Kunst, hvortil jeg har opoffret mit hele Liv; hvormed han vil bevise, at Naturen egentlig har negtet mig den Gvne, som hører til at blive en virkelig Tragiker, hvorfor han ogsaa mener, at „det vil blive let for en tilkommende Digter, hvis Genie er mere dramatisk, at fordunkle mig i Tragødien“. Kun endnu et Par af hans skarpsindige Anmærkninger. Han spotter over den Urimelighed i Axels og Balborgs, at Kloffen, som ikke har slaaet den hele Dag, pludselig slaaer tolv, derpaa et Kvarteer til eet, og siden ikke meer. Men er det da unaturligt paa et saadant Sted, hvor Opmærksomheden bestiaestiger sig med vigtigere Ting, at man ikke lægger Mærke til en slikt tidt gien-

taget Lyd i Nærheden? Derimod hvor denne Klang faaer en Betydning og paa en Maade blander sig i Handlingen, der lægges Mærke til den; der høre de Handlende Kloffen slaae, ligesom de før ikke agtede det; og Tilskuerne vele saavel deres Opmærksomhed som deres Uopmærksomhed.

Den Idee, at lade Olaf Tryggvason optræde i Bæringerne, roser Rec. først, men dadler strax derpaa Anvendelsen deraf. Olaf skulde ikke komme sammen med Bæringerne, men kun hemmelig tale med Maria. Og hvad skulde han da mere tale med hende om, end han alt har gjort? For at redde den historiske Uvisshed om Olaf — mener Rec. — skulde jeg opoffret en af Stykkets bedste Scener. Og hvilken Sagnet's Dunkelhed har jeg forstyrret? Sagnet om Olafs Redning i Orienten efter Slaget ved Svolder var i Norden saa almindelig udbredt, at gierne alle Bæringshovdingerne (ikke, som Rec. urigtig siger: alle Bæringerne) kunde vide det. Det staaer os jo frit for at tænke os hundrede Muligheder, hvordan Olaf siden har forladt Bæringerne, og hvordan hans Tilværelse er skjult for den store Hob, for ikke ved dens Tilbagekomst til Fædrelandet at vække nye Uroligheder i Anledning af Thronfølgen.

Hvad det vil sige, at Haralds og Marias Kiærlighed endelig skulde udvikles mere i Begyndelsen af anden Act, og hvorfor ikke Scenen med dem i første Act er nok til at gjøre Haralds Slutningsmonolog i anden interessant, begriber jeg slet ikke. Paa „det

store Publicum" gjør den jo ved Opførelsen sin Birkning, og „de enkelte Afvigende" med „det foldere Bisfald" vilde neppe blive varmere, om der ogsaa kom en Scene endnu i Forveien.

Rec. laster mig fremdeles for, at jeg ikke lader Elisif oftere fremtræde. Det forstaaer sig, at de, som første Gang see Bæringerne, vente hende oftere. Men jeg troer, at en Digter kan undertiden ligesaa vel poetisk overraske ved at undlade Noget, man ventede, som ved at fremstille det, man ikke ventede. Netop Skaansel for den uskyldige, godmodige Elisif bragte mig til ei at lade hende oftere fremtræde, hvor hun kun maatte komme til Uleilighed og forstyrre Hovedinteressens. Harald kunde jo dog ikke bringe hende et større Offer, end han allerede har bragt. Hans Uduelighed til at forstille sig gjør ham det umuligt, for det første at være i hendes Selskab og at tale med hende. Thi han kan kun tale oprigtigt. Hun er lykkelig i sin Uvidenhed; var hun nærværende, maatte hun snart, hvis hun ikke var ensfoldig, opdage Sammenhængen. Derfor bliver hun indskibet jo for jo heller, reiser med Harald, efterat den tragiske Catastrophe er overstaaet, og bliver hans Dronning. Hun er i Planen et Hiul, som driver Bærket, men hun horer egentlig ikke til Bærket selv. Og dog mener Rec., at jeg „atter" har forsomt et af mine Motiver, fordi jeg ikke videre har udviklet Elisifs Character. Og har jeg ikke udviklet den? En fiæl, godhiertet Pige med Kiærlighed til Harald og Digtekunsten, der ikke er bange for et Eventyr for at finde sin Veiler igien. Nu finder hun ham igien, og er glad, sagtens

lidt bekymret over hans Sindsstemning, men dog let at trøste. Hvad skulde jeg mere udvifle? Hvilke andre Charactertræk skulde jeg give denne unge Pige, nylig traadt ud af Barndomsaaarene? Pleie slige unge Piger at være saa særdeles characteristiske? Og hendes Følelser? De ere ikke tragiske, naar hun troer sig i rolig Besiddelse af Harald; og havde hun Sorg, kunde vi heller ikke sympathisere med den, siden vi sympathisere med Maria. Altsaa tænker jeg, Haldor Snorrosen har fuldkommen Ret, naar han siger: „Vel, at Elisif indskibet er igien“.

Rec. forekaster mig ved denne Leilighed, at jeg ikke vidtløftigt nok har behandlet alle Motiverne i mit Stykke. Man har hidtil holdt det for Beviis paa en Digters Evne, naar der, medens man læste hans Digt, opstod en Righed af Ideer, som kunde beskæftige Læserens egen Indbildningskraft, uden at de alle i selve Bærket vare udpenslede til det yderste. Hvilken Mængde af slige flygtigt henkastede Træk finde vi ikke i Shakespeares, i Goethes Bærker! Hvor stort indskrænker sig den høie Sophocles til enkelte Hovedtegninger, medens hans rige tragiske Situationer befrugte Indbildningskraften med utallige Forestillinger!

Hvad nu Stykkets øvrige Characterer angaaer, mener Rec., saa finder han sig ikke besøiet til en speciel Analyse af dem. Deels ere de mindre væsentlige med Hensyn paa det Hese, deels er der allerede sagt saa meget for og imod dem, at han maatte befrygte at

Linie 9-10: Haldor Snorrosen har fuldkommen Ret, osv.] Side 120,
Linie 8-9.

giøre sig skyldig i Gientagelse. Sandelig en alvorlig, grundig Critik, som, hvad det Halve af Stykket angaaer, hverken erklærer sig for det Ene eller det Andet, for ei at fiede Læseren; som kalder Zoe og Georgios mindre væsentlige med Hensyn paa det Hele, end Elisif!

Endnu staaer tilbage at tale om de Bebreidelser, der gøres mig for Sproget i min Tragødie. Her modsiges Herr N. J. i Theaterbladet og Rec. i den flyvende Post aldeles hinanden. I Theaterbladet hedder det nemlig: Rec. anseer Stykket fra Versificationens Side hævet langt over hans Roes; den flyvende Post seer derimod med Bedrøvelse, at Versificationen i Bæringerne er behandlet med mindre Omhu, end i mine tidligere Bærker. At give Exempler paa hvad der især har bedrøvet ham, anseer han for upassende hos (skal være mod) en Digter, som ofte har viist at han ret godt veed, hvorledes begge Dele skal (skulle) være beskaffen (bestaaende).

Det er morsomt nok, hvorledes Rec. i et aldeles ucorrect Sprog bebreider mig Ucorrecthed, og finder det mere beskedent at giøre mig Beskyldninger for Uorden i Stilen, end at bevise dem. Jeg tvivler aldeles ikke om, at man i Bæringerne hist og her vil finde et Ord, en Partikel, som kunde og burde være anderledes. Der er intet Skrift, man ei kan finde det i. Men jeg forsikrer, at Sproget i min Tragødie er skrevet med største Omhu, og jeg troer, at det, i det Hele taget, fortjener at kaldes reent, ædelt, kraftigt og velsklingende; at det ikke staaer til-

bage for Sproget i noget andet af mine dramatiske Arbejder. Til Slutning løber ogsaa Rec.s fornemste Daddel ud paa nogle Hiatus. Hvad nu disse Hiatus angaaer, tillader jeg mig følgende Bemærkning: Det er ganske rigtigt, at man, saa meget som muligt, bør undgaae dem, især i Hexametret og andre classiske Versarter, der mangle Rimet, og som uden hiin Skønhed vilde miste al Belklang. Men i de dramatiske Jamber ere Hiatus ikke altid at undgaae; thi den naturlige Diction tillader ikke en saa stor Frihed med Ordnes Omflytning og kunstige Sammensætning, som Hexametret. Digteren maa holde sig til Talebrugen, og hvor Spørgsmaalet er om naturlig Tale, eller om kunstig, unaturlig Ordfoining, der bør altid denne vige hiin. I intet Sprog er det saa vanskeligt at undgaae Hiatus, som i det danske, hvor de fleste Substantiver, og ethvert Verbum i Pluralis ender med e, ikke som i det Tydske med en, og tillader ikke Sammensloifning af Stavelser, som i det Franske, Engelske og Italienske. Det er umuligt f. Ex. at sætte det benægtende Adverbium ikke eller ei bag efter et Verbum i Pluralis, uden at frembringe en Hiatus; og at skille dette Adverb beständig fra sit Verbum og flytte det et andet Sted hen, kan ofte ikke skee uden at giøre Bold paa Sproget. Heraf følger, at nogle Hiatus ere uundgaaelige i den dramatiske Jambe, hvor blot Elegants altid bør vige for Følelse og Natur. Med Kunst og Fliid kan Hiatus derimod næsten undgaaes i Hexametret, hvor man gierne finder sig i en fremmed Ordfoining hos en fremmed Versart. Men heller ikke alle Hiatus ere ildeklingende, eller rettere sagt: ikke altid ere to

Vocaler, som møde hinanden, Hiatus eller Gab. De behøve altsaa ikke at undgaaes. Det er kun, hvor Vocalerne sluge hinanden, og altsaa berøve Verset en nødvendig Stavelse, at de ere Feil. Ofte forbinde sig to mødende Vocaler i Velklang, fast som Diphthonger, men dog i to Stavelser, for Ex.: o Jord, o Elskte, i Aften, o. s. v. Paa denne Maade bruger jeg ofte Hiatus, thi det var jo urimeligt, at forandre den naturlige Ordfoining for en indbildt Feil, der ingen Skade gjør.

Jeg har nu ogsaa giennemgaaet denne Recension over mine Væringer, og troer at have beviist, at jeg endnu forstaaer den dramatiske Kunst bedre, end min anonyme Læremester, at hans Daddel er ugrundet, og de Regler, som han troer jeg har syndet imod, blotte Epidesfindigheder. Jeg troer at have overbevist enhver upartisk Læser med Dannelse og med Følelse for Poesie. At min Rec. ikke mangler aandelige Fortrin, viser han selv i det Talent og den Belsalenhed, hvormed han fremstiller sine urigtige Domme. Det skulde glæde mig, hvis jeg maaskee kunde vinde ham noget meer ved denne Anticritik. Saa meget er vist, at han taber uendelig mindre ved at have Uret, end jeg. Thi en ubillig Recension kan være Product af et øieblikkeligt Lune, en Overilelse; men det vil sige noget mere, at maatte betragte en Række af sin bedste Levetid's Kunstværker som forseilede og i Grunden manglende det Væsenligste. Hvor herligt var det dog, om den fiendtlige Tone i Litteraturen engang kunde ophøre, saa at den ene talentfulde Forfatter med Hierte-

lighed glædede sig over, hvad den anden virkede smukt og godt. Jeg veed meget vel, at denne fiendtlige Bragen ikke blot træffer mig, men ogsaa Andre. Saaledes har Forfatteren til Vaudevillerne f. Ex. nagtet Publicums Bisald maattet høre bitter Daddel; og dog ere de fleste af disse Smaastykker i mine Tanker morsomme, vittige, nationale, velberegneede paa Skuespillernes Talent og smukt forbundne med Musikken. Lader os da ikke alt for koldt holde os til Formen, men til Aanden i et Digt. Om den Første kan disputeres meget for og imod; den kolde Betragtning taber sig let i en Labyrinth af Sophismer. For at redde os ud af denne Labyrinth gav Gud os et Hjerte til at rores over det Store, en Aand til at fornoies over det Sindrige; og den umiddelbare Graad og Latter beviser ofte mere, end hundrede kolde Demonstrationer.

Bemærkninger til Væringerne i Miklagard:
Side 9, Linie 29-30:

Hvad siger ei Virgil: „Vist, Tapperhed,
Hvo spørger derom, naar det gielder Fienden?“]

See Æneiden, II, 390.

— 61, — 20-27, og Side 62, Linie 3-4:

Bil du vel bære denne Dragt,
Som Thora Hiortur eied? osv.

Jeg tør ei bære dette Skrud,
Det vil mig ikke smykke.

I Regnar Lodbroks Saga (Oehls Nordiske Oldsagn, 1840, Side 25) qvæder Regnar til Kraka:

Vil du tage denne
 Særk, udsyret med Solvet,
 Som Thora Hiort har eiet?
 Godt vil den dig flæde.
 Hendes hvide Hænder
 Rorte disse Somme.
 Tappres Konge var hun
 Elskelig til Doden.

Og Kraka svarer:

Ikke tør jeg tage
 Særk, udsyret med Solvet,
 Som Thora Hiort har eiet.
 Ei med Pragt mig smykke.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 3, Linie 4: Frænke] = B; A: Frænde

— —, — 5: Over-Ætæriarch] Alle Kilderne: Overæteriarch
 (saaledes hvergang Ordet Ætæriarch forekommer i
 Stykket)

— 8, — 17: Formodentlig] = B; A: Formodentlig

— 11, — 12: Harald imod] = B; A: Harald da mod

— —, — 14: Da han ei] = C; A: Da ei han

— —, — 15: Biss, anstilled] = C; A: Maade, stilled

— —, — 19: saare rig] = C; A: mægtig riig

— —, — 27: Risten] = B; A: Histen

— 13, — 5-6: Æt | Du en] = B; A: Æt du | Alt een

— 17, — 15: ikke hans Disciple] = B; A: hans Di-
 sciple ikke

— 18, — 8: Zoe kommer med Harald.] = B; A: Ha-
 rald kommer med Zoe.

- Side 18, Linie 24: I Dag en vigtig Tidende] = B; A: En vigtig Tidende idag
- 19, — 7: vinke] = B; A: smile
- —, — 16: i Glædens Favn] = B; A: i Skionheds Eden
- 23, — 15: Gudbrandsdalen] = D; A: Gudbrand-dalen
- 25, — 14: røbe] = B; A: blotte
- 26, — 4: Ja] = B; A: Og
- 27, — 4: muligt] = B; A: Mulig
- —, — 9-10: gjør mig svag. | Du skal] = B; A: gjør mig svag. | (øm og forlegen.) | Du skal
- —, — 26: een] = B; A: eens
- 28, — 2: koble] = B; A: tvinge
- 31, — 30, til Side 32, Linie 2: et Kys! | Hun vil kysse ham. | Den gamle Eremit | træder ind igjen, og raaber:] = D; A: et Kys! | (I det hun vil kysse ham, træder den gamle Eremit ind igjen og raaber:
- 32, — 30: nok] = B; A: vel
- 34, — 9: Tilstede være] = B; A: Tilstædevære
- 35, — 30: mærke vel] = C; A: eftersee
- 36, — 25: mangle saare faa] = B; A: mangle der kun faa
- 37, — 26: Simeon.] = B; A: Georgios.
- 38, — 6: For meget ei det Gne med] = B; A: Det Gne ei for meget med
- 40, — 3: Borg] = B; A: Bord
- 44, — 5: Heel] = B; A: Heelt
- —, — 19: Skiondt der] = B; A: Skiondt at der
- 47, — 3: Silkefoer] = D; A: Silkefoder
- 50, — 11: heller aldrig at] = C; A: heller ei just at

- Side 53, Linie 15: Musf.] = C; A: En Marsch spilles.
- —, — —: i lodne Skindfiortler] = B; A: i Skindfiortler
- 54, — 20: Helten Livet] = B; A: Livet Helten
- —, — 28: Velkommen] = B; A: Velkommen
- 55, — 1: Engleskarer] = B; A: hellige Engle
- —, — 16: Hvor Hesteveddeløb og Vaabendands] = B; A: Hvor snart et Hesteløb, en Vaabendands
- —, — 18-19: Naar i den hellige Sophias Kirke | Med Keisren I har] = B; A: Naar, for den hellige Sophia, I | Med Keiseren har
- 56, — 31: Ryst] = B; A: Flodbred
- 57, — 3: hviden] = B; A: hvide
- —, — 29: halvforuult] = B; A: halvforraadnede
- 58, — 17-18: gjorde Norrig | Og Danmark Hre] = B; A: gjorde Danmark | Og Norden Hre
- 59, — 5: Privilegier] = B; A: Privelegier
- —, — 13-14: Falske Diser | Ei Daner daare] = B; A: Daner ei daare | Disar falske
- 61, — 27: En anden Elskov brænder] = B; A: Og atter Hjertet brænder
- 62, — 18: med et Ord] = B; A: med Ord
- 64, — 29: Kæmper smigre maa] = B; A: Kæmpe smigre maa
- 65, — 12: Hemligheden] = B; A: Hemmeligheden
- —, — 19: nu] = B; A: der
- 66, — 5: over] = B; A: hid ad
- 68, — 14-16: Belisar! | I een Ting ligne vi hinanden ei: | Du var en alt for god, trostysldig] = B; A: Belisar

Skal daglig ei tiltrygle sig en Skiærv,

I rustne Hielm. I een Ting ligne vi
 Hinanden ei: han — en trosskyldig
 Side 70, Linie 4-5: Saa har | Din Maane nu tilsidst dog
 speidet ind —] = C; A:

Saa er

Din Maane altsaa nu da straalet ind?

- 73, — 8: dræbe ham ved Snigmord] = B; A: myrde ham med Snigmord
- 77, — 4: knevle] = B; A: knæble
- 78, — 24-25: fra Gud og Helgene, | Fra Stierne-
 himmelen, og] = B; A: fra Jovos, fra hans Jld-
 vogus | Jorsængelige Glands, og
- —, — 26: Mørkets Afgrund sin] = B; A: Mørket sin
- 83, — 17: dog der] = B; A: her der
- —, — 27: Overordentligt] = B; A: Overordenligt
- 85, — 4: Guld er et] = B; A: Guld er er et
- 87, — 5: knevlet] = B; A: kneblet
- —, — 8: gider] = B; A: gidder
- 88, — 22: den hellige] = C; A: du hellige
- —, — 23: Glad] = C; A: Glød
- —, — 24: Kloffen, som Olaf støbte, den] = B; A: Den lod St. Olaf støbe, den
- 91, — 22: Borg] = B; A: Pallads
- 92, — 2: faderligt op.] = C; A: faderlig op, og siger
 med inderlig Medlidenhed.)
- 94, — 5: siger:] = B; A: siger i dybe Tanker.)
- —, — 14: smertefulde] = B; A: smertelige
- 95, — 5: skrabed] = C; A: skraved
- —, — 7: tryffed] = C; A: tryfte
- —, — 16: græsfuld] = B; A: græsfuld
- 96, — 12: roligt] = B; A: rolig

- Side 96, Linie 17: til] = B; A: mod
- 97, — 25: aned] = B; A: vidste
- 98, — 1: Nei, ingenjinde plukker meer jeg Blomster] = B; A: Nei, aldrig plukker jeg nu Blomster meer
- 99, — 8: Din] = B; A: Den
- 100, — 23: Athelsteins] = C; A: Adelssteins
- —, — 28: siger] = B; A: suer
- 101, — 6: Du skrækker mig med denne Hestighed] = B; A: Jeg maa beundre denne fiedne Diærvhed
- —, — 7: jeg seer] = C; A: at see
- —, — 9: Forvandles] = C; A: Forvandlet
- —, — 25: forberede] = C; A: tilberede
- 103, — 12: Liv med] = C; A: Liv, med
- 106, — 10: med] = C; A: i
- —, — 18: staaiblaa Blink mig siger munter] = B; A: staaiblaa Die blinker munter
- 107, — 5: Fængselsmuren] = B; A: Fængselmuren
- 108, — 9: Rædselsvraa] = B; A: Rædselskal
- —, — 16: Hule] = B; A: Krog
- 110, — 12-13: henter Mænd, | Og bringer dig] = B; A: iler hastig | At bringe dig
- 111, — 2: modige] = C; A: Himmelske
- 112, — 1: Harald.] = B; A: Harald (henrykt smeltet.)
- 113, — 27: Harald.] = B; A: Harald (tvivlsraadig bedrøvet.)
- 114, — 3: ilig] = B; A: søgt
- 115, — 9: Bryttet, med blanke] = B; A: Bryttet, blanke
- —, — 22: Styrken Seier vandt] = B; A: Lyffen overvandt

Side 116, Linie 4, og Side 128, Linie 27: Tigger] = D; A: Betler

— —, — 20-22: Ræmpeliig. | Han træder tilbage, overvældet af sine Følelser. | Haldor] = B; A:

Ræmpeliig.

Men o min Harald! skion som Morgensolen,
Opsteget er din Aand af Bolgerne.

Haldor

— —, — 24: Hør, Ulf! har du nu læst] = C; A:
Nu Ulf, har du oplæst

— 120, — 23-24: mit Kloster Norske, Danske, Svenske |
Jorfriskelse] = D; A: mit gode Kloster, Norske,
Danske | Jorfriskelse

— 121, — 7: End lever han, en] = C; A: Han
lever end, en

— 122, — 14: Afguderiet, men's] = C; A: Afguderi,
imen's

— 124, — 18: Athelstein] = C; A: Adelstein

— 126, — 29: Higen efter] = C; A: Attraa efter

— 128, — 22: Harald.] = B; A: Harald (svær-
meriff om.)

— 130, — 1: alt for] = D; A: alfor

— —, — 23: Qvinde vorde Mand igien] = B; A:
Qvinde atter vorde Mand

— 132, — 2: Kraft i dette Bryst] = B; A: Kraft
mig i mit Bryst

Side 137: Langbardeerne udkom første Gang trykt (A)
i Oehls nye poetiske Skrifter, II, Marts 1829,
og blev siden af Digteren optaget (B) i Tragodier,

V, 1832, (C) i Tragødier, I, 1842, og (D) i Tragødier, I, 1849. I C og D angives Stykket som forfattet i Aaret 1826; men da det ikke blev indlemmet i Skuespil af Oehl., der udkom i Januar 1827, har det vel neppe saa tidligt seet Dagens Lys.

Oehl.s nye poetiske Skrifter, II, der foruden Langbardenne indeholder Carl den Store, har følgende

Fortale.

For den historiske Tragødie, hvori det Pathetiske forbinder sig med Characteertegninger i et rigt Stof af Handling, kan uden Tvivl Shakespeare og det gamle engelske Theater i mange Henseender tiene os til Monster. Vel var det for denne Skole lettere at indbringe en stærkere Colorit i sine Skildringer ved Blandingen af det Humoristiske, Comiske, ja selv Burleske. Dette gav Anledning til utallige Overgange og Forhold, som nu ligge uden for Tragødiens Grændser, da Tidsalderens Smag har erklæret sig mod denne Blanding. Man ønsker heller at see det Idealske, end enhver Nuance af det Personlige (hvilke tvende Egenheder forholde sig til hinanden, som Genus til Species), da det Idealske vinder i Skønhed, Høihed og Dybde ved hvad det taber i Brede og i affstikkende Physiognomie. For at vi dog ikke ved denne Smagsretning alt for meget skulle forfalde til det blot Lyriske, redder Historien os ved sine mangehaande Forhold med Hensyn til Tid og Sted, hvorved det bliver Digteren muligt at skildre en Mængde alvorlige Characterer, at opfinde indholdsrige Fabler, der skaffe Tilskuerne fleersidig Nydelse; ikke blot Jølelser

for Hjertet, men Menneskefildring, og Tanke for Forstanden, samt en forunderligere Verden, end den sædvanlige, til Tumbleplads for Phantasien. Paa denne Bane fremgik Goethe og Schiller. Det skulde glæde mig, hvis mine Læsere fandt, at jeg i min *Carl* den Store, atter ikke uværdigt, havde stræbt til samme Maal.

Men vælger nu Digteren et ældgammelt Stof, en Oldtidsbedrift, der ligger uden for Culturtilstanden, saa bliver naturligviis det Characteristiske meget tilbagetrædende, da det netop er Culturen, der frembringer hine Nuancer, hvorved Personlighederne adskille sig, indtil de ved Luxus og Forkeerthed tilsidst tabe sig i det Smaalige og Upoetiske. Det Pathetiske derimod træder stærkere frem i en Oldtidsdaad, og opveier ved Kraft hiin Mangel af Characterforskjellighed. Thi Begeistring og Lidenkab have Menneskene til alle Tider havt, og meest i Naturtilstanden. Det naturlige Genie afhænger hverken af Tid eller Omstændigheder, og har til alle Tider virket; ja en rhythmisk Velflang og Adel i Sproget synes endog at høre hine barbariske Tider til, som deres eneste Kunst. — De græske Tragikere toge næsten alle deres Fabler af den ældste Heltetid, og søgte især i Tragodien at udtrykke hiin høiere Pathos.

Kan nu Shakespeare og den gamle engelske Skole i mange Henseender tiene os til Monster for den historiske Tragodie, kunne vi undertiden med Held i lyriske-romantiske Partier benytte Calderones solvflingende Cithar, saa kunne viist ikke mindre *Wschylos* og *Sophokles* lære os, hvorledes vi bedst i Trimetret,

den ottesfodede Trochæ og i de anapæstiske Chore udtrykke hoi Pathos i store Situationer, der blive tragiske, skiondt ikke altid sørgelige, ved deres Vigtighed, og der forsmaae al Forvikling, som en modern Prydelse, der ikke vedkommer deres Kæmpedaad.

Det var i Jøsefsen heraf, at jeg før brugte den græske Tragødieform til Baldur og Yrsa, ligesom jeg nu her atter har brugt den til Langbarderne.

Oehls Levnet, fortalt af ham selv, II, 1831, Side 355:

Jeg havde to Gange i Forveien brugt den græske Tragødieform for oldnordiske Emner: Baldur og Yrsa; jeg brugte den atter i Langbarderne, og vover at troe, at jeg i dette Forsøg endnu er kommet Sophocles nogle Grader nærmere, end i de forrige Stykker, skiondt Stoffet i Baldur er større, og i Yrsa mere rørende.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:
 Side 141, Linie 7: løftet høit paa blanken Skjold] =
 B; A: løftet paa Skuldrenes blanke Skjold
 — —, — 12: Sager] = C; A: German
 — —, — 16: Frivilligt Østens rige Gøder misted del
 = B; A: Frivilligt paa Østens rige Gøder Slip de gav
 — —, — 17: Daddel=Frugt og Rosers Flor] = B;
 A: Dadlers Frugt og Roserne
 — 142, — 2: golde] = C; A: gode
 — —, — 3: Markens] = B; A: Markers
 — 143, — 30: jeg ogsaa lydig har] = C; A: jeg efterretlig har

- Side 145, Linie 2: bruge vil] = C; A: bruger her
 — —, — 8: Sky fortærer dig] = B; A: Skyen
 pluffer dig
 — —, — 23: med Egefrands.] = C; A: med en
 Egefrands.
 — 146, — 5: Foraars[ov] = B; A: Foraarsqvist
 — —, — 10: naar] = C; A: mens
 — —, — 11: Mens] = C; A: Naar
 — —, — 22: fine] = C; A: fledske
 — 148, — 29: Til] = B; A: End
 — 149, — 9: vist] = C; A: mig
 — —, — 20: Fyldest for Forsmædelsen] = B; A:
 Fyldest af dit eget Sværd
 — 152, — 20: O, gierne vandrer, Bedstefader! jeg
 med dig] = B; A: O gierne Farfar vandrer jeg
 afsted med dig
 — 153, — 20: meer] = B; A: mere
 — —, — 29: redded ham fra Undergang] = C; A:
 vogted ham for Undergang
 — 154, — 1: frelste] = C; A: redded
 — —, — 6: Et ubesindigt Raad] = C; A: Uover-
 lagte Raad
 — —, — 8: Bærdighed] = B; A: Sindighed
 — —, — 15: Gubber] = B; A: Oldinge
 — —, — 17: Jlden fik ei Overmagt] = B; A: Jlde-
 branden fik ei Magt
 — —, — 22: skiont] = D; A: grøn
 — —, — 26: Raseri] = B; A: Rasenhed
 — —, — 30: selv] = B; A: her
 — 155, — 6: Staa foragtet fiernt i] = B; A:
 Staa, som Gubbe, seent i

- Side 155, Linie 25: *fit*] = B; A: dit
- 157, — 30: *Jomfru, naar*] = B; A: *Jomfru og*
- 158, — 5: *Græsset*] = B; A: *Græsset*
- 159, — 5: *fit*] = C; A: mit
- —, — 6: *fin*] = C; A: min
- 162, — 1: *mørke*] = C; A: *dunfle*
- —, — 17: *fin Morgen- og Aftenleg*] = B; A:
fit Morgen- og Aftenstil
- 163, — 23: *En Lykke*] = C; A: *En Lykke*
- —, — 29: *beladt*] = B; A: *belæsset*
- 164, — 19: *Danerkongen*] = C; A: *Dannerkongen*
- —, — 24: *gør Barnet Moderen ei ufiendeligt*
 = C; A: *gør Moderen ei fit Barn ufiendeligt*
- 165, — 4: *Brønet*] = B; A: *Brystet*
- —, — 31: *tapper og dig værdig*] = D; A: *tappert*
og dig værdigt
- 166, — 30: *ad*] = C; A: *fra*
- 167, — 20: *træger*] = C; A: *trænger*
- 168, — 7: *Danmark paa det fjerne*] = C; A:
Danmark kun paa fjerne
- —, — 14: *Bøddel*] = C; A: *Bødel*
- 170, — 10: *Danernavnet*] = C; A: *Dannernavnet*

Side 171: **Carl den Store** udkom første Gang trykt (A)
 i Oehls nye poetiske Skrifter, II, Marts 1829.
 Stykket maa antages forfattet i Sommeren 1828 (see
 Kjøbenhavns-Posten for 1828, Nr. 70), skjøndt
 det i den tredie Udgave henføres til Aaret 1833,
 og i den fjerde Udgave til Aaret 1829. I den an-
 den Udgave (B), i Tragødiæ, VI, 1833, udelod

Digteren de Scener af fjerde Act, der findes nedenfor fra Side 380, Linie 9, til Side 384, Linie 3, og Pipins paafølgende Replik begynder der saaledes:

Han gaaer til Hytten, finder Egene.

Karl, dine Bødler virket har for mig.

Bed Døren ligge de. Han knæler ned osv.

Meget mere forkortet fremkom Carl den Store i den tredie Udgave (C), i Tragødier, VII, 1842, hvor Stykket i Stedet for fem har faaet fire Acter og et Efterspil, og ialt er blevet tre Tiendedele kortere; og saaledes gjenfindes det i den fjerde Udgave (D), i Tragødier, IX, 1849. Denne sidste Bearbejdelse eller rettere — da der ialt kun er kommet omtrent een Side Nyt til — blotte Forkortelse af Carl den Store, hvortil C. A. Thortsens Anmeldelse i Maanedsskrift for Litteratur, III, 1830, Side 224—252, synes, skjøndt først efter længere Tids Forløb, at have bevæget Digteren, er fulgt i nærværende Udgave, dog saaledes, at mange flere af Originalens Læsemaader og 59 af de udeladte Vers ere beholdte.

Digterens Fortale til hans nye poetiske Skrifter, II, findes ovenfor Side 329-331, under Langbarderne.

Oehls Levnet, fortalt af ham selv, II, 1831, Side 354:

Den [paa Theatret efter Væringerne i Miklagard] følgende Tragødie, Carl den Store, som iffe er nordisk, og hvori iffe Kiærlighed spiller Hovedrollen, vandt vel ogsaa Bifald, men havde iffe nær

den Søgning. Paa Theatret er det fornemmelig Nær-
ligheden, som lokker unge Tilskuere; Ungdommen ud-
gør her det egentlige Publicum.

Oehls Erindringer, IV, 1851, Side 47:

Den følgende Tragødie, Carl den Store, vandt
ogsaa Bifald, men havde ikke nær saa fuldt Huus.
Ryge var her atter herlig i Carl, og Mad. Weg-
schall og Fr. Pätges (nu Fru Heiberg) i hans Døtre
Imma og Bertha. Jeg har meget (som man vil see
i de sidste Udgaver) omarbejdet dette Stykke. Scenen
mellem Carl og Wittefind ender Tragødien. Episoden
med Gotfred og Olger Danskes Billed er taget ud af
Stykket og gjort til et Efterspil.

Mod Y. Z.s (o: N. Davids) Bedømmelse af Carl
den Store i Kjøbenhavns flyvende Post for
1830, Nr. 12-14, skrev Digteren i Kjøbenhavns-
Posten for 1830, Nr. 37-38, følgende Anticritik, der
bevarede af Y. Z. i førstnævnte Blads Nr. 25-26.

Anticritik.

Recensenten i Flyveposten, Herr N. Z., roser
mange Enkeltheder i Tragødien Carl den Store,
tilstaaer ogsaa, at Fabelen er opfundet med en rig
Phantasie, et umiskenadeligt Talent, men troer dog,
at „den sig paa Fabelen grundende Hand-
ling“ *) er bygget paa nogle paafaldende Usandsynlig-
heder, der maa svække dens „dramatiske“ Interesse **).

*) Man kunde ligesaa gierne sige: den sig paa Handlingen
grundende Fabel; thi i et Drama er Handlingen og Fabelen
Det og det Samme.

**) Var det Tilfældet, saa maatte det svække ikke blot den dra-
matiske, men al poetisk Interesse.

ligesom hiin i sit Anlæg indeholder Noget, der maa skade Sorgespillet's tilsigtede Totalvirkning.

Jeg vil Skridt for Skridt følge Rec.s Daddel; han har forsøgt at vise det Forfeilede i min Tragodie, jeg vil fremstille det Ugrundede i hans Recension. Han siger selv, „at han med Fornoielse vil lade sig overbevise, at han har feilet“; og i Sandhed, han taber heller ikke saa meget ved at have skrevet en ugrundet Critik, som jeg ved at have digtet en Tragodie fuld af Feil, hvori Poesien skal være behandlet som Historiens *Vivegne*, og hvor, i Stedet for en levende Kong Carl, kun skal være fremstillet et Skyggebillede af den Kong Carl, „der er begravet“ i Kroniken.

Jeg finder nu for det Første aldeles ikke, at Carl den Store er begravet i Kroniken; tværtimod synes mig, han staaer lyslevende deri. Jeg indseer ikke, hvorledes jeg kunde skildret ham uden at benytte Historien, og uden at udhæve de characteristiske Træk, som den har bevaret os af denne Helt. Derved gøres ikke Poesien til Historiens Kammerpige, men blot *Ulio* til *Melpomenes* Veninde og Fortrolige, som hun altid har været. I Shakespeares historiske Dramer, i Goethes *Götz* og *Egmont*, i Schillers *Wallenstein*, *Jomfru af Orleans*, *Maria Stuart* og *Wilhelm Tell* vil man finde en lignende Brug af Historien, og den forekommer ikke meer i Carl den Store, end i mine øvrige historiske Tragodier: *Hakon Jarl*, *Palnatokke*, *Erif* og *Abel* og *Væringerne*.

Jeg begriber ikke, hvad Rec., i Anledning af

de Smaatræk, der forekomme i første Act, og hvor vi see Carl i sin landsfaderlige, fredelige Virksomhed, før Krig og Uro atter forstyrre ham — vil sige med de Ord: „Digtet skal ikke saa meget lære os, at disse Foranstaltninger bleve til, som hvorledes de bleve til“. Rec. forekaster mig altsaa, at jeg ikke grundigere har givet en dramatisk Fremstilling af, hvorledes Carl arbejdede i Lex salica, hvorledes han befordrede Landhuusholdningen, hvorledes han udkastede Planer til Bygninger o. s. v. „Er det ikke“, siger han, „en *interpretatio authentica* af Characteren, i Stedet for Characterens Levendegjærelse? Noter i Stedet for Text?“ I Sandhed, da vilde det have været, at gjøre Poesien til Historiens, Statistikens og Deconomiens Kammerpige, hvis jeg udførligere havde berørt hine Ting. Men hvorledes, paa den anden Side, undgaae i korte Skizzer at tegne, hvad der vedkom Carls store Idee: at bringe Humanitet og Kultur i Europa? Som Lovforsker, Bygmester og Agerdyrker kunde jeg ikke fremstille ham studerende, ploiende, byggende for Tilskuernes Dine; men de maatte dog høre, at disse Ting skete under hans veiledende Haand. Udførelsen af disse Forretninger var uddramatisk; men i Samtale med Biskoppen, Bonden, Bygmesteren, Historieforfatteren, Digteren at vise Sindelaget i den Mand, som fremstyndede disse Ting, der med Forstand, Kraft og Hierte befordrede det Alt, kunde jeg skildre. Jeg troer virke-

Linie 1: de Smaatræk . . . i første Act osv.] See Side 175 med tilhørende Varianter; Side 178, Linie 21-22; Side 181-182 med tilhørende Varianter.

— —: forekomme] Orig.: forekommer

lig, at man i disse Scener seer den Mand, der drev ham til disse Ting, til at grunde Skoler og forskrive Lærere — ikke fordi vi see ham i en „Pugeskole“, som Rec. behager at kalde det; men vi see ham — som overalt agtende paa hvad der vedkommer Landets Larv — ogsaa i en Skole, der forestaaes af Erkebiskoppen og ham selv, og som han anseer af megen Vigtighed for Oplysningens Fremme. Denne naive Scene er fuldkommen historisk, og alt for characteristisk og smuk, til at udelades i et Drama om Carl den Store.

I den og følgende Scener lærer man strax at kiende Carl. Hans Kiærlighed til Born, hans naive Opmdragelse i Ingelheim, hans Besøg i Martels Grav, hans Beundring for Kirkesædrene, hans Had til Sacherne, hans Skarpsyn med Hensyn til disse Fienders tilkommende Forhold, hvilket Alcuin ikke saa godt indseer; hans Interesse for Kunst og Videnskab, hans Munterhed, venlige Spøg mellem Benner, hans Heflighed. Og dog føler sig Rec. i disse Scener „beklemt og betaget af en Kulde, som om et Spøgelse var traadt ham i Møde“. I Sandhed, naar Skildringen af en naiv, munter, kraftig Mand, fuld af reel Driftighed, uden alt Sværmeri, kan forstrække som et naturligt Gienfærd, saa maa man være let at forstrække. Men det er ikke heller overalt, at Carl fremtræder som et Spøgelse i Recensentens Dine; „hvor Digteren kaster den historiske Ballast og giver Slip paa Kronikens Ledebaand, der indaander han sin Helt en varm Siæl, og viser sig sit høie Digterkald værdig. Derfor føle vi langt meer for Carl som Ben, end

for Carl som Konge". Det er ganske rigtigt; det ligger i Digtekunstens Natur. En regierende Fyrste har aldrig nogen Digter kunnet skildre som saadan, men vel Mennesket, der er den regierende Fyrste. Men træder Carl ikke ogsaa i de foregaaende Scener op som mærkværdigt Menneske? Og er hans Benkskab til Eginhard og Angilbert ikke ligesaa historisk, som hans Kiærlighed til Videnskab og Kunster, og hans Had til Sachserne? Mit Skib seiler altsaa her ikke anderledes, end før; det har ikke kastet sin Ballast, uden hvilken intet Skib — ei engang et poetisk — kan seile, og forsmaaer ligesaa lidet at gaae i Historiens, som Naturens Ledebaand.

Om Pipin siger Rec. sig selv aldeles imod. Først hedder det: „Carl, som Pipins Fader, fremtræder med en til Brutalitæt grændsende Haardhed, der ikke er retfærdiggjort i vore Dine, fordi vi høre, at Pipin har begaaet Boldsøgierninger, der efter den Tids Sæder hverken vare siældne, eller vidnede om en meer end almindelig Raahed og Vildhed". Paa næste Side derimod hedder det: „Misundelsen og Ondskaben ere tegnede i Pipin med stærke Farver, og hans Dødsønske mod Faderen, fordi Lasten ikke kan begribe Dyden, er rystende. Men naar Pipin gaaer saa vidt, at han beskyllder sin Fader for Brodermord, oprører han vor menneskelige Natur, og viser os Diavelen i Stedet for et faldent Menneske". Dette er et aldeles usammenhængende Raisonnement. Først bebreides Carl,

Linie 11: hvilken] Orig.: hvilket

— 25: at han beskyllder sin Fader for Brodermord] Side 205-207.

at han behandler sin Søn for haardt, fordi denne kun er vild og raa; derpaa fortælles, at Pipins Ondskab og Lumpenhed gaaer over det Mennefskelige. Sandheden er, at Carl behandler sin nedrige Søn netop, som han fortjener, thi Pipins Misgierninger gaae langt over almindelig Raahed. En Diævel er han virkelig, men en naturlig Mennefsediævel, ingen Pöpanz eller Foster af en overspændt Phantasie, der ikke findes i den virkelige Verden. Der har desværre været mange af den Slags, og det er aldeles ikke unaturligt, at den onde, trodsige Pipin hevner sig ved at ærgre Faderen med Fortællingen om et Rygte, der var meget almindeligt, troedes af Carls Fiender og af mange Mennefsker, der vare langt bedre, end Pipin. Rec. forekaster ogsaa Digteren i sin Iver nogle af Pipins Feil, og spørger, „om han er consequent i sin Slethed“. Nei, ganske vist ikke. Sletheden er for det meste uconsequent; en Ridning, som følger sine hevngierrige Vidensfaber, lader sig ofte, som en Bold, lede af Tilfældet. Pipin er hovmodig; han haaber, at Sachserne skulle tilintetgjøre Carls Magt, og det smigrer hans Forsængelighed meest, at seire over Carl paa denne Maade, at see ham ydmyget for sin Fiende. Først naar Carl atter har slaaet Sachserne, og der intet Haab er om ved Magten at fælde ham og at berøve ham sin Krigerære, fatter Pipin i rasende Forbittrelse den Beslutning, at myrde sin Fader. Rec. vil, at han skulde gjøre det strax. Før var han ham alt for diævelsk, her er han ham atter ikke diævelsk nok. Lutter Modsigelser i hans egen Ideegang!

Med ligesaa liden Grund findes det usandsynligt, „at Fastrade, der hader Eginhard og Angilbert, og onsker deres Død, ikke ved Astolf har ladet dem myrde, og paa det fuldbragte Mord bygger den Fortælling, som skal opflamme Carl til at hevne sine Benneres Drab“. Fastrade er vistnok kold og grim, men bigot, og bilder sig selv ind, at hun handler ret. Vi see hende jo i hendes sidste Scene gaae i Kloster med en stoist Rolighed, der ikke vilde finde Sted, hvis hendes Forbrydelse bestod i et Mord, som hun selv havde begaaet, og en reen Logn, som hun havde sagt sin Husbond. Saa var hun en almindelig Forbryderske; jeg har søgt at give hende noget Characteristisk, at moderere hendes Grumhed. Som en almindelig Morderiske vilde hendes Forhold til Carl ogsaa have noget langt mere Stødende, og give os flette Tanker om hans Forstand. Nu see vi blot, at han i en ældre Alder er bleven forelsket i et smukt ungt Fruentimmer, hvis Character han endnu ikke kiender, som misbruger sin Magt over ham. Det er historisk, og denne Svaghed har desværre mange andre Helte deelt med den store Carl. Fastrades Forbrydelse er bygget paa et koldt religiøst Sværmeri. Hun hader Sachserne mere som Hedninger, end som dem, der brændte hendes Faders Borg; hun hader Eginhard og Angilbert mere som Riættære, end som dem, der beilede til Kongens Døtre. Hun sender de i hendes Dine kun halv-omvendte Hedninger tilbage til deres Landsmand —

Linie 27-28: Hun sender de i hendes Dine kun halvomvendte Hedninger tilbage osv.] Side 212 ff.

og lader dem giøre med dem, hvad de ville. Hun vasser sine Hænder; hun er i egen Formening uskyldig i deres Blod — hun har ikke dræbt dem. Men hun veed dog ret godt, hvad der ganske sikkert vil skee, og for i rette Tid at virke paa Carl, lader hun det forfærdelige Offer omtale som allerede skeet. Og saa her finder hendes Epidesindighed et Smuthul: hun lyver egentlig ikke, lader blot Kongen vide som fuldbyrdet, hvad der uden al Tvivl om saa Timer vil foretages med Eginhard og Angilbert.

Herved fik jeg nu et Motiv til at lade Carls græsskelige Beslutning fattes i et Dieblisk, der gjorde hans Handling mindst opvækkende, meest overensstemmende med de Høiesser, som vi hidtil saae ham yttre; og det var aldeles nødvendigt, for at holde ham, selv som Synder, i sin tragiske Værdighed. Retfærdighedens Engel staaer i en brandguul Tordenhvirvelsky for ham, og holder i hver Haand et blodigt Hierte. Det er Eginhards og Angilberts. Han forsoner dem med et Rædselsoffer. Og hvad der maaskee ellers kun vilde været et Mundsveir paa hans Læber, som han let kunde tilbagetage — det iler Ondskaben paa sin Dæmlevinge strax at udføre.

Rec. har ikke fattet Stykkets Idee, og derfor klager han over Usammenhæng og løs Forbindelse. En Huusscene i et Lustspil, selv et Sørgeespil, hvis Stof er en privat historisk Anecdote, kan ofte bestaae i en enkelt Handling, hvori den ene Scene følger umiddelbart af den anden. Et politisk historisk Skuespil bestaaer af flere Handlinger, som møde hinanden, og forbinde sig efter den Idee, som Digteren

vil fremstille. Paa anden Maade er det ikke muligt at bringe historiske Begivenheder paa Skuepladsen. Hvad er nu Ideen i Carl den Store?

Fremstillingen af en fienden kraftig Konge i sin Omgivning, der virker for at bringe Humaniteten et Kæmpestridt videre frem i Europa, men som, i det han giver efter et Dieblig for en ulykkelig Forbittrelse, tilintetgjør sit eget skionne Værk; dog redder hans egen Elskværdighed ham for Undergang.

Dersom Noget var tragisk i Verden, saa var det tragisk, at Carl den Store begik denne Grumhed paa Sachserne. Der er intet Spørgsmaal om, at ligesom Bartholomæusnatten i senere Aarhundreder forberedte den franske Revolutions Rædselsscener, saaledes fremkaldte Slagteriet paa Sachserne Normannernes Raseri; og først i Provence tre hundrede Aar derefter begyndte en blomstrende Periode, der, atter afbrudt af de gyselige Rætterforfølgelser, forsvandt, til den senere kunde spire frem igien i Italien under Medicerne. Og dog finde vi maaskee ingensteds den sunde Menneskeforstand og reen, klar Naturlighed i Forbindelse med Kunst og Videnskab yttre sig mere haabefuldt fra Middelalderens mørkeste Old til Reformationstiden, end netop i Carl den Stores Tid, fremledet ved hans egen sunde, mægtige Natur.

Det var altsaa denne ulykkelige Catastrophe, jeg vilde skildre. Jeg vilde ikke skrive en Lovtale over Carl den Store, men jeg vilde vise dette fiendne, udmærkede Menneske svag i sin Storhed og stor i sit Fald. Derfor er det heller ingen Feil i

Stykket, at Wittekind og Albion fordunkle ham, i det Dieblig han har syndet saa stærkt mod Menneffeligheden. Denne Ydmygelse fortjener han. Selv den sværmeriske Albion føler, at den ædlestes Hævn ligger i denne Ydmygelse. Rec. finder det naturligere, at Albion havde slaaet sig sammen med Fædermorderen Pipin, og virkelig overfaldet Carl snigmorderisk om Natten. Han glemmer, at ogsaa Barbarer kunne være ædle; at de ofte besidde raade stærke Dyder, som den svage, lunke Cultiveerte maa misunde dem. Det var disse raade Dyder, der bragte en Tacitus til at beundre de vilde Germaner, og til dybt at foragte sine fiintpolerede, yderst fordærvede Landsmænd.

Jeg siger: jeg vilde skildre Carl svag i sin Størhed, men ogsaa stor i sit Fald. Dette kunde kun skee ved efter Faldet atter at vise Følger af hans Humanitet. Jeg vilde i et rørende Helteoptrin fremstille, at skiondt Carls onde Engel havde forledet ham til en Synd, der paadrog sig Eftertidens Ulykke, saa vilde hans gode Engel dog frelse ham og hans Land og skienke det Frugterne af hans lange, vise og kraftige Regiering, ved at redde ham fra en overhængende Fare, fra Normannernes Hævn. Thi her er det kun hans egen Guldalighed, hans skionne, trofaste Venstabs til Olger Danske, som redder ham, ved at

Linie 1: at Wittekind og Albion fordunkle ham, osv.] Side 251-258 og nedenfor Side 404-411.

— 22-23: ved at redde ham fra . . . Normannernes Hævn] See Episoden i femte Act, som siden blev til et Efterspil, Side 259 ff.

røre den døde Helts Fader til Beemod og Talemængde.

Bistnok fik jeg ogsaa ved denne Leilighed Anledning til at anvende et glimrende Fabelrygte om en gammel dansk Helt, hvilket, skiondt uden egentlig historisk Hjemmel, har udbredt sig saa tidligt og saa vide om i Verden, at i det mindste den poetiske Sandsynlighed med Glæde antager det som troværdigt — og, jeg tænker, ligesaa gierne den patriotiske Følelse hos enhver varm Nordbo, der glæder sig og er stolt af at stamme ned fra hine kraftige Skandinavier.

Rec. deler ikke denne nationale Følelse, og mener, jeg havde gjort bedre i at udelade denne vigtige Episode, der dog atter giver Carl et værdigt Relief, og forsoner os med hans Hierte; blot fordi den ikke er en bestemt Følge af foregaaende Scener i Stykket. Ogsaa at Gotfred kunde være seilet ubemærkt af Carls Hær paa en Flod ind i Tydskland, finder Rec. usandsynligt, skiondt Historien fra den Tid hvert Dieblif giver Exempel paa lignende Bedrift.

Dersom ikke en skion Idee, der forbinder de historiske Facta, var nok til at give dem poetisk Sammenhæng, saa skulde ogsaa Schillers Wilhelm Tells femte Act udelades, hvor Hovedhandlingen bestaaer i at vise Forskiellen paa en Snigmorder, der pines af Samvittigheden, i Parricida, og en ærlig Drabsmand i Tell. Paa samme Grund skulde mange af de skionneste Scener hos Sophocles forkastes, hvilke ofte ikke bestaae i en Climax af Handling, men i en pathetisk Uttring af Ideer, hvilke Handlingen vækker.

Fordi man ved Opførelsen af Stykket har glemt at hænge en tændt Lampe i Hallen paa Rhinborgen i femte Act, bebrejder Rec. mig, at jeg lader denne Episode spille uden for Tiden i Sørgespillet; at jeg lader den foregaae ved Lyss Dag mellem de to Scener, der i een og samme Nat hænde sig paa Heresburg. Men en saadan Forglemmelse, der vedkommer Theatrets Regie, og ikke Stykkets Composition, burde dog vel ikke regnes Digteren til Last? De Danske komme silde om Aftenen til Borgen. Ved Lyset af en Lampe kan man meget godt see at driffe Viin, og Olger Danskes Billede, som de i Førstningen tage for ham selv, faaer for Kæmperne ved Lampelyset om Natten endnu noget mere Skuffende og Imponerende. Den foregaaende Scene paa Heresburg er i Mørkningen, og det bliver i hine Egne tidligere mørkt om Sommeren, end her. Den sidste Scene paa Heresburg er i Dagbrækningen. Altsaa er der overflødig Tid til Scenen paa Rhinborgen; den udfylder et Rum, der ellers vilde staae aabent, og beforder altsaa Illusionen, ved at forhindre en Usandsynlighed, i Stedet for, som Rec. troer, at give Anledning til en.

I Afhandlingen om Stykkets sidste Scene viser Rec. den sædvanlige Baklen i Begreberne. Først dadler han, at Carl bliver alt for stærk ydmyget; troer, at jeg kæmper mod min Hensigt, som Carls Panegyriker, ved at lade Wittekind og Albion kaste en formorkende Skygge over ham. Her er jeg altsaa

Linie 6: hænde] Orig.: hænder

— 23: Stykkets sidste Scene] See nedenfor Side 404 ff.

gaaet Helten for nær. Strax efter hedder det derimod: „Er den Blodskyld, som Carl har sammendynget paa sit Hoved, afvasket med de Taarer, som han offrer sin syndige Broder?“ Her har jeg altsaa igien ladet ham slippe for let. Rec. spørger: „Hvad har Carl at sætte mod hiins Diarvhed, Albenhed og Bestemthed — Carl, som det selv fortryder, at han har sendt de frække Undersaatter Benaadning, og i samme Dieblif raser mod Ustolf, der siger, at efter al Sandsynlighed er Raaden kommen for tilde?“

Hvor aldeles har dog Rec. misforstaaet Alting i dette Skuespil! Langt fra at det skulde fortryde Carl, at have sendt Benaadningen, tynger meget mere en stærk Angst paa hans Hierte, netop fordi han selv frygter, at Raaden kommer for tilde. Han foragter Ustolf alt for dybt til at faare ham til sin Siæls Fortrolige, til at gjøre ham til sin Svagheds Bidne. Han siger netop hiin Replik for at imodsiges, som det ofte er Tilfældet med Menneſker i en lignende Tilstand. Ustolf forstaaer ham ret godt; men af Ondskab, for at ærgre og smerte Kongen, der nylig forstødte hans Venſkab, lader han, som han tog Alting efter Bogſtaven, og giver Kongen Viſhed om et Buds Opfyldelse, som Kongen afſtøjer, og i høi Grad ønſter uopfyldt. Dette gjør Carl billigviis ſaa forbittret, at han for evig viſer Riddingen bort fra ſine Dine.

Ogsaa at Pipin er ſkyldig i Hildegundes Mord,

Linie 18: Han ſiger netop hiin Replik] See nedenfor Side 388, Linie 16-18.

— 27: Hildegundes Mord] See nedenfor Side 381 ff.

troer Rec., og siger, at det i det mindste er uvist; skiondt Pipin udtryffeligen ytrer det Modsatte, hvor han er ene med sig selv og det lille Barn, og han altsaa ikke behøver at forstille sig:

Carls fæle Blodtørst kommer mig til Hielp.

Carl! dine Bødler arbeidet har for mig.

O, det er stygt, at myrde Qvinder! Mænd

Har jeg vel ogsaa dræbt, men aldrig Qvinder.

I Anledning af Carls sidste Monolog spørger Rec., om det er en ægte menneskelig og christelig Philosophie, der taler af Carl; om ikke en Hedning med samme uphilosophiske Epidesindighed kunde forsvare sin grusomme Forfølgelse af Christendommen; om Blodskylden er afvasket med Taarer.

Jeg svarer: Ulykken er engang skeet, og kan ikke gøres om. I de foregaaende Scener have vi seet Carl dybt nedtrykt og inderlig angrende sit Bredebud. Til sine Børn siger han:

Ru er I lykkelige;

Men Carl staaer fattig i sit store Rige,

Og eders Frelse, mine bolde Sønner!

Hvormed Ustyldigheden Gud belønner,

Forvirrer mine Tanker,

Thi paa mit Hoved gloende Kul den sanker,

Linie 5: Carls fæle Blodtørst kommer mig til Hielp.] See nedenfor Side 381, Linie 11.

— 6: Carl! dine Bødler osv.] See nedenfor Side 384, Linie 5-6 og 13-14.

— 9: Carls sidste Monolog] See nedenfor Side 411, Linie 26 ff.

— 19: Ru er I lykkelige; osv.] See nedenfor Side 399, Linie 16 ff.

Forstyrrer Hiertefreden,

Og gjør til Fiende mig Samvittigheden.

Saaledes har han ængstet sig Dag og Nat i dyb Sønderknuselse over en Brøde, der dog, kristelig taget, i sit værste Motiv ikke er hans. Bee den, som Forargelsen kommer fra! Ondskaben og Løgnen have opbidset ham, forført ham, benyttet sig af en vieblikkelig Svaghed, af et eneste uoverlagt Ord, førend han var i Stand til at tilbagekalde det. Dette føler han ogsaa selv, naar han er roligere, til sin Trøst. I det Dieblisk, Albion har nedtordnet ham, vaagner hans Stoltthed et Dieblisk; men det føler han ogsaa strax, han er igien den angergivne ærlige Christen, han knæler for sin Gud, og raaber:

Umenneskeligt og uchristeligt

Var dette Mord. Men ei med tomme Klager

Gjør Carl sin Handling god, men med Bedrift.

Hvor ere nu de uphilosophiske Spidsfindigheder af en Hedning?

Rec. spørger, hvad Carl har at sætte mod Albions og Wittekindes Uerlighed, Uæbenhed og Bestemthed. Jeg svarer: Den samme Uerlighed, Uæbenhed og Bestemthed i ethvert andet Tilfælde uden for dette ulykkelige Mord, og desuden utallige andre Egenstaber som Kriger, som Genie, som Fredens virksomme Mand, der manglede hine elskværdige, i vigtige Diebliske veltalende, men dog i det Hele udannede Barbarer, om hvem Carl vel kunde sige, „at de med indskrænket Aand ei begreb, hvad Carl paa Jorden vilde“.

For Resten har Rec. sagt om denne Tragødie, at den har mange værdige Enkeltheder, skønne Følelser

for Hiertet og Forstanden. Imma, Bertha, Albion, Wittekind roser han, ogsaa Pipin tildeels, og man seer tydelig uagtet hans Dadlelyst, at han taler efter sin Overbeviisning. Saa maa han ogsaa tilgive mig, at jeg her har talet efter min.

„Af smagløse Steder troer han ingen at burde udpege, saa lidet som de skionne Steder. Begge Dele ere saa tydelige, at enhver opmærksom Læser eller Tilhører selv maa kunne udfinde dem.“ Dette er en Smule haanligt talt: Herr N. J. troer mig blind for, hvad enhver Anden kan see. Han har kun anført eet Udtryk som smagløst, nemlig hvor Carl siger:

Dg ingen Morgenrøde

Fremkalder Flokken atter fra de Døde,

Før hist, naar Dømtrompeten

Ds alle kalder frem for Majestæten.

Her sætter Herr N. J. et Punctum, og paa den Maade faaer Udtrykket virkeligt noget Upassende; men i Virkeligheden staaer der en Tankefreg, og det forandrer Sagen aldeles. Carl ironiserer nemlig, i det Dieblig han soles sig nedtrykt, med sin egen Høihed. Han lofter sine Dine op til den evige Majestæt:

Den store — frygtelige —

Hvor jeg og fattigst Betler i mit Rige

Har lige Rang.

Paa denne Maade faaer hans Ironie et pathetisk Sving, og er hverken smagløs eller under den tragiske Dictions Bærdighed.

Dehlenschläger.

Bemærkninger til Carl den Store:

Side 182, Linie 14:

„Gentis humanæ pater atque custos“]

Horatses Ode, 1ste Bog, 12te Ode, 49de Vers.

— 267, — 25-26:

Vor Reise falder anderledes ud,

End Thorkil Adalfars til Biarmeland.]

Om denne kan sees i N. M. Petersens Danmarks Historie i Hedenold, andet Oplag, I, 1854, Side 382-383.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

— 173, — 13-20: Gyldegund, Albions Elskede. osv. indtil:
Franker, Druider.] = C; A:

Gyldegund, Albions Elskede.

Winfreda, hendes lille Søster.

En Overdruide.

Sieghert, }
Ruto, } Sæter.

Gudfred, Leirekonge.

Leirekongens Marsk.

Gulfdan, }
Hugleik, } danske Kæmper.

Hermetrud, Karl den Stores Amme.

Drago, en Dreng.

En Kriger.

En Lærer.

Runalb, Foged.

Gervard, Bygmester.

En arabisk Tolk.

Grimvald, Piplus Svend.

Karls Svend.

Franker, Druider, Araber, Danske.

Side 175, Linie 3-5: Carl. Alcuin. | Carl. | Jeg elsker
disse Skoler] = C; A:

Kong Karl, staar mellem en Flok Skolebørn. Alcuin.
Børnenes Lærere.

Karl (til en Lærer).

Har du nu deelt dem? Har du skilt dem ad?
De flittige paa høire Haand, de Døvne
Paa Venstre?

Læreren.

Ja, Kong Karl! som du besøel.

Karl.

Opmærksom har jeg her bivaanet Proven.
Tak, lærde Benner! for den Flid og Iver,
Som I har anvendt paa vor Ungdoms Liv.
End er mit store Nige kun en Skov,
Med lidet Ploieland og færre Hauger.
Dog — det begynder alt! Og stykkeviis
Maa man gaae frem, naar man til Maalet stunder.
Endeel af disse Børn har svaret vel;
Men Dovenskab og taabelig Foragt
For boglig Kunst, har ogsaa her sit Sæde.
I Bladet stikker Egget, der med Tiden
Udflækkes til et væmmeligt Insekt.
En dygtig Nattefrost, en Foraarsregn
Kan undertiden hielpe. Vi vil see!
I gode Børn! — I Uforfammede!
Paa hvem al Tugt og Lærdom intet frugter;
Saadan som Herren hift, paa Dommedag,
Afstiller Jaarene fra Buksene,
Naar høit Drometen kalder os til Regnskab,
Afstilles her I alt, paa denne Jord,

Mens Bedring end, mens Redning end er mulig;
Til Skam og Daddel. —

(vender sig til de Slittige).

Og til Roes og Ære!

Men Alkuin! hvordan forstaaer jeg sligt?

De fleste gode, slittige, kloge Børn

Er fattige Forældres ringe Sonner,

I flette Koster og med Haaret kiamt

Glat over den beskedenaabne Pande.

Ha, bliver saadan ved, I gode Dreng!

Og Eders Løn skal sikkert ikke mangle.

Men — her til Benstre! — Næsten al min Adels

Og mine Stormands pyntelige Slægt.

I pæne Duffer! som i Eders Dorstshed

Saa høitopblæste staaer, at vel I troe

I kunne lade haant ad Underviisning;

Hvis Pander fyldes af saamegen Hovmod,

At ei der bliver Rum til mindste Kløgt —

Jeg sværger Eder høit, ved Himlens Herre,

Ei Eders Adel, eders glatte Ansigt

Bil hielpe Jer, hos Karl, de Frankers Konge;

Og intet Godt I vente kan af mig,

Før I forbedre Jer. Nu lad dem gaae!

Dermed er Proven endt og Dommen fældet.

(Lærerne gaae med Børnene; Karl og Alkuin blive tilbage)

Karl.

Jeg elsker disse Skoler

Side 176, Linie 21-22: At føre Pilteløkken an i Krig. | Pi-
pin, min Fader] = C; A:

At føre Pilteløkken an i Krig.

Dog øved jeg Retfærdigheden alt;

Dg da en Dreng bortstjal en Hestegrime,
 Lod jeg ham hænges i et Træ, hvor nær han
 Var rigtig død, fordi en deilig Hare,
 Der løb ad Marken, bragte Dommeren
 Paa andre Tanker; fik mig til at glemme
 Den arme Tyv, som hang i Piletræet. —
 Jeg intet dengang saae af Høit og Stort,
 Undtagen Møllen, med de lange Binger,
 Som Fuglen Rok, og med den stærke Kro,
 Der knased en uhyre Mængde Korn.
 Pipin, min Fader

Side 177, Linie 4: Til] = B; A: For

— —, — 10: Som] = B; A: Der

— —, — 28-29: indtil den brister. | Alcuin.] =
 C; A:

indtil den brister.

Istald det hjælper ei med Leen meer
 At meie Tidslen bort, saa maa den graves
 Af Jorden ud med Rod. — Ja, jeg har svoret,
 Istald de tirre mig endnu engang —
 Derfor jeg boer paa denne Grandsborg,
 At være færdig — strax — ved første Vink. —

Alcuin.

— 178, — 5: Sachsers] = B; A: Sagens

— —, — 29-31: Det var skönt. | Alcuin mærk. |
 Endnu en Nyhed!] = C; A:

Det var skönt!

Alcuin.

Det var mig fast umuligt, hidindtil,
 At rette noget ud med Psalmerne;

Thi, hvad der skulde vække høi Begeistring
 I Hjertet, blev kun plump og latterligt.

Karl.

Ja, deri har den bløde Rømer ret,
 Naar mine Frankers Sang han sammenligner
 Med Hyl af vilde Dyr, og deres Triller
 Med Knagen af en Lastvogn. Tit jeg har
 Fortrødt mit Bud, at Alle skulde synge.
 Og stiondt i Herrens Huus jeg maatte see,
 Dengang hin fremmede Præst, paa Cantors Bink,
 Kun aabned Munden, som han sang; fordi
 Det var umuligt ham at faae en Tone, —
 Har jeg dog tit mig ønsket fleer som han!

Alkuin (mørk).

Endnu en Nyhed!

Side 179, Linie 22-23: Der slører Tidens første Morgen-
 røde. [Alcuin.] = C; A:

Der slører Jordens skionne Morgenrøde.
 Det gamle Barbari tilbageønsker
 Min stolte Søn, for, som en Læterkan,
 At kildre med vilkaarlig Leeg sin Blodtørst.
 Skal jeg tillade slikt? Han er mit Barn;
 Men er ei Menneſtene mine Brødre?
 Nei aldrig! Lad ham sværte mig for Verden,
 Som unaturlig Fader! Jeg er meer
 End Fader, Alkuin! Jeg er en Konge!
 Og hver en Undersaat er Kongens Barn.

Alkuin.

— —, — 25-26: ei arve Kongespjir! [Carl.] =
 C; A:

ei arve Kongespir.

Jeg frygter for dit ømme Faderhierte.
 Har du ei tiltænkt ham Austrasien?
 Gjør ikke det! Med rette lod du Paven
 I Rom omdøbe Karlman til Pipin;
 Thi Frankerne høit elske dette Navn.
 Din Førstefødte brændemærker det.
 Karlmann fik Longbardiet, Ludvig hersker
 I Aquitanien; Karl fik Neustrien; —
 Men vogt dig, for at skænke mere bort!

Karl.

Side 180, Linie 3: Alcuin.] = B; A: Alfuin (begeistret).

— —, — 7-8: til dine Fædre. | Carl.] = C; A:

til dine Fædre.

Da Folkets Graad, som Aachens hede Kilde,
 Vil flyde ved dit Minde; men din Daad
 Beslæter til Bedrift! — Snart eller seent
 Vil Menneffelighed sin Kirke bygge
 Fast paa den Grundsteen, Karl, som du har lagt.

Karl.

— —, — 19: Ingilheim] = B; A: Ingelheim

— 181, — 9-11: Carl | til Angilbert. | Nu, min Homer!
 hvad har du? Har du samlet] = C; A:

Karl

(vender sig til Angilbert).

Nu, min Homer?

Eginhard.

Tillader du ei først,

Før vi tilbagefalde Hedenold,
 At tvende Mænd, Herr Konge, tale med dig,

Som have Nutids Hverv? Din Deconom,
Din Architect.

Karl.

Godt! Lad dem komme først.

(Bogden og Bygmesteren komme).

Karl.

Nu Fader Runald! Trives Mark og Herred?
Runald.

Skaf os kun Fred, Herr Konge, saa vil alting
Gaae saare godt. Vi see alt Frugten af
Din Forskrift. Rundt, ved alle Herksabsmøller
Og Hovedgodser, holdes Høns og Gæs,
Fasaner, Ugerhøns, Paafugle, Duer.
I Meieriet kiærnes Smør, saa friskt
Som Roddefiærner; Bryggeriet yder
Det bedste Øl; og Vinen præsses bedre.
Vor Gaareavl forædles; fede Sviin
Paa Skoven gaae, som yde skionne Skinker;
Og Giedehiorden staffer herligt Riid
Til Saltning, og forresten Horn og Skind
Til Haandværksarbeid. Hesteavlen —

Karl.

Nu

Hvorledes lykkes mine Stutterier?
Der dræbes mange Heste dog i Krig,
Og Tiden er ei meer, da Merovingen,
Med lange Haar og Krone, kiorte Stude.

Runald.

Fortræffligt, Herre! til forskielligt Brug:
Ridheste, Arbeidshest og ædle Strids hingst.
Der vrimler af dem. Kom kun selv, og see!

Karl.

Jeg kommer snart. Og mine stakkels Hyrder?

Runalb.

Vandvæsenet forbedres. Ploug og Harv
Gaae lettere; Frugttræer plantes hyppigt
I Bondens Urtegaard, som skaffe Most;
Og sunde Bærter trives i hans Bed.
En talrig Rød Bifuber finder du
Bed Lindetræerne, som yde Bøx
Og Honning til en lislig Mød. For Øgen
Maa Skovens gamle tusindaarige Træ
Reddukke stolten Top, for gyldent År,
Der lever kun en Høst, men gavner meer,
End stolten Geg sin lange Levetid.

Karl.

Hug mig kun ei for mange Træer bort!

Runalb.

Der voge nok igien! Det hele Lydsland
Er kun en stor uhyre Mose=Skov.
Ifald der ingen Skov og Moser var,
Saa havde du alt tvunget Sagerne.

Karl.

.. Vel sandt! Men det er dog ei Ret af dig,
At du ei ynder Skoven, Fader Runalb!

Runalb.

Nei, Marf for Menneſker og Skov for Fæe;
Det er mit Balgsprog, naadigſte Herr Konge!

Karl (smilende).

Hvad ſige min Homer, min Flaccus dertil?

Angilbert.

Gaardhanen flyver ikke som en Drn,
Men paa sin Plads er den al G're værd.

Karl.

Hav Tak, min bolde Runald! Snart jeg kommer
Dg undersøger selv! (Rogden gaaer).

Dg du min Ven!

Min vakkre Gerverd! som os bygger Kirker
Dg Huse, til Guds G're, til vort Livs
Beqvemhed og Forlystelse; hvor gaaer det?
Gerverd.

Godt, høie Konge! Paa dit vise Bud
Alt reise sig i Franken, rundt omkring,
Et hundred tre og tredfindstyve Haller.

Karl.

Som Manden tænker, lever, saadan bygger
Dg boer han, Gerverd! Disse Biælkehytter —
Gerverd.

Maae vige nu, for Bygningen af Steen.

Karl.

Dg Klosterne?

Gerverd.

Herr Konge! ja der har
Jeg nok af Muurfolk og af Lømmersvende.
Du skulde see de fromme Munk, Herre!
Med Skjoldskind, Dye, Vatterpas og Muurskee,
Saa slittige!

Karl.

Det har de godt af, Gerverd!
Dg denne Flid er ei mod deres Orden.
Men nu vort eget Arbeid?

Gerverd.

Kirken reiser
Sig høit i Aachen, rund, med otte Soiler,
Paa græst Viis, med forintiske Kapitæler,
Indvendig smykket med Guld og Sølv; med Vindver
Af malet Glas, og kostelige Malmdør.
Hans Hellighed Paven sender Mosaisk
Dg Marmor, fra Palladset i Ravenna.

Karl.

Fortræffligt! — Dg min Borg?

Gerverd.

Blier færdig snart,
Nær ved den skionne varme Kilde, Konge!
Hvis Hvalving jeg har bygget heel nøiagtigt,
Som du befoel det.

Karl.

Bliver der et Kammer
Af Borgen, fra hvis Gitter jeg kan see,
Ist hvad i Slottet foregaaer?

Gerverd.

Forstaaer sig.

Eginhard.

Jeg Alt har efterseet, som du besol!
Den vakkre Gerverd er en herlig Mester.

Karl.

Saa gaf med Fred, fuldend dit Værk, og tag
Min Tak for al din Moie, gode Kunstner!
Din Løn skal ikke mangle.

(Gerverd gaaer).

Karl (til Angilbert).

Nu min gode
Homer? Hvad har du der? Har du nu samlet

Side 181, Linie 20-21: Jeg over mig vel tidt; | Men
Haanden] = C; A:

Jeg over mig vel tit,
Bortavlen ligger altid ved min Seng,
Dg ofte, naar jeg vaagner, skriver jeg.
Men Haanden

— 182, — 14-16: *atque custos*“. | Carl | vender sig til
Eginhard.] = C; A:

atque custos!

Angilbert.

Hver Tid har sine Lys. Før Christendommen
Dyrinde lod sin skønne Morgensol,
Bar Nattehimmelen tæt besaaet med Stjerner.
Læs Tacitus kun, om Germanerne.

Karl (munter).

Han var jo selv en Hedning! Dg skiondt døbt,
Er Hedenskabets heller ikke tvættet
Saa reent af dig. Man mærker du er Sager
Af Fødsel, og en Digter af Natur.

(kniber ham i Dret).

Poeterne blier altid Hedninger!

(med venlig Afgtelse).

Forresten takker jeg min Ven Homer,
For denne mig saa høistvelkomne Gave.

(vender sig til Eginhard.)

— —, — 18: dine] = B; A: sine

— —, — 27-28: udsmykket, Herre Konge! | Carl,]
= C; A:

udsmykket Herre Konge!

Men Alt fortalt, med jevn Enfoldighed.

Karl.

Saa bør det være.

Eginhard.

Skialden virker paa
 Vort Hierte, vor Indbildningskraft; hans Rald er
 At tilfredsstille Siælens Attraa, der
 Forgæves stræber efter skion Fuldendthed,
 Paa denne Jord, hvor Alt er Stykkeværk;
 Men Efterverdens Folk bør ogsaa vide,
 Hvad virkelig paa Jorden der er skeet;
 At de kan maale Hvers Fortieneste
 Med Tidernes, Erfarings Maalestok;
 See, hvad for Menneket af Stort er muligt;
 Dg lære sindig Overbærelse
 Med Næstens Feil; naar Kroniken dem viser,
 At Jngenting paa Jorden var fuldkomment.

Karl

Side 183, Linie 30-31: drabelige Danske! | Dg du, min ærlige] = C; A:

drabelige Danske,

I hvem jeg troede tit at see Achill,
 Hidkommen atter, fra det stærke Leire.

Dg du min ærlige

- 184, — 1: bekiendte] = B; A: hengivne
- —, — 31: Siig] = B; A: Tael
- 185, — 4-6: Desbedre! | Angilbert. | Naar faae
 vi Mod dog] = C; A:

Desbedre.

I denne Morgen er ei Tid til sligt.
 Et sælsomt Optog nærmer sig; man troer
 Et Sendebud fra Bagdads Overherre.

Men siig — hvad fattes dog vor store Fader,
Som staaer og stirrer der i Hallens Baggrund?

Eginhard.

Han tænker paa sit Tab ved Ronceval,
Paa sine slagne Helte.

Imma.

Nu saa maae

Vi muntre ham med denne Tidende.

Eginhard.

Fra Harun?

Angilbert.

Men —

Eginhard.

Alraschid?

Angilbert.

Søde Bertha!

Naar faae vi Mod dog

Side 185, Linie 16-19:

Vi vil gaae bort. Han staaer i dybe Tanker;

Ei sommer det sig, at forstyrre ham.

Vi lade med hans Døttre ham alene.

[Eginhard og]

= C; A:

Kom Angilbert! og lad os høre meer

Om dette Dptog!

(Eginhart og

— —, — 21: af sin Grublen] = C; A: af sine dybe
Tanker

— —, — 30: I Efterladne] = B; A: I Dovenlæsser

— —, — 32: Hussler I] = B; A: Mindes I

Dg smigret ham. Dg jeg maa staae herude
 Som fattig Betler i en Krog i Hallen,
 For at lykfsaliggjøres med en kort
 Dpmærksomhed af — ha — min egen Fader!

Carl kommer.

Hvad vil — hvad har du nu at sige mig?

Pipin.

Guds Fred, min Fader]

= D; A:

Forrige Sal. Kong Karl paa sin Throne, i prægtig Dragt,
 ved Siden af sin Dronning Gastrade. Imma og Bertha
 paa lavere Stole. Ved Siden af dem Alkuin, Egin-
 hard og Angilbert. Hoffolkene ere tilstede. En Marsch
 spilles. Den arabiske Tolk kommer med Slaver som
 bærer Gaverne.

Den arabiske Tolk.

Kong Karl, de Frankers Longobarders Konge!
 Saa vidt berømt og stor, at, efter Rygtet,
 Irene snart, den græske Keiserinde,
 Vil beile til din Datter, for sin Søn:
 Dig sender din Beundrer og din Ven
 Harun Alraschid, Troendes Beherfker,
 Kalif i Bagdad disse Gaver: Telte,
 Kostbare Silkestoffer, Balsam, Myrrha,
 Rubiner, Lysekroner af Metal,
 Dg dette kunstigt udarbejdede Vanduhr,
 Der tyder Timerne ved Klokkers Klang.
 Fremdeles sendes dig en Elefant,
 Den første, der har været her i Tydsfland.
 Den staaer i Gaarden; men skøndt denne Sal
 I andet Stokværk findes, seer du dog

Det store Dyr derude, hilse dig
Fra Binduet, med sit uhyre Hoved.

Alle Franterne stirre nysgerrige og forbausede ud af Binduet. En Araber rækker Dronningen Uhrværket, som just slaaer tolv, ved at lade sine Kugler falde, fra det ene Rum i det andet).

Karl.

Ha hvilke fieldne Sager, som paa eengang
Mig overraske med Natur og Kunst.
Ha hvilket Dyr! hvor stort og majestætisk;
Og ærligt, maadeholdent og forstandigt.
Det nærer sig af Korn, foragter Kiød,
Er ikke grumt, som Løven eller Tigren;
Og skøndt uformeligt det hele Bierg,
Har Skaberen dog viist sin Mesterkunst,
I denne smidige, deiligslungte Snabel.

Fastrade.

Og, kiære Husbond, har du Uhret hørt?

Karl.

Ja, det slog tolv, imens mit Die dvælte
Paa Elefanten.

Tolfen.

Jeg har efterkommet
Kalifens Bud, idet jeg rakte Uhret
Dig, mens det slog, og mens du Dyret saae.

Karl.

Hvad vil min vise Broder sige dermed?

Tolfen.

At det er skönt at være stor i Tiden.

Karl.

Dermed har han sig selv en Sandhed sagt.

Tolken.

Nei, denne Sandhed siges Karl den Store.

Karl.

Hvad holder du i Haanden, kloge Ben?
En Bog.

Tolken.

Desværre, død er denne Skat
For Karl den Store. Harun sender dig
En Samling Eventyr fra Morgenland.
Han veed, du ynder sligt; og hvis du vil,
Han sender dig med Tiden en Fortolker.

Karl.

Jeg takker dig! Tag Bogen, Angilbert!
Den hører hen i dit Fag.

Angilbert (aabner den).

O hvi kan

Min Siæl ei nu saa hurtig slugte den,
Som Diet disse klare friske Farver.

(Tolken modtager et kostbart Skrin af en Arabers Haand).

Karl.

Hvad gemmer du i dette skønne Skrin?

Tolken.

Harun, skøndt selv en Muselman, bær Agt
For hver alvorlig, hellig Følelse,
Om end maaskee den Rorte farer vild.
Vi bøie Knæ for Macaræren
Saa vel som J; han var en stor Profet.
Reliquier her sendes fra hans Grav!
Og aaben staaer for dig og for dit Folk
Jerusalem, som Mekka, som Medina

For os, saa tit som Hjertet driver Eder,
 Ut pillegrimme til den hellige Grav.

(Alkuin modtager Skrinet og gaaer dermed paa Kongens Bink).

Karl.

Saamegen Høimod og Bessedenhed
 Mig inderligt maa røre, hos en Drot,
 Hvis Aand ei blev forundt at luttres i
 Den sande Troens Kilde. Han er født
 En Muselmand, han blev opdraget i
 Profetens Lære, kiender intet bedre;
 Og jeg betragter Harun, som de store
 Oldtidens Hedninger, for Christi Fødsel;
 Der viste større Dyd og Dygtighed,
 End mangan Christen; Mønster end for Christne,
 Der burde være meer, og tit er mindre.

Tolkén.

Saadan betragter Harun ogsaa dig.
 Din Mennefskelighed høiagter han,
 Din Kraft og dine Dyder elsker han;
 Men din Bildfarelse beklager han.

Karl.

Saa lad Gud dømme mellem os! Stor Forskiæl
 Der er paa Haruns Hedenskab, og disse
 Barbarers, i mit eget Fædreland,
 Som med en blind og grum Haardnakkethed
 Foragte Dyd og Pligter. — Gierne vilde
 Jeg nu giengielde Haruns rige Gaver;
 Men kan det ei. Europa kun er fattig
 Og kan ei maale sig med Asien.
 Dog, for at vise min Erkiendtlighed,
 Vil jeg fra Spanien sende stærke Muuldyr,

Og Hingster af mit eget Stutterie.
 Samt Friserfiortler stribetgrønne, graae,
 Og Frankerhunde herlige til Jagt,
 Selv til en Tigerjagt. For alting sender
 Jeg ham min Tak. Mit Vensteb og min Agt
 Har han bestandigt havt. — Nu Gud befalet!

Musik. Araberne gaar. Dronningen staaer op og forlader
 Salen med Kongedøttrene. Hoffolkene følge paa Kon-
 gens Bink; kun han selv bliver tilbage med Pipin, der
 har holdt sig skjult i Baggrunden, og nu træder frem.

Karl.

Endnu en Audients af andet Slags;
 Hvortil, disvær, vi ingen Bidner ønske.

Pipin.

Guds Fred, min Fader

Side 193, Linie 18: mig Fadertillid] = B; A: mig atter
 Tillid

— —, — 22: Vel mellem] A: Vel, imellem (i B, C
 og D Forandring)

— —, — 25: desværre] = B; A: disværre

— 194, — 2: Jeg veed det, du] = B; A: Disværre, du

— —, — 8: Han var ei skæv. O, gid du var det
 kun] = C; A: Lidt skæv! Han var ei skæv. Gid
 kun du var det,

— —, — 17: Frankers] = B; A: Frankens

— —, — 21, og Side 253 Linie 28: Bøddel] = C;
 A: Bødel

— —, — 26: minde] = B; A: plages

— 195, 21-25:

i et Drifkegilde?

Carl.

Jeg veed at skielne mellem Sort og Hvidt.

Pipin.

Et gammelt Biergslot]

= C; A:

i et Driflegilde?

Har dine Speidere, som draß med mig,

Før at belure mig, dig ikke sagt:

Jeg ønskede som Centaur at ælte Jorden

Ned i det gamle Chaos, før at ærgre

Forsængelige svage Jupiter?

Karl.

Jeg veed at skielne mellem Sort og Hvidt;

Er ikke svag; skøndt hvo som kiender mig,

Beed at i Karl der boer et Faderhierte.

Men Den, som lukker Diet til for Lasten,

Er selv en ussel Mand. Jeg sminker ikke

Misgierninger med Følsomhedens Purpur,

Fordi en rædsom Udaad ryster mig.

Pipin.

Et gammelt Biergslot

Side 196, Linie 17-19: i hans Nærhed foregaaer. | Carl.

| Tæl usforblommet] = C; A:

i hans Nærhed foregaaer.

Imens du vinder Grens Laurbærfrands,

I en besværlig Krig; du mærker ei

En Orm i Bladene, som usformærkt

Saa mør tilsidst dig gnaver hele Krandsen,

At mindste Blæst kan sønderrive den.

Karl.

Tæl usforblommet

— —, — 31: Jeg tugter dig] = B; A: Jeg overfalder dig

— 197, — 2: Siig, Fader! elsker] = B; A: Siig, elsker

Side 197, Linie 7: dem — [som Sønner] = C; A: dem,
som Sønner

— —, — 8: Thi viid: de] = B; A: Fordi de

— —, — 9: Med] = B; A: Men

— 198, — 2-3: seet af dem; | Og du kan bedre] =
C; A:

seet af dem;

Thi Sagen selv vedkommer ikke mig.

Og du kan bedre

— —, — 7-8: Herligt! | Skiuler sig] = C; A:
Herligt!

J styrte med, jeg styrter ei alene.

(Skiuler sig

— —, — 14: paa Knæ] = C; A: paa et Knæ

— 199, — 7: bedragen] = C; A: bedraget

— —, — 23: Til Tak stial mine kiæreste Juveler =
B; A: Til Giengield stial min kiæreste Juvel

— 200, — 3, og Side 205, Linie 2: Bodeløgen] =
C; A: Bodeløgen

— —, — 5: smeltet, jeg var nærvæd] = B; A:
smeltet — og jeg troede

— —, — 27: hans Hoved] = B; A: hans Hu

— 201, — 20: J Hobetal] = B; A: J Hundredtal

— 202, — 25-26: egennyttigt, falskt. | Jeg vil ei straffe
jer] = C; A:

egennyttigt, falskt.

J er' ei redelige vakkre Evende!

Jeg vil ei straffe Jer

— 204, — 13-14: saa kan jeg ogsaa drille. | Naaber
ind ad Døren] = C; A:

Saa kan jeg ogsaa drille!

Forjager mig, som den forlorne Søn,
 Imens du overdynger disse Qvinder
 Og disse Trælle med Barmhiertighed?
 Nu skal jeg gaae, ydmyget, som en Tigger,
 Der nægtet blev en Skjærv? Ja ja, jeg gaaer!
 Men rakte du ei Bægret mig til Velkomst,
 Saa fryster i det mindste jeg til Afsted
 En Draabe Malurt, Gader! dig i dit,
 Som bliver bitter — bitter dig at synke.

(taaber ind ad Døren)

Side 205, Linie 5: paatagen] = C; A: paataget

— —, — 23: Philosophie er du forsvart] = B; A:
 Philosophie var Alt forsvart

— 206, — 31: som Carlman] = B; A: som Hin

— 207, — 6: er] = B; A: var

— —, — 19: Grimwald kommer.] = B; A: Grim-
 vald (Pipins Svend kommer).

— 213, — 9: Knibtang] = C; A: Knibtang

— —, — 26-29: uforskammet lee. | „Enfoldig, rænke-
 fuld, uvidende,“ | Med disse Skjeldsord ratted de be-
 standig. | G a s t r a d e.] = B; A:

uforskammet lee;

Ihi alting spotted de, som var enfoldigt

Og taabeligt, kun efter deres Mening.

G a s t r a d e.

— 214, — 28: Groe] = B; A: Staae

— 215, — 30, til Side 216, Linie 2: for vældige Be-
 drift! | Carl. | Hvad er min Seir] = C; A:
 for vældige Bedrift!

Karl.

O stærke Fryd i Diebliffet, for

En lang Undværen. Gylde Vin udtømmes
 Af blinkende Pokal, i korte Drag,
 Som bruger til sin Modenhed en Sommer.
 Rubinen er kun lille, som din Mund,
 Opveier dog den hele Bøgeskov.
 Tael ei om Smaat og Stort! Det siger intet!
 Stort strækker sig mod Nord det brede Sagen,
 Og dog er Sagens store Kæmper smaae.

Fastrade.

Du har da overvundet dem paa ny?

Karl.

Hvad er min Seir

Side 216, Linie 5-6: at føre Krig, | Og skjelver, naar den
 seer] = C; A:

at føre Krig,

Skiondt stedse de vil seide; som paa Luur
 Kun ligge, for naar Freden først er betlet,
 Med Grusomhed at dræbe mine Hyrder;
 Men skjelve, naar de see

— —, — 19-20: maa glemme Hjertet, | Thi Hjertet
 er] = C; A:

maa glemme Hjertet,

Og lade kun Fornuft, Forstanden raade.

Thi Hjertet er

— —, — 21-22: selv først forført. | Naar Ilden bræn-
 der] = C; A:

selv først forført;

Som sælger Dom om, hvad hun ikke kiender,

Og tit, af taabeligste Skaansomhed,

Unretter Odelæggelserne værst.

Naar Ilden brænder

Side 216, Linie 23-24: At sløise Skuret, for at skaane Bor-
gen | Dg standse Luen? Disse Jammerhelte] = C; A:

At skaane Skuret, for at Flammen derfra
Kun slaae i Borgens Tag? Nei, ned med Skuret,
Saa stoppes Ilden. Disse Jammerhelte

— —, — 31-32: Sværd forgieves blinke, | Viis ei
med Sachserne] = C; A:

Sværd forgieves blinke!

Du hørte hidindtil kun milde Taler
Dg Elskovs søde Spøg fra disse Læber;
Lad ei min Strænghed, store Karl dig undre,
Skiondt pludselig den lyder fra min Mund.

Du selv har sagt: du elskte mig, fordi
Jeg ener Mod med qvindelige Væsen.

Viis ei mod Sagerne

— 217, — 1-2: det var forgieves. | Har du ei ladet]
= C; A:

det var forgieves.

En Stimand bliver lagt paa Steilens Hiul;
Fortieler Stimandshæren bedre Skæbne?

Har du ei ladet

— —, — 3: Omkring i Riget, store Kampestene] =
C; A: I Landet, af uhyre Kampesteen

— —, — 4: tunge] = C; A: lange

— —, — 9: Bøddelkniv] = C; A: Bøddelkniv

— 218, — 2: gysse for] = B; A: gysse ved

— 219, — 12-14: Dg Angilbert? | Ustolf. | D, gid
de vare faldne] = C; A:

Dg Angilbert? Der er dog intet hændt dem?

(Ustolf tier).

Ha, hvad betyde disse skumle Miner?

Du ligner Uglen paa den mørke Green,
 Som Solen overrumpler. Hvorfor blinker
 Du saa med Diet? Vil du tvinge Taarer
 I Diet frem? I fald der ingen er,
 Saa lad det blive tørt, og siig mig tørt:
 Hvad er der hændt dem? Ei de faldt i Slaget,
 Det veed jeg, skiondt de voved sig i Faren,
 Hvor den var størst.

Astolf.

O gid de vare faldne

Side 220, Linie 2: rakte] = D; A: strakte

— — 5: Fastrade.] = B; A: Fastrade
 (iiskold).

— 221, — 4: Længst Liv er Dieblif mod] = C; A:
 Det længste Liv er Blund mod

— — 16: I skumle, blodigklædte Dødsherolder] =
 B; A: I skumle rødbeklædte Dødens Sonner

— 222, — 7-8: feire hellig Glædesfest, | Nu ved den
 fulde] = C; A:

feire hellig Glædesfest!

Heel Mange troe, at denne Blof betyder fun

Hin tappre Herman, som, for ottet hundred Aar,

Slog Varuslegionerne; men bedre veed

Druiden Sagnet: det er Wodans Billed selv.

Dog, Herman eller Wodan, begge glædes ved

En Seiersfryd af Landets Born. Saa lader os

Nu, ved den fulde

— — 20: dem] = B; A: Andre

— 223, — 16: bedrageriske, falske] = C; A: bedrager-
 ske, den falske

— 224, — 8: hans] = C; A: sin

Side 225, Linie 7 og 15, Side 226, Linie 1 og 17: Overdruiden.] = B; A: Druiden.

— —, — 13-14: Ihuner ei; | Kun Menneſket] = C; A:

Ihuner ei;

Ugierne drifke Hertha Blod af Alteret.

Kun Menneſket

— —, — 26: Flere Sachſer.] = B; A: (Mumlen mellem Hoben).

— 226, — 3-4: af ædel Wt. | Hidbringer Hildegunde] = C; A:

af ædel Wt,

Som forðumſtid Beleda, ſom Aurinia.

Hidbringer Hildegunde

— —, — 14: Hvad eller] = C; A: Hvad heller

— 227, — 20: Bønnen] = B; A: Bønner

— 228, — 7: ingen Grav] = B; A: ingen Grave

— —, — 9: tærbefkrevne] = B; A: velbefkrevne

— 229, — 8: takke; thi Druiden] = B; A: takke fun. Druiden

— 232, — 16: Er her igien, og] = B; A: Er atter her, og

— —, — 18-19: til din Moder. | Hildegunde] = C; A: til din Moder.

Jeg ſøger Eder om en liden Stund!

(Hildegunde

— —, — 28: Wittefind.] = B; A: Wittefind (rolig).

— 233, — 7: et Smil] = B; A: et ſpodſt Smil

— —, — 21: Forbaanelfe] = B; A: Fornærmelfe

— 234, — 24: Sachſer] = B; A: Bildmand

— 235, — 18-19: til det yderſte, | Jeg faſted mig i Faren] = C; A:

- til det Yderste;
 Saae, der var ingen Hielp mod Karl den Store,
 Som ordenligt, med sine Helteræffer
 Indbrød i mine Sagers vilde Flok,
 Der hylende, som Ulve, maatte bløde; —
 Jeg fasted mig i Faren
- Side 235, Linie 20: Snart blev jeg saaret] = B; A: Blev
 ogsaa saaret
- —, — 22: sank] = B; A: faldt
- 236, — 5: hede] = B; A: hidsege
- —, — 11-12: har helbredet mig. | En Eremit mig
 døbte, jeg er Christen] = C; A:
 har helbredet mig,
 Og Kildens Væld har vederqvæget med
 Den sande Svaledrif. En Eremit
 Mig døbte der, og nu er jeg en Christen.
- —, — 13-14: mod Carl den Store, | Jeg gaaer
 til Heresburg] = C; A:
 mod Karl den Store!
- Det gjør mig ondt, at jeg har ægget Godfred,
 De Danstes Konge, til med sine Sneffer
 At følge Rhinen og at hærge Landet.
 Jeg gaaer til Heresburg
- —, — 21: blot] = B; A: meer
- 237, — 2: hvem] = B; A: Som
- 239, — 4, til Side 240, Linie 3: Albion. | Hvo
 er den Mand, som kommer der? osv. indtil: Bodan
 og Thuner, Frea glæde dig!] = C; A:
 Albion
 (siddende paa en Stub).
 Hvo er den Mand, som ligger der bag Træet,

Døddleg, og snøret i en linnen Kittel?
 Er det en Franke? Frygter han mit Sværd?
 Jeg myrder ingen værgeløse Fanger.
 Gav du ham Mad og Drikke, som jeg bød?

Svenden

(Snører sin Badsæk til, og tager den paa Ryggen).

Ja Husbond! Nu er han ret karsk igien,
 Og beder om at tale med dig ene.

Albion.

Godt! Lad ham komme.

(Trællen gaaer).

Pipin

(kommer forklædt som en Betler).

Godan glæde dig!

Side 240, Linie 13: Jeg, en Franke] = B; A: Jeg, er
 Franke

— 241, — 16 og 20: Tigger] = D; A: Betler

— —, — 18: tigger] = D; A: betler

— —, — 22: ved] = B; A: for

— 242, — 23-24: paa Bierget er vi frie; | Did bringer jeg] = C; A:

paa Bierget er vi frie;

Der byder Harzen Klippens evige Blokke,

Til Ly og Fæstning, for en tapper Slægt.

Did bringer jeg

— —, — 28: Varus, over sine tabte Skarer] = C;
 A: Varus, for de tabte Legioner

— 243, — 8: Sti] = B; A: Gangsti

— —, — 12, til Side 244, Linie 2: Albion | op-
 bragt, støder ham fra sig. | Snigmorder! fly. osv. ind-
 til: Heresburg. Carl. Astolf.] = C; A:

Albion (opbragt).

Snigmorder! Fly!

Pipin.

Forkaster du min Hielp?

Albion.

Jeg har dig lovet Fred, den har du end;

Men fly! hvis ikke træffer dig min Brede.

(gaaer).

Pipin.

Taalmodighed!

(vinker ad Svenden, som har holdt sig i Baggrunden).

Hvor gaaer han hen?

Svenden.

Til Hytten.

Der boer hans Brud.

Pipin.

Hvordan? I Hytten der?

Svenden.

Og i den mindre, næstved, boer min Egen.

Farvel!

Pipin.

Et Dieblif! — Der boer hans Brud?

Svenden.

Ja, med sin Moder og sin lille Søster.

Hans Moder er der ogsaa; hun besøger

Sin Svigerdatter.

Pipin.

En midaldrende

Ret vaffer Kone, med fulsorte Haar?

En deilig Mø, med affelyse Loffer?

Svenden.

Saa er det.

Pipin.

Godt! Jeg takker dig! Farvel!

(Svenden gaaer).

Pipin (ene).

Nu — hvis det Pirremiddel ikke hjælper,
 Og hærdes ei til Staal dit Hjertes Jern
 I dette Jisvand, Albion! — Jeg kunde
 Beflage ham; men bort Medlidenhed!
 Karls fæle Blodtørst kommer mig til Hielp.
 I dette Oprør gielder ingen Omhed!
 Hvad Moder — Søster — Brud? — Naar Retfærd
 væbne

Til Blodhævn Sonnen mod en Faders Bryst,
 Hvad spørges vel, om et Par dræbte Qvinder?
 (gaaer).

Hytten.

En Leibant ved Bæggen. Albion ene.

Albion.

Her er slet ingen. Er min Moder gaaet
 Maaskee lidt ud i Lunden med min Brud?
 O min Veninde! Lykkelige Skiebne!
 Hvad agter jeg, Kong Karl, dit vundne Slag?
 Kan du berøve Manden, frist og fri,
 Den Lykke, som er grundet i Naturen?
 Skient Frea mig en Hule, tør, paa Harzen,
 Hvori din skionne Sol og Maane skinne!
 Et Rildevæld, som Baarens Blomst besøger,

Hvis Flugt ei Vinterisens Skorpe hæmmer;
Et Spyd, et Sværd, et Skjold; og Leiet lunt,
Bedækt af smidigbrune Dyrestind — —

(studser).

Men hvad er det? Der er jo Pletter Blod
Paa Gulvet? — Dog — det maa vel være Vand,
Som, nylig spilt, formørker Leret kun.
Her er saa styggefuldt i denne Hytte,
Saa muggent! Den er bygget midt i Skoven.
Paa Hængen, Hildegunde! hør vi bedre,
I Freas Luft. — — Ved Bodan, det er Blod!
Har de, til Tak for Seiren, offret her?

(Han sætter sig et Dieblis og venter, men springer
utaalmodig op).

Der kommer ingen! Og det Blod paa Gulvet
Forsærder mig. — O alle Balhals Guder!
Bag Bænken flyder det i rige Strømme;
Og under Bænken rører sig et Væsen.
Hvem er der? Kom herfrem! Hvo ligger skjult
Derinde mellem Huderne? Svar! eller
Jeg jager Spydet i dig.

Den lille Winfreda

(Kommer frem, med nedhængende Haar, bleg som et Liig,
knæler og beder).

Albion!

Barmhiertighed! Du er jo ingen Franke!
Du elsker jo min stakkels døde Søster;
Den lille Winfred vil du ikke myrde.

Albion.

Winfreda! — Eller spøger her en Svartals
Kun i din Skikkelse? — Tæll, Barn! forstum

Ei plat af Skræk! Jeg gjør dig intet. Tael!
Hvor er din Søster og hvor er min Moder?

Winfreda.

Hos Frea!

Albion.

Kære Barn, jeg beder dig —

Winfreda (græder).

I Skoven har de grumme Frankebødler
Slæbt deres Liig.

Albion.

Fat dig, min lille Pige!

Du sværmer i en Feber!

Winfreda.

Jeg har seet det!

De hugged deres Hovder af dem, over
Den blodige Sengestof, og slæbte dem
I Skoven ud. Jeg smutted under Sengen.
Der har jeg ligget nu i Dødens Angst,
Og grædt, fordi de dræbte Hildegunde,
Min stakkels Søster.

Albion (peger ud af Hytten).

Der?

Winfreda.

Ja ja! derude!

Der ligge deres Liig.

(Albion styrter ud. Pipin sniger sig ind. Winfreda skriger).

Pipin.

Frygt ei, min Pige!

Jeg gjør dig intet.

Winfreda.

O hvor er min Moder!

(løber ud).

Pipin.

Det virker tænker jeg! Karl, dine Bødler
Arbeidet har for mig. — Der staaer han ude,
Og finder Eigene. Han knæler ned,
Den gamle Kones Haand han kysker tit;
Han trykker Liget af den dræbte Pige
Fast til sit Bryst. Nu drager han sin Daggert,
Og skiaerer Loffer af de fiære Døde.
Han visler dem om begge sine Haandled.
O det er stygt at myrde Qvinder! Mænd
Har jeg vel ogsaa dræbt; men aldrig Qvinder. —
Der kommer han tilbage. Diet ruller
I Hov'det vildt. Hvis han kun ei har tabt
Forstanden reent, og skiælner ikke Ben
Fra Fiende meer. Jeg træde vil tilside,
Indtil det første Raseri har lagt sig.

(Kiuler sig).

Albion

(Kommer tilbage, bleg som et Liig, med lange Haarloffer
nedhængende om Haandledene).

Jeg veed — selv Guderne forfølger Skiæbnen.
I Ragnarokur stride Morkets Jetter
Mod Aserne. Ja, om det selv er Thor,
Saa gvæler ham den fæle Midgardsorm.
Men Guden dræber Slangen før han falder.
Det er en Trøst! Ja Trøst! Ja det er Trøst.
Min Hildegunde! har det grumme Staal
Alt skilt din Vilie fra sin Stilk? — Og du,

Som bar mig under Hjertet, — Du min Moder?
 Jeg kunde græde Blod — det sorte Blod.
 Men jeg vil ikke græde, jeg vil hævnēs.
 Hærd mig, Fortvivlelse! som Vinterkulden
 Den letbevægte Kilde! Skiærp mig, Brede!
 Du Hvæsfesteen, drei dig paa Lyffens Hiul,
 Og find din Belyst i en blodig Daad.
 Ja Karl, ja jeg skal hævne mig paa dig,
 Affkyelige, uhoimodige Fiende!
 Du kalder dig en Christen? Ja en Christen!
 O hvilke Christne! — Men de veed det selv,
 Alt Helved sluger dem. De har en Satan,
 Som glæder sig kun ved Forbrydelser,
 Som frister dem, og marttrer dem tilsidst.
 Kom Satan! som vil træffe Karl den Slagter.
 Kom! viis dig i hvad Skikkelse, du vil;
 Som Barulv, med to sammengroete Dine,
 Som Ræmpeædderkop med giftige Hægter,
 Som Liig, — forpestet, halvforraadnet Legem
 Fra Graven — kom!

(Pipin træder frem og betragter ham rolig, med en ondskabsfuld Mine).

Albion (ghser tilbage).

Du tager mig paa Ordet?

Pipin.

Du kaldte, syntes mig; hvad vil du mig?

Albion.

Saa fæl? Jeg havde ikke ventet dig
 Slet saa affkyelig.

Pipin.

Jeg staaer dig bi.

Albion.

Jeg saae dig før, hvis ei min Hiærne drømmer;
Da loved du mig Hævnen.

Pipin.

Du forsmaaede

Min Hielp.

Albion.

Jeg var en Daare. Tilgiv mig!

Pipin.

Saa følger du da med?

Albion.

Ja! Ja ved Frea!

Seer du den unge Mø paa Skyen hist?

Den gamle Kone? — blege, truende! —

See! deres Haar har jeg om Hænderne!

See, hvor det drypper Blod!

Pipin.

Saa ræk mig da

Din Broderhaand! Med sleben Dolk i Barm

Vi flyve did.

Albion.

At vise Karl den Kunst,

Som han har lært os. Vi kan ogsaa myrde!

(De gaae).

Heresburg.

Karl. Astoff.

Side 244, Linie 7-9: Som du besol. | Carl. | Hvor gaaer
det mine Dottre] = C; A:

Som du besol.

Karl.

Jeg veed det! Hvorfor skulde
Jeg nægte ham en Sammenkomst? Troer han,
Jeg tør ei tale med ham?

Astolf.

Vi kan snart

Vel vente ham.

Karl.

Hvor gaaer det mine Døttre

Side 244, Linie 19-26:

Hvis han har tabt — jeg har ei mindre tabt.

Astolf.

Det græmmer mig, at see min Konge sørge.
Du er forstemt. Maaskee fortryder det dig,
At du har sendt de frække Undersaatter
Benaadning?

Med et ondskabsfuldt Smil.

Hvis det angrex dig, min Konge!]

= C; A:

Hvis han har tabt, saa har jeg ogsaa tabt.
Mit Tab er vist; og hans er meget uvist.

Astolf.

Det græmmer mig, at see min Konge sørge.

Karl.

Kan det forundre dig? Ved Ronceval
Faldt Roland, Olger, Ekhard. — Angilbert
Og Eginhard jeg mistet har ved Sontal.
Snart staaer jeg vennelos.

Astolf.

O tro det ei!

Du finder ti for een, som ønsker at
Erstatte Tabet.

Karl.

Ja, jeg veed det, Aftolf!
Og blandt titusind findes der ei Een,
Som kan erstatte det.

Aftolf.

Det tabte Gode,
Betragter Hiertet som det bedste Gode.

Karl.

O tie, med den forslidte lunke Trost!
Jeg væmmes ved den.

Aftolf.

Kongen er forført! —

Karl.

Jeg er forstemt! — Det halv fortryder mig,
At jeg har sendt de frække Undersaatter
Benaadning. —

Aftolf.

Hvis det angreer dig, min Konge!

Side 245, Linie 4: for] = B; A: af

— —, — 12-15: I Stuen hos sin Qvinde! | Fa-
strade. | Grumme Carl! | Du elsker mig ei meer] =
C; A:

I Stuen hos sin Qvinde! Moren sætter
Sit Skjold og Landsen udenfor ved Døren,
Naar han besøger Kongen. Denne Skif
Er findrig, burde føres ind i Landet.

Fastrade.

Du elsker mig ei meer!

Side 245, Linie 26-27: Dine, Mund | Udgiorde Menneſket]
= C; A:

Dine, Mund,
Hvis Hænder, Fødder, hvis et velſkabt Legem
Udgiorde Menneſket

— 246, — 16-17: at ſee Henrettelſer. | Faſtrade.] =
C; A:

at ſee Henrettelſer;
Og Hævnens Blodſtænk, paa den røde Blot
Ei gotte mig, ſom Roſer i en Hauge.

Faſtrade.

— —, — 25-27: være ſvage Qvinder, | Og ikke giøre
jer til ſæle Halvmænd! | Dog — jeg har Intet] = C; A:
være ſvage Qvinder!

Naar qvindlig Svaghed har Elſtværdighed
Og den beſtedne Frygt i Følge med,
Hvor er den Mand, ſom vil bebreide Qvinden?
Men kolde Stolthed — ſæl Forbittrelſe,
Som vild forſtyrrer Mandens Rolighed,
Og vælter Skylden dog paa ham i Nøden,
Endſkiøndt den hidſed ham og ægged ham; —
Men jeg har intet

— 247, — 29: mig trodſe mine] = C; A: mig at
taale mine

— 248, — 1, til Side 251, Linie 8: Carl | kommer til-
bage i dybe Tanke. | Jeg kan i Nat ei ſove. osv. ind-
til: Wittekind | træder ind, rolig og beſteden.] = D,
ſom dog har enkelte flere, ſmaa Afvigelſer fra denne
Scenes oprindelige Form, der ſees nedenfor fra Side
396, Linie 18, til Side 399, Linie 13; A:

(Karl kommer bevæbnet tilbage, fulgt af en Svend).

Karl.

Er han der alt? Belan, saa lad ham komme!

Skal det dog være, heller først end sidst.

(Eviden gaaer).

Mit Vaaben sticrmer mod hans Raseri.

Frit Leide har jeg lovet ham tilbage;

Men vogt dig, Wittekind! at overtræde

Min Gaardsret! Jeg er stemt til Mildhed nu,

Tirr ikke Løven atter!

Wittekind

(træder ind, rolig og besæden).

Side 251, Linie 19: Jeg haaber, du er ikke farlig] = C; A:

Har du forblødt dig? Est du farlig

— —, — 27: Selv Tapperheden hos min bittre Fiende]

= B; A: Steds Tapperheden; selv hos mine Fiender

— 252, — 25: tigge] = D; A: betle

— 253, — 6: Sachser gaae mod Francker] = B; A:

Saxen gaae mod Franken

— —, — 13, 14 og 15: Sachsen] = C; A: Tydskland

— —, — 14: Skovene for] Alle Kilderne: Skovene fra

— 254, — 2: vender sit Ansigt bort, og] = B; A:

(Skuler sit Ansigt i sin Haand og

— —, — 6: Forfølgelser] = B; A: Forfølgelsen

— —, — 13: Du tvang mig ei dertil; thi Christen-

dommen] = C; A:

Du tvang mig ei dertil. Den Draabe Vand,

Som dine Munkes stænkede mig paa Jæsen,

Ei tvatted Hedenskabets meer af mig,

End Kuldet af en Morian. Christendommen

— —, — 16-17: ugudeligt foragtede. | Din Kraft har ei] = C; A:

ugudelig foragted.

Jeg indseer nu, hvad før jeg ikke saa:

At Mennesket bør stige til Forbedring,

Som Planten, der fra Jorden hæver sig

Til grønne Urt, fra grønne Urt, til Blomst,

Smykt med Naturens skønne Purpurkrone.

Din Kraft har ei

Side 254, Linie 23-24: brede den i Norden ud. | J Bior-
nens Huler] = C; A:

brede den i Norden ud.

Hvad Willehad og Bonifacius

Kun prøved svagt, det skal vi bedre prøve.

De blodige Lunde svinde bort for Kirken!

J Dyrets Huler

— —, — 27: Sig visel] = B; A: Kun stande

— 255, — 14-19:

for en langsom Hævn

Alf Carl skal ei hans værste Fiende frygte.

Men vi er alle Mennesker, og Elethed

Kan gjøre selv den Mildeste fortørnet.

Wittekind.

Saa har du ladet mine]

= C; A:

for en langsom Hævn

Skal ingen Fiende frygte; det er mod

Mit Sindelag. Men opbragt kan jeg blive;

Thi vi er alle Mennesker.

Wittekind.

Saa har du

Vel ladet alle mine

- Side 256, Linie 21: Befaling] = B; A: Beslutning
 — 257, — 4: Bodeløse] = C; A: Bodeløse
 — —, — 13: Krigeren.] = C; A: Krigeren (med
 dæmpet Røst).
 — —, — 23: slængt] = B; A: dybt
 — 258, — 15: Godfred] = B; A: Gotfred
 — —, — 18, til Side 261, Linie 1: Gaaer. | Carl |
 hiertegreben, osv. indtil: En Borg ved Rhinen.] = D; A:
 (Gaaer).

Femte Handling.

Gaage paa Heresburg. Aften. Maaneskin.

Imma. Bertha.

Imma.

I disse skionne Gange,
 Med Maaneskin, saa dunkellyse, lange,
 Hvor, ved min Elstes Side,
 Saa tit jeg stued Flodens Bolger glide,
 Ved Nattergalens Klukke, —
 Der lyder eensomt nu kun mine Sukke.
 Hver Skygge mig imøde
 Bedrovet kommer, som den fiære Døde.
 Nu smiler ei, nu græder
 Den blege Luna til forladte Steder,
 Hvor hver en Blomst i Haven
 Kun staaer for mig, som Rosmarin paa Graven.

Bertha.

Hvad vil jeg her tilbage?
 I Luften flyver sorten Ravn og Krage,
 Hen over Fjeldeskanten.
 I Firmamentet staaer, som Diamanten,

Gensom den store Stierne,
 Som vinker mig fra Jorden til det Fierne.
 Ha brist, mit fulde Hierte!
 Hvi piner du dig med en langsom Smerte?
 Som Angilbert, du byde
 Din Hals for Dgen! Lad saa Blodet flyde!
 Saa er i saa Minutter
 Du hos din Ven. Thi denne Jord har lutter
 Bedrageriske Glæder;
 Og Diet skælner ret forst, naar det græder.

Imma.

O hør hans Harpe klinge!
 Han slaaer endnu den, paa sin Englevinge;
 Og Eginhard deroppe
 Jeg seer fra Skyens sølverdækte Toppe.
 Den store Bog han ud af Skyen rækker,
 Af Evigheden skrevet;
 Den er ham skænket blevet.
 Seer du? det hemmelige Seigl han brækker!
 Løst er den store Gaade, —
 Og salig er han, i sin Frelfers Naade.

Bertha.

Bedrovelsen jeg hader!
 I Kampen følger jeg min store Fader.
 Min Angilbert! Din Død jeg efter Gvne,
 Med svagen Haand skal hævne.
 Ja — jeg skal Saxer fælde!
 Og paa den Steen, hvor de dig monne myrde,
 Skal jeg mit Hoved hælde, —
 Og snart affaste Livets tunge Byrde.

Imma.

Nei, fredelige Kloster!
 Dit Lovte nu mig ingen Taare koster;
 Min stille Trost jeg henter,
 Som Eginhard, af dine Pergamenter.
 Der Sangens fromme Tone
 Min Lidenstid med Himlen skal forløse.
 Som dine Spir du rækker
 I Maanstin over Skoven,
 Og speiler dig i Boven —
 Saa til min Gud jeg mine Hænder strækker!

Bertha.

To Mænd i Haugen hist jeg seer fremskride,
 Kom, lad os gaae tilside!

(De gaae).

Angilbert og Eginhard komme.

Angilbert.

Saaledes, ubemærket,
 Igiennem skjulte Dør paa Fæstningsværket,
 I Haugen ind vi smutter;
 Og snart omfavne vi de kiære Glutter,
 Seer du ei? Lyset flammer
 Endnu, paa deres Kammer.
 Al, de kan ikke hvile!
 Saa lad os hurtigt handle,
 Og pludselig forvandle
 Til Glæde Sorgen, Taarerne til Smile.

(De gaae).

(Bertha og Imma komme tilbage fra Baggrunden).

Bertha.

O Imma, kiære Søster!

En Aabenbaring mig i Nøden trøster.
 Mit Hierte sig ei meer i Sorgen vaander!
 Jeg seet har deres Aander.
 De svæved her! Mig ei bedrog mit Die;
 Jeg skælved begge noie.
 Thi Arm i Arm jeg saae dem langsomt vandre,
 Bed Maanskin, med hverandre.
 Skiondt salige hos Gud, de dog besøge
 De skyggesfulde Bøge.
 De kan ei Længslen dølge,
 De deres Elskte vente;
 De kommer, os at hente —
 Belan! jeg skælver ikke for at følge.

Imma.

Jeg glædes med! Jeg saae dem ogsaa begge
 Her, Arm i Arm, paa Skuldren Haand at lægge,
 Imens forbi de ginge.
 Men ei som Engle! thi, foruden Vinge,
 Jeg saae, med Kinder røde
 Dem muntert smile. De var ikke døde!
 Nei trøst dig, ædle Bertha!
 Ei deres Hierter offredes til Hertha!

(Angilbert og Eginhard komme tilbage og omfavne
 de Elskede).

Angilbert.

Nei — kraftigt end i Barmen
 For Eder banker det, med Ungdomsvarmen!

Eginhard.

Vi leve! Dobbelt leve vi, da Livet
 Blev os til Elskov givet.

Imma.

Du ei paa Stenen blødte?

Eginhard.

Nei, thi en Frelsensengel der vi mødte.

Bertha.

Min Ven! du aander? Kan du mig forklare —

Angilbert.

Jeg alting skal besvare!

Men først sin Ret forlanger Kiærligheden;

Og i dens Glædeseden

Er Ordet altfor svagt til at udtrykke

Sin hele Fryd.

Bertha.

O Salighed!

Imma.

O Lykke!

(De gaae).

Karl

(kommer fra den modsatte Side, langsomt med Armene overførs, i dybe Tanker).

Jeg kan i Nat ei sove. —

Min Tanke svæver i de mørke Skove,

Hvor Saxers Blod det grønne Græs har vædet.

Nu skinner Maanen hen paa Retterstedet. —

(træder længer frem).

Forbittrelsen er svundet;

Men haardt faldt Dren, rigt er Blodet rundet;

Og ingen Morgenrøde

Fremkalder Flokken atter fra de Døde,

For hist — naar Dømtrompeten

Ds alle kalde frem for Majestæten —

Den Store — Frygtelige —
 Hvor jeg og fattigst Betler i mit Rige
 Har lige Rang! —

(Han tier et Øjeblik og siger derpaa):

Nu skal ei meer den Bilde
 Med lumste Pile Frankerblodet spille;
 Forstyrre, Herre Christ! din hellige Være.
 Nødvendigt var slikt Offer til din Være!

(atter Tausshed).

Hvad vover jeg at tale? —
 Jeg hørte hist i Gaarden Hanen gale, —
 Som hisset, Petrus! da du ham fornægted.
 Jeg føler sært mig nu med dig beslægtet;
 Og bitterligt jeg kunde —
 I disse stille Lunde, —
 Hvis ingen saa det — græde!

(Pause).

I fiære Skygger! I af Graven træde!
 Min Eginhard, min Angilbert! som Engle,
 Med Hævnens Glavind, ei med Liliestængle.
 Thi skiondt mit Hierte gyser,
 For Eders grumme Mord paa blodige Stene,
 Saa trøster mig dog ene
 Den Tanke, — som en Straale den mig lyser,
 Fra Gravens Nat, — at jeg mig har forsvaret,
 Og dem ei spart, som intet mig har sparet!

Imma, Bertha, Angilbert og Eginhard

(komme tilbage).

Eginhard.

Min Fader!

Angilbert.

O min kongelige Herre!

(De kysse hans Hænder).

Karl (forfærdet).

Nu bliver Natten værre?

Nu drømmer jeg lysvaagen;

Ihi Skyggebilleder jeg seer i Taagen.

Imma.

Nei elskte Fader! Glæd dig med din Datter!

De er ei dræbt! du favner fro dem atter.

Karl.

De leve? — Du bedrager

Dig selv, mit Barn!

Bertha.

Nei, endt er vore Klager,
Endt er vor Sorg! Lad alting os forkynde —

Karl (affides).

Med hvert et Ord, vil min først ret begynde!

Bertha (forundret).

Hvad kan din Fryd forhale?

Karl (hoit, til Bertha).

Alt ikke paa min Tale!

(til Mændene).

Hvo har Jer stænket Livet?

Selv har I eder atter Frihed givet!

Ei sandt? Den dørste Fiende,

Som kun med Bæst kan binde,

Holdt Eder flet i Lænker.

En dristig Flugt bedrog de plumpe Rænker;

Og, snart igiennem Dalen,

I flygted hid, fra Døden og fra Dvalen.

Eginhard.

Nei, Herre! nei! Vi stod for Stenen blodig:
En Sager, ædelmodig,
Gav Livet os tilbage,
Skøndt vi os fandt i Skæbnen, uden Klage.

Karl (med stigende Bevægelse).

Hvo?

Eginhard.

Albion! En Helt af Dyd og Værd,
Som fører Sagerhære,
Han løsgav sine Fanger.

Karl (fortvivlet).

Saa har jeg intet mere! — Kun min Anger!

(Han søger at fatte sig, og siger derpaa venlig til de
Gæfende):

Christ figne Jer! Nu er I lykkelige! —

Men Karl staaer fattig i sit store Rige;

Og Eders Frelse, mine bolde Sønner,

Hvormed Ustyldigheden Gud belønner,

Forvirrer mine Tanker!

Ihi paa mit Hoved gloende Kul den sanker,

Forstyrrer Hjertefreden,

Og gjør til Fiende mig Samvittigheden!

(Han gaaer, de følge ham).

En Borg ved Rhinen.

Side 261, Linie 16: Tider] = B; A: Timer

— 264, — 14: Hos Levende der findes] = B; A: Ihi
hos de Levende findes

— 265, — 2-3: lad mig ene! | Jeg har min] = B;
A: lad mig ene | Kun, med min

Side 267, Linie 7-9: at sætte mod ham. | Godfred. | Jeg
kommer Wittefind] = C; A:

at sætte mod ham.

De fuffe drøveligt i deres Huler,
Og see paa Maanen; mens den Danfke munter
Seer daglig Solen bade sig med Purpur
I lystige Bolger.

Godfred.

Ru velan! jeg kommer

Den tappre Wittefind

— —, — 17: Betale Godfred Skat] = B; A: Be-
taler ogsaa Skat

— 268, — 16: Bægrene] = D; A: Bægerne

— —, — —: os] = B; A: mig

— 269, — 10: fræver] = B; A: styrfer

— 270, — 26-27: Skiondt han er død maaskee; jeg
vedder, han | Var ikke god] = B; A:

Selv efter Døden; og jeg vædder paa:

Han var ei god

— 271, — 4: Hiertets] = B; A: Hiernens

— —, — 23: hulde] = B; A: fiære

— 272, — 6: Ammens] = B; A: Ammes

— —, — 8: Danernavnet] = C; A: Dannernavnet

— —, — 11: Tant] = C; A: Dunst

— —, — 28: os om Ragnarofr] = B; A: os Rag-
narofr

— 273, — 9: han udfaaret] = B; A: han alt faaret

— —, — 27: eder, danfke Helte!] = C; A: eder,
Danfke!

— —, — 29: De Danfke.] = B; A: De Danfke
(med 3ld).

Side 274, Linie 27: hans] = B; A: sin
 — —, — 29: Alle følge ham.] = C, som dog udelader
 ham; A:

Alle følge ham).

Hangen ved Hereshurg.

(Det gryer ad Dag, Maanen skinner endnu).

Pipin. Albion.

Albion.

Snart bryder Dagen frem! Dens Purpurblus
 Forjager alle Nattens Sørgestygger;
 Dog skinner Maanen end. Den hvide, blege
 Gienganger kan ei finde Ro i Graven.

Pipin.

Lad Maanen være Maane! Maanen er
 Et intetsigende smukt Qvindeansigt,
 Hvis søde Smil vil gierne tækkes Alle,
 Mens Hjertet er iiskoldt og ligegyldigt.
 Lad den selvfiærlige Maane pynte sig
 Med sine Straaler, og pas du dit Hærv!

Albion.

Alting forstaaer du, med en egen Kunst,
 At drage ned i Polen og besudle.

Pipin.

Klæd hver en Sandhed splitternoget af,
 Og du vil gysse for den fæle Beenrad,
 Naar Løgnens Raabe falder den fra Høften.

Albion.

Saa fast du selv nu Løgnens Klædebond!
 Og siig mig uforblommet, hvo du est?
 Thi ikke troer jeg længer at du varst
 En tapper Hovding i den Stærkes Hær.

Din Læbe trækker Lysten kun til Smil.
 Din skumle Pande skuler mere mørk
 End Midnatsskyggen.

Pipin.

Agt ei paa min Pande,
 Betragt mig kun som Jernet i din Dolk!
 Hvor kommer Jernet fra? Fra dunkle Bierg.
 Betyrmer du dig om Oprindelsen?
 Du bruger det! Thi det er skarpt og hvast.

Albion.

Den store Mand i den fulsorte Brynie,
 Der sad i Skoven, hvor vi gif forbi —

Pipin.

Der sad slet ingen. Tro mig dog engang!
 Det var en Drøm kun af din egen Hierne!
 En Stub i Maanstin af et gammelt Træ!

Albion.

Han trued ad mig, varende med Haanden,
 Som om han vilde gienne mig tilbage —

Pipin.

Det var kun Binden i den mørke Green!

Albion.

Og skreg i det han reiste sig og svandt —

Pipin (leer).

Hvad skreg han da?

Albion.

God Aften, Fadermorder!

Pipin

(gysrer tilbage et Dieblit og siger sagte):

Kan Drømme giette Sandhed?

(fatter sig strax rolig).

Piin ei Hiernen,
 Med latterlige Gisninger! Hvad kommer
 Min Skiebne dig ved? Spørger jeg om din?
 Hævn over Karl forbinder os. Hans Dod
 Er Maalet for vor fælleds Nattevandring.
 Naar han er faldet, skilles brat vi atter,
 Og ingen spørger om den anden meer.

Albion.

Saae du den hængte Riddermand i Lunden?

Pipin.

Hans Navn var Alfolf, jeg har kiendt ham godt.
 Saadan behandler Karl selv Rigets Første.
 Despotisk som en Mor, han præker Mildhed.

(Gaaer speidende nogle Skridt tilbage og flötter til den
 Fløi af Borgen, som vender ud mod Haugen).

Albion

(træder frem i Forgrunden).

Jeg svoret har at hævne mig; men hævner
 Et usfelt Mord, som brændemærker mig?
 Jeg svoret har, Karl, at ydmyge dig!
 Men ydmyg falder du ei for min Daggert.
 Belan! — Med Ratten kommer bedre Raad.
 I Maanens kolde Glands de fiære Skygger
 Omsvæved mig, de kiolede mit Blod,
 Og viste Veien til et værdigt Maal. —
 Jeg væmmes ved, at følge denne Niding,
 Som ved at bære paa det blotte Bryst
 En giftig Lufse. — Men et Djeblik
 Maa jeg endnu dog taale ham. Hvem der?

(Karl aabner en Dør paa Fløien og kommer ud).

Pipin (drager Albion tilside).

Der er han! Skiebne bringer selv vort Offer.

(De træde tilside).

Karl.

Hvor lang er denne Nat. Jeg kan ei slumre!

Det lille Kammer er mig alt for kvalmt.

De fiolige Træer vinke mig igien!

Her saae jeg mine Dottres Glæde; her

Forsølger mig ei Anselernes Gru.

(Seer sig om).

Og dog — det er, som alting var forvandlet.

Før vinkte mig det Grønne venneskæft;

Den grønne Farve tyktes mig saa tro,

Saa qvægende, saa roligstyrkende; —

Nu tænker jeg paa Skimmelhed og Mug,

Der dække fugtige Salspetervægge,

Gravhvælvinger og Liig i Kisterne.

Det fugtige Muld er flamt i Ratteduggen;

Og Tudsken hopper svullen under Træet,

Hvor før jeg horte Rattergalens Røst.

(Pipin sniger sig bag paa Kongen, Albion efter ham; idet

Pipin vil støde Dolken i Karl, griber Albion ham om

Armen og raaber, medens han holder ham fast i

denne Stilling):

Ha! vogt dig Karl! Din Søn vil myrde dig.

Karl.

Førræderie!

Pipin.

Førræder!

Albion.

Det er du!

Karl (gyser tilbage).

Min Søn? — Uhyre! —

Pipin (skummende af Harmen).

Unaturlige Fader!

(til Albion).

Fordømte Træl, som spilder mig min Hævn!

Albion.

Vær rolig Konge! Gjør ei Larm forgieves!

Du finder Bistand nok i Haugen her.

(falder).

Siegbert!

(Saxer træde bevæbnede frem).

Karl.

Omringt af Saxer? Ha fordømt!

Jeg loffet er i Fællen. Bagten hører

Ei mine Raab, i Borgens fjerne Gaard.

(drager sit Sværd).

Men dyrt, dyrt skal J købe dog mit Liv!

(Saxerne bemægtige sig Pipin paa Albions Vink).

Albion (til Karl).

Den som har reddet, røver ei dit Liv.

(til Saxerne).

J svor en rædsom Ged, at lyde mig!

Siegbert.

Den har vi svoret. Skal vi dræbe Karl?

Albion.

Jeg gav dig Frihed.

Siegbert.

Din, med Liv og Blod,

Er Siegbert.

Flere Sager.

Din med Liv og Blod Enhver.

Albion.

Saa hylde Kongen! — Han er eengang nu
 Vor Overherre. Bringes denne Morder
 I Sikkerhed! Gaaer bort med ham af Haugen,
 Og venter udenfor, hvad Kongen vil!
 Det er mit sidste Bud. Har I mig fiær,
 Saa lyder mig! Og svigter ei den Gæd,
 Som I har svoret høit paa Wodans Blodsteen.

Sagerne.

Vi lyde dig!

Albion.

Min Siegbert! først et Ord!

(Han taler sagte med ham).

Siegbert (bedende):

O nei, min Hertug!

Karl (forundret).

Hertug?

Albion.

Det er svoret,

Bed Freas evigglade Kiærlighed!

Farvel! Forlader mig! Og lad mig ene
 Med Kongen.

Siegbert.

Albion! grumt sætter du

I dag din Kæmpes Lydighed paa Prøve;
 Med lad saa være! Vi har svoret Gæden;
 Og længe vil dog ei Skilsmisfen vare.

Thor styrke dig, og Freas signe dig!

(Sagerne gaae med Pipin, som fra det Dieblis han er
 fangen, er siunken hen i en mørk Stumhed).

Karl.

Jeg falder i Forundring! Albion du?
En Sagerhovding! for min bittre Fiende,
Nu min og mine Benner's Redningsengel.
Fra sælen Offerlænke har du løst
Min Eginhard og Angilbert; og nu
Du redder her min Søn fra Fadermord
Og mig fra Døden? Gloende Kul du sanker
Mig paa min Jøse.

Albion.

Gid de svie dig!

Karl.

Jeg elsker dig! Og alting vil jeg prøve,
For at forsoner dig.

Albion.

Jeg hader dig;
Og for forsoner du med Hunden Ulven,
End mig med dig.

Karl.

Min Immas, Berthas Tal
Vil røre meer dit unge stolte Hierte,
Som jeg beundre maa i al sin Raahed.

Albion.

Raat er mit Hierte! Vil du syde det?
Fortær det kun Barbar, saa raat det er!
Du est jo blodig end om Munden, Karl,
Uf dem du slugte nys.

Karl.

Din Brede grændser
Til Vanvid. Jeg er i din Gield; men fat dig!

Bestiæm dig ikke selv! Forspild ei atter,
Med Ukvemsord, den Agt jeg skylder dig!

Albion.

Tael ei om hvad du skylder mig! Din Gield
Utallig er, som Havets bittre Bølger.
Saa lidt du tæller dem, som du betaler!

Karl.

Hvad bærer du om Hænderne? — Hielp Himmel!
Det er jo Haar med levret Blod besudlet.
Den stakkels Ungersvend, han er forrygt!
Mit Hjerte bløder for ham.

Albion.

Nei, Kong Karl!

Den Seier faaer du aldrig over mig,
At jeg skal rase som en gal Affindig,
Skiondt det var høist naturligt, om jeg blev det.

(Løser Lofferne af sine Haandled).

Tag disse Loffer! Lad der slættes Armbaand
Af dem, med Guld indsnøet, til dine Døttre.
Paa Bryllupsdagen maae de bære dem.
Det var min Moders og min Beiles Haar.
Det skiar ei dine Bødler dem af Nakken;
Da de halskugged' dem; jeg skiar det selv,
Og bringer dig nu Skatten, Herre Konge!

Karl.

O Himmel! er det muligt?

Albion.

Muligt? Ja

Hvad er ei muligt for den store Karl?
Du har forvandlet Bølgen, store Karl,
I Alleren og Beseren til Blod.

Men vogt dig, Karl! det flyder ud i Havet,
 Og loffer frygtelige Bildgiæts hid,
 Fra Nordens Moser.

Karl.

Hør mig, Albion!

Jeg har forsyndet mig, og jeg tilstaaer det.
 Det er en Christens Pligt at strifte Synd.
 Det græsselige Drab paa dine Landsmænd
 Mig trykker Hiertet. Gud tilgive mig!
 Tilgiv mig ogsaa! Slangen har forført mig,
 Som hvæsed i en deilig Qvindeham.

Albion.

O fy, den Mand, som daares af en Qvinde!
 I fem Aar elsked jeg min Hildegund,
 Men taug, betvang mit Herte mandigstolt;
 Ifald hun havde fordret dine Benneres,
 De blege Evendes, Død, — endskiøndt uskyldig,
 Forført af Varslerne; — jeg havde stærk
 Bekæmpet Kiærligheden; aldrig kysset
 Den Mund, som fordred Menneskenes Blod.

Karl.

Jeg har forskudt den Grumme.

Albion.

Ha du faster
 Først Brønden til, naar Barnet alt er druknet. —
 See, Karl! nu nyder jeg den Hævn, jeg søgte;
 Thi bleg, bestæmmet staaer du for en Ungling,
 Hvis Ærlighed og Kraft ydmyger dig.
 Og derfor kom jeg! Ikke for at høre
 Din matte Tak, ei for at være Vidne
 Til din Fortrydelse, som intet frugter;

Men for at sige dig, hvad ei dit Kryb
 At sige vover; for at rive Masken
 Af dine Lasters Ansigt, vasse Sminken
 Af dine Dyders Kinder; at de gunstne
 Maa stirre paa dig, hæslige som Liig. —
 Du smigrer selv dig med at tvinge Norden
 Til Christendom? Men det er kun en Biede,
 Som kildrer din Forsængeligheds Dre.
 Du river Hytter ned, naturligt bygt
 Af Skovens Træ af Græssets lune Mos,
 Og sammenlimer kummerligt og smaaligt
 Det snorkelsmykte, sønderbrudte Marmor,
 Som hentet blier fra ødelagte Rom:
 Det kalder du, at danne raae Barbarer!
 Du roer os den Tro, hvorved vort Føls
 Sig styrked i utalte Slægters Række;
 Det kalder du, at danne raae Barbarer!
 Fordi vi sætter os med Kraft og Frihed
 Imod din Herskeshyge, raser du,
 Og sender ud en skummel Bodelsflof.
 Den ædle Saxers Hoved falder blodigt
 For Frankertrællens Hug, i tusindviis:
 Det kalder du, at danne raae Barbarer! —
 Men hør nu, Karl! din Heltegiernings Frugt!
 Din Grumheds Ild har tændt et blodigt Had,
 Imellem Norden og det stolte Syd,
 Der rase vil, til tusind Slægters Dval.
 I store Flokke stimler hid Normannen,
 Af samme Slægt, af samme Troe, som vi,
 Men mere grum. Hans vilde Hævnelyst
 Vil ingen Grændser kiende. Lyffes det

Maaskee dig selv, at gienne ham tilbage, —
 Han kommer snart igien, naar du er død,
 Og hærger langs ad Floden i dit Rige.
 Han brænder dine Klostre, dine Borge,
 I Trældom bort han slæber Landets Børn;
 Ungmøens Skrig vil ikke røre ham.
 Din fromme Søn paa Thronen, skjelvende,
 Vil græde som et Barn, vil kysse Riset,
 Og købe Nordens Skaansomhed for Guld. —

Nu har jeg sagt dig, hvad der forestaaer,
 Og glad og kraftig rider jeg til Valhal!
 Tro ei, det er Fortvivlelse! Jeg kunde
 Frit leve, som en Helt, og trodse dig;
 Men jeg er fied af dette usle Liv!
 Min Brud, min Moder alle mine Venner
 Er hedengangne — Wittefind forlod mig —
 Den blege Hær paa Ekyen vinker mig,
 Min Tro forbyder mig ei Selvmordsdøden.
 Belan jeg følger! — Frygt ei for at kaldes
 Min Morder! Mine Landsmænd veed mit Forsæt. —
 Saa kom da du, min Faders gamle Sværd,
 Og yd din unge Ven den sidste Hielp!
 (Han giennemfører sig med Sværdet og falder).

Karl

(efter at have stirret paa ham med dyb Medlidenshed):

Din Tro forbyder dig ei Selvmordsdøden? —
 I disse Ord, ulykkelige Helt,
 Er alt mit Forsvar lagt. Thi bør ei Christne
 Bekæmpe sliig en Tro, som rokker Livets
 Nødvendige Grundvold, og som sværmerst adler
 Forbrydelser mod Gud og mod Naturen?

O redelige Taarer offerer jeg,
 En Synder selv, dig her, min syndige Broder! —
 Men nu har ogsaa Karl udstaaet sin Straf.
 Den tunge Steen mig falder fra mit Hierte.
 Idmyget har du mig! Men Ornen dvæler
 I Støvet ei, hvor den et Djeblik,
 Af Lynet blændet, kasted sig forførdet.
 Den reiser sig paa ny, med dobbelt Kraft. —
 God varst du, Albion! tapper var din Arm;
 Men Hiertet, hærdet i en hedensk Frost,
 Som Blomsterqvisten, havde tabt sin Knup,
 Var ingen Frugt! Og med indskrænket Aand
 Begrebst du ei, hvad Karl paa Jorden vil.
 Ja — Christendom og Menneskelighed,
 For Eder kæmper jeg. Tilgiv! jeg snubled!

(Knæler og folder sine Hænder).

Jeg skriker angergiven, Himlens Konge!
 Umenneskeligt og uchristeligt
 Var dette Mord! (staaer op) Dog ei med tomme
 Klager

Gjør Karl sin Handling god, men med Bedrift.
 Vel forudseer jeg det: Min Bredestiid
 Har brudt mit eget Bærf; det blier en Torso —
 En Stump kun af en Helt! Men af hans Krop
 Skal man dog slutte sig til Arm og Been;
 Og see, at Kæmpen ei var uden Hoved,
 Endskiøndt han tabte det, et Djeblik.
 Min Aft ei skyder sig mod Himlen rank,
 Den kappet blev og den har tabt sin Top;
 Men mere bred og mere skyggefuld
 Den strækker sig herefter over Jorden,

Til Menneskenes Lærv. Skee, hvad der vil
I dunkle Fremtid; min Bedrift skal staae
Dog lys, i bælmørk Nat, som høie Fyrtaarn
Med vældige Blus, og vare Fremtids Styrmand,
For lige Skibbrud. — Nu til Kongedaad!
Alt bryder Morgenrøden frem paa ny.

(Solen staaer op).

Bort Suk og Graad, med Nattens blege Maane!
Her gielder det at holde Statens Roer,
Den stærke Ganger, i den stramme Tømme.
(drager sit Sværd og peger med sin Finger paa Knuppen
af Hiaftet).

Med dette Stempel, Herre! præger jeg
Din Lov paa Jorden.

(svinger Sværdet).

Dg med dette Staal
Skal Karl, din Tiener, give Loven Kraft! .

(Han gaaer).

Rettelser.

Side 130, Linie 28: bælmærk læs: bælmørk

— 199, — 9: Min læs: Mit

— 248, — 13: frygtelige læs: frygtelige —

- III. Dramatiske Digte: Syngespil, Lyfispil og Stuespil, samt Forspil, Prologer og Epiloger. 6 Bind. Bogladepriis 5 Rdl; nedsat Priis 4 Kr.
- IV. Episke Digte: Eventyr, Fortællinger, Noveller og Roman. 4 Bind. Bogladepriis 4 Rdl; nedsat Priis 3 Kr.
- V. Dramatiske Digte: Tragiske Dramaer. 10 Bind. Bogladepriis 8 Rdl 64 β; nedsat Priis 10 Kr.
- VI. Dramatiske Digte: Romantiske Dramaer (St. Hansaften-Spil, Aladdin, Fisteren). 2 Bind. Bogladepriis 1 Rdl 64 β; nedsat Priis 2 Kr.
- VII. Erindringer. Bogladepriis 2 Rdl 24 β; nedsat Priis 3 Kr.

Alle 7 Afdelinger (33 Bind), der tidligere kostede 29 Rdl 24 β, ere saaledes nedsatte til omtrent det halve, nemlig **30 Kr.**, hvilken er den ualmindelig billige Priis af **4 Ore** pr. Ark.

For yderligere at lette Anskaffelsen af dette Værk vil der samtidig blive aabnet en ny Subskription, hvorved der bydes Publikum en nem Leilighed til efterhaanden at anskaffe denne fortrinlige og prisbillige Udgave. Hver 3die Uge udkommer en Levering (indeholdende et Bind) til Priis **1 Kr.**; de sidste 3 Leveringer leveres Subskribenterne

gratis.

Subskription modtages i de fleste Boglader i Danmark Norge og Sverrig, samt hos Selskabets Hovedkommissionær Rudolph Klein, Lille Rjœbmagergade Nr. 56 (efter Juli 1875: Pilestræde Nr. 40).

Kjøbenhavn, i Januar 1875.

Selskabet til Udgivelse af Mehlenstlagers Skrifter.

1875.

